

24/241

SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

SKUPŠČINA SFRJ

STENOGRAFSKI ZAPISKI

ZVEZNI ZBOR

8. SEJA

29. JANUARJA 1975

Izdaja: Služba za dokumentacijo skupščine SFRJ. Odgovorni urednik Borislav Stančič, urednik Branislav Ilić.
Beograd, Trg Marxa i Engelsa 13, tel. 339 651.

Tiška: Dopisna delavska univerza Univerzum v Ljubljani, Parmova 39, tel. 312 133.

VSEBINA

Pred dnevnim redom:

1. Potrditev zapisnika 7. seje zveznega zbora
(26. decembra 1974) 5
2. Določitev dnevnega reda 5
3. Delegatska vprašanja 6

Dnevni red:

1. Predlog poslovnika skupščine SFRJ 7
2. Predlog poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ 17
3. Delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles v zvezi z realizacijo delovnega programa v četrtem trimesečju 1974 s predlogom delovnega načrta za prvo trimesečje 1975 in prednostne naloge iz delovnega programa zbora do julija 1975 17
4. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu 18
5. Predlog za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu z osnutkom zakona 18
6. Predlog za izdajo zakona o vojaških sodiščih z osnutkom zakona 21
7. Poročilo o svetovni konferenci o prebivalstvu, ki je bila v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974 21
8. Delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975 23
9. Predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direktije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974 23
10. Prošnja Blaža Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije 23
11. Prošnja Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije .. 24
12. Predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Nikole Sekulića za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije 24

13. Predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Mijuška Šibalića za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije 24

14. Predlog za izvolitev predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodablajočih umetnosti Moša Pijade in sestavo upravnega odbora sklada 24

15. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se Savo Golubović, delegat v zveznem zboru, izvoli za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora ... 25

Priloge:

1. Predlog poslovnika skupščine SFRJ 27
2. Poročilo komisije skupščine SFRJ za pripravo predloga poslovnika o pripombah k predlogu poslovnika, z amandmaji in popravki besedila predloga poslovnika 60
3. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenopolitične odnose o predlogu poslovnika skupščine SFRJ 69
4. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu poslovnika 70
5. Poročilo odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko o predlogu poslovnika skupščine SFRJ 70
6. Poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije o predlogu poslovnika 71
7. Amandma člana zveznega zbora Milovana Djokanovića o predlogu poslovnika skupščine SFRJ 71
8. Predlog poslovnika zveznega zbora 72
9. Delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles 112
10. Predlog delovnega načrta zveznega zbora za prvo trimesečje 1975 120
11. Delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975 125

12. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu delovnega programa Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za prvo trimesečje 1975	134
13. Predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974	135
14. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o predlogu odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974	135
15. Poročilo zakonodajno-pravne komisije zveznega zbora o predlogu odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974	136
16. Prošnja Blaže Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije	137
17. Prošnja Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije ..	137
18. Predlog predsedstva SFRJ za izvolitev predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije	137
19. Predlog predsedstva SFRJ za izvolitev sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije	138
20. Predlog za izvolitev predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodablajočih umetnosti Moša Pijade in sestavo upravnega odbora sklada	139
21. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi Savo Golubovića, delegata v zveznem zboru, izvolili za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora ...	141
22. Zapisnik 8. seje zveznega zbora	142

Govorniki:

Bregar Rudi	13	Janjanin Ljuban	16
Bajalski Risto	23	Osolnik Bogdan	8
Davkov Pavle	7	Petkovski Dane	18
Dževdet Baša	6	Popović Ljubiša	14
Grebo Muhamed	7	Purivatra Atif	15
Ipač Jožef	12	Radunović Božidar	6
Jabločnik Maksimilijan	7	Zečević Miodrag	17

OSMA SEJA ZVEZNEGA ZBORA

(29. januarja 1975 ob 9.05)

PRESEDUJE PREDSEDNIK ZBORA DANILO KEKIĆ

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ (*SAP Vojvodina*):

Začenjam 8. sejo zveznega zbora skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Delegati Radovan Pejić, Bojana Pavlović, Velimir Nota, Mirko Gajić, Živojin Žutić, Milan Pribić, Djore Pečijareski, Tatjana Obradović, Andrej Cetinski, Nikola Džuović, Boža Tadić, Agica Jakupović, Ilija Vakić, Josip Prohaska in Nikica Dunkić so me obvestili, da se ne morejo udeležiti današnje seje zbora.

Ugotavljam, da imamo kvorum za delo zbora.

Zapisnik 7. seje ste prejeli skupaj z vabilom za današnjo sejo.

Ima kdo kakšno pripombo k zapisniku 7. seje? (Ne.)

Zapisnik bomo potrdili.

V vabilu za današnjo sejo ste dobili predlog dnevnega reda.

V času od vabila za sejo do današnje seje sem prejel vrsto predlogov, pripomb in pobud za dnevni red, zato predlagam naslednje spremembe in dopolnitve:

Prvič, 3. točko dnevnega reda bi dopolnili z besedilom: „in prednostne naloge iz zborovega delovnega programa do julija 1975“.

Drugič, da na današnji seji zbora ne bi obravnavali 5. točke dnevnega reda — Osnutek zakona o lastninskih razmerjih v zračni plovbi — ker niti delegati niti delovna telesa zbora niso imeli časa, da bi mogli temeljiteje preučiti in obravnavati predlagane rešitve,

poleg tega pa je treba rešitve v tem osnutku uskladiti z rešitvami v zakonu o družbeni lastnini, katerega osnutek pa še ni določen.

Tretjič, da dodamo za 9. točko pet novih točk v dnevni red, in sicer:

— predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974;

— prošnjo Blaže Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije;

— prošnjo Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije;

— predlog predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije za imenovanje Nikole Sekulića za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije;

— predlog predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije za imenovanje Mijuška Šibalića za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije.

Četrtrič, da 10. točko dopolnimo z besedilom: „in sestavo upravnega odbora sklada“.

Petič, da spremenimo besedilo 11. točke tako, da se bo glasila: „Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se Savo Golubović, delegat v zveznem zboru, izvoli za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora.“

Želi kdo besedo v zvezi s predloženim dnevnim redom? (Ne.)

Ker nihče ne želi besede, ugotavljam, da je zbor sprejel naslednji dnevni red:

1. predlog poslovnika skupščine SFRJ;
2. predlog poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ;
3. delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles v zvezi z realizacijo delovnega programa v četrtem trimesečju 1974 s predlogom delovnega načrta za prvo trimesečje 1975 in prednostne naloge iz delovnega programa zbora do julija 1975;
4. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu;
5. predlog za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu z osnutkom zakona;
6. predlog za izdajo zakona o vojaških sodiščih z osnutkom zakona;
7. poročilo o svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974;
8. delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975;
9. predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974;
10. prošnja Blaža Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije;
11. prošnja Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije;
12. predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Nikole Sekulića za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije;
13. predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Mijuška Šibalića za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije;
14. predlog za izvolitev predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodablajočih umetnosti Moša Pijade in sestavo upravnega odbora sklada;
15. predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se Savo Golubović, delegat v zveznem zboru, izvoli za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora.

Preden preidemo na dnevni red, predlagam, da predstavnik zveznega izvršnega sveta in predstojniki ustreznih zveznih upravnih organov odgovorijo na delegatska vprašanja, ki so bila postavljena na prejšnji seji zbora oziroma v pisni obliki med obema sejama.

Na vprašanje delegata Baše Dževdeta v zvezi s protivrednostjo tujih kreditov za leto 1974 naj bi odgovoril Momčilo Cemović, član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za finance.

Ker tovariš Cemović ni mogel priti, bo na to vprašanje odgovoril namestnik zveznega sekretarja za finance tovariš Božidar Radunović.

BOŽIDAR RADUNOVIĆ, namestnik zveznega sekretarja za finance:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Mi smo pismeno že odgovorili.

Na postavljeno vprašanje delegata Baše Dževdeta daje zvezni izvršni svet ta odgovor:

Po revidirani devizni bilanci za leto 1974 znaša dinarska protivrednost tujih finančnih kreditov približno 196 milijonov dolarjev. Dinarska protivrednost je bila razdeljena republikam, avtonomnim pokrajinama in drugim neposrednim uporabnikom.

Po veljavnih predpisih moramo za razporeditev dinarske protivrednosti tujih finančnih kreditov zagotoviti soglasje pristojnih organov republik in avtonomnih pokrajin.

Predlog so večkrat usklajevali na sejah medrepubliškega komiteja za področje monetarnega sistema kot tudi na seji koordinacijske komisije zveznega izvršnega sveta s sodelovanjem predsednikov republiških in pokrajinskih izvršnih svetov.

Šele v začetku lanskega oktobra so vse republike in pokrajini, razen ene republike, dale svoja soglasja k dopolnilnemu predlogu. Proti koncu decembra je tudi ta republika dala svoje soglasje za predlagano rešitev.

Tako je zvezni izvršni svet na seji 27. decembra 1974 sprejel sklep o delitvi in pogojih za uporabo dinarske protivrednosti tujih kreditov v znesku 196 milijonov dolarjev.

Sklep so takoj poslali izvršnim svetom socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin ter Narodni banki Jugoslavije v postopek.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Ali je tovariš Baša Dževdet zadovoljen z odgovorom, želi postaviti dopolnilno vprašanje?

DŽEVDET BAŠA:

Zadovoljen sem z odgovorom.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Na dopolnilno vprašanje delegata Vinka Gobca, ki ga je postavil pismeno takoj po zadnji seji zbora v zvezi z uvozom bombaža po višji ceni, je prejel delegat Vinko Gobec pismeni odgovor in je zadovoljen z odgovorom. Odgovor bo objavljen v Informativnem biltenu skupščine SFRJ.

Na pismeno vprašanje delegata Maksimilijana Jabločnika takoj po zadnji seji zbora o neugodnih posledicah, ker organizacije združenega dela niso bile pravočasno seznanjene s predpisi zveznega izvršnega sveta, je delegat Maksimilijan Jabločnik prejel pismeni odgovor zveznega sekretarja za zunanjo trgovino dr. Emila Ludvigerja. Odgovor na vprašanje delegata Maksimilijana Jabločnika bo objavljen v Informativnem biltenu skupščine SFRJ.

Želi delegat Jabločnik postaviti dopolnilno vprašanje?

MAKSIMILIJAN JABLOČNIK (SR Slovenija):

Lahko rečem samo to, da sem prejel odgovor šele zdaj, pred začetkom naše seje in še ne vem, če bo treba postaviti še dopolnilno vprašanje ali ne. Če bo potrebno, ga bom postavil na prihodnji seji zbora.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi še kdo postaviti kakšno vprašanje?

Besedo ima delegat Muhamed Grebo.

MUHAMED GREBO (SR Bosna in Hercegovina):

Vprašanje postavljam zveznemu izvršnemu svetu.

Za šolanje otrok naših državljanov, ki so začasno zaposleni v tujini, v zadnjih nekaj letih vedno bolj skrbimo, to dokazuje povečano število prosvetnih delavcev, ki jih pošiljamo v države, v katerih so zaposleni naši ljudje, kot tudi večje število otrok, ki imajo pouk iz nacionalnih predmetov, brezplačne pošiljke šolskih knjig in učil itd. Družba si zelo veliko prizadeva, da bi pomagala šolskim otrokom naših zdomcev, vendar vemo, da še vedno nismo zavzeli stališč glede pristojnosti federacije, republik in avtonomnih pokrajin, niti niso zagotovljeni stabilni viri financiranja v te namene.

Zato prosim za odgovor na prihodnji seji zbora na naslednja vprašanja:

1. Kdaj bo sklenjen družbeni dogovor o šolanju otrok jugoslovanskih državljanov, ki so začasno zaposleni v tujini?
2. Ali bodo z družbenim dogovorom določeni način financiranja in pristojnosti federacije, republik in avtonomnih pokrajin?
3. Kdo bo zagotovil potrebna sredstva za to dejavnost do sklenitve družbenega dogovora?

Ker vemo, koliko naših delavcev je na začasnem delu v tujini in koliko je približno tam naših otrok, posebno tistih, ki so že dorasli za osnovno šolo, skoraj ni potrebna obrazložitev. Vendar bi se problema dotaknil z nekaj besedami.

Trajna rešitev tega problema je po moje vrnitev otrok in staršev v domovino; vendar vse dotlej, dokler bo tolikšno število mladih Jugoslovancev v tujini (to število približno ustreza številu otrok v eni od naših republik), mora biti skrb in obveznost socialistične družbe do teh otrok še večja in še bolj organizirana. Ne smemo niti za trenutek pozabiti, da je to samo delno šolsko vprašanje. To je družbeno, sociološko, humano in politično vprašanje. Slehera napaka in pomanjkljivost na tem področju bo povzročila težke in dolgoročne posledice. Lahko rečemo, da se ti otroci, v primerjavi z otroki v domovini, šolajo v nenormalnih

razmerah. Samo zamislimo si, kakšen je položaj otrok, katerih oba starša sta ves čas zaposlena, in podatki kažejo, da je takšnih družin večina. Ti otroci so od malih nog v tujih vrtcih, zavetiščih in osnovnih šolah, vzgajajo jih tuji ljudje, vcepljajo jim tuja pojmovanja, tuje ideologije, čez daljši čas pa jih bodo učili ali vsaj poskušali učiti, da jim bo rodna domovina očetov postala tuja in neznana. Ne smemo zanemariti niti vpliva klera, zainteresiranih izobraževalnih ustanov v državah, kjer so naši delavci na začasnem delu.

Nimam nobenih iluzij, da bomo z družbenimi dogovori rešili vse, vendar moramo čimprej skleniti družbeni dogovor, ker bo sprožil številna vprašanja, ker bo povečal našo skrb, vnesel večjo odgovornost, sistematičnost, več urejenosti v to občutljivo vprašanje, določil pristojnosti, zagotovil sredstva in odredil organe in institucije, ki jim bo to stalno delo.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Besedo ima delegat Pavle Davkov.

PAVLE DAVKOV (SR Makedonija):

Tovariš predsednik, prosil bi za odgovor na prihodnji seji zbora na naslednja vprašanja:

1. Ali je in kolikšna je fluktuacija delavcev, ki so zaposleni v skupščini SFRJ in zveznem izvršnem svetu? Kakšni so vzroki? Želel bi dobiti odgovor, ki bi se nanašal na razmere zadnjih dveh, treh let.
2. Kakšen je sistem nagrajevanja delavcev v skupščini SFRJ in zveznem izvršnem svetu v primerjavi s podobnimi strukturami na ravni federacije?

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi še kdo besedo? (Ne.)

Vprašanja bomo poslali tistim, ki so jim namenjena. Odgovore boste poslušali na prihodnji seji zbora.

Na vrsti je *prva* točka dnevnega reda:

Predlog poslovnika skupščine SFRJ

Prejeli ste predlog poslovnika skupščine SFRJ in poročilo komisije za pripravo predloga poslovnika z amandmaji in popravki kot tudi poročila odbora za družbenopolitične odnose, odbora za družbeno-ekonomske odnose, odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije.¹

¹ Priloge 1 do 6.

Obveščam delegate, da je zbor republik in pokrajin sprejel amandma člana zveznega zbora Milovana Djokanovića, ki so vam ga razdelili pred začetkom seje in s katerim se je strinjal tudi pooblaščen predlagatelj.²

Predstavnik predlagatelja je dr. Miodrag Zečević, poverjenika predlagatelja pa dr. Fedor Bazala in Milan Mihailović.

Poročevalec odbora za družbenopolitične odnose je delegat Kiro Hadži Vasilev, poročevalec odbora za družbenoekonomske odnose delegat Durak Fehim, poročevalec odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko delegat Ljubiša Popović, poročevalec komisije za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije pa dr. Derviš Rožaja.

Predlagam, da imamo skupno splošno razpravo o predlogu poslovnika skupščine SFRJ, predlogu poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ in delovnih izkušnjah zveznega zbora in njegovih teles, odločali pa bomo o vsaki točki dnevnega reda posebej.

Ali zbor sprejme predlog? (Da.)

Začenjam splošno razpravo o predlogih in gradivu prvih treh točk dnevnega reda.

Uvodno obrazložitev bo imel delegat Bogdan Osolnik, predsednik komisije za pripravo predloga poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ.

Besedo ima delegat Bogdan Osolnik.

BOGDAN OSOLNIK, predsednik komisije za pripravo predloga poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ.

Tovarišice in tovariši delegati!

Moja naloga je, da utemeljim predlog poslovnika zveznega zbora, vendar se bom dotaknil tudi drugih vprašanj.

Komisija za pripravo poslovnika se je takoj po konstituiranju zveznega zbora skupščine SFRJ lotila izdelave osnutka poslovnika zveznega zbora. Od junija 1974 do konca januarja 1975 je imela štiri seje, na katerih je obravnavala osnutek in predlog poslovnika kot tudi pripombe in amandmaje. Člani delovne skupine komisije so ves čas nenehno delali.

Komisija si je postavila nalogo, da prenese v določbe poslovnika čimveč novih ustavnih določil, še posebej pa določbe o uresničevanju delegatskega sistema, da reši vsa proceduralna vprašanja, ki so pomembna za delo zbora in njegovih delovnih teles.

Pri izdelavi predloga poslovnika je komisija uporabila že prej pripravljen osnutek poslovnika, izdelan hkrati z ustavo SFRJ, posebno še določbe o uresničevanju delegatskega sistema.

Pri izdelavi predloga poslovnika je komisija sodelovala z vsemi delovnimi telesi zbora. Komisija in

delovna skupina komisije sta sodelovali s komisijama in delovnimi skupinama za pripravo predloga poslovnika zbora republik in pokrajin kot tudi poslovnika skupščine SFRJ. Usklajevale so stališča in se dogovarjale o rešitvah, za katere smo ugotovili, da morajo biti podobne ali enake v poslovniki obeh zborov, oziroma morajo biti enotno urejene v skupščini SFRJ kot celoti in naj bi jih urejal poslovnik skupščine SFRJ.

Tako smo dosegli, da poslovnik zveznega zbora in poslovnik skupščine SFRJ medsebojno dopolnjuječe urejata celoto odnosov na delovnem področju zveznega zbora oziroma skupščine SFRJ. Med pripravo poslovnika smo prejeli mnenja organov in organizacij, ki delujejo v federaciji – predsedstva SFRJ, sekretariata Zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, komisije za spremljanje uresničevanja ustave SFRJ, izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in zveznega izvršnega sveta.

Prečiščeno besedilo predloga poslovnika zveznega zbora, ki smo ga poslali delegatom pred desetimi dnevi, je že upoštevalo vsa ta mnenja, predloge za spremembe in dopolnitve poslovnika kot tudi amandmaje delovnih teles zbora, delegatov, družbenopolitičnih organizacij, organov federacije, tako da lahko rečemo, da je predlog poslovnika resnično rezultat sodelovanja vseh omenjenih dejavnikov in širokega posvetovanja delegatske baze.

Tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite mi, da vas seznanim s temelji, na katerih je komisija pripravila poslovnik, kot tudi z njenimi stališči do posameznih vprašanj.

Posebej naj poudarim, da je bilo pri izdelavi poslovnika izhodišče dejstvo, da je poslovnik eden od pomembnih instrumentov za uresničevanje našega novega skupščinskega sistema na delegatski osnovi. Poskušali smo v poslovniku konkretno razčleniti in poglobiti postavke nove ustave SFRJ o delegatskem sistemu kot instrumentu uresničevanja samoupravljanja in oblasti delovnega razreda in vseh delovnih ljudi, kot instrumentu enotnosti in enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Ustava SFRJ je z uvedbo delegatskega sistema storila zgodovinski prelom v klasičnem predstavniškem sistemu, načinu odločanja, ki ga je uporabljal ta klasični sistem. Zvezni zbor sestavljajo delegati samoupravnih delegacij, skupnosti in družbenopolitičnih organizacij v republikah in avtonomnih pokrajinah. Delegati uresničujejo svoje funkcije v neposredni trajni povezavi z delegacijami, ki so jih delegirale, se pravi, z delegacijami temeljnih samoupravnih organizacij, skupnosti in družbenopolitičnih organizacij v okviru socialistične zveze.

Izhajajoč iz tega je bilo poglobljeno vprašanje poslovnika zveznega zbora, kako v zboru zagotoviti, da

² Priloga 7.

bodo delegati uspešno opravljali svoje naloge po ustavnih določilih. Ustava SFRJ določa temeljne odnose delegatov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in njihovi delegatski bazi, tako da se delegat ravna v skladu z navodili svojih samoupravnih organizacij, svojih skupnosti in temeljnimi stališči delegacij oziroma družbenopolitičnih organizacij, ki so ga delegirale, kot tudi v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi interesi in potrebami, je pa samostojen pri opredelitvah in glasovanju. To pomeni, da smo morali pri izdelavi predloga poslovnika upoštevati, kako zagotoviti možnost, da se v procesu odločanja v zboru čim bolj uveljavijo pobude in interesi delegatske osnove kot tudi možnost za njen neposredni vpliv na vsebino in naravo odločitev, ki jih sprejema zvezni zbor.

Znano je, da po ustavi SFRJ in zakonu o volitvah in odpoklicu delegatov volijo delegate za zvezni zbor občinske skupščine v socialistični republiki oziroma socialistični avtonomni pokrajini. S tem je ustavno-pravno opredeljena tudi narava mandata delegatov v zveznem zboru. Vsak delegat v zveznem zboru izhaja iz svoje delegacije, o njegovi izvolitvi so se izrekle vse občinske skupščine v republiki oziroma avtonomni pokrajini. To pomeni, da delegat v zveznem zboru predstavlja ne samo interese samoupravne organizacije in skupnosti, ki ji pripada, marveč tudi skupni interes vseh delovnih ljudi v republiki oziroma avtonomni pokrajini.

Glede na to, da ima zvezni zbor v svojem delovnem področju tudi zadeve, za katere so se naši narodi in narodnosti oziroma njihove republike in avtonomni pokrajini odločili, da jih uresničujejo prek zveznih organov in organizacij, in to z njihovim enakopravnim sodelovanjem in enako odgovornostjo za določanje in izvajanje politike federacije, je delo delegatov v zveznem zboru še posebej pomembno za uresničevanje skupnih enotnih interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi naše socialistične samoupravne skupnosti.

Uspešno uresničevanje delegatskega sistema v zveznem zboru je odvisno ne samo od nujnih pogojev za normalno delo delegatov v zboru, marveč tudi od stopnje organiziranja samoupravne baze, ki mora zagotoviti čim bolj vsebinsko in kontinuirano sodelovanje med delegati v zboru in temeljnimi delegacijami, zlasti pa z družbenopolitičnimi skupnostmi, v katerih uresničujejo temeljne funkcije oblasti in upravljanja družbenih zadev. Samo tako lahko delegat v razpravah in odločanju na ravni federacije izraža interese in uresničuje smernice svoje delegatske baze, hkrati pa tudi skupne interese delovnih ljudi v republiki oziroma avtonomni pokrajini.

V zvezi s tem je pomembno reči, da poslovnik zveznega zbora lahko le deloma vpliva na položaj in delo delegatov, v tistem delu, ki se nanaša na pogoje za

delovanje delegatov v zboru, delovnih telesih zbora in delegacijah, ki so jih delegirale.

Glede funkcioniranja delegatskega sistema so pomembne tiste določbe v predlogu poslovnika zveznega zbora, ki se nanašajo na pravico delegata, da je redno obveščen o vseh vprašanih notranje in zunanje politike, da bi v tej zvezi predlagal obravnavo vprašanj, ki se nanašajo na izvajanje politike, izvrševanje zakonov in predlagane zakone in druge splošne akte v skupščini SFRJ. Poslovnik ima tudi določbo o pravici delegata, da posreduje zboru mnenja in predloge delegacij, ki so ga delegirale, da bi zbor zavzel o njih stališče. Obveznost delegatov pa je, da o svojem delu v zboru in delovnih telesih zbora obveščajo delegacije, ki so jih delegirale. Poslovnik vsebuje tudi določbe, ki se nanašajo na pravico delegata zastavljati zveznemu izvršnemu svetu in funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, kot tudi funkcionarjem zveznih organizacij, ki na podlagi zakona izvršujejo javna pooblastila, vprašanja in zahtevajo obvestila in pojasnila o zadevah, ki se nanašajo na njihovo delo ali pa na zadeve iz njihove pristojnosti.

V poslovniku je določba o pravici delegata, da skupaj z devetimi drugimi delegati vloži interpelacijo za obravnavo posameznih političnih vprašanj v zvezi z delom zveznega izvršnega sveta in sproži postopek za razrešitev in ugotavljanje politične odgovornosti funkcionarjev, ki jih voli oziroma imenuje zbor.

Za uresničevanje delegatskih razmerij je posebno pomemben sistem obveščanja o delu skupščine SFRJ, ki ga urejajo poslovnik skupščine SFRJ in določbe predloga našega poslovnika o sodelovanju zbora in njegovih delovnih teles z ustreznimi zbori skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin. Praksa nas bo opozorila na najprimernejše oblike povezovanja delegatov s samoupravno bazo. Vsekakor lahko pričakujemo, da bodo k temu prispevale tudi ustrezne rešitve v poslovniki skupščin občin, republik in avtonomnih pokrajin.

Pomembno vlogo v tem povezovanju bodo imele družbenopolitične organizacije, zlasti socialistična zveza kot enotna fronta socialističnih sil. Vse dosedanje izkušnje dokazujejo, da zahteva preraščanje samoupravljanja v celovit sistem družbenih odnosov tudi ustrezno organiziranost in delovanje zavestnih socialističnih sil, njihove nenehne pobude za samoupravno aktiviranje in mobiliziranje čim širšega kroga delovnih ljudi pri reševanju skupnih zadev in nalog.

Poslovnika skupščine SFRJ in zveznega zbora odpirata široke možnosti za neposredno udeležbo družbenopolitičnih organizacij in njihovih organov v funkcioniranju skupščinskega sistema. In naj še dodamo, da bo uspešno delo delegatov odvisno vsekakor ne samo od organiziranosti samoupravne baze in pomoči, ki jo bodo delegati deležni pri svojem

delovanju v zboru in njegovih delovnih telesih, marveč tudi od stopnje zavzetosti in odgovornosti samih delegatov kot tudi njihovih pobud, da bi pri uresničevanju svoje delegatske funkcije tudi sami poskušali najti čim boljše in najprimernejše oblike in metode sodelovanja.

Tovarišice in tovariši!

Dovolite, da na kratko pojasnim nekatere najpomembnejše določbe in institute poslovnika zveznega zbora.

1. Delovno področje zbora in zborovih delovnih teles

Pri izdelavi predloga poslovnika smo zelo veliko razpravljali o načinu, kako široko naj poslovnik opredeli delovno področje zbora in njegovih delovnih teles. Sprejeto je bilo stališče, da je treba pri določanju delovnega področja zbora dosledno spoštovati ustavna določila v odnosu do samostojnega delovnega področja zbora in v odnosu do vprašanj, ki jih zvezni zbor enakopravno rešuje z zborom republik in pokrajin.

V poslovniku smo nato poskušali tako opredeljeno delovno področje zbora razporediti na delovna telesa zbora. Na ta način ni težko ugotoviti, kateri odbor je matični odbor za posamezna področja in je skoraj izključena sleherna možnost pozitivnega ali negativnega spora med posameznimi odbori.

Čeprav postavlja ustava SFRJ načelo enodomnosti za odločanje v skupščini SFRJ, se pravi, načelo, da oba zbora samostojno odločata o vprašanjih iz pristojnosti skupščine SFRJ, ki spadajo v njuna delovna področja, in da le izjemno o vprašanjih, ki jih določa ustava SFRJ, odločata oba zbora enakopravno, je prevladalo mnenje, da to ne izključuje nekaterih drugih oblik sodelovanja med obema zboroma pri sprejemanju zakonov in drugih splošnih aktov.

V tej zvezi je v predlogu poslovnika novost, da delegat lahko predlaga zboru, naj predlaga zboru republik in pokrajin izdajo zakonov ter drugih predpisov in splošnih aktov ali obravnavo drugih vprašanj iz delovnega področja zbora republik in pokrajin in da na tej osnovi posreduje zboru republik in pokrajin mnenje o predlogu zakona ter drugih predpisov in splošnih aktov.

2. Postopek za izdajo zakona

Da bi bili zagotovljeni čim bolj ugodni pogoji za delo in odločanje delegatov, je pomembno tudi vprašanje postopka, ki je v poslovniku predviden za izdajo zakona in drugih splošnih aktov skupščine SFRJ. Sprejeto je bilo stališče, da je treba predvideti takšen postopek, ki bo delegatu zagotovil v vseh fazah postopka dovolj časa in najugodnejše pogoje, da bi bila njegova opredelitev v prvi vrsti posledica njegove obveščenosti o stališčih njegove delegacije in delegatske baze. Da bi se to zagotovilo, predvideva poslovnik dve glavni fazi postopka za izdajo zakona: predlog za izdajo zakona in predlog zakona. Podrobno so v

poslovniku našteje vse prvine, ki jih mora vsebovati predlog za izdajo zakona. Predvideno je, da mora vsebovati predlog za izdajo zakona ustavni temelj, presojo razmer na področju, ki ga je treba urediti z zakonom in vzroke, zaradi katerih je potreben zakon, temeljna načela, na katerih naj bodo urejena razmerja na ustreznem področju, cilje, ki naj bi jih dosegel zakon in posledice, ki bodo nastale na podlagi predlaganih rešitev za materialni in drug položaj delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij.

Sestavni del predloga za izdajo zakona je tudi osnutek zakona, v katerem so v obliki pravnih določb formulirane predlagane rešitve. Na istih elementih mora temeljiti obrazložitev predloga zakona. S tem so ustvarjeni ugodni pogoji tudi za razvoj takšnega sistema obveščanja o delu zveznega zbora, ki bo omogočil v vseh fazah sprejemanja zakona delegatom in samoupravnim bazi, da bodo obveščeni o vseh pomembnih elementih predlogov, zlasti pa o bistvu vprašanj in rešitev, ki bi jih želeli doseči. Zato je podaljšán čas, ki ga bodo imeli delegati na voljo za predloge: predlog za izdajo zakona in predlog zakona morajo prejeti delegati najmanj 30 dni pred začetkom seje zbora, kar je dovolj, da opravijo posvetovanja z bazo.

3. Sodelovanje s skupščinami republik in pokrajin in družbenopolitičnimi organizacijami

Posebno pozornost smo namenili tudi določbam poslovnika o sodelovanju zbora in njegovih delovnih teles z ustreznimi zbori skupščin republik in avtonomnih pokrajin in njihovimi delovnimi telesi. Poslovnik predvideva, da to sodelovanje uresničujejo zbor in njegova delovna telesa s pošiljanjem predlogov zakonov in drugih aktov oziroma gradiva, o katerem razpravljajo in odločajo, z izmenjavo mnenj in stališč o vprašanjih iz delovnega področja zbora, s skupnimi sestanki s predstavniki zborov oziroma ustreznih delovnih teles, z ustanovitvijo skupnih delovnih teles za preučevanje posameznih vprašanj ipd.

Predvidena je tudi obveznost predstavnika zbora in predstavnikov delovnih teles zbora, da sporočajo ustreznim zborom skupščin republik in avtonomnih pokrajin in njihovim delovnim telesom datum seje zbora kot tudi sej njegovih delovnih teles in da jim pošiljajo predloge dnevnih redov sej z ustreznim gradivom.

Na podobnih osnovah je v poslovniku postavljeno tudi sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami in njihovimi organi v federaciji. (Sicer pa je to vprašanje širše obdelano v poslovniku skupščine SFRJ.) Predstavniki teh organizacij sodelujejo s svojimi stališči v vseh razpravah o družbenoekonomskih in političnih vprašanjih iz delovnega področja zbora, o delovnem programu zbora, na sejah zbora in sejah delovnih teles zbora kot tudi skupnih delovnih teles skupščine SFRJ.

Imajo tudi možnost posredovati zboru mnenja in stališča organizacij in organov, ki jih predstavljajo.

Zbora sta prav tako dolžna, da v zvezi s temi mnenji in predlogi sporočita zainteresiranim družbeno-političnim organizacijam svoja stališča. Z drugimi besedami, poslovnika skupščine SFRJ in zveznega zbora vzpostavljata, na podlagi izkušenj iz dosedanjega sodelovanja zvezne skupščine in novih rešitev, ki izhajajo iz delegatskega sistema, povezavo in odnose, ki omogočajo najneposrednejše vključevanje družbeno-političnih organizacij in njihovih organov v delo in odločanje v skupščini SFRJ.

4. Poseben postopek za obravnavo in odločanje o predlogih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov oziroma vprašanj, ki so splošnega pomena za republike in avtonomni pokrajini

Izhajajoč iz ustavnega določila, da se v zveznem zboru zagotovi popolnejša zaščita enakopravnosti naših narodov in narodnosti in interesov njihovih republik in pokrajin, je v poslovnik vključen institut posebnega postopka. Predvideno je, da se poseben postopek začne na zahtevo večine delegatov posamezne republike oziroma avtonomne pokrajine. Kadar se vloži zahteva za začetek posebnega postopka, se prekine razprava o predlogu akta oziroma vprašanju, na katera se nanaša zahteva, in se začne o spornem vprašanju poseben postopek, ki je točno določen v poslovniku. Nekatere zahteve so bile v tej zvezi zavržene, ker so predlagali, da bi v poslovniku podrobneje določili, katera naj bi bila vprašanja splošnega interesa za republike oziroma avtonomni pokrajini in enakopravnost narodov in narodnosti. Sprejeto je bilo stališče, da je nemogoče predvideti obseg teh vprašanj in da je to predvsem ocena delegatov republik in pokrajin za vsak primer posebej.

Zaradi strukture naše federacije, v kateri je zajamčena enakopravnost narodov in narodnosti kot temelj družbene ureditve, lahko pričakujemo, da bo ta institut le redko izkoriščen, samo v izjemnih primerih, vendar je zelo pomembno, da ga vnesemo v poslovnik.

Na koncu bi morda še poudaril, da poslovnika, o katerem danes odločamo, ne bi mogli obravnavati kot dokončen in nespremenljiv skupščinski akt. Zbor in njegova delovna telesa bodo morali spremljati in analizirati njegovo uspešnost in pomanjkljivosti in če bo potrebno, bo zbor poslovnik spremenil ali dopolnil.

Tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite mi, da se na koncu dotaknem nekaterih vprašanj, ki so pomembno vplivala na izdelavo predloga poslovnika, ki pa niso mogla dobiti mesta v poslovniku, ker ne spadajo v njegovo besedilo.

Gre za pomembna vprašanja. Od rešitev teh vprašanj bo zelo odvisno uspešno delo zbora kot tudi uveljavljanje delegatskega sistema.

1. Omenil sem že, kako pomembno je, da se socialistična zveza delovnega ljudstva zavzema za čim

popolnejše in vsebinsko funkcioniranje delegatskega sistema. Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije lahko v skladu s svojim ustavnim položajem nudi delegatom čim bolj dragoceno pomoč, in to ne samo pri oblikovanju stališč in ugotavljanju splošnih družbenih interesov, marveč tudi pri stikih s samoupravno bazo. Organizacije socialistične zveze v republiki oziroma avtonomni pokrajini, zlasti pa v občini, so najbolj poklicane, da ocenjujejo aktivnost delegatov. Toda ta vprašanja spadajo predvsem na področje statutarne urejanja in praktičnega delovanja socialistične zveze.

2. Vprašanje obveščanja je širše družbeno vprašanje, ki ga ni mogoče zaobseči z določbami poslovnika o skupščinski organizaciji in postopku.

V skupščini SFRJ je predvideno sprejetje posebne- ga odloka o obveščanju delegatov samoupravne baze. Vsekakor pa bodo potrebna še precejšnja prizadevanja, da bi dosegli ustrezno obveščanje delegatov in delegatske baze, ne le o vprašanjih skupščinskega dela, marveč o vseh perečih in pomembnih vprašanjih, ki zanimajo delovne ljudi, združeno delo in samoupravljanje.

Moramo izpopolniti tudi strokovne službe zbora za dokumentacijo in informacije na vseh ravneh, od delovne organizacije do delegacije, ne samo v interesu funkcioniranja delegatskega sistema, marveč celotnega sistema samoupravljanja.

3. Sodelovanje skupščine SFRJ z zbori skupščin republik in avtonomnih pokrajin

To sodelovanje se uspešno razvija že zaradi same narave delegatskega sistema, ki terja in omogoča takšno sodelovanje. Ko bodo poslovnik sprejeli še zbori skupščin republik in avtonomnih pokrajin, bo to prispevalo k večji organiziranosti sodelovanja, še posebej pa urejanju odnosa delegatov, ki delujejo v zveznem zboru, do zbora republik in avtonomnih pokrajin. Pričakujemo, da se bodo tudi v praksi razvile in spopolnile najrazličnejše oblike sodelovanja, kot ga predvideva poslovnik, zlasti še v zvezi z uskladitvijo delovnih programov in uveljavljanja pristojnosti, kot so določene z ustavo.

4. Organizacija delegatov v republikah in avtonomnih pokrajinah

Poslovnik ni mogel zajeti vprašanj organizacije delegatov na teritoriju republike oziroma avtonomne pokrajine. Vendar je očitno, da zahtevata uresničevanje delegatske funkcije in odgovornosti do samoupravne baze v republiki oziroma avtonomni pokrajini ustrezno organizacijo in koordinacijo delovanja delegatov in njihove povezave s socialistično zvezo, s tem pa tudi z občinskimi skupščinami. Odgovornost delegatov bi ostala abstraktna, če ne bi mogli najti ustreznih rešitev, ki bi seveda upoštevale tudi vse praktične vzroke, kot so na primer teritorialna ali problemska opredelitev

delegatov, značilnost temeljne samoupravne organizacije, ki jih delegira ipd.

Na podlagi dosedanjih pozitivnih pa tudi negativnih izkušenj so bili sproženi pogovori v vseh republikah in obeh avtonomnih pokrajinah, ki bodo našli rešitve za vprašanja uresničevanja delegatske funkcije. Ta vprašanja so bila obravnavana tudi v našem klubu delegatov.

Tovarišice in tovariši delegati!

Že prej sem omenil, da je poslovnik zveznega zbora zgrajen na istih osnovah kot poslovnik skupščine SFRJ. Obe komisiji sta sodelovali v vseh fazah pripravljanja predlogov, tako da se poslovnik vsebinsko medsebojno dopolnjujeta. V dogovoru s tovarišem Marjanom Cvetkovičem, podpredsednikom skupščine in predsednikom komisije za pripravo poslovnika skupščine SFRJ, predlagam zboru, da sprejme hkrati tudi predlog poslovnika skupščine SFRJ skupaj z amandmaji, ki jih je predlagala komisija za pripravo poslovnika skupščine SFRJ.

Na koncu mi dovolite še nekaj besed o amandmajih k predlogu poslovnika zveznega zbora.

Kljub temu, da smo že med pripravljanjem prečiščenega besedila predloga poslovnika skrbno obravnavali vse amandmaje in predloge za spremembe in dopolnitve poslovnika, je komisija zadnje dni prejela še nekaj amandmajev in predlogov, ki zaslužijo pozornost.

Komisija je na včerajšnji seji obravnavala tudi te predloge in določila amandmaje, ki so vam jih razdelili pred začetkom seje. Komisija je sprejela sklep, da predloži zveznemu zboru, da sprejme te amandmaje kot sestavni del besedila predloga poslovnika. Komisija je sprejela tudi predlog popravkov, ki pomenijo izboljšanja redakcijske narave ali odpravo tehničnih napak. S tem je komisija za pripravo poslovnika zveznega zbora končala nalogo, zaradi katere je bila ustanovljena. V poročilu komisije, ki ste ga že prej prejeli delegati zbora, je podrobneje prikazano njeno delo. Upam, da bo zbor sprejel to poročilo.

Na koncu mi dovolite, da ponovim predlog naše komisije, da sprejme zvezni zbor skupščine SFRJ predlog poslovnika zbora skupaj z amandmaji, ki jih predlaga komisija.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Za besedo se je prijavil delegat Jožef Ipač.

JOŽEF IPAČ, poročevalec odbora zveznega zbora za proračun federacije:

Ker smo sprejeli, da o prvih treh točkah dnevnega reda vodimo splošno, enotno razpravo, mi dovolite,

tovarišice in tovariši, da govorim v zvezi s tretjo točko dnevnega reda — o delovnih izkušnjah zveznega zbora in njegovih delovnih teles in o realizaciji delovnega programa zbora v četrtem trimesečju 1974 ter predlogu delovnega programa zbora za prvo trimesečje 1975.

Takoj bi rad poudaril, da je koristno in tudi izrednega pomena za učinkovito funkcioniranje skupščinskega mehanizma v pogojih delegatskega sistema, da smo to točko sprejeli v dnevni red seje zbora.

Tovariš Miloš Minić je nekje dejal, da je delovni program vreden toliko, kolikor je uresničen. Zdi se mi, da ima ta ugotovitev svoj pomen in vrednost tudi v našem primeru. Ob upoštevanju dosedanjih izkušenj bo namreč v veliki meri odvisno tudi učinkovito funkcioniranje skupnega sistema kot tudi uresničevanje programskih nalog v prihodnje.

Ob tem se mi zdi, da lahko rečem, da smo si, gledano v celoti, pridobili dragocene izkušnje. O tem govori tudi gradivo, ki je namenjeno delegatski bazi in delegatom naše skupščine.

Kljub priznanim prvim pozitivnim rezultatom in izkušnjam mi dovolite, da opozorim tudi na vprašanja, ki še vedno niso rešena, vsaj večji del teh vprašanj, ki pa jih moramo po moji skromni oceni rešiti v najbližji prihodnosti.

Dotaknil se bom, več ali manj, samo vprašanj, ki spadajo v pristojnost in delovno področje odbora zveznega zbora za proračun federacije.

Če govorimo o o pristojnostih odbora in delovnem področju, ni nobenega dvoma, da imamo ustavni temelj in da poslovnik kot tudi drugi zakonski akti izražajo samo obseg in ustavno-pravno vsebino vprašanj, o katerih je zdaj govor. Vendar je mogoče dobiti vtis, da so formulacije institutov, s katerimi se urejajo pristojnosti — hudo strogo in natančno izpeljane. Posamezna tomačenja teh institutov — na tej podlagi pa najpogostejše delujejo organi in dejavniki — pa v praksi največkrat povzročajo konfliktna situacija, tako da je odbor večkrat samo delovno telo skupščine SFRJ za izdatke federacije. Na levo proračunsko stran oziroma oblikovanje te strani odbor ne more vplivati, ne glede na sedaj veljavni zakon o financiranju federacije ali celo velikega števila namembnih zakonskih aktov — ker bi to pomenilo vidno kršitev pristojnosti posameznih teles zbora republik in pokrajin ali pa tudi zbora kot celote, in na svoj način tudi drugih zveznih organov. Menim, da je takšno obnašanje in ravnanje v praksi nevzdržno, ker je v petem odstavku 285. člena ustave SFRJ zapisano, da zvezni zbor sprejema proračun federacije. Če je z besedo proračun razumeti tako dohodke kot izdatke, je več kot jasno, da so upravičene zahteve, da se uporabljajo zakoni in uresničujejo ustavna načela v svoji celovitosti, ker je to edina in temeljna postavka za vodenje

ustaljene, učinkovite proračunske politike federacije, in za to je ta odbor tudi ustanovljen.

To je pomemben problem in če ga upoštevamo, je mogoče razumeti usodo nekaterih naših dosedanjih sklepov kot tudi nekaterih poročil in analiz, ki smo jih zahtevali od pristojnih organov in ki zelo težko prihajajo ali pa sploh ne v naš odbor.

Velike težave so povzročali tudi nekateri zakonski predlogi, ki niso spoštovali ustavnega določila četrtega odstavka 279. člena ali 125. člena poslovnika, čeprav je bilo to angažiranje sredstev proračuna federacije brez poprejšnje ugotovitve oziroma odobritve, da so za obveznosti zagotovljena sredstva.

V pogojih delegatskega sistema si bomo morali veliko bolj prizadevati za pravočasnost in ažurnost dela v zvezi z zakonskimi akti, v zvezi s proračunom federacije (zlasti še kompletnim proračunskim gradivom), kot smo si doslej, na primer tudi ob sprejemanju proračuna za leto 1975. Iz tega nedvomno izhaja obveznost, da že zdaj začnemo pripravljati sprejetje proračuna za prihodnje leto.

Odbor zveznega zbora za proračun federacije je upošteval vse dosedanje izkušnje kot tudi, rekel bi, seznam problemov, zato je že zdaj sprejel program svoje dejavnosti, da bi rešili omenjene probleme, ob sodelovanju vseh ustreznih teles in organov skupščine, za kar smo že dobili neposredno podporo.

Prosim zvezni zbor, da skrbno preuči dokument o vestno prikazanih izkušnjah kot tudi poročilo našega odbora, da bi to oboje postalo sestavni del sklepov zbora in da bi tako v celoti izboljšali naše delo.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Besedo ima delegat Rudi Bregar.

RUDI BREGAR, poročevalec odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko:

Tovarišice in tovariši delegati!

Takoj na začetku moram poudariti, da so na seji vsi člani odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko zelo zavzeto razpravljali o izkušnjah v dosedanjem delu zbora. Razprava je bila obsežna in zanimiva, saj je bila to prva presoja take vrste, presoja izkušenj pri delu zveznega zbora in njegovih organov. Naše pripombe in predlogi v poročilu se v marsičem nanašajo prav na poslovnik o delu zveznega zbora, ki ga bomo sprejeli na današnji seji. Posebno skrbno smo obravnavali tiste izkušnje iz naše dosedanje prakse, ki so neposredno določale položaj delegata v našem zboru.

Dovolite mi, da preberem pripombe odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko k oceni izkušenj iz dosedanjega dela zveznega zbora.

Odbor je obravnaval gradivo „Delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles“ in pregled dela odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko od junija 1974 do januarja 1975 in sprejel sklep, da predlaga zboru, da sprejme gradivo o dosedanjem delu zveznega zbora in njegovih delovnih teles.

V razpravi so predvsem opozorili na vprašanje povezav delegatov z delegacijami in občinami, ki so ga izvolile, z organi in skupščinami republik in avtonomnih pokrajin, z organizacijami socialistične zveze delovnega ljudstva in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Poudarjeno je bilo, da glede tega ne more biti nobenih nejasnosti in da mora delegat to sam povezovati, pa tudi, da mora svoje stališče o posameznih zakonih in vprašanjih, o katerih odloča zbor, oblikovati na osnovi mnenj in stališč samoupravne baze.

Člani odbora sodijo, da bi se v organizacijah socialistične zveze delovnega ljudstva v republikah in avtonomnih pokrajinah končno morali dogovoriti o mehanizmu za uresničevanje delegatskega sistema v samoupravni bazi, da bi delegat lahko prišel do sinteze stališč o vprašanjih, o katerih zbor razpravlja in odloča.

Prav tako so poudarili v razpravi, da obveščanje samoupravne baze še vedno ne funkcionira, čeprav so o tem že veliko govorili in predlagali. Skupščinski informativni bilten daje največkrat samo pregled o sprejetih zakonih in drugih aktih, o stališčih v zvezi z obravnavanimi vprašanji in preteklih dogodkih, in zato sodijo, da je bilten gradivo arhivske narave.

Komu je torej namenjen konjunkturni pregled, kdo ga prejema, kolikšna je naklada?

Posebno vprašanje je, kako bodo delegati dobili stališča samoupravne baze, če ji pošljemo samo kratke informacije o posameznih zakonih ali vprašanjih, o katerih prejme delegat en sam izvod, delegatska osnova pa še tega ni deležna.

Odbor sodi, da je treba še bolj razširiti sodelovanje z zbori skupščin republik in avtonomnih pokrajin in ustreznimi telesi. Odbor je razvijal sodelovanje z ustreznimi odbori skupščin republik in avtonomnih pokrajin, vendar je ugotovil, da je treba to sodelovanje še poglobljati in izboljševati.

Sprejeli so predloge odbora za spremembe v poslovniku in je zdaj lahko sodelovanje delovnih teles zbora z delovnimi telesi skupščin republik in avtonomnih pokrajin postavljeno na širše osnove. V razpravi so poudarili vprašanje, kako zagotoviti vpliv samoupravne baze, kadar delegat predlaga amandma neposredno pred začetkom seje ali na sami seji, zlasti še, če gre za amandmaje, s katerimi se bistveno spreminja vsebina zakonskega predloga. Menili so, da bi v takem primeru morali zagotoviti delegatu vsaj delno posvetovanje s samoupravno bazo, ki je že sprejela

svoje stališče v zvezi z zakonskim predlogom, ki ga zbor obravnava.

Glede pravice in dolžnosti federacije, je bil odbor mnenja, da bi morala biti v prvi vrsti pristojna skupščinska telesa vključena v presojo, če bi morali razčleniti pristojnosti federacije in delovno področje zbora in njegovih delovnih teles v primerih, ko je ustava SFRJ te pravice in dolžnosti formulirala samo na splošno. To so na primer temeljne pravice, temeljni odnosi itd.

Ne bi bilo treba ustanavljati posebnega organa za spremljanje izvajanja ustave SFRJ, marveč je to dolžnost delovnih teles zbora in njihovega rednega dela.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi še kdo besedo?

Besedo ima delegat Ljubiša Popović.

LJUBIŠA POPOVIČ, poročevalec odbora zveznega zbora za zunanje-politične odnose:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Menim, da je zelo prav, da je na dnevnem redu naše seje gradivo takšne narave. Objektivna je ocena o delu našega zbora, ki je razvil zelo razgibano dejavnost, ki je urejal na številnih sejah številna vprašanja. V pozitivno bilanco dela zbora bi lahko všteli tudi prispevek delovnih teles zbora in zbora samega glede zakonodajnih rešitev kot tudi številnih dopolnitev in sprememb, ki smo jih predlagali v razpravah ob sprejemanju zakonskih besedil.

Osebnostno menim, da je zelo pomembno tudi to, da smo začeli čedalje več obravnavati tudi zunanje-politična vprašanja in da o njih ne razpravljamo samo na sejah odbora za zunanje-politične odnose. V tej zvezi je treba pohvaliti tudi to, da smo bili pred kratkim izčrpno obveščeni tudi o srečanjih naših parlamentarcev s kolegi iz drugih držav.

Da bi bili v prihodnje še bolj uspešni, bi nekoliko pograjal naše dosedanje delo in tudi nekaj predlagal za naše prihodnje delo.

Naše delegatsko delo v zboru je bilo v celoti oteženo, kot je to ugotovljeno tudi v gradivu, zaradi kratkih rokov za obravnavanje zelo pomembnih zakonskih predlogov, če upoštevamo, da so to sistemski zakoni. Od naše programske usmeritve smo se oddaljili zlasti v četrtem trimesečju, ko so prišli na vrsto zakoni, ki so zavezovali zbor k politiki, ki jo je določil.

Končno je za oceno dela našega zbora zelo pomembno to, da delegati še vedno ne izražamo smernic in stališč naše volilne baze. V tem se moja ocena nekoliko razlikuje, nekoliko ostrejša je kot v

gradivu. To vprašanje zasluži vso našo skrb in predvsem zahteva veliko časa, zato bi rekel zdaj le toliko, da moramo iskati vzroke za takšno stanje v nas samih, vendar tudi v dejavnikih zunaj naše skupščine. Predlagatelji in pripravljalci gradiva namreč niso ničesar bistvenega spremenili glede načina obdelave predlogov in gradiva za seje, in tudi časa, kdaj vse to dobimo delegati v roke. Sistem obveščanja tudi po večmesečnih razpravah ne deluje, to pa je tudi eden od vzrokov, da še nismo začeli organizirano obravnavati tega gradiva v delegacijah, katerih člani smo delegati zveznega zbora.

Na drugi strani je bilo v občinskih in drugih strukturah zelo malo napravljeno ali delajo zelo počasi, da bi zaživela delegatska funkcija izražanja stališč v skladu s smernicami in stališči temeljnih samoupravnih skupnosti oziroma družbenopolitičnih organizacij v smislu skupnih in splošnih interesov in potreb. Prav v tej bazi pa bi se morali dokopati do širokih spoznanj, ki bi odločujoče vplivala na naše opredelitve v zboru. (O tem so tovariši že govorili. Mislim na republiške, občinske in druge strukture.)

Dovolite mi, da v tej zvezi posredujem še nekaj predlogov.

Kadar določamo svoj delovni program, bi morali biti, na podlagi dosedanjih izkušenj, veliko bolj realni. To pa, kar določimo, moramo izpeljati, moramo vztrajati pri načrtovanem delu. V tej zvezi je nujno tudi nadzorstvo zbora nad izpolnjevanjem zastavljenih in sprejetih nalog. Menim, da bi moral predsednik zbora obveščati delegate o vseh prekoračenih rokih, ki smo si jih določili, kot tudi o vprašanjih, ki niso mogla priti na dnevni red. Menim tudi, da bi bili vsi tisti, ki pripravljajo zakonske predloge ali drugo gradivo, dolžni povedati zboru vzroke, zakaj tega niso še storili.

V tej zvezi bi še dodal, da je potrebno nasploh, se pravi iz zornega kota funkcije opravljanja političnega nadzorstva nad izvršnimi telesi, sistematično izvajati kontrolo nad izvrševanjem naših sklepov. Naj vas ob tem opozorim, da smo v teh sedmih mesecih dela sprejeli zelo veliko sklepov. Zdi se mi, da bi zbor moral vedeti za njihovo usodo. Zdaj je v eni od določb poslovnika predvidena obveznost predsednika zbora, da spremlja oziroma da skrbi za uresničevanje sklepov in o tem obvešča zbor.

Predlagal bi, da vpeljemo redni sistem obveščanja o uresničevanju delovnega programa zbora. To bi lahko bilo enkrat na leto, najbolje takrat, ko sprejemamo program za naslednje leto. Zdi se mi, da je nujno, da samokritično in kritično ocenimo svoje delo in dejavnost in tudi, da ugotovimo vzroke in sprejememo ukrepe, ki bi prispevali k našemu čim boljšemu in učinkovitejšemu delu. Sodim, da bi to poročilo ali vsaj zasnova tega poročila prispevala k izdelavi gradiva po 10. členu poslovnika, po katerem mora delegat o delu zbora in o svojem delu obveščati delegacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbe-

nopolitične skupnosti. Seveda je razumljivo, da bi morali o svojem delu — po svoje — podati tudi našo osebno informacijo.

Glede vsebine, bi se zavzel za to, da se v prihodnje ne bi ukvarjali samo z obravnavanjem zakonskih osnutkov in predlogov, kajti analiza objektivno dokazuje, da smo se zaradi obveznosti usklajevanja zakonov z ustavo v zadnjih sedmih mesecih največ ubadali z zakoni. Seveda ne moremo podcenjevati tega dela, menim, da je to delo zelo ustvarjalno — o tem sem govoril že v začetku svojega sodelovanja v razpravi — bi pa dopolnilno predlagal predsedniku zbora, da sprejmemo na vsaki seji zbora na dnevni red vsaj eno izmed problemskih vprašanj, s katerimi zbor tudi uresničuje svojo funkcijo spremljanja politike. V delovnem programu imamo dovolj takšnih problemskih vprašanj. Lahko zelo izčrpno razpravljamo o njih, lahko pripravimo smernice za delo izvršilnih organov in po določenem času obravnavamo njihova poročila, kaj je storjeno, kaj ni storjeno.

Glede zunanjepolitičnih vprašanj imam dva predloga.

1. Da zbor čimprej določi — ker je to v njegovi pristojnosti — program izmenjav parlamentarnih delegacij. Tako je zapisano tudi v poslovniku in menim, da zbor tako opredeljuje pomembno gledišče naše zunanje politike.

2. Prosil bi, da prejmemo delegati informacije (ki jih zdaj prvikrat tudi objavljamo) o razgovorih s parlamentarnimi delegacijami, ki so za nas izredno zanimive, zelo poučne — veliko hitreje kot doslej, v primernem roku, ne pa šele tri, štiri ali pet mesecev pozneje, kot je bilo vse doslej in šele po tem času zvemo nekaj, kar smo že prebrali v dnevnem tisku in smo že po drugi poti zvedeli. Ker smo neposredno udeleženi v takih pogovorih, moramo biti pravočasno obveščeni o vseh dogajanjih na tem področju.

Glede uresničevanja delegatske funkcije imam nekaj predlogov.

Dosledno spoštujmo poslovnik! Prosim, da nam predsednik zbora, delovna telesa zbora, da si omogočimo delo, zagotovijo takšne roke, da se bomo lahko posvetovali z delegatsko bazo zmeraj, kadar bomo obravnavali zakonska besedila ali druge akte. To velja še posebej za vse tiste, ki pripravljajo in obdelujejo gradivo.

Prav tako menim, da bi morali skupščina SFRJ in zvezni izvršni svet oziroma zvezni organi nekatera vprašanja obravnavati hkrati, vzporedno. To bi bil naš ustvarjalni prispevek k določanju političnih stališč, kajti ne bi bilo prav, kot je nekoč o tem govoril tovariš Kiro Gligorov, da bi bila skupščina nekakšna opozicija proti nekaterim predlogom, projektom itd. zveznega izvršnega sveta. Če bomo skupaj pripravljali stališča in rešitve vprašanj, na podlagi katerih bodo izdelani osnutki in predlogi zakonov in drugih predpisov, se mi

zdi, bomo veliko manj vračali gradiva ali jih črtali iz naših dnevnih redov, ker morda ne bi bili zadovoljni s poslanimi predlogi itd.

3. Menim, da bi sistem končno le moral zaživeti.

Razumem in sprejemam obrazložitev, ki smo jo slišali na zadnjem sestanku upravnega odbora sekcije našega kluba delegatov — da je obveščanje zelo zapleteno področje, da to ni delo, ki naj bi zanimalo le nas, marveč da je to zadeva tudi skupnega dogovora republik in pokrajin, vendar sem iz tiska zvedel, da smo ta sporazum dosegli. Prosim, da zdaj, od podpisa sporazuma do njegove uresničitve, ne bo minilo prav toliko časa, kolikor ga je minilo, dokler ni prišlo do dokončnega dogovora, ko smo se že dogovorili o skupnem informativnem biltenu in enotnem sistemu obveščanja.

Še nekaj. Nisem še povsem prepričan, toda zdi se mi, da pri vprašanju uresničevanja naše delegatske funkcije prav gotovo ne moremo vključiti vseh vprašanj v razpravo o delegatih in poslovniku, torej naše aktivnosti. Tovariš Osolnik je dejal, da gre tudi za dejavnike zunaj skupščine, da gre za našo vključenost v republikah in pokrajinah, občinskih skupščinah, asociacijah, družbenopolitičnih organizacijah itd. Mogoče bi bilo dobro pojasniti nekatera vprašanja na seji zbora, ker še sami ne vemo kako in kaj. Zdi se mi, ko poslušam današnjo razpravo, ko sodelujem v njej, da imamo glede odnosa do delegatske baze različne pristope, različna mnenja. Imamo dva pristopa: eden od teh je minimalen in se omejuje na to, da pokrivamo samo našo delegatsko bazo, z drugim pa moramo pokrivati vse strukture — od delegacije oziroma temeljne samoupravne organizacije do republiške skupščine itd. Zdi se mi, da ne more priti v poštev niti prvo niti drugo in da bi bilo prav, da imajo delegati svoje lastno stališče, ki naj bi jim odpiralo poti do pogovorov s predsedniki republiških skupščin, socialistične zveze itd. To je moč doseči sicer tudi v okviru kluba delegatov, vendar naj to presodi delegat.

To je načelna razprava, menim, da sta poslovnika dala največ tistega, kar se je dalo vgraditi v pravila našega obnašanja in ravnanja v medsebojnih odnosih in do drugih skupščin, družbenopolitičnih organizacij itd. Zato bom glasoval za oba poslovnika.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Dobro, želi še kdo besedo?

Besedo ima delegat Atif Purivatra.

ATIF PURIVATRA, poročevalec odbora zveznega zbora za družbenopolitične odnose:

Pred začetkom seje zbora smo v poročilu odbora za družbenopolitične odnose o predlogu poslovnika

ugotovili, da je komisija za pripravo predloga poslovnika sprejela predlog odbora, da bi v predlog poslovnika — kadar gre za uveljavljanje pravic uporabe jezika in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije, vključili ustavno formulacijo, v kateri je govor o jezikih narodov in narodnosti Jugoslavije, in ki jo podrobneje določajo republiške ustave.

Komisija je vse to sprejela v svojih amandmajih k 4., 69., 70., 137. in 139. členu.

Vendar je odbor tudi ugotovil, da komisija ni dosledno upoštevala predlogov glede ostalih določb poslovnika. Konkretno so to 71. člen, drugi odstavek 135. člena, prvi in drugi odstavek 136. člena, 138. člen in drugi odstavek 139. člena predloga poslovnika.

Ker je ustavno določilo jasno, ker je to tudi stališče komisije, predlaga odbor, da bi to upoštevali v dokončni redakciji besedila.

Prosim predstavnika komisije za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ, da se o tem izreče.

PRESEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi še kdo besedo?

Besedo ima delegat Ljuban Janjanin.

LJUBAN JANJANIN, poročevalec odbora zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Ker smo se dogovorili, da bomo hkrati razpravljali o vseh treh prvih točkah dnevnega reda, vas bom v imenu odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov seznanil z včerajšnjo odborovo razpravo o drugi in tretji točki dnevnega reda. Najprej bom govoril o drugi točki — o predlogu poslovnika zveznega zbora.

Ko smo včeraj razpravljali o drugi in tretji točki današnjega dnevnega reda — o poslovniku zveznega zbora in izpolnitvi nalog v zadnjem trimesečju lanskega leta kot tudi delovnem načrtu za letošnje prvo trimesečje, je odbor na koncu sprejel sklep, da brez pripomb podpre predlog poslovnika zveznega zbora. Člani odbora so sodili, da predlog poslovnika omogoča zboru in delovnim telesom zbora izpolnjevanje vseh nalog, ki izhajajo iz ustave SFRJ in spadajo v delovno področje zbora in delovnih teles zbora.

Odbor želi hkrati s tem, da podpira predlog poslovnika zveznega zbora, opozoriti zbor na naslednje:

Ko odbor sprejema formulacijo 67. člena predloga poslovnika, ki govori o delovnem področju odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov in določa temeljne postavke ustavnih določil o pravicah borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev, želi poudariti, da je velika obveznost socialistične družbene skupnosti, da jim zagotovi materialne in druge pogoje,

ki bodo zajamčili njihovo socialno varnost. Prav zato bi bilo treba, da te pravice še podrobneje razčlenimo v omenjeni določbi, ker bi bilo to izredno pomembno za nadaljnji razvoj in izgradnjo sistema pravic borcev in vojaških invalidov. Zato bo odbor, ko bo pripravljaj svoj poslovnik, poskušal zagotoviti v njem zelo podrobne in natančne definicije omenjenih ustavnih določil.

Zaradi bolj enotnega postopka bi morali preučiti možnost ustanovitve skupne skupščinske komisije za spremljanje in izvajanje ustavnih določil, ki bi bila hkrati vključena tudi v pripravo definicij s tega področja za poslovnike še drugih odborov in komisij.

Odbor je tudi mnenja, da bi morali — kot so že drugi govorniki povedali — obvezno pred sprejetjem novih delovnih programov analizirati izpolnitev dotedanjih delovnih programov.

Odbor je, kot sem že omenil, na včerajšnji seji obravnaval tudi tretjo točko dnevnega reda — Delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles — in analiziral delovni program zbora, pri čemer se je razvila živa razprava, v kateri so sodelovali vsi člani odbora. Odbor je v celoti pozitivno ocenil gradivo o dosedanjem delu zveznega zbora in njegovih delovnih teles in podpira delovni program zbora za prvo trimesečje v prihodnjem letu hkrati s predlogom prednostnih nalog iz delovnega programa zbora.

Ko smo o tem razpravljali, je bilo ugotovljeno, da je odbor zelo tesno sodeloval z zveznim komitejem za vprašanja borcev in vojaških invalidov, zveznim odborom Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije oziroma ustreznimi telesi republiških in pokrajinskih skupščin.

Delegati so na seji opozorili na premajhno učinkovitost služb, ki ne pošiljajo delegatom pravočasno gradiva za seje odborov, kar otežuje posvete z delegatsko bazo, zato za seje odbora niso še pripravljeni. Tudi prejšnji govornik se je dotaknil tega vprašanja. Precej delegatov je prejelo gradivo dan ali dva pred začetkom seje zbora, kar z drugimi besedami pove, da niso imeli časa in možnosti za posvet z bazo, hkrati pa ne želijo izraziti ali zastopati svojih osebnih mnenj brez posveta z bazo.

Člani odbora so v razpravi opozorili na problem funkcioniranja delegatskega sistema, na problem podrobnejšega obveščanja delegatske baze, kajti delegatska baza ima številne volilne enote in posvete bi morali imeti delegati v vseh volilnih enotah. Člani odbora menijo, da bi se morali dogovoriti za enoten način dela delegatov in postopka v zvezi s posvetovanji z delegatsko bazo in funkcijo delegata. O tem problemu bi morali razpravljati v zboru, družbenopolitičnih organizacijah in republiških skupščinah.

Delegati so na seji odbora še posebej opozorili, da bi morali v postopku za sprejetje sprememb in dopolnitev zakonov pripraviti za njih jasno strnjen

pregled vsebine sprememb in dopolnitev hkrati s prejšnjim besedilom, da bi se delegati mogli posvetovati z bazo o predlaganih rešitvah. Gre pravzaprav za to, da – o tem so govorili poročevalci drugih odborov – iz gradiva in vrste formalno-pravnih postavk izluščimo, kaj je bilo prej in kaj predlagajo zdaj, kajti brez tega se delegat zgublja v papirju in to mu onemogoča družbenopolitično aktivnost. Delegat ne more prebirati velikih količin gradiva brez strnjenih predlogov in obrazložitev.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Želi še kdo besedo?

Ker se nihče več ne prijavlja k besedi, začenjam razpravo o besedilu predloga poslovnika skupščine SFRJ.

Želi kdo besedo?

Besedo ima delegat Miodrag Zečević.

MIODRAG ZEČEVIĆ, predstavnik komisije za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ:

Prosil sem za besedo, ker je poročevalec odbora za družbenopolitične odnose zahteval, da se predstavnik komisije za pripravo poslovnika izreče o predlogu njegovega odbora.

V zvezi s tem predlogom ni nobenih spornih stališč. Komisija je v načelu sprejela, da bi v poslovnik vnesli ustavno formulacijo o jezikih narodov Jugoslavije. Ta formulacija je že vključena v večino členov predloženega poslovnika. Vendar je očitno, da ni dosledno izpeljano usklajevanje besedila predloga poslovnika s temi načelnimi opredelitvami komisije. Ta predlog sprejemamo kot predlog redakcijske narave, ki ga bomo upoštevali pri dokončni redakciji besedila poslovnika, ki ga bomo pripravili za objavo.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Želi še kdo besedo? (Ne.)

Dajem na glasovanje predlog poslovnika skupščine SFRJ z amandmaji predlagatelja in amandmajem člana zbora republik in pokrajin Milovana Djokanovića, ki ga je zbor republik in pokrajin sprejel na seji 16. januarja 1975 in s katerim se je predlagatelj strinjal..

Ker je predstavnik komisije Miodrag Zečević sprejel predlog odbora za družbenopolitične odnose, je tudi ta predlog postal sestavni del besedila predloga poslovnika.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog poslovnika skupščine SFRJ.³

Komisija za pripravo poslovnika skupščine SFRJ je predložila zboru poročilo o svojem delu. Predlagam zboru, da poročilo sprejme in da se zahvalimo njenim članom za uspešno opravljeno nalogo.

Se zbor strinja s tem predlogom? (Da.)

Na vrsti je *druga* točka dnevnega reda:

Predlog poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ

Ker smo tudi o tej točki dnevnega reda že razpravljali v načelu, začenjam razpravo o besedilu predloga poslovnika zveznega zbora.⁴

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Ker se nihče ne prijavlja k besedi, dajem na glasovanje predlog poslovnika zveznega zbora skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Predlagam zboru, da sprejme tudi poročilo o delu komisije za pripravo predloga poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ,⁵ vprašam zbor, ali se strinja s tem predlogom? (Da.)

Na vrsti je *tretja* točka dnevnega reda:

Delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles v zvezi z realizacijo delovnega programa v četrtem trimesečju 1974 s predlogom delovnega načrta za prvo trimesečje 1975 in prednostne naloge iz delovnega programa do julija 1975⁶

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker se nihče ne prijavlja k besedi, predlagam zboru, da sprejme sklep:

1. Zbor je sprejel poročilo o delovnih izkušnjah zveznega zbora in njegovih delovnih teles. Na podlagi mnenj, predlogov in pobud iz razprav na sejah zbora in njegovih delovnih teles bomo redakcijsko popravili besedilo.

³ Poslovnik skupščine SFRJ je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 6 z dne 7. februarja 1975.

⁴ Priloga 8.

⁵ Poslovnik zveznega zbora je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 6 z dne 7. februarja 1975.

⁶ Prilogi 9 in 10 (Delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles s predlogom delovnega načrta zveznega zbora za prvo trimesečje 1975).

2. Zbor je sprejel predlog delovnega načrta zveznega zbora za prvo trimesečje 1975, ki bo končno izoblikovan na podlagi predlogov in pobud na sejah zbora in delovnih teles kot tudi prednostne naloge iz delovnega programa zbora do julija 1975.

Se zbor strinja s tem predlogom sklepa? (Da.)

Predlagam 20 minut odmora.

(Po odmoru)

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Na vrsti je *četrt*a točka dnevnega reda:

Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu

Prejeli ste predlog zakona o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu ter poročili zakonodajno-pravne komisije zbora in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije. Prejeli ste tudi poročilo odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko. Pred začetkom seje so vam razdelili obrazložitev predloga tega zakona, ki jo je pripravil zvezni komite za delo in zaposlovanje.⁷

Predstavniki predlagatelja je tovariš Lazar Mojsov, namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve, poverjenika predlagatelja sta Stanka Radičanin in Tomislav Ivanović, samostojna svetovalca v zveznem komiteju za delo in zaposlovanje.

Poročevalec zakonodajno-pravne komisije je delegat Ljubiša Popović, poročevalka odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko delegatka dr. Jasna Peče-Janičijević, poročevalec komisije skupščine za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije dr. Derviš Rožaja.

Začenjam splošno razpravo o predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker se nihče ne prijavlja k besedi, dajem na glasovanje zakon o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu z amandmaji zakonodajno-pravne komisije, s katerimi se predlagatelj strinja.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu.

Pripominjam, da bo tudi zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ odločal o predlogu tega zakona na svoji prihodnji seji.

Na vrsti je *peta* točka dnevnega reda:

Predlog za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu z osnutkom zakona

Prejeli ste predlog za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu z osnutkom zakona, informacijo o delu vojaških pravosodnih organov kot tudi poročila odbora za ljudsko obrambo, odbora za pravosodje in zakonodajno-pravne komisije.⁸

Predstavniki predlagatelja sta generalpolkovnik Djoka Jovanović, podsekretar v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo in generalpolkovnik Dane Petkovski, pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo. Poverjenika predlagatelja sta polkovnik dr. Milan Jovanović, načelnik pravne uprave v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo in podpolkovnik Miroljub Milovanović iz zveznega sekretariata za ljudsko obrambo.

Poročevalec odbora za ljudsko obrambo je delegat Izet Čaušević, poročevalec odbora za pravosodje delegat Borislav Krajina, poročevalec zakonodajno-pravne komisije pa Branko Jovetić, član komisije.

Začenjam enotno razpravo o predlogu za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu.

Želita besedo predstavnik predlagatelja?

Besedo ima generalpolkovnik Dane Petkovski, pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo.

DANE PETKOVSKI, pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Imate predlog za izdajo zakona o vojaških sodiščih in predlog za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu z osnutkom obeh zakonov.

Poleg tega ste prejeli informacijo o delu vojaških pravosodnih organov. Ta predloga kot tudi zakonska osnutka in informacija so bili podrobno obravnavani v odboru za ljudsko obrambo, odboru za pravosodstvo in zakonodajno-pravni komisiji. Zato bi zdaj opozoril samo na nekatera pomembnejša vprašanja iz teh osnutkov in dosedanjega dela vojaških pravosodnih organov.

Sprejetje novega zakona o vojaških sodiščih in zakona o vojaškem tožilstvu je nujno zaradi obveznosti uskladitve obeh zakonov z ustavo SFRJ, z zakonom o službi v oboroženih silah in z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev, kot tudi uskladitve z rešitvami, ki jih predvidevata zvezni kazenski zakon in zakonik o kazenskem postopku, ki sta že pripravljena. Sedaj veljavni zakon o vojaških sodiščih moramo tudi dopolniti z nekaterimi določbami iz zakona o izvrševanju kazenskih sankcij in

⁷ Gradivo v zvezi s to točko dnevnega reda je na razpolago v službi za dokumentacijo skupščine SFRJ v skladu s poslovnikom.

⁸ Gradivo v zvezi s to točko dnevnega reda je na voljo v službi za dokumentacijo skupščine SFRJ.

temeljnega zakona o pravosodnem izpitu, ki sta sicer prenehala veljati, področje obeh zakonov pa je prišlo v pristojnost republik in avtonomnih pokrajin. Zakona moramo dopolniti in spremeniti tudi zaradi zahtev in potreb, ki jih narekuje praksa zadnjih let.

Posebej želim poudariti, da ne odstopamo od temeljnih rešitev veljavnih pravosodnih zakonov in da večine novih določb v bistvu ne spreminjamo. V našem ustavnem pravosodnem sistemu so vojaška sodišča obravnavana kot redna sodišča. Vojaška sodišča presoja o vseh kaznivih dejanjih vojaških oseb in kaznivih dejanjih drugih oseb, če se nanašajo na ljudsko obrambo in državno varnost kot tudi o vseh zadevah v zvezi z zakonom o vojaški obveznosti v Jugoslovanski ljudski armadi.

Za vojaška sodišča veljajo ustavna načela kot tudi načela in postopek, ki velja za splošno pravosodje, za vse pravosodne organe SFRJ. Vojaška sodišča opravljajo kot vsa druga redna sodišča svojo funkcijo v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in delovnih ljudi. V mejah svoje pristojnosti varujejo vojaška sodišča svobodo in pravice občanov in zagotavljajo ustavnost in zakonitost družbe. Vojaška sodišča so neodvisna pri opravljanju svoje sodne funkcije in presoja po ustavnih načelih, zakonih in splošnih samoupravnih aktih. Pri tem seveda nimamo v mislih kakršnokoli neodvisnost vojaških sodišč od družbe, družbenih gibanj in dogajanj, politike Zveze komunistov Jugoslavije, marveč gre za neodvisnost pred kakršnimi koli intervencijami ali vplivanjem drugih organov ali posameznikov, ko rešujejo konkretne primere. Takšno neodvisnost in samostojnost vojaških sodišč smo že zdavnaj dosegli.

Odnosi subordinacije in komande, ki so sicer zelo značilni za vojaško organizacijo, na sojenje nimajo nobenega vpliva. Takšen položaj vojaških sodišč omogoča njihovo dosledno politično funkcijo varstva zakonitosti v življenju in delu JLA, zato pa hkrati zahtevamo njihovo popolno politično odgovornost, maksimalno strokovnost in vestnost pri delu.

Takšne neodvisnosti in samostojnosti vojaških sodišč niti malo ne moti sodelovanje med njimi in vojaškimi komandami, kadar gre za pojave, ki so jih sodišča ugotovila ob svojem delu. Vojna sodišča obveščajo o tem vojaške komande in predlagajo ukrepe, da bi preprečile ali zatrle družbeno nevarne in škodljive pojave in okrepile zakonitost. Korist od takega sodelovanja imajo tudi vojaška sodišča, ki tako dobijo možnost poglobitve v problematiko enot in lažje presoja stopnjo družbene nevarnosti posameznih kaznivih dejanj.

Delo vojaških sodišč je javno. Javnost dela vojaških sodišč uresničujemo na več načinov, najprej z javno razpravo pred sodiščem. Vendar je možno, kot pri vseh drugih rednih sodiščih, izključiti javnost iz razprave — v primerih, ko gre za zaščito vojaških in drugih

tajnosti, varstvo morale, interes mladoletnih oseb, varstvo interesov družbene skupnosti in podobno.

V drugostopenjskem postopku pred vrhovnim vojaškim sodiščem je ob določenih pogojih tudi možna javna razprava.

S sredstvi obveščanja je moč v čedalje večji meri bolj seznanjati javnost z delom vojaških sodišč na podlagi informacij o poteku sodnega postopka kot tudi osebne navzočnosti dopisnikov na javnih razpravah. Poleg tega so še druge oblike obveščanja javnosti o delu vojaških sodišč: izdaja zbirke sodnih sklepov, objavljanje sodnih sklepov nacionalne narave v revijah itd. Predvideno je, da bodo vojaška sodišča v prihodnje obveščala tudi družbenopolitične skupnosti in družbenopolitične organizacije o družbeno škodljivih pojavih, ki nastajajo pri uresničevanju sodne funkcije, in dajala predloge za njihovo preprečevanje, za krepitev zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

Tudi za vojaška sodišča veljajo načela volilnosti in porotnega sojenja. Sojenje je praviloma v senatu in s sodniki-porotniki. Samo izjemno, za majhne stvari, sodi sodnik-posameznik. Vojaška sodišča delujejo po pravilu po rednem sodnem postopku z nekaterimi in z zakonom predvidenimi odstopanji ob določenih pogojih, zaradi specifičnosti organizacijske strukture armade in notranjih odnosov v njej.

Posebej bi poudaril, da ima obtoženi ves čas postopka pravico do branilec. V tem pogledu dobijo posebno pomoč vojaki. Razen v primerih, ko je z zakonom predvidena obvezna obramba, je obtoženemu vojaku, kadarkoli zaželi, na voljo brezplačen branilec na razpravi prvostopenjskega vojaškega sodišča, če gre za kaznivo dejanje, za katerega je predvidena kazen eno leto zapora ali več.

Vse stranke imajo pravico, da pred sodiščem nastopajo v svojem jeziku, zato jim je zagotovljen prevajalec.

Osnutek zakona o vojaških sodiščih nekoliko razširja pristojnost v odnosu do občanov — nevojaških oseb, ki jim bodo sodila vojaška sodišča, in to za kaznivo dejanje priznanja kapitulacije in preprečevanje boja proti sovražniku kot tudi za kaznivo dejanje terorizma, če je naperjeno proti vojaškim objektom ali vojaški osebi. Pristojnost se razširja tudi, če so te osebe izvršilci ali sodelavci vojaške osebe, ki je storila kaznivo dejanje proti uradni dolžnosti.

Pri sojenju bodo vojaška sodišča, kot vsa druga, uporabljala poleg zveznega tudi republiške in pokrajinske kazenske zakone. Osnutek zakona ohranja sedanjost organizacije vojaških sodišč, ki pozna prvostopenjska vojaška sodišča in vrhovno vojaško sodišče, predvideva pa tudi drugostopenjsko sodišče. Če se obtoženec pritoži na sklep prvostopenjskega vojaškega sodišča, odloča o zadnji stopnji vrhovno vojaško sodišče, razen v primerih, ko je bila izrečena

smrtna kazen. V tem primeru je uvedeno tudi tretjestopenjsko sojenje.

Tako je povečana in razširjena pristojnost vrhovnega vojaškega sodišča, njegova vloga pa je ostala v bistvu ista pri reševanju zadev z rednimi in izrednimi pravnimi sredstvi kot pri prizadevanjih, da uvedemo enotno prakso prvostopenjskih vojaških sodišč.

V skladu z ustavo SFRJ pri imenovanju predsednika in sodnikov vrhovnega vojaškega sodišča uporabljajo načelo čim večje sorazmerne zastopanosti republik in avtonomnih pokrajin. V osnutku zakona se bolj natančno opredeljujejo vzroki za razreševanje sodnikov pred iztekom njihovih mandатов. Posebno se ureja postopek za sprejetje akta o razrešitvi zaradi težjih kršitev sodniških dolžnosti, spodkopavanja sodniškega ugleda, moralno-politične neprimernosti za opravljanje sodniškega poklica.

V zakonskem osnutku je predvideno, da vse osebe, ki bodo obsojene kot vojaki na zaporno kazen, prestopajo to kazen ne več v vojaškem zaporu, kot je bilo doslej, marveč v civilnih kazensko-pravnih ustanovah — kot vsi drugi državljani SFRJ. To pa zato, ker se tem osebam po zakonu o vojaški obveznosti, prekinja vojaški rok, če so obsojene na kazen zavora ali strogega zavora, to pa pomeni, da jim je prenehala lastnost vojaške osebe. Takšna rešitev bo bolj ustrezala obsojenim osebam, ker bodo imela med prestopanjem kazni pravico do nadomestila za opravljeno delo kot vse druge osebe pri prestopanju kazni.

Tovarišice in tovariši delegati!

Ta splošna načela kot tudi značilnosti, ki se nanašajo na vojaška sodišča, veljajo ustrezno tudi za vojaško tožilstvo.

Tudi osnutek zakona o vojaškem tožilstvu temelji na ustavnih načelih, ki se nanašajo na institut tožilstva na sploh, ker opravlja vojaško tožilstvo funkcijo javnega tožilstva v JLA.

Sedaj veljavni zakon o vojaškem tožilstvu spreminjamo in dopolnjujemo veliko manj kot zakon o vojaških sodiščih.

Vojaško tožilstvo ostaja še naprej enotna organizacija. Vojaški tožilec Jugoslovanske ljudske armade usmerja dejavnost prvostopenjskih vojaških tožilstev, pooblaščen pa je tudi oziroma je to njegova dolžnost, da jim daje obvezna navodila za njihovo delo kot tudi za postopek v posameznih primerih. Poleg tega je pooblaščen, da opravlja tudi tiste funkcije, ki sicer spadajo v pristojnost prvostopenjskega vojaškega tožilstva, da vzame konkretno zadevo enemu tožilcu in da jo zaupa drugemu tožilcu. Vojaški tožilci neposredno sodelujejo z vojaškimi komandami pri odkrivanju storilcev kaznivih dejanj in njihovem pregonu. Zaradi skupnih ukrepov in akcij v boju za okrepitev reda, discipline, moralno-političnega položaja in borbene pripravljenosti je zelo zožen prostor za širjenje težjih oblik kriminala v Jugoslovanski ljudski armadi. Ker so

prejemala vojaška tožilstva vsestransko pomoč ustreznih komand, so uspešno izpolnjevala svoje naloge, ki izhajajo iz funkcije tega instituta.

Osnutek zakona ohranja sedanjo organizacijo vojaškega tožilstva, vendar pri tem nekoliko razširja pooblastila vojaškega tožilstva na področju preгона storilcev kaznivih dejanj. Vojaška tožilstva bodo še bolj sodelovala z organi, ki sodelujejo v predkazenskem postopku, z namenom, da bi čimbolj uspešno in hitro odkrivali kazniva dejanja in njihove storilce.

Osnutek zakona o vojaškem tožilstvu predvideva kot novost, da se tudi vojaški tožilci in njihovi namestniki, prav tako kot sodniki, imenujejo za štiri leta. To je seveda narekovalo potrebo, da se predpišejo tudi pogoji za njihovo razrešitev pred iztekom mandata. Pogoji za takšno razrešitev so v bistvu isti kot za razrešitev sodnikov vojaških sodišč.

Po zgledu formuliranih določb zakona o vojaških sodiščih so rešena tudi druga statusna vprašanja vojaških tožilcev, njihovih namestnikov ali pomočnikov. Predvideno je, da bodo tudi vojaška tožilstva pošiljala predloge za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov, za okrepitev zakonitosti, družbene odgovornosti, socialistične morale, ne le vojaškim komandam kot doslej, marveč tudi pristojnim skupščinam družbenopolitičnih skupnosti in drugim organom in organizacijam v SFRJ. Tako se izpolnjuje povezava vseh pravosodnih organov z organi zunaj Jugoslovanske ljudske armade v skupnem boju proti kriminaliteti.

Tovarišice in tovariši delegati!

Kot sem že dejal, so vse to gradivo, ki je pred vami, že obravnavala pristojna skupščinska telesa. V razpravah so dali delegati vrsto koristnih pobud in predlogov k obema zakonskima osnutkoma.

Predloge obeh zakonov bomo pripravili na podlagi sklepov tega zbora.

Pri tem bomo imeli pred očmi tudi rešitve zveznega kazenskega zakona, zakonika o kazenskem postopku in drugih pravosodnih zakonov, ki so v pripravi. Glede na to, da vsi ti zakonski osnutki niso še sprejeti v skupščini SFRJ, bomo morali predloga teh vojaških pravosodnih zakonov časovno uskladiti s predlogi omenjenih zakonov.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Želi še kdo besedo? (Ne.)

Predlagam zboru, da sprejme sklep:

Člani zbora sodimo, da je treba izdati zakon o vojaškem tožilstvu in da zakon ima ustavni temelj.

Se zbor strinja s tem predlogom? (Da.)

Začenjam razpravo v načelu o osnutku zakona o vojaškem tožilstvu.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Začenjam razpravo v podrobnostih o osnutku zakona o vojaškem tožilstvu.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru sklep:

1. Zbor je sprejel osnutek zakona o vojaškem tožilstvu.

2. Predlagatelj bo pri izdelavi predloga zakona o vojaškem tožilstvu upošteval mnenja in predloge delovnih teles zbora.

Se zbor strinja s predlogom tega sklepa? (Da.)

Na vrsti je *šesta* točka dnevnega reda:

Predlog za izdajo zakona o vojaških sodiščih z osnutkom zakona

Prejeli ste predlog za izdajo zakona o vojaških sodiščih z osnutkom zakona in poročilo o delu vojaških pravosodnih organov.

Prejeli ste tudi poročila odbora za ljudsko obrambo in odbora za pravosodje in zakonodajno-pravne komisije.⁹

Predstavnika predlagatelja sta generalpolkovnik Djoko Jovanović, podsekretar v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo, in generalpolkovnik Dane Petkovski, pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo.

Poverjenika predlagatelja sta polkovnik dr. Milan Jovanović, načelnik pravne uprave v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo, in podpolkovnik v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo Miroljub Milovanov.

Poročevalec odbora za ljudsko obrambo je delegat Izet Čaušević, poročevalec odbora za pravosodstvo delegat Borislav Krajina in poročevalec zakonodajno-pravne komisije Branko Jovetić, član komisije.

Začenjam enotno razpravo o predlogu za izdajo zakona o vojaških sodiščih.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru sklep:

Zbor sodi, da je treba sprejeti zakon o vojaških sodiščih in da zakon ima ustavni temelj.

Se zbor strinja s predlogom tega sklepa? (Da.)

Predlagam zboru, da na današnji seji obravnava tudi osnutek zakona o vojaških sodiščih.

Se zbor strinja s predlogom? (Da.)

Začenjam razpravo v načelu o osnutku zakona o vojaških sodiščih.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Začenjam razpravo o podrobnostih o osnutku zakona o vojaških sodiščih.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, predlagam zboru sklep:

⁹ Gradivo v zvezi s to točko dnevnega reda je na voljo v službi za dokumentacijo skupščine SFRJ v skladu s skupščinskim poslovnikom.

1. Zbor je sprejel osnutek zakona o vojaških sodiščih.

2. Predlagatelj bo pri izdelavi predloga zakona o vojaških sodiščih upošteval mnenja in predloge delovnih teles zbora.

Se zbor strinja s predlogom tega sklepa? (Da.)

Na vrsti je *sedma* točka dnevnega reda:

Poročilo o svetovni konferenci o prebivalstvu, ki je bila v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974

Prejeli ste poročilo o svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974, svetovni načrt akcije na področju prebivalstva in sklepno poročilo o delu odbora za svetovno leto prebivalstva. Prejeli ste tudi poročilo odbora za zunanjo politiko.¹⁰

Predstavnik zveznega izvršnega sveta je Svetozar Pepovski, član zveznega izvršnega sveta in predsednik zveznega komiteja za delo in zaposlovanje.

Poverjenik zveznega izvršnega sveta je Vukašin Srečković, samostojni svetovalec v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve.

Poročevalec odbora za zunanjo politiko je delegat Vladislav Varga.

Začenjam enotno razpravo o poročilu o svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974.

Želi kdo besedo?

Besedo ima delegat Muhamed Grebo.

MUHAMED GREBO (SR Bosna in Hercegovina):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Slučajno sem bil v Bukarešti v času konference, ne kot delegat, marveč samo kot Jugoslovan. Dovolite mi, da o tem nekaj spregovorim.

Ko natančno pregledamo gradivo, ki je točka dnevnega reda današnje seje zbora, lahko ugotovimo dve smeri razvoja problematike, ki se povezuje z razvojem prebivalstva.

Prvič, mednarodni pomen teh vprašanj ima več vidikov, na primer to, da se je svetovne konference o prebivalstvu udeležilo veliko število držav, ki so članice OZN (iz gradiva je razvidno, da je bilo navzočih 135 držav), udeležbo specializiranih agencij OZN, predstavnikov osvobodilnih gibanj itd. To je bila prva svetovna konferenca o prebivalstvu, ki je bila organizirana na ravni vlad, hkrati pa je bila organizirana populacijska tribuna, na kateri so sodelovali številni

¹⁰ Gradivo v zvezi s to točko dnevnega reda je na razpolago v službi za dokumentacijo skupščine SFRJ v skladu s skupščinskim poslovnikom.

znameniti strokovnjaki. Zelo pomembna je bila vloga neuvrščenih držav, med katerimi je bila Jugoslavija zelo aktivna. Imela je številne stike z vrsto drugih delegacij.

Glavna vsebina v razpravah na konferenci se je nanašala na trende razvoja prebivalstva v svetu, socialno-ekonomske vidike razvoja prebivalstva, vire prehrane, okolje, družino. Splošna vprašanja prebivalstva so bila obravnavana v najširšem kontekstu ekonomskega, socialnega in kulturnega razvoja družbe.

Pri obravnavanju problemov je bilo resno poudarjeno, da je treba spremeniti ekonomske in socialne odnose v svetu. Govorili so tudi o „obsodbi“ demografske poti za rešitev družbenih vprašanj oziroma problematike socialno-ekonomskega razvoja države in območja, se pravi, z zmanjševanjem števila prebivalstva, zmanjševanjem natalitete. Po drugi strani je bilo zelo poudarjeno, da je mogoče reševati demografske probleme samo s korenitimi spremembami socialnih in ekonomskih družbenih razmer, kar vsebujejo že prej sprejeti dokumenti v OZN – deklaracija in akcijski program v zvezi z novo mednarodno ekonomsko ureditvijo.

Naša delegacija je, kolikor vem, vztrajala prav pri takšni rešitvi. V razpravi so zlasti poudarili vprašanja o nujnosti ohranitve miru v svetu, načelu suverenosti sleherne države tako na tem področju kot na vseh drugih, ki so pomembna za družbo, kajti v pogojih izrazite različnosti demografskega razvoja posameznih dežel in območij je reševanje specifičnih problemov prispevek k reševanju problemov v svetovnem merilu.

Menim, da je prav zaradi tega treba podpreti in sprejeti poročilo in oceno, da pomeni konferenca pomemben prispevek k ugotavljanju in reševanju problematike in politike prebivalstva, ker bo v mednarodnem sodelovanju odslej namenjena večja skrb populacijskim problemom, ki so postali del globalnih problemov, s katerimi se srečuje sodobna družba.

Drugi vidik mojega razmišljanja se nanaša na populacijske probleme pri nas. Zanimalo me je, kakšen pomen pripisujemo tem vprašanjem pri nas. Jugoslavija je nedvomno zelo dinamična družba. Kot na vseh drugih področjih je Jugoslavija regionalno zelo diferencirana tudi v demografskih procesih. Dovolite mi, da vas spomnim samo na nekatere znane demografske kazalnike.

Število novorojenčkov na tisoč prebivalcev v letu 1973 je znašalo približno 13 tisočink v Vojvodini, do 35 na Kosovu, povprečje v Jugoslaviji je doseglo 18 tisočink. Število mrtvorojenih na tisoč živorojenih je znašalo v Sloveniji 20, na Kosovu pa 83. Naravni prirastek na tisoč prebivalcev se je gibal od 3 tisočink v Vojvodini do 28 na Kosovu. (To so podatki za leto 1973.)

Podatki očitno opozarjajo na povezanost socialno-ekonomskega in demografskega razvoja. Tu se medsebojno prepletajo odnosi med socialnim, ekonomskim

in demografskim razvojem, zato je mogoče pričakovati, da bo zmanjševanje razlik v socialnoekonomskem razvoju prispevalo tudi k zmanjševanju razlik v demografskem razvoju. Morda ne bi smeli reči – to bi bilo prehudo – da smo v politiki socialnoekonomskega razvoja zanemarjali probleme prebivalstva, vendar – vsaj tako se mi zdi – jim nismo pripisovali potrebnega pomena, nismo jih sistematsko reševali, nismo spodbujali znanstvenih raziskav za to področje. Največkrat smo te probleme reševali takrat, ko so postali za družbo hudo breme. Spomnimo se samo problema zaposlovanja, ki je nastal s prilivom mladih v delovni potencial, pa problema, ki nastaja zaradi migracije prebivalstva iz vasi v mesta, problema migracije in zaposlovanja – čeprav začasnega – v tujini, problema migracije iz kmetijstva v nekmetijstvo itd.

Vse to in tudi druge kazalnike poznamo zelo dobro, opozarjajo pa nas, da se mora družba veliko bolj zavzeti za reševanje teh problemov prebivalstva. Skupaj smo sprejeli načela, ki so značilna za našo socialistično družbo in ne dvomim, da bomo skupaj našli tudi poti in ukrepe za rešitev populacijskih problemov, ki so pri nas specifični za vsako republiko in pokrajino, pa tudi za ožja območja – na primer občine. Spoštovati je treba seveda vse regionalne razlike in imeti vedno pred očmi, da so demografski procesi dolgoročni. Spremembe v naši družbi zelo intenzivno in zavestno usmerjajo življenje prebivalstva, kar pomeni hkrati, da preprečujejo nezaželena gibanja razvoja v prihodnje.

Vsi opaženi problemi opozarjajo na nujnost, da se sistematično zanimamo za problematiko prebivalstva, da usklajujemo zapleten sistem ukrepov socialne, ekonomske, zdravstvene, izobraževalne in humanitarne narave, ki jih moramo pripravljati in sprejemati, če upoštevamo ne samo sedanji trenutek, marveč tudi prihodnost in posledice, ki so nujne v dolgoročnem demografskem procesu, če jih ne bi preprečevali z usmerjanjem razvoja v zaželeno demografsko politiko.

Podpiram zamisel o ustanovitvi telesa za koordinacijo aktivnosti na področju prebivalstva, ker ima naša družba na področju prebivalstva zelo pomembne naloge, ki jih mora rešiti.

V drugem delu sklepnega poročila o delu odbora za svetovno leto prebivalstva, na 11. strani, so naštet predlogi za prihodnje delo na področju prebivalstva. Z delnimi dopolnitvami in konkretizacijami formulacij posameznih predlogov podpiram vse, kar je rečeno v tem delu besedila.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi še kdo besedo? (Ne.)

Predlagam zboru sklep:

Zbor je sprejel poročilo o svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974.

Se zbor strinja s predlogom sklepa? (Da.)

Na vrsti je *osma* točka dnevnega reda:

Delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975

Prejeli ste delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975 in poročilo odbora za družbenoekonomske odnose.¹¹

Predstavnika Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije sta Anton Polajnar, generalni direktor Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije in dr. Miloje Nikolić, namestnik generalnega direktorja službe.

Poročevalec odbora za družbenoekonomske odnose je delegat Fehim Durak.

Začenjam razpravo o delovnem programu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker se nihče ne prijavlja k besedi, predlagam zboru sklep:

Zbor je sprejel delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975, ki sta ga določila svet delovne skupnosti Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije na 97. seji 25. decembra 1974 in generalni direktor Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije. Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije bo pri uresničevanju svojega delovnega programa upoštevala predloge in pobude odbora za družbenoekonomske odnose.

Se zbor strinja s predlogom tega sklepa? (Da.)

Na vrsti je *deveta* točka dnevnega reda:

Predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974

Prejeli ste predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974.¹²

Pred začetkom seje so vam razdelili finančni načrt¹³ in poročili odbora za proračun federacije in zakonodajno-pravne komisije.¹⁴

¹¹ Prilogi 11 in 12.

¹² Priloga 13.

¹³ Finančni načrt je na voljo delegatom v službi za dokumentacijo skupščine SFRJ.

¹⁴ Prilogi 14 in 15.

Predstavniki zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov je Anastas Anastasijevski, direktor direkcije.

Poverjenik zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov je Ante Rodić, pomočnik direktorja te direkcije.

Poročevalec odbora za proračun federacije je delegat Ljubomir Zečić, poročevalec zakonodajno-pravne komisije delegat Ljubiša Popović.

Začenjam enotno razpravo o predlogu odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974.

Želi kdo besedo?

Besedo ima delegat Risto Bajalski.

RISTO BAJALSKI (SR Makedonija):

Tovariš predsednik!

Zdi se mi, da je to tehnična pomota, ker to ni predlog za leto 1975.

Malo prej smo glasovali za poslovnik in prisegali, da bomo spoštovali njegove določbe. Kako je zdaj s tem? Da potrjujemo finančni načrt za leto 1974?

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Če želi kdo besedo, naj pride, prosim, na govornico.

Želi še kdo besedo? (Ne.)

Ker nihče več ne želi besede, dajem na glasovanje predlog tega odloka.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Večina.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (5 delegatov).

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974.

Na vrsti je *deseta* točka dnevnega reda:

Prošnja Blaža Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije

Prejeli ste prošnjo Blaža Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ker je bil izvoljen za člana sveta federacije.¹⁵

Začenjam razpravo.

Se kdo prijavlja k besedi? (Ne.)

Če ne, predlagam zboru, da sprejme prošnjo Blaža Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije.

Se zbor strinja s tem predlogom? (Da.)

¹⁵ Priloga 16.

Na vrsti je *enajsta* točka dnevnega reda:

Prošnja Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije

Prejeli ste prošnjo Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ker je bil izvoljen za člana sveta federacije.¹⁶

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru, da sprejme prošnjo Ivana Božičevića in ga razreši dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije.

Se zbor strinja s tem predlogom? (Da.)

Na vrsti je *dvanajsta* točka dnevnega reda:

Predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Nikole Sekulića za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije

Prejeli ste predlog predsedstva SFRJ, da se Nikola Sekulić izvoli za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije.¹⁷

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Dajem na glasovanje predlog predsedstva SFRJ, da se za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Nikola Sekulić.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog predsedstva SFRJ, da se za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Nikola Sekulić.

Na vrsti je *trinajsta* točka dnevnega reda:

Predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Mijuška Šibalića za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije

Prejeli ste predlog predsedstva SFRJ, da se Mijuško Šibalić izvoli za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije.¹⁸

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Dajem na glasovanje predlog predsedstva SFRJ, da se za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Mijuško Šibalić.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog predsedstva SFRJ, da se za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Mijuško Šibalić.

Na vrsti je *štirinajsta* točka dnevnega reda:

Predlog za izvolitev predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodabljaljivih umetnosti Moša Pijade in sestavo upravnega odbora sklada

Pred začetkom seje so vam razdelili poročilo komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.¹⁹

Poročevalec komisije je Kažimir Jelčić.

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo? (Ne.)

Dajem na glasovanje predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se za predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodabljaljivih umetnosti Moša Pijade izvoli Radomir Radujkov, član sveta federacije, družbenopolitični delavec iz Novega Sada.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog, da se za predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodabljaljivih umetnosti Moša Pijade izvoli Radomir Radujkov.

V zvezi s to točko dnevnega reda moramo objaviti tudi predlog za sestavo upravnega odbora sklada za pospeševanje upodabljaljivih umetnosti Moša Pijade.

Predlagam zboru, da objavi na podlagi četrtega odstavka 3. člena zakona o skladu za pospeševanje upodabljaljivih umetnosti Moša Pijade in poročil skupščin republik in avtonomnih pokrajin, da so za člane upravnega odbora sklada za pospeševanje upodabljaljivih umetnosti Moša Pijade izvoljeni:

Iz SR Bosne in Hercegovine Husko Balić, slikar grafik iz Sarajeva, in Ljubomir Perčinlić, predsednik umetniškega sveta ZLUBIHA, akademski slikar iz Zenice.

Iz SR Makedonije Vangel Kodžoman, akademski slikar iz Skopja, in Dimitar Kondovski, predsednik Društva upodabljaljivih umetnikov Makedonije, akademski slikar iz Skopja.

Iz SR Slovenije Jože Ciuha, akademski slikar iz Ljubljane, in Slavko Tihec, akademski kipar in grafik iz Ljubljane.

Iz SR Srbije Stevan Bodnarov, kipar iz Beograda, in Mihailo Petrov, predsednik Združenja upodabljaljivih umetnikov Srbije, slikar iz Beograda.

Iz SR Hrvatske Velizar Bahorić, akademski kipar iz Zagreba, in Vinko Zlamalik, direktor Strossmayerjeve galerije starih mojstrov Jugoslovanske akademije znatnosti in umetnosti.

¹⁹ Priloga 20.

¹⁶ Priloga 17.

¹⁷ Priloga 18.

¹⁸ Priloga 19.

Iz SR Črne gore Luka Tomanović, kipar iz Herceg Novega, in Nikola Vujošević, slikar iz Titograda.

Iz SAP Vojvodine Radomir Radujkov, član sveta federacije in družbenopolitični delavec iz Novega Sada.

Iz SAP Kosova Muslim Mulići, dekan akademije upodabljaljajočih umetnosti v Prištini.

Ali zbor sprejme ta predlog o izvolitvi članov upravnega odbora sklada Moša Pijade? (Da.)

Obveščam zbor, da bo zbor republik in pokrajin odločal o tej točki dnevnega reda na prihodnji seji.

Na vrsti je *petnajsta* točka dnevnega reda:

Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se Savo Golubović, delegat v zveznem zboru, izvoli za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora

Pred sejo so vam razdelili predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se za

člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora izvoli Savo Golubović, delegat v zveznem zboru.²⁰

Poročevalec komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je delegat Kažimir Jelčić.

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo v zvezi s tem predlogom? (Nihče.)

Dajem na glasovanje predlog, da se Savo Golubović, delegat v zveznem zboru, izvoli za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog, da se Savo Golubović, delegat v zveznem zboru izvoli za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora.

Ker je s tem dnevni red končan, zaključujem današnjo sejo.

(Konec seje ob 11.46)

²⁰ Priloga 21.

PRILOGA

Priloga 1

P R E D L O G POSLOVNIKA SKUPŠČINE SFRJ

Na podlagi sedme točke 288. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije je sprejela skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije na seji zveznega zbora 29. januarja 1975 in zbora republik in pokrajin 16. januarja 1975

P O S L O V N I K SKUPŠČINE SFRJ

I UVODNE DOLOČBE

1. člen

Ta poslovnik določa pravila o skupnem delu zborov skupščine SFRJ in o njihovih skupnih delovnih telesih.

2. člen

Pravila o skupnem delu zborov skupščine SFRJ in o njihovih skupnih delovnih telesih določajo:

- pravice in dolžnosti delegatov in delegacij v skupščini SFRJ pri skupnem delu zborov;
- obveščanje delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij o vprašanjih, o katerih odloča skupščina SFRJ, in o njenem delu;
- pravice in dolžnosti predsednika, podpredsednikov skupščine SFRJ, in predsedstva skupščine SFRJ;
- ustanovitev, delovno področje in način dela skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ;
- način dela na skupni seji zborov skupščine SFRJ;
- vrste aktov skupščine SFRJ;
- javnost dela skupščine SFRJ;
- uporabo jezikov in pisav v skupščini SFRJ;
- razmerja med skupščino SFRJ in predsedstvom SFRJ;
- razmerje skupščine SFRJ do zveznega izvršnega sveta, zveznih upravnih organov in zveznih organizacij;
- uresničevanje skupnih pravic in dolžnosti zborov skupščine SFRJ do Ustavnega sodišča Jugoslavije, zveznega sodišča, zveznega javnega tožilstva in zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja;
- sodelovanje skupščine SFRJ s skupščinami republik in skupščinama avtonomnih pokrajin;
- sodelovanje skupščine SFRJ z družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami, samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter drugimi organizacijami v federaciji na področju skupnega dela zborov in skupnih delovnih teles zborov;
- službe skupščine SFRJ.

3. člen

Delo skupščine SFRJ in njenih zborov ter njenih delovnih teles je javno.

4. člen

Jeziki narodov Jugoslavije in njihove pisave so v skupščini SFRJ enakopravni.

Pri delu skupščine SFRJ je po določbah tega poslovnika zagotovljena pravica do uporabe jezikov in pisav narodov Jugoslavije kot tudi pravica do uporabe jezikov in pisav narodnosti Jugoslavije.

Zakoni, drugi predpisi in splošni akti skupščine SFRJ se izdajajo in objavljajo v uradnem glasilu Socialistične federativne republike Jugoslavije v avtentičnih besedilih v jezikih narodov Jugoslavije, ki so določeni z republiškimi ustavami.

Zakoni, drugi predpisi in splošni akti skupščine SFRJ se objavljajo v uradnem glasilu Socialistične federativne republike Jugoslavije kot avtentična besedila v jezikih albanske in madžarske narodnosti.

5. člen

Skupščina SFRJ zaseda stalno.

Letni dopust traja v skupščini SFRJ vsako leto od 15. julija do 31. avgusta.

Če tako narekuje posebna potreba, lahko skliče predsednik skupščine SFRJ tudi med letnim dopustom skupno sejo zborov skupščine SFRJ, predsednik skupnega delovnega telesa skupščine SFRJ pa sejo tega telesa.

6. člen

Skupščino SFRJ predstavlja predsednik skupščine SFRJ.

7. člen

Skupščina SFRJ ima pečat.

Pečat skupščine SFRJ ima grb Socialistične federativne republike Jugoslavije, okrog njega pa je v vseh jezikih jugoslovanskih narodov napis: „Skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije“.

II

PRAVICE IN DOLŽNOSTI DELEGATOV IN DELEGACIJ V SKUPŠČINI SFRJ PRI
SKUPNEM DELU ZBOROV

8. člen

Delegat v skupščini SFRJ (v nadaljnjem besedilu: delegat) in delegacija v zboru republik in pokrajin (v nadaljnjem besedilu: delegacija) imata pri skupnem delu zborov skupščine SFRJ in skupnih delovnih teles zborov pravice in dolžnosti, ki jih določa ustava SFRJ, zakon in ta poslovnik.

9. člen

Delegat ima pravico in dolžnost udeležiti se skupne seje zborov skupščine SFRJ in seje skupnih delovnih teles zborov, v katera je izvoljen, in sodelovati pri njihovem delu in odločanju.

Delegat ima pravico udeležiti se sej skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ, tudi če ni član teh teles, in pravico sodelovati pri njihovem delu brez pravice odločanja.

Skupna delovna telesa zborov skupščine SFRJ lahko odločijo, da bodo imela sejo, ki se je lahko udeležijo samo člani teh delovnih teles, druge osebe pa samo z dovoljenjem teh teles.

10. člen

Delegat, ki se iz upravičenih vzrokov ne more udeležiti skupne seje zborov skupščine SFRJ ali seje skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ, v katera je izvoljen, mora to pravočasno sporočiti predsedniku skupščine SFRJ oziroma predsedniku skupnega delovnega telesa zborov skupščine SFRJ.

11. člen

Delegat in delegacija imata pravico zahtevati pojasnilo in obvestilo od predsednika skupščine SFRJ, podpredsednikov skupščine SFRJ in predsednikov skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ o vprašanjih, ki se nanašajo na njihovo delo v skupščini SFRJ in na delo teles, ki jih vodijo.

Delegat in delegacija imata pravico zahtevati pojasnilo in obvestilo tudi od generalnega tajnika skupščine SFRJ o vprašanjih, ki se nanašajo na njegovo delo in delo služb skupščine SFRJ.

12. člen

Delegat ima pravico biti redno obveščen o vseh vprašanjih, s katerimi mora biti seznanjen, da bi lahko opravljal funkcijo delegata, zlasti pa:

- o vprašanjih notranje in zunanje politike;
- o delu zborov skupščine SFRJ in njihovih delovnih teles ter skupnih delovnih teles zborov;
- o delu zveznega izvršnega sveta;
- o delu zveznih upravnih organov in zveznih organizacij;
- o izvajanju politike, ki jo je določila skupščina SFRJ ter o izvrševanju zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ.

13. člen

Da bi bili čim popolneje obveščeni, dobivajo delegati: informativne biltene o delu skupščine SFRJ, vse uradne publikacije iz skupščine SFRJ ter informativno in dokumentacijsko gradivo o vprašanjih iz 12. člena tega poslovnika.

Obsežnejše informativno in dokumentacijsko gradivo, ki je bilo poslano skupščini SFRJ ali so ga izdelala telesa ali službe skupščine SFRJ, dobivajo delegati v izvlečku, s tem da jim je to gradivo v izvirnem besedilu na voljo v dokumentaciji skupščine SFRJ, in se jim na njihovo zahtevo pošlje. Izvlečki morajo biti izdelani tako, da se lahko delegati iz njih seznaniijo z osnovnimi vprašanji, ki jih vsebuje izvirno gradivo. Sestavljavci so dolžni izdelati izvlečke sočasno z izvirnim gradivom.

Delegati imajo pravico do vpogleda tudi v drugo informativno in dokumentacijsko gradivo, ki ga pripravljajo in zbirajo telesa in službe skupščine SFRJ ter v informativno in dokumentacijsko gradivo, ki ga pripravljajo in zbirajo zvezni upravni organi in zvezne organizacije; le-ti zbirajo, evidentirajo in razčlenjujejo statistične in druge podatke o stanju na posameznih področjih družbenega življenja, ki pa se nanašajo na vprašanja, ki jih obravnava skupščina SFRJ.

Poleg tega ima delegat pravico zahtevati od strokovnih služb skupščine SFRJ dopolnilna obvestila o posameznih vprašanjih, ki so na dnevnem redu seje telesa, v katero je izvoljen, ter o drugih vprašanjih iz njihovega delovnega področja.

14. člen

Predsednik skupščine SFRJ, predsedniki zborov skupščine SFRJ, predsedniki skupnih delovnih teles zborov, in predsedniki delovnih teles zborov ugotavljajo takrat, ko se gradivo pošilja delegatom, katero gradivo velja za državno tajnost ali je zaupne narave.

Za državno tajnost oziroma gradivo zaupne narave velja tudi gradivo, ki ga zvezni izvršni svet oziroma drug predlagatelj pošlje skupščini SFRJ, in ki ga je svet oziroma predlagatelj označil kot državno tajnost oziroma gradivo zaupne narave, tako kot tudi podatki, ki jih zve delegat na seji telesa skupščine SFRJ v zvezi z vprašanjem, ki se na tej seji obravnava brez navzočnosti javnosti.

Način ravnanja z gradivom, ki velja za državno tajnost ali je zaupne narave, ureja poseben pravilnik, ki ga predpiše predsednik skupščine SFRJ.

15. člen

Delegat odgovarja, če prekrši dolžnost varovanja državne tajnosti in podatkov zaupne narave.

16. člen

Službe skupščine SFRJ morajo delegatom in delegacijam v okviru svojega delovnega področja zagotavljati in dajati na razpolago gradivo, jim strokovno pomagati pri izdelavi zakonskih predlogov, drugih predpisov in splošnih aktov ter drugih njihovih predlogov, in skrbeti za zagotavljanje tehničnih in drugih pogojev za opravljanje njihove funkcije.

17. člen

Delegati imajo na voljo knjižnico in dokumentacijo skupščine.

18. člen

Vsaki delegaciji so v skupščini SFRJ zagotovljeni prostori za svoje delo.

Delegatom so zagotovljeni v skupščini SFRJ prostori za sestanke in pogovore s člani delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in z delovnimi ljudmi in občani.

19. člen

Delegati lahko ustanovijo klub delegatov v skupščini SFRJ. Naloge, organizacija in način dela kluba delegatov urejajo pravila, ki jih sprejme klub.

Za izmenjavo mnenj in za spodbujanje aktivnosti smejo delegati razvijati v skupščini SFRJ tudi druge oblike medsebojnega sodelovanja.

Za delo kluba delegatov in druge oblike medsebojnega sodelovanja delegatov so v skupščini SFRJ zagotovljeni prostori in drugi pogoji za delo.

20. člen

Delegati ustanovijo v skupščini SFRJ jugoslovansko skupino Interparlamentarne unije.

Jugoslovanska skupina Interparlamentarne unije sprejme statut o svoji organizaciji in delu.

Za delo jugoslovanske skupine Interparlamentarne unije so v skupščini SFRJ zagotovljeni prostori in druge možnosti za delo.

21. člen

Funkcija delegata je družbena funkcija in jo izvršuje brez nadomestila.

Pravica delegatov do nadomestila osebnih dohodkov in stroškov je urejena s posebnimi predpisi.

22. člen

Delegati dobijo legitimacijo.

V legitimaciji so med drugim navedene imunitetna pravica in druge pravice, ki jih delegat s to legitimacijo lahko uveljavlja.

Generalni tajnik skupščine SFRJ skrbi za izdajanje legitimacij in za evidenco o izdanih legitimacijah.

Podrobnejše predpise o vsebini, obliki in izdajanju legitimacij in o evidenci izdanih legitimacij izda predsednik skupščine SFRJ.

III

OBVEŠČANJE DELEGACIJ TEMELJNIH SAMOUPRAVNIH ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI
TER DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ O VPRAŠANJIH, O KATERIH ODLOČA
SKUPŠČINA SFRJ, IN O NJENEM DELU

23. člen

Za ustvarjanje pogojev, da delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij, in te organizacije in skupnosti, neposredno uveljavljajo svoje pravice in izpolnjujejo dolžnosti pri izvrševanju funkcij skupščine SFRJ ter da določajo smernice oziroma zavzemajo osnovna stališča za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ, se zagotavlja obveščanje delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij o vseh vprašanjih, o katerih se odloča v skupščini SFRJ in o delu zborov skupščine SFRJ, njihovih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov.

24. člen

Delegacijam temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij se posredujejo informacije prek posebnega glasila skupščine SFRJ o predlogih zakonov, drugih predpisih in splošnih aktih v vseh fazah obravnave v skupščini SFRJ in o drugih vprašanjih, o katerih skupščina SFRJ odloča.

Te informacije se posredujejo tudi po tisku, radiu, televiziji in drugih sredstvih javnih informacij, ki jim je na voljo posebno glasilo skupščine SFRJ zaradi objavljanja.

25. člen

Delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij so obveščene zlasti: o namenih in vzrokih, zaradi katerih se zakon, kakšen drug predpis ali splošni akt sprejema, o temeljnih odnosih, ki se z njimi urejajo, o osnovnih rešitvah, ki jih vsebuje skupaj z alternativami, ki se upoštevajo v zvezi s predlaganimi rešitvami, kako te rešitve vplivajo na družbeni položaj in interese delovnih ljudi na posameznih področjih združenega dela in na interese delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter na skupne in splošne družbene interese, kot tudi o drugih dejstvih in podatkih, ki so pomembni za zavzemanje stališč delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in za določanje smernic oziroma za zavzemanje osnovnih stališč za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ.

Obvestila o vprašanjih iz 1. odstavka tega člena morajo biti strnjena in jasna, tako da omogočajo delegacijam temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti na posameznih področjih združenega dela in družbenega življenja in delegacijam družbenopolitičnih organizacij določiti smernice in zavzeti osnovna stališča za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ.

26. člen

Delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij dobijo informacije o vprašanjih iz 25. člena tega poslovnika pravočasno, preden se ta vprašanja obravnavajo in se odloča o njih v skupščini SFRJ, v roku, ki dopušča, da delegacije zavzemajo osnovna stališča za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ, in ki je določen v poslovnikih zborov.

27. člen

Predlagatelj zakona, drugega predpisa in splošnega akta in vlagatelj drugih predlogov za obravnavo v skupščini SFRJ je dolžan s svojim predlogom vročiti skupščini SFRJ posebno gradivo, ki vsebuje vse elemente iz 25. člena tega poslovnika.

28. člen

Za obveščanje delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij skrbijo predsednik skupščine SFRJ, predsednika zborov, predsedniki delovnih teles zborov in predsedniki skupnih delovnih teles zborov.

Strokovne zadeve v zvezi z obveščanjem delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij opravlja in organizira, ter izdaja posebno glasilo, strokovna služba skupščine SFRJ, ki je pristojna za zadeve obveščanja.

Strokovne zadeve v zvezi z obveščanjem delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij opravljajo v okviru svojega delovnega področja tudi strokovne službe zborov in druge strokovne službe skupščine SFRJ, ki o teh vprašanjih sodelujejo s službo skupščine SFRJ, pristojno za zadeve obveščanja.

29. člen

Delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij lahko obveščajo delegate in delegacije v skupščini SFRJ o svojih stališčih, predlogih in mnenjih tudi prek skupščine SFRJ.

O stališčih, predlogih in mnenjih delegacij obvešča pristojna strokovna služba skupščine SFRJ delegate oziroma delegacije iz ustrezne republike oziroma pokrajine v skupščini SFRJ.

30. člen

Način in organizacija obveščanja delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij sta podrobno urejena v posebnem odloku, ki ga sprejmeta oba zbora enakopravno.

IV

PREDSEDNIK, PODPREDSEDNIKI SKUPŠČINE SFRJ IN PREDSEDSTVO SKUPŠČINE SFRJ

31. člen

Skupščina SFRJ ima predsednika, ki ga enakopravno volita zbor skupščine SFRJ med delegati v skupščini SFRJ.

32. člen

Predsednik skupščine SFRJ organizira in sklicuje skupne seje zborov skupščine SFRJ in jih vodi, daje pobudo za obravnavo posameznih vprašanj iz samostojnega oziroma enakopravnega delovnega področja zborov in skupnih delovnih teles skupščine SFRJ ter skrbi za usklajevanje njihovega dela.

Predsednik skrbi za izvajanje tega poslovnika, za izvajanje načela javnosti pri delu skupščine SFRJ in za uveljavljanje pravic delegatov in delegacij v skupščini SFRJ ter delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij v zvezi z opravljanjem njihove funkcije v skupščini SFRJ, razpisuje volitve za delegate v skupščini SFRJ ter izpolnjuje druge pravice in dolžnosti, ki jih določajo ustava SFRJ, ta poslovnik in posebni predpisi.

Predsednik sopodpisuje ukaze o razglasitvi zakonov in podpisuje druge akte, določene v tem poslovniku.

Predsednik izdaja pravila o notranjem redu v skupščini SFRJ in druge akte, za katere ga pooblaščajo posebni predpisi skupščine SFRJ ali ta poslovnik.

33. člen

Skupščina SFRJ ima pet podpredsednikov, ki jih enakopravno volita zbor skupščine SFRJ med delegati v skupščini SFRJ.

34. člen

Predsednika, ki je zadržan ali odsoten, zamenjuje eden izmed podpredsednikov po določenem vrstnem redu.

Predsednik skupščine SFRJ lahko podpredsedniku skupščine SFRJ – po dogovoru z njim – zaupa nekatere zadeve iz svojega delovnega področja.

35. člen

Predsednika in podpredsednike skupščine SFRJ volijo na štiri leta.

Predsedniku in podpredsednikom skupščine SFRJ preneha funkcija, če jim pred potekom časa preneha mandat.

36. člen

Predsednik skupščine SFRJ daje ob prevzemu dolžnosti pred zboroma skupščine SFRJ slovesno izjavo, ki se glasi:

„Izjavljam, da bom odgovorno in vestno opravljal svojo dolžnost in da bom spoštoval ustavo SFRJ ter zvezne zakone, da se bom boril za suverenost, neodvisnost in nedotakljivost države in za uresničevanje oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, za uresničevanje bratstva in enotnosti ter za enakopravnost narodov in narodnosti, za razvoj socialistične samoupravne družbe in za uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov, narodov in narodnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije.“

Slovesno izjavo v istovetnem besedilu dajejo ob prevzemu dolžnosti pred zboroma skupščine tudi podpredsedniki skupščine SFRJ ter predsedniki in podpredsedniki zborov pred zborom skupščine SFRJ, v katerega so bili izvoljeni.

37. člen

Predsednik skupščine SFRJ skupaj s podpredsedniki skupščine SFRJ in predsedniki zborov skupščine SFRJ kot predsedstvo skupščine SFRJ:

- usklajuje in programira delo zborov, njihovih delovnih teles ter skupnih delovnih teles zborov v skupščini SFRJ;
- obravnava skupščinsko proceduro in tolmači določbe tega poslovnika;

- skrbi za sodelovanje skupščine SFRJ s skupščinami republik in skupščinama avtonomnih pokrajin;
- skrbi za sodelovanje skupščine SFRJ z organi družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, samoupravnih organizacij in skupnosti ter drugih organizacij v federaciji;
- skrbi za sodelovanje skupščine SFRJ s parlamenti drugih držav in odloča o sprejemanju delegacij tujih predstavniških teles in o pošiljanju delegacij skupščine SFRJ k tujim predstavniškim telesom ter določa sestavo delegacij skupščine SFRJ;
- določa vrstni red, po katerem podpredsedniki nadomeščajo predsednika skupščine SFRJ;
- obravnava vprašanja v zvezi z organizacijo in delom služb skupščine SFRJ;
- določa predlog za sredstva, ki naj bodo v proračunu federacije zagotovljena za delo skupščine SFRJ in njenih služb;
- sprejema poslovnik o delu predsedstva skupščine SFRJ;

38. člen

Pri delu predsedstva skupščine SFRJ sodeluje predsednik zveznega izvršnega sveta.

Pri delu predsedstva lahko sodelujejo tudi funkcionarji v skupščini SFRJ, ki jih določi predsedstvo skupščine SFRJ.

39. člen

Predsednik skupščine SFRJ lahko v dogovoru s predsedniki skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin skliče sejo predsedstva skupščine SFRJ, katere se udeležijo tudi predsedniki skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin, da bi obravnavali vprašanja, ki so skupnega pomena za delo skupščine SFRJ ter skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin.

Na to sejo predsedstva so lahko povabljeni tudi predstavniki družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, samoupravnih organizacij in skupnosti v federaciji.

40. člen

Seje predsedstva skupščine SFRJ sklicuje predsednik skupščine SFRJ.

41. člen

Skupščina SFRJ ima generalnega tajnika.

Generalni tajnik se udeležuje dela predsedstva skupščine SFRJ, pomaga predsedniku skupščine SFRJ pri organiziranju dela predsedstva skupščine SFRJ in skrbi za izvajanje sklepov predsedstva skupščine SFRJ.

V

SKUPNA DELOVNA TELESA ZBOROV SKUPŠČINE SFRJ

1. Splošne določbe

42. člen

Zbora skupščine SFRJ ustanavljata skupne komisije kot skupna delovna telesa (v nadaljnjem besedilu: komisije) za obravnavo vprašanj, ki imajo skupni pomen.

Komisije se ustanovljajo s tem poslovnikom, lahko pa tudi s posebnim odlokom, ki ga zbora sprejemata enakopravno.

Odlok o ustanovitvi stalne ali občasne skupne komisije določa njeno delovno področje, sestavo in pooblastila.

43. člen

Vsaka komisija ima predsednika in določeno število članov.

Predsednik in člani komisije se volijo med člani zborov, tako da je v vsaki komisiji enako število članov iz vsakega zbora.

Z odlokom o ustanovitvi komisije se lahko določi, da bo v komisiji različno število članov iz posameznega zbora, s tem da bo najmanj po en član iz vsakega zbora.

Člani posameznih komisij so lahko izvoljeni, če je to določeno v poslovniku, izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev, vendar pa število teh članov ne sme biti večje od števila članov iz vrst delegatov.

Če število članov komisije ni določeno v tem poslovniku oziroma v odloku o ustanovitvi komisije, se določi ob izvolitvi njenih članov.

44. člen

Predsednika in člane skupne komisije volita zbora skupščine SFRJ enakopravno.

Predsednik in člani komisije so izvoljeni za štiri leta, če v odloku o ustanovitvi komisije ni določeno, da se volijo za krajši čas.

Predsedniku in članom preneha funkcija, če jim pred potekom časa, za katerega so bili izvoljeni, preneha mandat.

Predsednik in vsi ali posamezni člani komisije so lahko razrešeni tudi pred potekom časa, za katerega so bili izvoljeni.

Vsak zbor lahko razreši posamezne člane komisije, ki so bili izvoljeni med člani tega zbora še pred potekom časa, za katerega so bili izvoljeni, zvezni izvršni svet pa posameznega člana komisije, ki je bil imenovan med znanstvenimi, strokovnimi in javnimi delavci.

Vsak zbor lahko izvoli namesto člana komisije, ki je bil izvoljen izmed članov tega zbora in mu je prenehala funkcija, novega člana; zvezni izvršni svet pa lahko imenuje novega člana namesto člana komisije, ki je bil imenovan izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev, ki mu je prenehala funkcija.

O novih članih, ki jih izvoli zbor, obvesti predsednik zbora predsednika drugega zbora skupščine SFRJ in predsednika ustrezne komisije.

45. člen

Predsednik komisije organizira delo komisije.

Predsednik sproža pobudo za obravnavo posameznih vprašanj iz delovnega področja komisije, sklicuje seje, predlaga dnevni red sej in jih vodi, skrbi za obveščanje članov komisije o vprašanjih iz delovnega področja komisije, sodeluje s predsednikom zborov skupščine SFRJ in njihovih delovnih teles in s predsedniki skupnih komisij skupščine SFRJ ter funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, skrbi za izvajanje sklepov komisije, usmerja delo strokovne službe komisije in opravlja druge zadeve, ki jih določa ta poslovnik ali odlok o ustanovitvi komisije.

46. člen

Komisija voli med delegati — člani komisije namestnika predsednika komisije, ki nadomešča predsednika v primeru njegove zadržanosti ali odsotnosti.

47. člen

Komisija dela na sejah.

Seje komisije sklicuje predsednik komisije na svojo pobudo.

Predsednik komisije je dolžan sklicati sejo na zahtevo predsednika skupščine SFRJ, predsednika zbora skupščine SFRJ ali na predlog petine članov komisije.

V zahtevi oziroma v predlogu za sklic seje se navedejo tudi vprašanja, ki jih je treba dati na dnevni red seje.

Če predsednik komisije ne skliče seje komisije, ki jo je dolžan sklicati, bo sejo sklical predsednik skupščine SFRJ.

48. člen

Komisija lahko odloča, če je na seji navzoča večina članov komisije, odloke pa sprejema z večino glasov navzočih članov.

49. člen

Komisija obravnava vprašanja iz svojega delovnega področja na svojo lastno pobudo, na zahtevo predsednika skupščine SFRJ ali predsednika zbora skupščine SFRJ pa je dolžna obravnavati vsako vprašanje iz svojega delovnega področja.

50. člen

Kot svoja delovna telesa za proučevanje posameznih vprašanj iz svojega delovnega področja in za sestavljanje poročil in osnutkov aktov, ki jih pripravlja zbor, lahko komisija ustanovi podkomisije ali delovne skupine. Člani podkomisije oziroma delovnih skupin se imenujejo izmed članov komisije ter znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev.

Komisija lahko pritegne znanstvene in druge institucije ter posamezne strokovnjake za pripravljanje aktov ali za proučevanje posameznega vprašanja iz njenega delovnega področja, če to predvideva delovni program zbora.

51. člen

Ko sklene dati poročilo ali predlog zboru skupščine SFRJ, določi komisija poročevalca, ki bo po nalogu komisije, na svojo pobudo ali na zahtevo zbora na seji zbora obrazložil stališče ali predlog komisije.

Poročevalec se na seji odbora izreče v imenu komisije o vprašanjih v zvezi s poročilom oziroma predlogom komisije, brez pooblastila komisije pa ne more spremeniti ali umakniti njenega predloga.

52. člen

Komisija sodeluje z drugimi komisijami skupščine SFRJ ter z delovnimi telesi njenih zborov pri vprašanjih skupnega pomena in ima lahko s temi telesi skupne seje.

53. člen

Komisija ima pravico zahtevati, da se njene seje udeleži predstavnik oziroma poverjenik zveznega izvršnega sveta, če se na seji obravnava predlog sveta, če se na seji obravnava vprašanje iz delovnega področja zveznega upravnega organa oziroma zvezne organizacije, pa njegov predstavnik.

Predstavnik oziroma poverjenik zveznega izvršnega sveta ima na seji komisije pravico sodelovati pri obravnavi predloga zveznega izvršnega sveta.

Predstavnik zveznega upravnega organa in zvezne organizacije ima na seji komisije pravico sodelovati pri obravnavanju vprašanja iz delovnega področja tega organa oziroma organizacije.

Pravico navzočnosti na seji komisije in sodelovanja pri njenem delu ima tudi predstavnik drugega predlagatelja, katerega predlog se obravnava na tej seji.

54. člen

Komisija ima pravico zahtevati od zveznih upravnih organov in zveznih organizacij obvestila in druge podatke, ko so ji potrebni pri delu in so na voljo tem organom oziroma organizacijam ali pa so jih v svojem delovnem področju dolžni zbirati in evidentirati.

Komisija lahko od zveznega izvršnega sveta zahteva obvestila o stvareh, ki so na dnevnem redu komisije in ki se nanašajo na delovno področje zveznega izvršnega sveta.

Komisija ima pravico taka obvestila in podatke zahtevati tudi od samoupravnih organizacij in skupnosti, ki na podlagi zakona izvršujejo javna pooblastila v stvareh, pomembnih za federacijo, nanašajo pa se na njihovo dejavnost pri izvrševanju javnih pooblastil.

55. člen

Pri vprašanjih iz svojega delovnega področja sodelujejo komisije z ustreznimi telesi v skupščinah republik in skupščinah avtonomnih pokrajin in lahko sporazumno z njimi organizirajo skupno obravnavo in proučevanje določenega vprašanja.

56. člen

Komisija lahko na svoje seje povabi predstavnike družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, samoupravnih organizacij in skupnosti in drugih organizacij, ter znanstvene, strokovne in javne delavce, da bi dali mnenja teh organizacij in skupnosti oziroma delavcev o vprašanjih, ki so v obravnavi na seji.

57. člen

Komisije lahko sprejmejo poslovnik o svojem delu, dolžne pa so ga sprejeti, če tako določa ta poslovnik ali odlok o ustanovitvi komisije.

58. člen

Članom komisije in njenih delovnih teles, izvoljenim iz vrst znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev, ki niso delegati v skupščini SFRJ, se lahko poleg nadomestila stroškov določi tudi posebna nagrada za delo v komisiji.

2. Posebne določbe

59. člen

Skupščina SFRJ ima tele komisije:

- 1) komisijo za volitve in imenovanja;
- 2) administrativno komisijo;
- 3) komisijo za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije;
- 4) komisijo za vloge in pritožbe.

a) Komisija za volitve in imenovanja

60. člen

Komisija za volitve in imenovanja obravnava splošna vprašanja kadrovske politike in vsa vprašanja v zvezi z volitvami, imenovanji in razrešitvami iz pristojnosti skupščine SFRJ.

Pri izpolnjevanju teh nalog komisija skupaj z organi in organizacijami, ki so zainteresirane za reševanje kadrovskih vprašanj, pripravlja in daje zboroma skupščine SFRJ predloge in jima daje mnenja v zvezi z volitvami, imenovanji in razrešitvami iz pristojnosti skupščine SFRJ.

61. člen

V okviru nalog s področja splošnih vprašanj kadrovske politike skrbi komisija za izvajanje ustavnih načel in družbenih norm, ki se nanašajo na kadrovsko politiko v organih in organizacijah federacije, in predlaga zboroma skupščine SFRJ ukrepe za njihovo uresničevanje.

62. člen

V okviru nalog s področja volitev, imenovanj in razrešitev iz pristojnosti skupščine SFRJ komisija zlasti:

– pripravlja in daje zboroma skupščine SFRJ predloge za izvolitev oziroma imenovanje in razrešitev funkcionarjev skupščine SFRJ in njenih zborov ter predloge za sestavo skupnih komisij zborov skupščine SFRJ in delovnih teles zborov skupščine SFRJ;

– obravnava predloge pooblaščenih predlagateljev za izvolitev in razrešitev članov zveznega izvršnega sveta ter za imenovanje in razrešitev zveznih sekretarjev in drugih funkcionarjev, predsednikov in članov kolegijskih teles, ki jih imenujeta zbor skupščine SFRJ, s stališča izpolnjevanja pogojev, določenih za to funkcijo, in izvajanja določenega postopka za pripravljanje predlogov za njihovo izvolitev, ter daje zboroma mnenje o teh predlogih;

– pripravlja in daje zboroma skupščine SFRJ predlog za izvolitev oziroma imenovanje in razrešitev predsednika in sodnikov zveznega sodišča, zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja, zveznega javnega tožilca in njegovih namestnikov ter predsednikov in članov kolegijskih teles in drugih funkcionarjev, določenih z zakonom, ki jih volita oziroma imenujeta zbor skupščine SFRJ;

– po dobljenem mnenju zveznega izvršnega sveta daje zboroma skupščine SFRJ predlog za imenovanje in razrešitev guvernerja Narodne banke Jugoslavije, generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije in njegovega namestnika ter drugih funkcionarjev, določenih z zakonom, ki jih imenujeta zbor skupščine SFRJ.

63. člen

Komisija za volitve in imenovanja sodeluje z ustreznimi telesi skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin pri vseh bistvenih vprašanjih kadrovske politike iz pristojnosti federacije in o vprašanjih izvolitve oziroma imenovanja funkcionarjev, ki jih voli oziroma imenuje skupščina SFRJ, priskrbi predloge in mnenja teh teles o volitvi oziroma imenovanju in zagotavlja usklajevanje stališč v zvezi z oblikovanjem predlogov za volitve in imenovanja.

64. člen

Komisija za volitve in imenovanja lahko opravlja v mejah svojega delovnega področja ankete in zahteva od državnih organov in samoupravnih organizacij potrebna obvestila, podatke in listine.

65. člen

Komisija za volitve in imenovanja ima predsednika in 19 članov.

Izmed delegatov vsakega zbora skupščine SFRJ se voli po sedem članov, vštevši v to število tudi predsednika komisije, šest članov pa delegira zvezna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

b) Administrativna komisija

66. člen

Administrativna komisija:

- določa in predlaga zboroma predloge predpisov o nadomestilih in drugih prejemkih delegatov in zveznih funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje skupščina SFRJ ter delegatov in funkcionarjev, ki jim je prenehala funkcija, in v mejah svojih pooblastil izdaja natančnejše predpise za njihovo izvrševanje;

- sodeluje pri pripravi družbenih dogovorov, ki urejajo nadomestila osebnih dohodkov in druge prejemke delegatov in zveznih funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje skupščina SFRJ, in daje zboroma mnenje o teh dogovorih;

- sprejema posamezne odločbe o nadomestilih osebnih dohodkov in drugih prejemkih delegatov in zveznih funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje skupščina SFRJ;

- v skladu s predpisi in družbenim dogovorom določa višino dnevnic, stroške za ločeno življenje, nadomestila za regres za letne dopuste, selitvene stroške, nadomestila za uporabo avtomobilov v zasebni lastnini za uradne potrebe in podobno;

- določa višino nadomestil stroškov in merila za posebna nadomestila za delo članov komisij in njihovih delovnih teles, ki so bili izvoljeni med znanstvenimi, strokovnimi in javnimi delavci;

- sodeluje z ustreznimi delovnimi telesi v skupščinah republik in skupščinah avtonomnih pokrajin pri določanju meril za nadomestila in druge prejemke delegatov in zveznih funkcionarjev, ki jih voli oziroma imenuje skupščina SFRJ;

- nadzoruje pravilno uporabo sredstev, ki jih predvideva proračun federacije za delo skupščine SFRJ in za njene posebne namene in o tem poroča zboroma skupščine SFRJ;

- spreminja namen in višino sredstev, ki jih predvideva proračun federacije za dejavnost skupščine SFRJ in njene posebne namene, če jo za to pooblasti zakon.

67. člen

Administrativna komisija ima predsednika in sedem članov, ki se volijo iz vrst delegatov.

V administrativno komisijo voli vsak zbor enako število članov, mednje se všteva tudi predsednik komisije.

68. člen

Administrativna komisija poroča zboroma skupščine SFRJ o svojem delu in predpisih, ki jih je izdala. Predpisi, ki jih je izdala komisija, se objavljajo v uradnem glasilu SFRJ.

c) Komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije

69. člen

Komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije ugotavlja, da so v jezikih vseh narodov Jugoslavije istovetna besedila predlogov aktov, ki jih obravnavata zbora skupščine SFRJ.

70. člen

Komisija ugotavlja istovetnost besedila predloga akta v jezikih vseh narodov Jugoslavije pred začetkom obravnave tega akta na seji zbora in poroča zboru, ali so besedila predlogov aktov, ki se obravnavajo, istovetna.

Če je na seji zbora predlagan amandma samo v enem jeziku narodov Jugoslavije, lahko zbor sklone prekiniti obravnavo amandmaja, dokler se ne ugotovi istovetnost besedila amandmaja v drugih jezikih narodov Jugoslavije.

V tem primeru sme zbor dokončno sprejeti predlog akta, h kateremu je bil podan amandma, ko se ugotovi istovetnost besedila v drugih jezikih narodov Jugoslavije.

Komisija ugotavlja tudi, da so besedila aktov skupščine SFRJ v jezikih albanske in madžarske narodnosti istovetna s sprejetimi besedili v jezikih narodov Jugoslavije.

71. člen

Komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije ima za vsak jezik narodov Jugoslavije ter za jezika albanske in madžarske narodnosti svojo sekcijo.

72. člen

Komisija ima predsednika in 23. članov.

Izmed delegatov vsakega zbora skupščine SFRJ se voli po šest članov, mednje se všteva tudi predsednik komisije. Poleg članov komisije, ki se volijo iz vrst delegatov v skupščini SFRJ, se za člane komisije imenuje še 12 strokovnjakov za ustrezne jezike.

73. člen

Komisija si predpiše za svoje delo poslovnik.

d) Komisija za vloge in pritožbe

74. člen

Komisija za vloge in pritožbe:

- obravnava vloge, v katerih delovni ljudje in občani, samoupravne organizacije in skupnosti ter druge organizacije dajejo pobudo za izdajo in spremembe zakona, drugega predpisa in splošnega akta iz pristojnosti skupščine SFRJ, če v poslovniki zborov ni določeno, da vloge določenih samoupravnih organizacij in skupnosti ter drugih organizacij neposredno obravnava pristojni zbor; vloge, ki jih obravnava, pošilja pristojnim telesom zborov v mnenje in po zavzetem stališču o tem obvešča predlagatelja;

- obravnava vloge in pritožbe, ki se nanašajo na posamezne zadeve;
- obravnava vloge in pritožbe, s katerimi se delovni ljudje, občani, samoupravne organizacije in skupnosti ter druge organizacije in društva obračajo na skupščino SFRJ in obvešča ustrezna delovna telesa zborov skupščine SFRJ o pojavih, ki nastajajo pri uporabi zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov in jim predlaga ustrezne ukrepe.

Če se z vlogo oziroma pritožbo, ki se nanaša na posamezne zadeve, sproži vprašanje, ki je urejeno z zveznim predpisom, komisija neposredno obravnava vlogo oziroma pritožbo in o uspehu obvesti pritožnika. Če se s tako vlogo oziroma pritožbo načne vprašanje, ki je urejeno z republiškimi oziroma pokrajinskimi predpisi, komisija praviloma prepusti vlogo oziroma pritožbo ustrezni komisiji skupščine republike oziroma skupščine avtonomne pokrajine, o tem in o razlogih za prepustitev vloge pa obvesti pritožnika. Komisija lahko tudi neposredno ali prek ustreznih komisij skupščin republik oziroma skupščin avtonomnih pokrajin preveri vse kolektivne vloge in pritožbe ter vloge oziroma pritožbe, ki načenjajo vprašanja splošnega družbenega pomena.

75. člen

Komisija za vloge in pritožbe poroča zboroma skupščine SFRJ o svojem delu in svojih ugotovitvah in jima predlaga potrebne ukrepe.

76. člen

Komisija za vloge in pritožbe lahko opravlja v mejah svojega delovnega področja ankete in zahteva od državnih organov in samoupravnih organizacij in drugih organizacij potrebna obvestila, podatke in listine.

77. člen

Komisija za vloge in pritožbe ima predsednika in sedem članov, ki se volijo iz vrst delegatov. Vsak zbor voli enako število članov, mednje se všteva tudi predsednik komisije.

78. člen

Komisija za vloge in pritožbe si predpiše za svoje delo poslovnik.

VI

DELO NA SKUPNI SEJI ZBOROV SKUPŠČINE SFRJ

1. Splošne določbe

79. člen

Skupščina SFRJ na skupni seji razglasi izvolitev in objavi sestavo predsedstva SFRJ.

80. člen

Skupno sejo zborov skupščine SFRJ skliče predsednik skupščine SFRJ.

Predsednik skupščine SFRJ bo sklical skupno sejo tudi na zahtevo predsednika republike, predsedstva SFRJ in zveznega izvršnega sveta.

81. člen

Vabilo na skupno sejo zborov skupščine SFRJ morajo dobiti delegati osem dni pred dnem, ki je določen za sejo.

Skupaj z vabilom dobijo delegati tudi predlog dnevnega reda ter ustrezno gradivo k vprašanju, ki so predlagana za dnevni red ter zapisnik s prejšnje seje, če jim ni bil že prej poslan.

82. člen

Skupno sejo zborov skupščine SFRJ vodi predsednik skupščine SFRJ.

Pravico in dolžnost sodelovati pri delu na skupni seji zborov imajo vsi delegati.

Na skupni seji zborov lahko sodelujejo člani predsedstva SFRJ ter predsednik in člani zveznega izvršnega sveta.

Na skupno sejo zborov so lahko povabljeni predstavniki družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, samoupravnih organizacij in skupnosti ter drugih organizacij.

Pravico do udeležbe in nastopa na skupni seji ima tudi tuj državljan kot gost skupščine SFRJ.

83. člen

O delu na skupni seji zborov skupščine SFRJ se vodi zapisnik.

Za sestavljanje zapisnika skrbi generalni tajnik skupščine SFRJ.

2. Razglasitev izvolitve in objave sestave predsedstva SFRJ

84. člen

Takoj po izvolitvi skupščine republik in skupščini avtonomnih pokrajin obvestijo predsednika skupščine SFRJ, koga so izvolile za člana predsedstva SFRJ.

Ko dobi obvestila vseh skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin, jih predsednik skupščine SFRJ pošlje delegatom in skliče skupno sejo zborov skupščine SFRJ.

85. člen

Na skupno sejo zborov skupščine SFRJ so poleg delegatov povabljeni člani predsedstva SFRJ, ki so bili izvoljeni v skupščinah republik in skupščinah avtonomnih pokrajin ter predsednik Zveze komunistov Jugoslavije.

86. člen

Ko ugotovi, koga so skupščine republik in skupščini avtonomnih pokrajin izvolile za člana predsedstva SFRJ oziroma kdo je kot predsednik Zveze komunistov Jugoslavije član predsedstva SFRJ, predsednik skupščine SFRJ na skupni seji njenih zborov razglasi njihovo izvolitev in objavi sestavo predsedstva SFRJ.

87. člen

Po objavi sestave predsedstva SFRJ pozove predsednik skupščine SFRJ člane predsedstva SFRJ, da dajo slovesno izjavo.

Člani predsedstva SFRJ dajo in podpišejo slovesno izjavo, ki jo določa ustava SFRJ.

88. člen

Član predsedstva SFRJ, ki je s skupne seje zborov skupščine SFRJ, na kateri se razglasi izvolitev in objavi sestava predsedstva SFRJ, zadržan, daje in podpiše slovesno izjavo pred predsednikom skupščine SFRJ, ki o tem obvesti delegate.

89. člen

Sestava predsedstva SFRJ se objavi v uradnem glasilu SFRJ.

90. člen

Določbe tega poslovnika o razglasitvi izvolitve in objavi sestave predsedstva SFRJ se izvajajo tudi pri razglasitvi izvolitve novega člana predsedstva SFRJ, ki je izvoljen na mesto člana predsedstva SFRJ, ki mu je prenehal mandat pred potekom mandata predsedstva SFRJ.

VII

MEDSEBOJNA RAZMERJA ZBOROV SKUPŠČINE SFRJ IN NJUNO SODELOVANJE

1. Medsebojno sodelovanje zborov skupščine SFRJ in njihovih delovnih teles

91. člen

Zbora skupščine SFRJ lahko skleneta imeti skupno sejo za obravnavo vprašanj iz enakopravnega delovnega področja.

Zbora lahko skleneta imeti skupno sejo tudi za dajanje slovesnih izjav, da bi poslušali ekspezeje, poročila in podobno ali obravnavali druga vprašanja, ki so skupnega pomena.

92. člen

Skupno sejo skličeta predsednika zborov sporazumno ali pa na podlagi sklepa zborov, po poprejšnjem dogovoru o dnevu in dnevnem redu te seje. Te seje vodita predsednika zborov izmenično.

93. člen

Če zbora skleneta, da bosta na skupni seji tudi odločala, glasuje vsak zbor ločeno.

94. člen

Določbe o poslovnem redu na sejah zborov, podpisane v njihovih poslovnikih, se smiselno izvajajo tudi za skupno sejo.

95. člen

Delovna telesa zborov skupščine SFRJ lahko sklenejo imeti skupno sejo za obravnavo vprašanj, ki imajo pomen za oba zbora in o teh vprašanjih skupno poročajo zboroma.

Skupno sejo delovnih teles zborov skličejo predsedniki teh teles sporazumno ali na podlagi sklepa delovnega telesa, po prejšnjem dogovoru o dnevu in dnevnem redu te seje. Te seje vodijo predsedniki delovnih teles izmenično.

2. Obravnava predlogov aktov iz delovnega področja drugega zbora

96. člen

Med postopkom za izdajo akta lahko pristojni zbor zahteva, naj drugi zbor obravnava predlog tega akta in mu da mnenje.

Zbor, ki je bil vprašan za mnenje, obravnava predlog akta in pošlje svoje mnenje pristojnemu zboru.

97. člen

Vsak zbor lahko v postopku za izdajo akta iz delovnega področja drugega zbora obravnava predlog tega akta, če ta akt ureja vprašanja, ki imajo pomen za zadeve iz njegovega delovnega področja.

Po obravnavi takšnega akta lahko pošlje zbor pristojnemu zboru svoje predloge in mnenja.

Pristojni zbor mora obravnavati te predloge in mnenje in o svojem stališču obvesti zbor, ki jih je dal.

98. člen

Zbor, ki je dal pristojnemu zboru mnenje o predlogu akta iz njegovega delovnega področja, lahko določi svojega predstavnika, ki bo na seji pristojnega zbora obrazložil predloge in mnenja zbora.

99. člen

Delovno telo zbora skupščine SFRJ lahko v postopku za izdajo akta iz delovnega področja drugega zbora obravnava predlog tega akta in o svojem mnenju obvesti svoj zbor.

3. Postopek za uskladitev stališč zborov skupščine SFRJ pri sprejemanju aktov iz enakopravnega delovnega področja zborov

100. člen

Predsednika zborov skupščine SFRJ se med seboj obveščata o besedilu akta iz enakopravnega delovnega področja zborov, ki sta ga sprejela zbora in o stališčih, ki so bila oblikovana pri obravnavi predloga.

Akt je sprejet, če sta ga oba zbora skupščine SFRJ sprejela v istovetnem besedilu.

101. člen

Če predsednika zborov skupščine SFRJ ugotovita, da predlog akta ni bil sprejet v istovetnem besedilu v obeh zborih, obvestita o tem zbora.

V tem primeru lahko zbora ponovno obravnavata predlagani akt, če pa tudi po ponovni obravnavi ne sprejmeta predlaganega akta v istovetnem besedilu, se predlog umakne z dnevnega reda sej zborov.

102. člen

Na predlog predlagatelja bosta zbora skupščine SFRJ ponovno dala na dnevni red prve naslednje seje predlog akta, ki je bil umaknjen z dnevnega reda sej zborov.

Delovna telesa zborov obravnavajo na skupni seji predlog akta in o tem poročajo zboroma pred njunima sejama.

103. člen

Če niti po obravnavi skupnega poročila delovnih teles zbora skupščine SFRJ ne sprejmeta predlaganega akta v istovetnem besedilu, lahko skleneta umakniti predlagani akt z dnevnega reda ali pa ustanovita skupno komisijo, ki ima enako število članov iz vsakega zbora, in ji zaupata nalogo, naj sestavi predlog za rešitev spornega vprašanja.

Če skupna komisija ne doseže soglasja ali če kakšen zbor ne sprejme predloga za rešitev spornega vprašanja, ki jo je predlagala skupna komisija, se predlog umakne z dnevnega reda in se na predlagateljev predlog da na dnevni red še ene seje zborov.

S tem predlogom se ravna kot pri obravnavi predloga akta na prejšnji seji zborov.

104. člen

Če zbora skupščine SFRJ na drugi zapovrstni seji ne sprejmeta predloga akta v istovetnem besedilu, odlok o podaljšanju mandata delegatov ni sprejet, izdaja zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe se odloži za tri mesece, do sprejetja poslovnika skupščine SFRJ pa se bo izvajal poslovnik v besedilu, ki ga je sprejel zvezni zbor.

105. člen

Če zbora ne sprejmeta predloga predlagatelja o izvolitvi oziroma imenovanju ali razrešitvi zveznih funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje skupščina SFRJ, da pooblaščen predlagatelj nov predlog o izvolitvi oziroma imenovanju ali razrešitvi.

4. Reševanje spornih vprašanj, ki se nanašajo na delovno področje zborov skupščine SFRJ

106. člen

Če pri pripravljanju delovnih programov in načrtov zborov ali predlogov za dnevni red sej zborov, če pri tem, ko predsednik skupščine SFRJ da predlog zakona, predpisa ali splošnega akta, ki je bil poslan skupščini SFRJ, pristojnim zborom, ali če v postopku v zborih, delovnih telesih zborov in skupnih delovnih telesih zborov nastane sporno vprašanje o tem, v čigavo delovno področje sodi izdaja zakona, predpisa ali splošnega akta, potem takšno vprašanje na zahtevo predsednika skupščine SFRJ, predsednika zbora, predsednika delovnega telesa zbora oziroma skupnih delovnih teles obravnavata zakonodajnopравни komisiji obeh zborov na skupni seji.

107. člen

Po obravnavi spornega vprašanja zavzameta zakonodajno-pravni komisiji obeh zborov o njem stališče, ki ga skupaj z obrazloženim mnenjem sporočita predsedniku skupščine SFRJ.

Če zavzameta zakonodajno-pravni komisiji obeh zborov istovetno stališče o spornem vprašanju, obvesti predsednik skupščine SFRJ o tem stališču funkcionarja oziroma delovno telo, ki je sprožilo postopek za reševanje spornega vprašanja in predsednika obeh zborov skupščine SFRJ.

Če zakonodajno-pravni komisiji nista zavzeli istovetnega stališča, da predsednik skupščine SFRJ sporno vprašanje predsedstvu skupščine SFRJ, ki zboroma predlaga rešitev spornega vprašanja.

Če se zbora ne strinjata s predlogom predsedstva skupščine SFRJ, določita sporazumno način in postopek za usklajevanje stališč o spornem vprašanju.

5. Usklajevanje delovnih programov zborov

108. člen

Vsak zbor skupščine SFRJ si samostojno določa svoj delovni program.

Delovni program si zbor določi za eno leto, lahko pa tudi za daljše obdobje.

Na podlagi delovnega programa zbora določata periodične delovne načrte.

109. člen

Vsak zbor skupščine SFRJ pošlje osnutek svojega delovnega programa in načrta drugemu zboru, ki ga obravnava, s stališča nalog in rokov za izvršitev teh nalog in načina njihove priprave ter o tem daje mnenje drugemu zboru.

Vsak zbor obravnava mnenje drugega zbora in o svojem stališču obvešča drug zbor.

110. člen

Če se pri izdelavi in določanju delovnih programov in načrtov zveznega izvršnega sveta pojavijo vprašanja, glede katerih je treba uskladiti naloge in roke za izvršitev teh nalog, obravnava predsedstvo skupščine SFRJ predloge programov in načrtov zborov in predlaga zboroma način usklajevanja teh vprašanj.

111. člen

Če se pri izdelavi in določanju delovnih programov zborov skupščine SFRJ in delovnih programov skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin pojavi potreba po usklajevanju teh programov glede vprašanj, ki so pomembna za delo zborov, obravnava predsedstvo skupščine SFRJ skupaj s predsedniki skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin programe ter predlaga način usklajevanja programov.

VIII

VRSTE AKTOV SKUPŠČINE SFRJ

112. člen

Zbora skupščine SFRJ sprejemata zvezne zakone, družbeni načrt Jugoslavije, proračun federacije in zaključni račun federacije, deklaracije, resolucije, priporočila in odloke in dajeta avtentična tolmačenja zveznih zakonov (akti skupščine SFRJ).

Zbora skupščine SFRJ in njuna delovna telesa lahko sprejmejo tudi sklepe.

Skupščina SFRJ sodeluje pri sklepanju družbenih dogovorov.

113. člen

Zvezni zbor skupščine SFRJ sprejema v mejah svojega delovnega področja zvezne zakone, druge predpise in splošne akte skupščine SFRJ samostojno.

Zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ sprejema v mejah svojega delovnega področja zakone, druge predpise in splošne akte na podlagi soglasja skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin, če tako predvideva ustava SFRJ, druge zakone, druge predpise in splošne akte pa samostojno.

Zakone o ratifikaciji mednarodnih pogodb sprejema v mejah svojega delovnega področja vsak zbor samostojno, zakone o ratifikaciji mednarodnih pogodb, ki zahtevajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških in pokrajinskih zakonov, pa sprejemata oba zbora enakopravno.

Družbeni načrt Jugoslavije sprejema zbor republik in pokrajin na podlagi soglasja skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin.

Proračun federacije in zaključni račun federacije sprejema zvezni zbor samostojno.

Avtentično tolmačenje zveznega zakona daje zbor skupščine SFRJ, ki je sprejel zvezni zakon.

Avtentično tolmačenje zakonov o ratifikaciji mednarodnih pogodb, ki sta jih zbora sprejela enakopravno, dajeta oba zbora enakopravno.

114. člen

Deklaracija izraža splošno stališče skupščine SFRJ o vprašanjih s področja notranje ali zunanje politike.

115. člen

Resolucija opozarja na stanje, probleme in potrebe na določenem področju družbenega življenja in določa politiko, ki jo je treba na tem področju izvajati in ukrepe, ki so v tem smislu potrebni.

116. člen

Priporočilo opozarja na pomen določenih vprašanj, ki se nanašajo na izvrševanje zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov ali na razvoj samoupravljanja in samoupravnih odnosov na posameznem področju.

Priporočilo izraža mnenje skupščine SFRJ v zvezi z usklajevanjem samoupravnih odnosov in razvijanjem medsebojnega sodelovanja organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij ter skupnosti in drugih

organizacij, usmerjanjem dejavnosti teh organizacij in skupnosti glede vprašanj, ki so skupnega pomena, in spodbujanjem samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

Priporočilo predlaga, kaj naj organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije ter skupnosti, druge organizacije in državni organi ukrenejo, da bi rešili ta vprašanja v skladu z njihovimi nalogami in interesi.

Organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije ter skupnosti, druge organizacije in državni organi, ki jim je priporočilo namenjeno, priporočilo obravnavajo in zavzemajo stališča glede vprašanj, na katera se nanaša.

117. člen

Odlok se sprejme kot akt uveljavljanja pravice skupščine SFRJ, kot izvršni predpis ali kot akt za ureditev notranje organizacije in razmerij v skupščini SFRJ.

Zbora skupščin SFRJ odločata z odlokom kot aktom uveljavljanja pravic skupščine SFRJ v mejah svojega delovnega področja o izvolitvi oziroma o imenovanju in razrešitvi, o potrditvi ustreznih aktov samoupravnih organizacij in skupnosti ali o soglasju k tem aktom ter o drugih pravicah skupščine SFRJ, če to določajo predpisi.

Odlok kot izvršni predpis je splošni akt, ki se sprejema za izvrševanje in konkretizacijo posameznih določb zakona, če to predvideva zvezni zakon.

Odlok kot izvršni predpis lahko sprejme tudi administrativna komisija skupščine SFRJ.

Odloke, ki urejajo: notranjo organizacijo, delo in razmerja na področju skupnega dela zborov in dela skupščin delovnih teles zborov skupščine SFRJ sprejemata oba zbora enakopravno. Zbora skupščine SFRJ enakopravno sprejemata tudi odlok o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ.

Odloke, ki urejajo notranjo organizacijo, delo in razmerja v zborih skupščine SFRJ, sprejema vsak zbor samostojno, delovna telesa zbora pa, če jih za to pooblašča poslovnik o delu zbora.

118. člen

Vsak zbor skupščine SFRJ lahko v mejah svojega delovnega področja sprejema sklepe o svojem delu in delu svojega delovnega telesa ter o delu služb skupščine SFRJ za potrebe zbora in njegovih delovnih teles.

Zbora lahko v mejah svojega delovnega področja s sklepom določata tudi obveznosti zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov ter zveznih organizacij glede pripravljanja predloga akta ali opravljanja drugih zadev iz njihovega delovnega področja.

Zbora lahko v mejah svojega delovnega področja s sklepom določata obveznosti zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov ter zveznih organizacij ter jim dajeta smernice v zvezi z izvrševanjem zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov in drugače usmerjata delo teh organov.

Sklepi zborov se pošljejo organom in organizacijam, na katere se nanašajo, ter objavljajo v Informativnem biltenu skupščine SFRJ.

Skupna delovna telesa zborov skupščine SFRJ in delovna telesa zborov lahko sprejmejo samo sklepe o svojem delu.

119. člen

Skupščina SFRJ sodeluje pri sklepanju družbenega dogovora, če je to z zakonom določeno ali če to odloči zbor skupščine SFRJ, v katerega delovno področje sodi vprašanje, ki je predmet družbenega dogovora.

Zbor, v katerega delovno področje sodi vprašanje, ki je predmet družbenega dogovora, določi delovno telo zbora, ki bo sodelovalo pri pripravi družbenega dogovora in ki bo zboru po doseženem soglasju z udeleženci družbenega dogovora predlagalo v sprejem besedilo družbenega dogovora. Ta zbor odloča o sprejetju družbenega dogovora, sprejeti družbeni dogovor pa v imenu skupščine SFRJ podpisujeta predsednik skupščine SFRJ in predsednik zbora, ki ga je sprejel.

120. člen

Besedilo zakona se ne podpisuje.

Ukaz o razglasitvi zakona, družbenega načrta Jugoslavije, proračun federacije in zaključni račun federacije sopodpisuje predsednik skupščine SFRJ.

Z ukazom se razglasi tudi odlok o izvolitvi zveznega izvršnega sveta.

Akte, ki so bili sprejeti na skupni seji zborov skupščine SFRJ, podpisuje predsednik skupščine SFRJ.

Akte, ki sta jih sprejela zbora skupščine SFRJ v enakopravnem delovnem področju, razen zakonov, podpisujejo predsednik skupščine SFRJ in predsednika obeh zborov skupščine SFRJ, akte, ki jih sprejme eden izmed zborov v samostojnem delovnem področju, razen zakonov, pa podpisujeta predsednik skupščine SFRJ in predsednik tega zbora.

Sklepe, ki sta jih sprejela zbora skupščine SFRJ v svojem delovnem področju, podpisuje predsednik zbora, ki je sprejel sklepe.

121. člen

Na izvirnike zakonov se pritisne državni pečat, na izvirnike drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ pa – pečat skupščine SFRJ.

Na originale avtentičnih besedil zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ v jezikih albanske in madžarske narodnosti se pritisne pečat skupščine SFRJ.

Z izvirnikom zakona oziroma drugega predpisa in splošnega akta skupščine SFRJ je mišljeno besedilo zakona oziroma drugega predpisa in splošnega akta v jezikih vseh narodov Jugoslavije, ki je bilo sprejeto na seji pristojnega zbora.

Izvirniki zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ ter originale avtentičnih tekstov teh aktov v jezikih albanske in madžarske narodnosti hrani skupščina SFRJ.

Za izdelavo izvirnikov zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ in originalov avtentičnih besedil teh aktov v jezikih albanske in madžarske narodnosti skrbi služba skupščine SFRJ, ki je pristojna za zakonodajne zadeve.

Za državni pečat na izvirnikih zakonov in pečat skupščine SFRJ na drugih predpisih in splošnih aktih ter na originalih avtentičnih besedil teh aktov v jezikih albanske in madžarske narodnosti, za hrambo izvirnikov in originalov avtentičnih besedil ter za evidenco teh aktov skrbi generalni tajnik skupščine SFRJ.

122. člen

Zakoni, drugi predpisi in splošni akti skupščine SFRJ se objavljajo v uradnem glasilu SFRJ.

Za objavo zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ skrbi služba skupščine SFRJ, ki je pristojna za zakonodajne zadeve.

Služba skupščine SFRJ, ki je pristojna za zakonodajne zadeve, daje na podlagi izvirnega besedila sprejetega zakona, drugega predpisa ali splošnega akta skupščine SFRJ popravke morebitnih napak v objavljenem besedilu zakona, drugega predpisa in splošnega akta.

IX

JAVNOST PRI DELU SKUPŠČINE SFRJ

123. člen

Skupščina SFRJ obvešča javnost o delu zborov skupščine SFRJ in njunih delovnih teles ter skupnih delovnih teles zborov, o odločitvah in stališčih glede vprašanj, ki jih obravnava, ter na splošno o svojem delu.

Predlog aktov skupščine SFRJ, ki so pomembni za javnost in ki jih obravnava skupščina SFRJ, se objavljajo v dnevnem tisku ali kot posebne publikacije, če to zbor odloči.

124. člen

Delovnim ljudem in občanom, organizacijam združenega dela, drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim ter drugim organizacijam je v skladu z določbami predpisov o notranjem redu v skupščini SFRJ na voljo tako informativno kot dokumentacijsko gradivo o vprašanjih, ki se obravnavajo v skupščini SFRJ.

125. člen

Delovnim ljudem in občanom je v skladu z določbami predpisov o notranjem redu v skupščini SFRJ zagotovljen prost pristop na skupno sejo zborov skupščine SFRJ in na seje zborov skupščine SFRJ na prostoru, ki je določen v ta namen.

Na skupni seji zborov skupščine SFRJ in na sejah vsakega izmed zborov skupščine SFRJ, na sejah delovnih teles zborov in sejah skupnih delovnih teles zborov se lahko sklene, da se bo določeno vprašanje obravnavalo brez navzočnosti javnosti.

Na sejah delovnih teles zborov in sejah skupnih delovnih teles zborov so lahko navzoči delovni ljudje in občani, če to določijo ta telesa.

126. člen

Predstavniki tiska in drugih sredstev javnega obveščanja imajo pravico, da so navzoči na skupni seji zborov skupščine SFRJ, sejah zborov skupščine SFRJ ter na sejah delovnih teles zborov in sejah skupnih delovnih teles zborov ter da obveščajo javnost o njihovem delu.

Na skupni seji zborov skupščine SFRJ in sejah zborov skupščine SFRJ se lahko sklene, da so predstavniki tiska in drugih sredstev obveščanja lahko navzoči na seji tudi tedaj, ko se obravnava določeno vprašanje brez navzočnosti javnosti. Ti predstavniki lahko dajejo o takšnem vprašanju za javnost samo tista obvestila, za katera se to sklene na seji. Na seji se lahko odloči, da se obvestila o takšnem vprašanju lahko dajo šele po preteku določenega časa.

Delovna telesa zborov skupščine SFRJ in skupna delovna telesa zborov lahko določijo pogoje, pod katerimi lahko predstavniki tiska in drugih sredstev javnega obveščanja obveščajo javnost o delu na njihovih sejah.

Na sejah delovnih teles zborov skupščine SFRJ in na sejah skupnih delovnih teles zborov se lahko sklene, da se bo določeno vprašanje obravnavalo brez navzočnosti predstavnikov tiska in drugih sredstev javnega obveščanja.

127. člen

Predstavnikom tiska in drugih sredstev javnega obveščanja se dajo na voljo predlogi aktov skupščine SFRJ, informativno in dokumentacijsko gradivo o vprašanjih, ki se obravnavajo v zborih skupščine SFRJ, njunih delovnih telesih in skupnih delovnih telesih zborov ter obvestila, poročila o delu delovnih teles zborov in skupnih delovnih teles zborov ter stenografski zapiski s sej zborov skupščine SFRJ, razen če je zbor oziroma delovno telo sklenilo, da se bo določeno vprašanje obravnavalo brez navzočnosti predstavnikov tiska in drugih sredstev javnega obveščanja.

128. člen

Predstavniki tiska in drugih sredstev javnega obveščanja ter druge osebe, ki se ukvarjajo z obveščanjem javnosti o delu skupščine SFRJ morajo pri opravljanju te dejavnosti spoštovati načela poklicne etike in družbene odgovornosti.

Objavljanje informacij, ki škodujejo ugledu skupščine SFRJ ali interesom družbene skupnosti, časti, ugledu in pravicam delegatov, je povezano z odgovornostjo.

129. člen

Pravice, dolžnosti in odgovornosti predstavnikov tiska in drugih sredstev javnega obveščanja v skupščini SFRJ so določene v pravilniku, ki ga izda predsednik skupščine SFRJ.

130. člen

Za obveščanje delegatov in delegacij ter zainteresiranih državnih organov, družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, samoupravnih organizacij in skupnosti ter drugih organizacij o svojem delu izdaja skupščina SFRJ Informativni bilten skupščine SFRJ.

V Informativnem biltenu skupščine SFRJ se objavljajo odločitve in sklepi skupščine SFRJ in njenih zborov, ki se ne objavljajo v uradnem glasilu SFRJ.

Skupščina SFRJ izdaja tudi posebne zvezke politične knjižnice, edicijo dokumentov iz dela skupščine SFRJ, posebni bilten za tujino in druge publikacije o delu skupščine SFRJ.

131. člen

Skupščina SFRJ izdaja stenografske zapiske s sej zborov.

Način urejanja in izdaje stenografskih zapiskov je urejen s posebnim odlokom, ki ga sprejmeta zbora enakopravno.

132. člen

Za obveščanje javnosti o delu skupščine SFRJ lahko zbora skupščine SFRJ in njuna delovna telesa ter skupna delovna telesa zborov sklenejo, da se da uradno sporočilo za tisk in druga sredstva javnega obveščanja.

133. člen

Uradno sporočilo za tisk in druga sredstva javnega obveščanja se da zlasti po sejah zborov skupščine SFRJ ali njunih delovnih teles ali skupnih delovnih teles zborov, ki so bile brez navzočnosti javnosti oziroma brez navzočnosti predstavnikov tiska in drugih sredstev javnega obveščanja ter v drugih primerih, ko to sklene zbor ali delovno telo.

Če besedilo uradnega sporočila ni bilo določeno na seji zbora oziroma njegovega delovnega telesa ali na seji skupnega delovnega telesa zborov, ga določi predsednik zbora oziroma delovnega telesa.

134. člen

Tiskovna konferenca je tedaj, ko to odloči zbor skupščine SFRJ, predsednik skupščine SFRJ, predsednik zbora ali predsedstvo skupščine SFRJ.

Predsedstvo skupščine SFRJ, predsednik skupščine SFRJ in predsednik zbora lahko določijo predstavnika, ki bo imel to konferenco.

Predsedstvo skupščine SFRJ lahko predloži tudi drugim funkcionarjem v skupščini SFRJ, da imajo tiskovno konferenco.

X

UPORABA JEZIKOV IN PISAV V SKUPŠČINI SFRJ

135. člen

Vsak delegat ima na sejah zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov pravico govoriti v katerem koli jeziku narodov Jugoslavije oziroma v jeziku narodnosti, ki ji pripada.

Delegacija ima pravico podajati zboroma skupščine SFRJ, njunim delovnim telesom in skupnim delovnim telesom zborov pismene predloge, amandmaje in druge vloge v katerem koli jeziku in pisavi narodov Jugoslavije oziroma narodnosti.

Govor, ki ga je imel delegat na seji zbora skupščine SFRJ ali njegovega delovnega telesa ali skupnega delovnega telesa zborov v enem izmed jezikov narodov Jugoslavije, se prevaja v druge jezike narodov Jugoslavije.

Govor, ki ga je imel delegat na seji zbora skupščine SFRJ ali njegovega delovnega telesa ali skupnega delovnega telesa zborov v jeziku narodnosti, se prevaja v vse jezike narodov Jugoslavije.

Določbe 1. do 3. odstavka tega člena se izvajajo tudi za vse ostale govornike na sejah zborov skupščine SFRJ in njunih delovnih teles.

136. člen

Vsak delegat ima pravico zboroma skupščine SFRJ in njunim delovnim telesom dati pismene predloge, amandmaje in druge vloge v katerem koli jeziku in pisavi narodov Jugoslavije oziroma narodnosti, ki ji pripada.

Vloge delegatov, ki so sestavljene v enem izmed jezikov narodov Jugoslavije in vloge, sestavljene v jezikih posameznih narodnosti, se prevajajo v vse jezike narodov Jugoslavije.

137. člen

V skupščini SFRJ se pripravljajo v vseh jezikih narodov Jugoslavije:

- predlogi aktov skupščine SFRJ in drugi predlogi, o katerih odločajo zbor skupščine SFRJ, njuna delovna telesa in skupna delovna telesa zborov ter sklepi in zapisniki zborov, njunih delovnih teles in skupnih teles zborov,

- informativno in dokumentacijsko gradivo o vprašanjih iz delovnega reda sej zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov ter o drugih vprašanjih iz delovnega področja zborov oziroma njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles, ki se po določbah tega poslovnika pošiljajo delegatom,

- drugo gradivo, ki se pošilja delegatom, in to: Informativni bilten skupščine SFRJ, vabila na sejo zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles ter druga obvestila.

Gradivo iz 1. odstavka tega člena, ki ga skupščini SFRJ, pošiljajo zvezni izvršni svet, zvezni upravni organi in zvezne organizacije mora biti pripravljeno in poslano v vseh jezikih narodov Jugoslavije.

Gradivo iz 1. odstavka tega člena, ki so ga poslali skupščini SFRJ drugi organi in organizacije ter delegacije in delegati, ki pa ni pripravljeno v vseh jezikih narodov Jugoslavije, se prevaja v skupščini SFRJ v vse jezike narodov Jugoslavije.

138. člen

Delegatu se pošilja gradivo v jeziku naroda Jugoslavije, ki mu omenjeni delegat pripada, če on ne zahteva drugače, delegatu, ki pripada narodnosti pa – v jeziku naroda Jugoslavije, ki ga on določi.

Skupščinam republik in skupščinam avtonomnih pokrajin ter organom in organizacijam in posameznim občanom na področju republike oziroma avtonomne pokrajine se pošilja gradivo v tistem jeziku narodov Jugoslavije, ki se uporablja v tej republiki oziroma avtonomni pokrajini.

139. člen

Dokumenti, ki jih dobijo delegati v skupščini SFRJ, kot so delegatske legitimacije in podobne listine, imajo besedilo v vseh jezikih narodov Jugoslavije.

Dokumenti in drugi akti, ki se nanašajo samo na posameznega delegata, se izdajo v jeziku naroda Jugoslavije, ki mu ta delegat pripada, če on ne zahteva drugače, delegatu, ki pripada narodnosti, pa v jeziku naroda Jugoslavije, ki ga on določi.

140. člen

Skupščini avtonomnih pokrajin in drugi organi in organizacije na področjih, kjer živijo pripadniki narodnosti, lahko podajo predloge oziroma zahteve za izdajo aktov skupščine SFRJ in druge predloge, o katerih odločata zbor skupščine SFRJ in njuna delovna telesa, v enem izmed jezikov narodnosti z območja avtonomne pokrajine oziroma tega področja.

Občani – pripadniki narodnosti lahko zboroma skupščine SFRJ, in njunim delovnim telesom podajajo zahteve za izdajo aktov skupščine SFRJ, predloge in druge vloge v jeziku narodnosti, ki ji pripadajo.

Zahteve, predlogi in vloge iz 1. in 2. odstavka tega člena, ki so sestavljeni v jezikih narodnosti in ki se pošiljajo delegatom, se prevajajo v vse jezike narodov Jugoslavije.

Odgovori na te zahteve, predloge in vloge se pošiljajo v tistem jeziku narodov Jugoslavije, ki se uporablja v republiki oziroma avtonomni pokrajini, v kateri ima vlagatelj prebivališče oziroma sedež.

XI

RAZMERJA SKUPŠČINE SFRJ DO PREDSEDSTVA SFRJ

141. člen

Pri sodelovanju s predsedstvom SFRJ glede vprašanj, ki so skupnega pomena, obvešča skupščina SFRJ predsedstvo SFRJ o sejah zborov in skupni seji zborov skupščine SFRJ in mu pošilja informativno in drugo dokumentacijsko gradivo, ki je pomembno za delo predsedstva SFRJ.

142. člen

Člani predsedstva SFRJ so lahko navzoči na skupni seji zborov skupščine SFRJ, na sejah zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov ter lahko sodelujejo pri njihovem delu.

143. člen

Predlogi predsedstva SFRJ za določitev notranje in zunanje politike, za izdajo zakonov in drugih splošnih aktov se obravnavajo v pristojnem zboru skupščine SFRJ po postopku, ki je določen v poslovniku tega zbora.

144. člen

Če pristojni zbor skupščine SFRJ zahteva od predsedstva SFRJ, da poda stališča o posameznih vprašanjih iz njegove pristojnosti, ki so pomembna za delo skupščine SFRJ, obvesti predsednik skupščine SFRJ o tem predsedstvo SFRJ.

145. člen

Če se pristojni zbor skupščine SFRJ ne strinja s predlogom predsedstva SFRJ za določitev notranje in zunanje politike ali s predlogom za izdajo zakona, drugega predpisa ali splošnega akta, ki je po mnenju predsedstva SFRJ nujen, ali če se ne strinja z njegovim predlogom, naj se zakon ali drug splošni akt odloži, obvesti predsednik skupščine SFRJ predsedstvo SFRJ o stališču pristojnega zbora in o razlogih zaradi katerih je to stališče zavzel.

V primeru iz prejšnjega odstavka se bo na spodbudo predsedstva SFRJ ali pristojnega zbora skupščine SFRJ uporabljal 319. člen ustave SFRJ.

146. člen

Predsedstvo SFRJ obvešča skupščino SFRJ o stanju in problemih notranje in zunanje politike oziroma o drugih vprašanjih iz pristojnosti skupščine SFRJ na skupni seji zborov skupščine SFRJ, lahko pa to stori tudi na seji zbora, v katerega delovno področje spadajo vprašanja, o katerih obvešča skupščino SFRJ.

147. člen

Ko predsedstvo SFRJ zadrži izvršitev predpisa zveznega izvršnega sveta, obvesti predsednik skupščine o tem pristojni zbor takoj, ko je obveščen o odločitvi predsedstva SFRJ.

Pristojni zbor skupščine SFRJ odloča o tem, ali bo predpis zveznega izvršnega sveta veljal ali se bo ukinil oziroma razveljavil.

O stališču pristojnega zbora obvesti predsednik skupščine SFRJ predsedstvo SFRJ.

148. člen

Vprašanje zaupnice zveznemu izvršnemu svetu, ki ga pri uresničevanju svojih pravic in dolžnosti postavi predsedstvo SFRJ v skupščini SFRJ, se obravnava na način, ki je določen v tem poslovniku in poslovniki zborov skupščine SFRJ.

Predsednik skupščine SFRJ obvesti predsedstvo SFRJ o sklepu zborov skupščine SFRJ glede vprašanja zaupnice, ki ga je postavilo predsedstvo SFRJ.

XII

URESNIČEVANJE PRAVIC IN DOLŽNOSTI SKUPŠČINE SFRJ DO ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

1. Uresničevanje funkcije zveznega izvršnega sveta v skupščini SFRJ

149. člen

Zvezni izvršni svet pri izvrševanju svojih pravic in dolžnosti, ki so določene v ustavi SFRJ in v zakonu:

- lahko zahteva, da se na seji pristojnega zbora obravnava določeno vprašanje, o katerem želi podati svoje stališče in predlagati, da pristojni zbor zavzame o njem stališče;

- lahko predlaga zboru skupščine SFRJ, da se odloži obravnava predloga zakona, drugega predpisa ali splošnega akta skupščine SFRJ ali da se za obravnavo določenega vprašanja ustanovi skupna komisija iz članov pristojnega zbora skupščine SFRJ in iz članov zveznega izvršnega sveta.

O teh predlogih zveznega izvršnega sveta odločata zbor skupščine SFRJ.

150. člen

Zbora skupščine SFRJ, njuna delovna telesa in skupna delovna telesa zborov obveščajo zvezni izvršni svet o svojih sejah, predsednik skupščine SFRJ pa o skupni seji zborov.

2. Predstavljanje zveznega izvršnega sveta v skupščini SFRJ

151. člen

Predsednik zveznega izvršnega sveta predstavlja zvezni izvršni svet v zborih skupščine SFRJ, na skupni seji zborov in njunih delovnih teles in v skupnih telesih zborov.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta predstavlja zvezni izvršni svet v zborih skupščine SFRJ, na skupni seji zborov in njunih delovnih teles in v skupnih telesih zborov v skladu s sklepi zveznega izvršnega sveta ali na podlagi pooblastila predsednika zveznega izvršnega sveta.

152. člen

Za uresničevanje stalnega sodelovanja s skupščino SFRJ določi zvezni izvršni svet svoje člane kot stalne predstavnike v posameznem zboru skupščine SFRJ in njegovih delovnih telesih.

Za svojega stalnega predstavnika v posameznih delovnih telesih zborov skupščine SFRJ lahko zvezni izvršni svet določi tudi funkcionarja, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, ki pa ni član zveznega izvršnega sveta, in sicer glede zadev, ki se nanašajo na delovno področje organa oziroma organizacije, ki ga on vodi.

153. člen

Zvezni izvršni svet lahko določi enega izmed svojih članov, da ga predstavlja glede določenega vprašanja v posameznem zboru skupščine SFRJ in njegovih delovnih telesih.

Zvezni izvršni svet lahko določi tudi funkcionarja, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, ni pa član zveznega izvršnega sveta, da ga predstavlja v posameznem zboru skupščine SFRJ in njegovih delovnih telesih, in sicer glede določene zadeve, ki se nanaša na delovno področje upravnega organa oziroma zvezne organizacije, ki ga on vodi.

154. člen

Ko zvezni izvršni svet poda zboroma skupščine SFRJ predlog akta oziroma drugi predlog za obravnavo, obvesti zbor o svojem predstavniku, ki ga je določil.

Predstavniki zveznega izvršnega sveta prisostvujejo sejam zborov skupščine SFRJ in njunih delovnih teles ter sejam skupnih delovnih teles zborov, na katerih se obravnava predlog akta, ki ga je podal ta svet, sodelujejo pri njihovem delu, podajajo stališča zveznega izvršnega sveta in ga obveščajo o stališčih in mnenjih zborov oziroma delovnih teles.

155. člen

Zvezni izvršni svet pošilja svoje poverjenike, kadar je na dnevnem redu seje zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov predlog akta, ki ga je podal ta svet.

Zvezni izvršni svet lahko pošlje svoje poverjenike tudi v drugih primerih, kadar sodi, da je to potrebno.

Zvezni izvršni svet pošlje poverjenike tudi tedaj, kadar to zahtevajo zbora skupščine SFRJ, njuna delovna telesa in skupna delovna telesa zborov.

Poverjenik zveznega izvršnega sveta je navzoč na sejah zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles in sejah skupnih delovnih teles zborov, daje obvestila in pojasnila o predlogu akta in o drugih vprašanjih, ki so na dnevnem redu seje zborov, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov.

156. člen

Predstavniki in poverjeniki zveznega izvršnega sveta so obveščeni o sejah zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov, na katerih bo obravnavan predlog akta ali drug predlog, ki ga je dal ta svet.

3. Obveščanje skupščine SFRJ o delu zveznega izvršnega sveta

157. člen

Zvezni izvršni svet na lastno pobudo ali na zahtevo zborov skupščine SFRJ obvešča zbora skupščine SFRJ o svojem delu, izvajanju politike, ki jo je določila skupščina SFRJ v celoti ali za posamezna področja družbenega življenja, o izvrševanju zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov, ki jih je sprejela skupščina SFRJ, o stanju in razvoju na vseh ali posameznih področjih družbenega življenja in družbenih odnosov ter o drugih vprašanjih iz delovnega področja sveta.

Poročila zveznega izvršnega sveta se pošiljajo delegatom v pristojnem zboru skupščine SFRJ.

Poročila, ki jih zvezni izvršni svet daje zboroma skupščine SFRJ, obravnava pristojni zbor na predlog zveznega izvršnega sveta ali na lastno pobudo.

158. člen

Vsak izmed zborov skupščine SFRJ lahko zahteva, da mu zvezni izvršni svet poroča o svojem delu na področju, ki spada v delovno področje zborov skupščine SFRJ in o drugih vprašanjih s tega področja.

4. Odgovornost zveznega izvršnega sveta

159. člen

Zvezni izvršni svet je za svoje delo odgovoren vsakemu zboru skupščine SFRJ na področju iz delovnega področja tega zbora.

160. člen

Pri uresničevanju odgovornosti zveznega izvršnega sveta pred skupščino SFRJ lahko vsak zbor skupščine SFRJ v okviru svojega delovnega področja začne obravnavo vprašanj, ki se nanašajo na delo zveznega izvršnega sveta, zlasti v zvezi z izvajanjem politike, ki jo je določila skupščina SFRJ, na stanje na posameznih področjih družbenega življenja, na izvrševanje zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ ter na usmerjanje in usklajevanje dela zveznih upravnih organov in zveznih organizacij s strani zveznega izvršnega sveta.

Obravnava teh vprašanj se lahko sproži ob predlogu akta, poročilu o delu zveznega izvršnega sveta, ob podani interpellaciji ter v zvezi z drugimi vprašanji, ki se obravnavajo na seji zborov.

161. člen

Obravnava vprašanj, ki se nanašajo na uresničevanje odgovornosti zveznega izvršnega sveta, se lahko konča:

- z zavzemanjem stališča o delu zveznega izvršnega sveta in njegovi odgovornosti;
- s sprejetjem sklepa, s katerim se določajo obveznosti zveznega izvršnega sveta in mu dajejo smernice v zvezi z izvajanjem politike in izvrševanjem zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ;
- s sklepom, s katerim se določajo obveznosti zveznega izvršnega sveta za določeno ukrepanje, za podajanje poročil in predlogov aktov ali za pošiljanje informativnih in drugih materialov;
- z vprašanjem zaupnice zveznemu izvršnemu svetu ali predsedniku ali posameznemu članu sveta;
- s preprostim preходом na naslednjo točko dnevnega reda.

162. člen

Pri političnem nadzorstvu nad delom zveznega izvršnega sveta lahko pristojni zbor skupščine SFRJ razveljavi ali odpravi predpis zveznega izvršnega sveta, ki je v nasprotju z ustavo SFRJ, zveznim zakonom in drugim predpisom ali splošnim aktom, ki ga je sam izdal.

Razveljavitev ali ukinitve predpisa zveznega izvršnega sveta lahko predlaga delegat oziroma delegacija pristojnega zbora in delovno telo zbora.

Predlog za razveljavitev ali ukinitve predpisa zveznega izvršnega sveta se pošlje zveznemu izvršnemu svetu, da bi dal svoja stališča.

163. člen

Če en zbor skupščine SFRJ sprejme nezaupnico zveznemu izvršnemu svetu ali predsedniku oziroma posameznemu članu tega sveta, obvesti predsednik tega zbora o tem predsednika drugega zbora. Predsednik zbora mora v svojem poročilu navesti razloge, zaradi katerih je zbor sprejel nezaupnico zveznemu izvršnemu svetu ali predsedniku oziroma posameznemu članu tega sveta.

Predsednik zbora skupščine SFRJ, ki mu je bilo poslano poročilo, takoj skliče sejo zbora, da bi zavzeli stališče o tem vprašanju.

164. člen

Če se drugi zbor skupščine SFRJ strinja s stališčem zbora skupščine SFRJ, ki je sprejel nezaupnico zveznemu izvršnemu svetu ali predsedniku oziroma posameznemu članu sveta, bodo predsednik in vsi člani oziroma posamezni člani zveznega izvršnega sveta razrešeni dolžnosti.

Če se drugi zbor ne strinja z odločitvijo zbora, ki je izglasoval nezaupnico, bo predsednik zbora obvestil ta zbor o stališču drugega zbora in o razlogu, zaradi katerih se ni strinjal z izglasovano nezaupnico.

Predsednik zbora, ki je sprejel nezaupnico, obvesti takoj ta zbor o stališču drugega zbora. Ta zbor ponovno obravnava vprašanje zaupnice zveznemu izvršnemu svetu ali predsedniku oziroma posameznemu članu sveta, in če ostane pri prej zavzetem stališču, bosta imela oba zbora skupno sejo, da bi obravnavala to vprašanje.

Če zbor, ki je sprejel nezaupnico, tudi na skupni seji obeh zborov vztraja pri svojem prejšnjem stališču, bodo predsednik in vsi člani oziroma posamezni član zveznega izvršnega sveta razrešeni dolžnosti.

165. člen

Če zvezni izvršni svet sodi, da ne more zagotoviti izvajanja določene politike ali izvajanja aktov skupščine SFRJ, katerih izdaja je predlagana, ali izvajanja stališč in predlaganih ukrepov, ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če se ne izda akt, katerega izdajo predlaga, in če sodi, da ne more izvajati smernic, ki mu jih je dal eden izmed zborov skupščine SFRJ, lahko postavi vprašanje zaupnice.

166. člen

Predsednik sveta ali član sveta, ki ga je svet določil za svojega predstavnika, postavlja vprašanje zaupnice v imenu zveznega izvršnega sveta, na seji pristojnega zbora skupščine SFRJ, preden ta zbor sprejme svoj odlok, v zvezi s katerim zvezni izvršni svet postavlja vprašanje zaupnice.

O vprašanju zaupnice glasuje pristojni zbor skupščine SFRJ hkrati, ko glasuje tudi o zadevi, zaradi katere je bilo postavljeno vprašanje zaupnice. Če pri glasovanju o tej zadevi zbor odloči nasprotno mnenju ali predlogu zveznega izvršnega sveta, se šteje, da je hkrati sprejel nezaupnico temu svetu.

Če je pristojni zbor skupščine SFRJ tako sprejel nezaupnico zveznemu izvršnemu svetu, bo izveden postopek, določen v 163. členu tega poslovnika.

167. člen

Če zvezni izvršni svet da kolektivno ostavko, da predsednik sveta kolektivno ostavko predsedniku skupščine SFRJ, ki jo pošlje predsednikoma zborov skupščine SFRJ. Predsednik vsakega zbora skupščine SFRJ pošlje to kolektivno ostavko vsem članom zbora.

Kolektivno ostavko zveznega izvršnega sveta obravnavata oba zbora skupščine SFRJ in lahko glede tega začneta obravnavo.

168. člen

Če predsednik zveznega izvršnega sveta ali posamezni član tega sveta da ostavko, se ostavka predloži predsedniku skupščine SFRJ, ki jo pošlje predsednikoma obeh zborov skupščine SFRJ. Predsednik vsakega zbora skupščine SFRJ pošlje to ostavko vsem članom zbora.

Ostavko predsednika oziroma posameznega člana zveznega izvršnega sveta obravnavata oba zbora skupščine SFRJ in lahko glede tega začneta obravnavo.

169. člen

Če da zvezni izvršni svet kolektivno ostavko oziroma če da predsednik sveta ostavko, ostane zvezni izvršni svet na dolžnosti do izvolitve novega sveta.

XIII

URESNIČEVANJE PRAVIC IN DOLŽNOSTI SKUPŠČINE SFRJ DO ZVEZNIH UPRAVNIH ORGANOV IN ZVEZNIH ORGANIZACIJ

170. člen

Zbora skupščine SFRJ in skupna delovna telesa zborov lahko v okviru svojega delovnega področja zahtevajo od zveznih upravnih organov in zveznih organizacij:

- da proučijo določeno vprašanje iz svojega delovnega področja in da jim o tem poročajo;
- da jih obvestijo o stanju in pojavih iz svojega delovnega področja;
- da jih obvestijo o izvajanju politike, ki jo je določila skupščina SFRJ, o izvrševanju zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ in o posameznih vprašanjih iz njihovega delovnega področja;
- da izdelajo predlog zakona, drugega predpisa in splošnih aktov iz svojega delovnega področja, ki jih izdaja skupščina SFRJ;
- da jim dajo obvestila in pojasnila o vprašanjih iz svojega delovnega področja;
- da jim pošljejo podatke, s katerimi razpolagajo, ali ki jih morajo zbirati in evidentirati na svojem delovnem področju, kot tudi spise in druge materiale, potrebne za delo zborov skupščine SFRJ in skupnih delovnih teles zborov.

171. člen

Delovna telesa zborov skupščine SFRJ lahko v okviru svojega delovnega področja zahtevajo od zveznih upravnih organov in zveznih organizacij:

- da jih obveščajo o stanju in pojavih na določenem področju;
- da jim dajo obvestila in pojasnila o vprašanjih iz svojega delovnega področja;
- da jim pošiljajo podatke, s katerimi razpolagajo, ali ki so jih na svojem delovnem področju dolžni zbirati in evidentirati, kot tudi akte in druge materiale, potrebne za delo delovnega telesa zbora.

Delovna telesa zbora skupščine SFRJ lahko na svojem delovnem področju pri uresničevanju delovnih programov zborov ali na podlagi sklepov zborov zahtevajo od zveznih upravnih organov in zveznih organizacij:

- da proučijo določeno vprašanje iz svojega delovnega področja in da jim o tem poročajo;
- da jih obvestijo o izvajanju politike, ki jo je določila skupščina SFRJ, o izvrševanju zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ in o posameznih vprašanjih iz njihovega delovnega področja;
- da izdelajo predlog zakona, drugega predpisa in splošnega akta iz svojega delovnega področja, ki jih izdaja skupščina SFRJ.

Delovna telesa zborov skupščine SFRJ lahko postavljajo zahteve iz 2. odstavka tega člena tudi zunaj delovnih programov in sklepov zborov, če je to potrebno za izvrševanje nalog delovnih teles. Če zvezni upravni organ oziroma zvezna organizacija sodi, da ne more izpolniti naloge, ki jo je postavilo delovno telo, bo o tem obvestila zvezni izvršni svet in navedla razloge, zaradi katerih tega ne more storiti.

Zvezni izvršni svet zavzame o tem stališče in obvesti pristojni zbor skupščine SFRJ.

172. člen

Delovna telesa zborov skupščine SFRJ lahko v dogovoru s funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, sklenejo, da pri delu komisije, študijske skupine ali druge skupine, ki jo je ustanovilo delovno telo za proučevanje določenih vprašanj in pripravo zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov, sodelujejo strokovnjaki iz ustreznega upravnega organa oziroma organizacije.

173. člen

Skupna delovna telesa zborov in delovna telesa zborov skupščine SFRJ obveščajo zvezne upravne organe in zvezne organizacije o sejah, na katerih bodo obravnavana vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delovno področje, da bi se njihovi predstavniki udeležili teh sej.

174. člen

Funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, imajo pravico in dolžnost sodelovati pri delu na sejah zborov skupščine SFRJ, kadar se na teh sejah obravnava predlog akta, s katerim se urejajo vprašanja, ki se nanašajo na delovno področje zveznega upravnega organa oziroma zvezne organizacije, ki jo vodijo, ali drugo vprašanje, ki se nanaša na delovno področje tega organa oziroma organizacije.

Na sejah zborov skupščine SFRJ dajejo ti funkcionarji zborom obvestila in pojasnila o vprašanjih, ki se obravnavajo, na njihovo zahtevo pa jim morajo dati takšna obvestila in pojasnila tudi pismeno.

Funkcionarji iz 1. odstavka tega člena sodelujejo na svojo pobudo ali na zahtevo skupnih delovnih teles zborov in delovnih teles zborov skupščine SFRJ pri delu na sejah teh delovnih teles, kadar se na teh sejah obravnava predlog akta, s katerim se urejajo vprašanja, ki se nanašajo na delovno področje zveznega upravnega organa oziroma zvezne organizacije, ki jih vodijo, ali drugo vprašanje, ki se nanaša na delovno področje tega organa oziroma organizacije.

Če se funkcionar ne more udeležiti seje delovnega telesa, lahko določi, da se seje udeleži drugi odgovorni funkcionar v ustreznem upravnem organu oziroma organizaciji.

Za redno obveščanje zborov in njunih delovnih teles ter skupnih delovnih teles zborov o delu zveznih upravnih organov in zveznih organizacij, o stanju, pojavih in problemih iz delovnega področja teh organov in organizacij ter zaradi dajanja tem telesom potrebnih obvestil in pojasnil o vprašanjih, ki se obravnavajo, ima pri delu na sejah zborov skupščine SFRJ njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov pravico sodelovati kot predstavnik zveznega upravnega organa oziroma zvezne organizacije tudi drug funkcionar v tem organu oziroma organizaciji, ki je za to posebej določen.

175. člen

Funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, poročajo na zahtevo zborov skupščine SFRJ o stanju na ustreznem področju, o izvrševanju zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ in o drugih vprašanjih iz svojega delovnega področja ter o delu organov oziroma organizacij, ki jih vodijo.

Zbor lahko s svojim sklepom določi rok, v katerem mora funkcionar dati poročilo.

176. člen

Določbe tega poslovnika, ki se nanašajo na obravnavo vprašanj v zvezi z delom zveznega izvršnega sveta ter na postavljanje vprašanja zaupnice, razrešitve in ostavke predsednika ter vseh ali posameznega člana sveta se smiselno uporabljajo tudi za obravnavo vprašanj dela, postavljanja vprašanja zaupnice, razrešitve in ostavke funkcionarjev, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije ter drugih funkcionarjev v teh organih in organizacijah, ki jih imenuje skupščina SFRJ.

XIV

NAČIN UVELJAVLJANJA PRAVIC IN DOLŽNOSTI SKUPŠČINE SFRJ DO USTAVNEGA
SODIŠČA JUGOSLAVIJE, ZVEZNEGA JAVNEGA TOŽILSTVA IN ZVEZNEGA DRUŽBENEGA
PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA

177. člen

Mnenja in predlogi Ustavnega sodišča Jugoslavije o uresničevanju varstva ustavnosti in zakonitosti ter ukrepih za varstvo pravice samoupravljanja ter drugih svoboščin in pravic občanov in samoupravnih organizacij in skupnosti pred tem sodiščem, poročila zveznega sodišča, zveznega javnega tožilca o splošnih problemih pravosodja in delu zveznega sodišča in zveznega javnega tožilca ter poročila, mnenja in predlogi zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki se podajajo skupščini SFRJ, se pošiljajo predsedniku skupščine SFRJ, ki jih pošlje predsedniku zveznega zbora.

Če ta mnenja, predlogi in poročila načenjajo vprašanja iz delovnega področja zbora republik in pokrajin, jih bo predsednik skupščine poslal v obravnavo tudi predsedniku tega zbora.

Ko zbor republik in pokrajin obravnava ta vprašanja oziroma predloge v tistem delu, ki se nanaša na zadeve iz njihovega delovnega področja, zavzame o njih stališče. Predsednik zbora republik in pokrajin obvesti predsednika zveznega zbora o stališčih, ki jih je ta zbor zavzel.

Ob obravnavi teh mnenj, predlogov in poročila zvezni zbor upošteva tudi stališča zbora republik in pokrajin o tem.

178. člen

Zbor republik in pokrajin lahko tudi na lastno pobudo obravnava vprašanja izvajanja zveznih zakonov, ki jih sprejema in vprašanja dela zveznega sodišča in zveznega javnega tožilca.

Svoja mnenja in predloge, ki jih o teh vprašanjih zavzame zbor republik in pokrajin, pošlje predsednik tega zbora tudi zveznemu zboru.

179. člen

Predlog za začetek postopka za presojo ustavnosti in zakonitosti zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ pošlje Ustavno sodišče Jugoslavije predsedniku skupščine SFRJ, ki ga pošlje v obravnavo zboru, v katerega delovno področje spada izdaja tega zakona, drugega predpisa oziroma splošnega akta.

V skladu z mnenjem in sklepom pristojnega zbora oziroma delovnega telesa zbora skupščine SFRJ pošlje predsednik zbora Ustavnemu sodišču Jugoslavije odgovor na predlog za presojo ustavnosti in zakonitosti ter določi osebo, ki bo v postopku pred Ustavnim sodiščem Jugoslavije predstavljala skupščino SFRJ.

Vsak zbor skupščine SFRJ lahko sklene, da se pred Ustavnim sodiščem Jugoslavije začne postopek za presojo ustavnosti in zakonitosti predpisov.

Začetek postopka za presojo ustavnosti in zakonitosti predlaga na podlagi sklepa zbora predsednik zbora prek predsednika skupščine SFRJ.

180. člen

Zahtevo za mnenje, ali je republiška oziroma pokrajinska ustava v nasprotju z ustavo SFRJ, da Ustavnemu sodišču Jugoslavije predsednik skupščine SFRJ na podlagi sklepa zveznega zbora skupščine SFRJ.

181. člen

Odloke Ustavnega sodišča Jugoslavije, ki se nanašajo na zvezni zakon, pošlje Ustavno sodišče Jugoslavije predsedniku skupščine SFRJ, ki jih pošlje predsedniku pristojnega zbora skupščine SFRJ.

Predsednik pristojnega zbora mora seznaniti zbor z odlokom ustavnega sodišča na prvi naslednji seji zbora.

XV

SODELOVANJE SKUPŠČINE SFRJ Z REPUBLIŠKIMI SKUPŠČINAMI IN SKUPŠČINAMA AVTONOMNIH POKRAJIN

182. člen

Skupščina SFRJ sodeluje pri uveljavljanju svojih pravic in dolžnosti z republiškimi skupščinami in skupščinama avtonomnih pokrajin.

S tem sodelovanjem se udeležba republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin pri graditvi politike federacije, pri izdaji zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ, delovnih programov in načrtov zborov ter njihovih pravic in dolžnosti pri delu zborov in njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov.

183. člen

Predsednik skupščine SFRJ in predsednika zborov skupščine SFRJ obveščajo republiške skupščine in skupščini avtonomnih pokrajin o dnevu, ko bodo skupne seje zborov oziroma seje zborov, in jim pošiljata predloge dnevnega reda sej z ustreznim gradivom.

Skupna delovna telesa zborov obveščajo ustrezna delovna telesa republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin o datumu svojih sej in jim pošiljajo predloge dnevnega reda in gradivo o vprašanih z dnevnega reda ter drugo gradivo, ki ga pripravljajo v teh telesih.

184. člen

Skupna delovna telesa zborov skupščine SFRJ lahko neposredno od ustreznih delovnih teles republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin zahtevajo mnenje o posameznih vprašanih, ki jih obravnavajo.

Mnenja, ki jih delovna telesa republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin pošiljajo na lastno pobudo ali na zahtevo skupnega delovnega telesa zbora, obravnava to delovno telo na svoji seji in če poda o tem vprašanju zboroma svoje poročilo, mora v poročilu seznaniti zbor z mnenjem ustreznega delovnega telesa republiške skupščine oziroma skupščine avtonomne pokrajine in dati zboroma mnenje oziroma zavzeti stališče o tem mnenju.

O zavzetem stališču o mnenju delovnega telesa republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin obvešča predsednik skupnega delovnega telesa zborov predsednika delovnega telesa republiške skupščine oziroma skupščine avtonomne pokrajine.

XVI

SODELOVANJE SKUPŠČINE SFRJ Z DRUŽBENOPOLITIČNIMI IN DRUGIMI DRUŽBENIMI ORGANIZACIJAMI, SAMOUPRAVNIMI ORGANIZACIJAMI IN SKUPNOSTMI TER DRUGIMI ORGANIZACIJAMI V FEDERACIJI

185. člen

Zbora skupščine SFRJ sodelujeta s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije, Zvezo komunistov Jugoslavije, Zvezo sindikatov Jugoslavije in drugimi družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami, samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter drugimi organizacijami v federaciji zlasti: z zagotavljanjem njihove udeležbe pri obravnavi družbenoekonomskih in političnih vprašanj iz delovnega področja zborov, pri programiranju dela zborov in z udeležbo predstavnikov teh organizacij na sejah zborov, njunih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov ter z organiziranjem javne razprave in drugih oblik konzultiranja širše javnosti o vprašanih, o katerih zbora odločata.

Zbora, delovna telesa zborov in skupna delovna telesa zborov lahko v ta namen zahtevajo od družbenopolitičnih in drugih organizacij v federaciji mnenja in predloge o posameznih vprašanih iz svojega delovnega področja in na svoje seje povabijo njihove predstavnike, da bi dali svoja mnenja in predloge.

Kadar se na seji zborov, delovnega telesa zbora ali skupnega delovnega telesa zborov obravnavajo vprašanja, ki so pomembna za uresničevanje ciljev in nalog družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, samoupravnih organizacij in skupnosti ter drugih organizacij v federaciji, imajo te organizacije in skupnosti pravico zahtevati od zborov, delovnega telesa zbora in skupnega delovnega telesa zborov, da na njihovih sejah prek svojih predstavnikov dajo mnenja in stališča o teh vprašanih.

Zbora skupščine SFRJ, njuna delovna telesa in skupna delovna telesa zborov morajo o takšni zahtevi zavzeti stališče in o tem stališču obvestiti zainteresirane družbenopolitične in druge družbene organizacije, samoupravne organizacije in skupnosti in druge organizacije v federaciji.

XVII

GENERALNI TAJNIK IN SLUŽBE SKUPŠČINE SFRJ

186. člen

Za strokovne in druge zadeve za potrebe skupščine SFRJ, zborov skupščine SFRJ, njunih delovnih teles, skupnih delovnih teles ter delegacij in delegatov ima skupščina SFRJ svoje službe.

187. člen

Splošno vodenje služb skupščine SFRJ zagotavlja generalni tajnik skupščine SFRJ.

Generalni tajnik organizira in usklajuje delo služb skupščine SFRJ pri opravljanju nalog in zadev za potrebe zborov skupščine SFRJ in njunih delovnih teles ter delegacij in delegatov in skrbi za enotno delovanje teh služb.

Generalni tajnik izdaja navodila za delo služb skupščine SFRJ, s katerimi se zagotavlja uspešno opravljanje zadev za potrebe skupščine SFRJ in usklajenost pri njihovem delu.

Generalni tajnik ima glede delovnih razmerij in samoupravljanja v službah skupščine SFRJ pravice in dolžnosti funkcionarja, ki vodi zvezni upravni organ, če s posebnimi predpisi ni drugače urejeno.

Generalni tajnik pripravlja predlog za zagotovitev sredstev za delo skupščine SFRJ in njenih služb v proračunu federacije.

188. člen

Generalnega tajnika skupščine SFRJ imenujeta in razrešujeta enakopravno oba zbora skupščine SFRJ na predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

Za svoje delo in za delo služb skupščine SFRJ odgovarja generalni tajnik zboroma skupščine SFRJ, za zadeve iz delovnega področja predsedstva skupščine SFRJ in predsednika skupščine SFRJ pa predsedstvu skupščine SFRJ oziroma predsedniku skupščine SFRJ.

189. člen

Generalni tajnik skupščine SFRJ ima namestnika, ki ga imenujeta in razrešujeta enakopravno oba zbora skupščine SFRJ na predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

Namestnik generalnega tajnika skupščine SFRJ nadomešča generalnega tajnika, če je ta odsoten ali zadržan in opravlja druge zadeve, ki mu jih zaupa generalni tajnik.

Namestnik generalnega tajnika skupščine SFRJ odgovarja za svoje delo zboroma skupščine SFRJ, za zadeve iz delovnega področja predsedstva skupščine SFRJ in predsednika skupščine SFRJ pa predsedstvu skupščine SFRJ oziroma predsedniku skupščine SFRJ. Za zadeve, ki mu jih je zaupal generalni tajnik, pa je odgovoren generalnemu tajniku.

190. člen

Naloge, organizacija in delo služb skupščine SFRJ, njihova medsebojna razmerja, način imenovanja oziroma postavitve in razširitve funkcionarjev, ki samostojno opravljajo določene strokovne zadeve ter način imenovanja oziroma postavitve in razširitve voditeljev služb in drugih organizacijskih enot, njihova odgovornost so podrobneje določeni v odloku o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ, ki ga enakopravno sprejmeta oba zbora skupščine SFRJ.

XVIII

KONČNE DOLOČBE

191. člen

Z dnem začetka veljave tega poslovnika preneha veljati poslovnik zvezne skupščine (Uradni list SFRJ, št. 29/70) in odlok o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 25/74).

192. člen

Ta poslovnik začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.

OBRAZLOŽITEV

I

V členu 288 ustave SFRJ je predvideno, da zvezni zbor in zbor republik in pokrajin enakopravno sprejemata poslovnik o skupnem delu zborov skupščine SFRJ in njunih delovnih teles, v posebnih določbah ustave SFRJ pa je predvideno, da zbora sprejemata poslovnik o svojem delu.

Na sejah zborov novoizvoljene skupščine SFRJ 16. maja 1974 so bili sprejeti odloki o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ in njenih zborov, s katerimi je omogočeno delo zborov do sprejetja poslovnikov. Na istih sejah so bile ustanovljene komisije za izdelavo poslovnika skupščine SFRJ in poslovnika vsakega zbora.

Komisije za izdelavo poslovnikov so na svojih prvih sejah obravnavale predosnutek poslovnika skupščine SFRJ in predosnutka poslovnikov zveznega zbora in zbora republik in pokrajin, ki jih je pripravila komisija za pripravo poslovnika zvezne skupščine, in ocenile so, da ti predosnutki lahko rabijo kot podlaga za izdelavo poslovnika skupščine SFRJ in poslovnikov zborov. Predosnutke poslovnikov so obravnavala tudi delovna telesa zborov in skupna delovna telesa zborov.

Komisije za pripravo poslovnikov so koordinirale svoje delo zlasti zaradi določitve načel, na katerih naj temeljijo poslovnik skupščine SFRJ in poslovnik zborov ter zaradi proučevanja vprašanj in odnosov, ki jih je treba urediti s poslovníkom skupščine SFRJ in poslovníkom zborov.

Na podlagi vsebine poslovnika skupščine SFRJ, določene z ustavo SFRJ, ureja predlog poslovnika vprašanja skupnega pomena, kot so: skupne seje zborov skupščine SFRJ, delo skupnih delovnih teles zborov, predsednik, podpredsednik in predsedstvo skupščine SFRJ ter medsebojna razmerja zborov. Poleg teh vprašanj ureja predlog poslovnika tudi druga vprašanja, ki so pomembna za skupno delo zborov in ki morajo biti enotno urejena, kot so: pravice in dolžnosti delegatov in delegacij v skupščini SFRJ pri skupnem delu zborov, obveščanje delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in skupnosti o vprašanjih, o katerih odloča skupščina SFRJ in o njenem delu, vrste aktov skupščine SFRJ, javnost dela skupščine SFRJ, uporaba jezikov in pisav v skupščini SFRJ, način uresničevanja odnosov skupščine SFRJ s predsedstvom SFRJ, način uveljavljanja pravic in dolžnosti skupščine SFRJ do zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov in zveznih organizacij, način uveljavljanja pravic in dolžnosti skupščine SFRJ do Ustavnega sodišča Jugoslavije, zveznega sodišča, zveznega javnega tožilstva in zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja, sodelovanje skupščine SFRJ z republiškimi skupščinami in skupščinama avtonomnih pokrajin, sodelovanje skupščine SFRJ z družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami, samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter drugimi organizacijami v federaciji.

Pri urejanju teh vprašanj smo posebej gledali na to, da poslovnik skupščine SFRJ zajame samo tista vprašanja, ki pomenijo osnovo skupnega dela zborov skupščine SFRJ in skupnih delovnih teles zborov, tako da se lahko s poslovníki zborov uredijo vsa vprašanja, ki se nanašajo na organizacijo in delo zborov, na postopek za izdajo aktov v zboru, na programiranje dela in drugo.

Pri določanju predloga poslovnika je komisija obravnavala vse predloge in mnenja delovnih teles zborov, skupnih delovnih teles zborov in posameznih delovnih teles zborov republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin ter zainteresiranih organov in organizacij v federaciji. Največji del pripomb, mnenj, in predlogov je bil sprejet in ustrezno vgrajen v predlog poslovnika.

II

Na podlagi novega značaja, organizacije in delovanja skupščine SFRJ in na podlagi načela delegatskega sistema v njenem konstituiranju, delu in odločanju ureja predlog poslovnika skupščine SFRJ vsa vprašanja skupnega dela zborov skupščine SFRJ, dela skupnih delovnih teles zborov ter druga vprašanja, ki so pomembna za delovanje skupščine SFRJ v celoti, in sicer na tehle temeljih:

1. Glede pravic in dolžnosti delegatov in delegacij v skupščini SFRJ ureja predlog poslovnika samo tiste pravice in dolžnosti, ki jih imajo delegati in delegacije pri skupnem delu zborov skupščine SFRJ in pri delu skupnih delovnih teles zborov, ne glede na to, kateremu zboru pripadajo delegati. To pomeni, da so vse druge pravice in dolžnosti delegatov in delegacij, ki jih imajo pri delu zborov, urejene s poslovníkom zborov tako, da to ustreza značaju in specifičnosti vsakega zbora.

V skladu s tem predlogom poslovnika se urejajo samo pravice delegatov in delegacij na skupnih sejah zborov skupščine SFRJ, pri delu skupnih delovnih teles zborov, v zvezi z obveščanjem delegatov in delegacij, v zvezi s strokovno in drugo pomočjo služb skupščine SFRJ, ustvarjanjem pogojev za njihovo delo, v zvezi z ustanovitvijo kluba delegatov in dr.

2. Pri določanju načina kako skupščina SFRJ obvešča delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij, smo izhajali iz tega, da morajo biti delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij popolnoma in pravočasno obveščene o vseh vprašanjih, ki se obravnavajo v skupščini SFRJ, in o njenem delu, da bi lahko neposredno uveljavljale svoje pravice in dolžnosti pri opravljanju funkcij skupščine SFRJ. Ustrezne določbe predloga poslovnika o obveščanju imajo namen, da poleg seznanjanja samoupravne baze z vprašanji, ki se obravnavajo v skupščini SFRJ, omogoči čim neposrednejše vključevanje delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij v obravnavo in proces odločanja o vprašanjih iz pristojnosti skupščine SFRJ.

Delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitične organizacije je treba obveščati predvsem: o ciljih in razlogih, zaradi katerih se sprejema zakon ali drug splošni akt, o temeljnih

rešitvah, ki se predlagajo s temi akti, in kako te rešitve vplivajo na družbeni položaj in interese delovnih ljudi na posameznih področjih združenega dela ter na interese delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter na skupne in splošne družbene interese. V skladu s tem je predlagatelj akta ali drugega vprašanja dolžan, da skupaj s svojim predlogom pošlje skupščini SFRJ posebno gradivo, ki vsebuje navedene elemente. Te informacije morajo biti izdelane strnjeno in jasno, da bi delegacije iz samoupravnih baze lahko določale smernice in sprejemale osnovna stališča za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ.

Obveščanje poteka prek posebnega glasila skupščine SFRJ, ki se bo izdajalo v rokih in tako, da bo zagotovljeno pravočasno obveščanje delegacij, temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij. Tako se obvešča tudi prek tiska, radia in televizije ter drugih sredstev javnega obveščanja.

Ker so s predlogom poslovnika določena samo temeljna načela o obveščanju samoupravne baze, bosta način in organizacija obveščanja delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij natančneje urejena s posebnim odlokom, ki ga bosta sprejela oba zbora skupščine SFRJ enakopravno.

3. Poleg določanja pravic in dolžnosti predsednika skupščine SFRJ in podpredsednikov se s predlogom poslovnika v skladu s 3. odstavkom 309. člena ustave SFRJ določajo zadeve in naloge, ki jih opravlja predsednik skupščine SFRJ skupaj s podpredsedniki skupščine SFRJ in predsednikoma zborov – kot predsedstvo skupščine SFRJ. Pri tem smo gledali na to, da bo predsedstvo skupščine SFRJ s stališča zadev in nalog, ki jih opravlja, izraženo kot koordinativno telo in nujna oblika pri delu skupščine SFRJ, ne pa kot poseben organ s posebnimi pravicami in pooblastili.

Na podlagi tega je v predlogu poslovnika predvideno, da predsedstvo skupščine SFRJ obravnava vprašanja usklajevanja in programiranja dela zborov in delovnih teles v skupščini SFRJ, vprašanja skupščinske procedure in tolmačenja določb poslovnika ter da skrbi za sodelovanje skupščine SFRJ z drugimi organi in organizacijami v federaciji, republikah in avtonomnih pokrajinah in za sodelovanje s parlamenti drugih držav, kot je to predvideno tudi z ustavo SFRJ. Za zagotovitev učinkovitega delovanja skupščine SFRJ v skladu z odgovornostjo predsedstva skupščine SFRJ glede delovanja in nalog služb skupščine SFRJ je predvideno, da predsedstvo določi predlog za zagotovitev sredstev za delo skupščine SFRJ in njenih služb v proračunu federacije in da obravnava vprašanja organizacije in dela služb skupščine SFRJ.

Ker je potrebna koordinacija pri delu skupščine SFRJ in zveznega izvršnega sveta, je v predlogu poslovnika predvideno, da pri njenem delu sodeluje predsednik zveznega izvršnega sveta, pri tem delu pa lahko sodelujejo tudi drugi funkcionarji v skupščini SFRJ, ki jih določi predsedstvo.

4. S predlogom poslovnika so predvidene stalne komisije kot skupna delovna telesa zborov skupščine SFRJ, in sicer: komisija za volitve in imenovanja, administrativna komisija, komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije in komisija za vloge in pritožbe. Določbe predloga poslovnika o skupnih delovnih telesih zborov urejajo poleg stalnih komisij tudi način ustanavljanja in dela občasnih komisij in drugih skupnih delovnih teles zborov.

Predsednik in člani komisij se praviloma volijo izmed delegatov, predvidena pa je tudi možnost, da se v posamezne komisije, ki imajo posebne naloge, za člane izvoli določeno število članov komisije izmed predstavnikov družbenopolitičnih organizacij (komisija za volitve in imenovanja) oziroma izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev (komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije).

Poleg vprašanj, ki jih skupščina SFRJ po ustavi SFRJ obravnava na skupni seji zborov (razglasitev volitev in objavljanje sestave predsedstva SFRJ), je s predlogom poslovnika predvidena možnost, da se lahko skliče skupna seja zborov tudi takrat, kadar to zahteva predsednik republike, predsedstvo SFRJ ali zvezni izvršni svet. Tukaj se misli na primere, kadar predsednik republike ali predsedstvo SFRJ na skupni seji zborov obvestijo skupščino SFRJ o zunanji in notranji politiki, kadar v skupščini SFRJ nastopajo tuji državniki in drugo.

6. Ustava SFRJ izhaja iz načela enodomenosti odločanja v skupščini SFRJ kot temeljnega načela, izjemoma o vprašanjih, določenih z ustavo SFRJ, odločata zbora enakopravno. Ker je v skladu s tem nujno sodelovanje zborov pri delu in obravnavi vprašanj, o katerih odločata, ureja predlog poslovnika medsebojne odnose zborov in njuno sodelovanje. To sodelovanje vedno temelji na medsebojnem dogovoru zborov, na dogovoru njihovih delovnih teles ali na dogovoru predsednikov zborov. Oblike tega sodelovanja so različne in se nanašajo na dogovarjanje v zvezi s pripravo delovnih programov zborov, na obravnavo vprašanj iz delovnega področja enega zbora na seji drugega zbora in dajanje mnenja o takšnem vprašanju, na seje obeh zborov, na skupne seje njihovih delovnih teles in dr. Predlog poslovnika določa tudi način usklajevanja stališč zborov pri sprejemanju aktov iz enakopravnega delovnega področja zborov.

7. Ker je z ustavo SFRJ določeno samostojno delovno področje vsakega zbora in vprašanje, o katerih odločata oba zbora enakopravno, kot tudi to, da bodo določbe ustave SFRJ o delovnem področju zborov prevzete v poslovnika zborov, je v predlogu poslovnika urejen samo način reševanja sporov med zboroma o tem, v čigavo delovno področje sodi predlog zakona ali drugega splošnega akta oziroma drugega vprašanja, ki ga je treba obravnavati v skupščini SFRJ. Kadar se ob pripravi delovnih programov in načrtov zborov ali predloga dnevnega reda za sejo zbora ali ob predlaganju predsednika skupščine SFRJ, predloga zakona, drugega predpisa ali splošnega akta pristojnima zboroma ter v postopku pred zboroma, pred delovnimi telesi zborov in skupnimi delovnimi telesi zborov pojavi sporno vprašanje, v čigavo delovno področje sodi izdaja ustreznega akta, obravnavata takšno vprašanje na zahtevo predsednika skupščine SFRJ, predsednikov zborov, predsednikov delovnih teles oziroma skupnih delovnih teles zborov zakonodajno-pravni komisiji obeh zborov na skupni seji in o tem dajeta mnenje tistemu, ki je sprožil sporno vprašanje. Takšna pravica zakonodajno-pravnih komisij je predvidena zato, ker sodi v njuno delovno področje dajanje mnenj o soglasju predlogov zakonov in drugih splošnih aktov z ustavo SFRJ in pravnim sistemom. Če zakonodajno-pravni komisiji obeh zborov zavzameta

istovetno stališče o spornem vprašanju, obvestita o tem oba zbor. Če komisiji ne zavzame istovetnega stališča, obravnava sporno vprašanje predsedstvo skupščine SFRJ in predlaga zboroma način rešitve spornega vprašanja. Če zbora ne sprejmeta predloga predsedstva skupščine SFRJ glede rešitve spornega vprašanja, sporazumno določita način in postopek za usklajevanje stališč.

8. Na podlagi dejstva, da so vsi splošni akti, ki se sprejemajo v skupščini SFRJ, ne glede na to, ali jih zbora sprejemata v samostojnem delovnem področju ali enakopravno, vedno akti skupščine SFRJ, so s predlogom poslovnika določene vrste aktov, ki se sprejemajo v skupščini SFRJ, narava in vsebina teh aktov, način njihovega podpisovanja, izdelava izvirkov aktov in način njihovega objavljaja v Uradnem listu SFRJ.

9. Ker je treba enotno urediti javnost dela v skupščini SFRJ, je s predlogom poslovnika urejen način uresničevanja načela javnosti pri delu skupščine SFRJ ter način obveščanja javnosti o delu zborov in delovnih teles skupščine SFRJ. V skladu s tem se predvideva, da so delovnim ljudem in občanom, organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim dostopni informativno-dokumentacijski materiali o vprašanjih, ki se obravnavajo v skupščini SFRJ, in zagotavlja navzočnost delovnih ljudi in občanov na sejah zborov in delovnih teles zborov skupščine SFRJ v skladu z določbami, predpisov o notranjem redu skupščine SFRJ.

Predlog poslovnika ureja tudi pravice predstavnikov tiska in drugih sredstev javnega obveščanja glede njihove navzočnosti na sejah zborov in delovnih teles v skupščini SFRJ ter obveznosti obveščanja javnosti o delu skupščine SFRJ.

10. V skladu z načeli ustave SFRJ glede enakopravnosti jezikov in pisav narodov Jugoslavije in upoštevajoč resolucijo skupščine o uresničevanju teh načel je s predlogom poslovnika urejena uporaba jezikov in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije v skupščini SFRJ na način, s katerim se zagotavlja njihova enakopravnost. Prav tako se zagotavlja pravica vsakega delegata, da lahko v skupščini SFRJ nastopa ali podaja ustrezne pismene predloge v jeziku narodnosti, ki ji pripada. Predlog poslovnika ureja tudi druga vprašanja, ki se nanašajo na uresničevanja načela enakopravnosti jezikov in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije.

11. V skladu z določbami ustave SFRJ je s predlogom poslovnika predvideno, da skupščina SFRJ sodeluje glede vprašanj, ki imajo skupen pomen, s predsedstvom SFRJ tako, da obvešča predsedstvo SFRJ o sejah zborov in skupnih sejah zborov skupščine SFRJ, pošilja informativne in druge dokumentacijske materiale, ki so pomembni za delo predsedstva SFRJ in dr. Prav tako je predvideno, da lahko člani predsedstva SFRJ sodelujejo pri delu zborov in delovnih teles skupščine SFRJ. Predlog poslovnika ureja tudi druga vprašanja, ki se nanašajo na uresničevanje odnosov skupščine SFRJ s predsedstvom SFRJ.

12. Predlog poslovnika ureja v skladu z ustavo SFRJ način uveljavljanja pravic in dolžnosti skupščine SFRJ do zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov ter zveznih organizacij, zlasti pa način uresničevanja funkcije zveznega izvršnega sveta v skupščini SFRJ, predstavljanje zveznega izvršnega sveta v skupščini SFRJ, obveščanje skupščine SFRJ o delu zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov in zveznih organizacij ter način uresničevanja odgovornosti zveznega izvršnega sveta in funkcionarjev, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije pred skupščino SFRJ.

V določbah o pravicah skupščine SFRJ do zveznih upravnih organov in zveznih organizacij je posebej predvideno, da lahko delovna telesa zborov v okviru svojega delovnega področja pri uresničevanju delovnih programov zborov ali na podlagi sklepov zborov zahtevajo od zveznih upravnih organov, da proučijo določeno vprašanje in da o tem poročajo, da jih obvestijo o izvajanju politike in aktov skupščine SFRJ ter da izdelajo predlog zakona ali drugega splošnega akta. Delovna telesa zborov lahko predstavljajo takšne zahteve tudi kadar to ni predvideno z delovnim programom zborov ali s sklepom zborov, če je to potrebno za opravljanje nalog delovnih teles. Če zvezni upravni organ sodi, da ne more opraviti naloge, ki jo je postavilo delovno telo, obvesti o tem zvezni izvršni svet in navede razloge, zaradi katerih ne more opraviti zahtevane naloge oziroma obveznosti. Zvezni izvršni svet zavzame stališče in o tem obvesti pristojni zbor skupščine SFRJ.

13. Predlog poslovnika določa načelo, da skupščina SFRJ pri uveljavljanju svojih pravic in dolžnosti sodeluje z republiškimi skupščinami in skupščinama avtonomnih pokrajin in da se s tem sodelovanjem uresničuje udeležba teh skupščin pri graditvi politike federacije ter pri sprejemanju aktov skupščine SFRJ.

Glede sodelovanja skupščine SFRJ z republiškimi skupščinami in skupščinama avtonomnih pokrajin se s predlogom poslovnika ureja samo sodelovanje med predsedstvom skupščine SFRJ in predsedstvi republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin ter sodelovanje skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ z ustreznimi delovnimi telesi republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin, ker bosta poslovnika zborov skupščine SFRJ uredila sodelovanje zborov in njihovih delovnih teles z zbori republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin ter z delovnimi telesi teh skupščin.

14. Za zagotovitev udeležbe družbenopolitičnih in drugih organizacij ter skupnosti pri delu skupščine SFRJ predvideva predlog poslovnika, da skupščina SFRJ sodeluje s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije, Zvezo komunistov Jugoslavije, Zvezo sindikatov Jugoslavije ter drugimi družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami, samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter drugimi organizacijami v federaciji. To sodelovanje se uresničuje predvsem z zagotavljanjem njihove udeležbe pri obravnavi družbenoekonomskih in političnih vprašanj iz delovnega področja zborov, pri programiranju dela zborov ter z udeležbo predstavnikov teh organizacij na sejah zborov, njihovih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov ter z organiziranjem javne razprave in drugih oblik konzultiranja širše javnosti o vprašanjih, o katerih odločata zbora. Prav tako se predvideva tudi pravica teh organizacij, da na sejah zborov kadar se obravnavajo vprašanja, ki so pomembna za uresničevanje ciljev in nalog teh organizacij prek svojih predstavnikov podajajo mnenja in stališča o teh vprašanjih, in da sta zbora skupščine SFRJ dolžna, da o svojem stališču obvestita zainteresirane družbenopolitične in druge organizacije v federaciji.

15. Predlog poslovnika določa osnovna načela o organizaciji služb, ki opravljajo strokovne in druge zadeve za skupščino SFRJ, njene zборе in delovna telesa. Ta načela urejajo vprašanja organizacije in dela služb skupščine SFRJ, ki so pomembna za enotno delovanje teh služb, medtem ko bodo naloge ter organizacija in delo služb skupščine SFRJ natančneje omejeni z odlokom o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ, ki ga bosta enakopravno sprejela zbor skupščine SFRJ. Splošno vodenje služb skupščine SFRJ zagotavlja generalni tajnik skupščine SFRJ. Generalnega tajnika skupščine SFRJ imenujeta in razrešujeta enakopravno oba zbor skupščine SFRJ na predlog komisije za volitve in imenovanja. Za svoje delo in delo služb skupščine SFRJ odgovarja generalni tajnik zboroma skupščine SFRJ, za vprašanja iz delovnega področja predsednika in predsedstva skupščine SFRJ pa tudi njima. Hkrati se predvideva funkcija namestnika generalnega tajnika in določa način njegovega imenovanja, zadeve, ki jih opravlja, in odgovornosti.

Beograd, novembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za pripravo
predloga poslovnika
AS 83
9. januarja 1975
Beograd

Priloga 2

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

POROČILO

Komisija za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ je na seji, ki je bila 8. januarja 1975, obravnavala pripombe in mnenja delovnih teles zborov skupščine SFRJ, predsedstva SFRJ, zveznega izvršnega sveta, sekretariata predsedstva zvezne konference SZDLJ in komisije izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ za uresničevanje ustave.

Pripombe in mnenja, ki jih je prejela komisija, zadevajo nekatera načelna vprašanja o vsebini poslovnika, posamezne rešitve, ki jih vsebuje predlog poslovnika, ter pripombe redakcijske narave.

Razpravljali so o načelni pripombi, če predlog poslovnika skupščine SFRJ, ki v glavnem ureja skupno delo zborov skupščine SFRJ ter njihovih skupnih delovnih teles, kot je predvideno v 7. točki 288. člena ustave SFRJ, ni zajel tudi določenih vprašanj in odnosov, ki naj bi jih glede na vsebino urejala poslovnik zborov. Komisija je presodila, da ureja predlog poslovnika le tista vprašanja, ki imajo pomen za skupno delo zborov in skupnih delovnih teles zborov, ker vsa druga vprašanja, zlasti pa procedura izdaje aktov, kar ima poseben pomen za zbor republik in pokrajin, niso urejena v tem poslovniku.

Glede pripombe, če je vprašanje uporabe jezikov in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije pri delu skupščine SFRJ urejeno v predlogu poslovnika v skladu z določbami ustave SFRJ, zlasti glede uporabe jezikov in pisav albanske in madžarske narodnosti, sodi komisija, da je treba pripombo o uporabi jezikov in pisav narodov Jugoslavije pri delu skupščine SFRJ sprejeti. To zato, ker je v ustavi SFRJ predvideno, da mora ustrezati uporaba jezikov in pisav narodov Jugoslavije pri delu skupščine SFRJ določbam republiških ustav. Zato predlaga komisija v tem duhu spremembe ustreznih določb predloga poslovnika.

Glede ureditve vprašanja uporabe jezikov in pisav albanske in madžarske narodnosti je bila izražena potreba, naj se v tem poslovniku predvidi tudi simultano prevajanje na sejah zborov in delovnih teles, pa tudi prevajanje vsega gradiva v ta dva jezika. Ne da bi komisija podcenjevala to vprašanje, sodi, da obstoječi predpisi ne obvezujejo k temu in da v poslovniku ne bi smeli prejudicirati bodočih rešitev. Ker je komisija ugotovila, da so glede tega predlagane rešitve v predlogu poslovnika v skladu z ustavo SFRJ in z veljavnimi zakoni, za zdaj ne predlaga konkretnih rešitev, predlaga pa, naj bi to vprašanje še naprej proučili z načelnega stališča ter s stališča možnosti za njegovo realizacijo. Toda komisija opozarja, da predlagane rešitve v predlogu poslovnika niso ovira za praktično izvajanje širše uporabe jezikov in pisav narodnosti Jugoslavije v duhu določenih principov.

Pripombe glede javnosti dela v skupščini SFRJ je komisija sprejela in predlaga, naj se v določenih določbah predloga poslovnika predvidi možnost za navzočnost javnosti na sejah zborov in delovnih teles zborov ter da naj se od tega načela odstopi le tedaj, ko to zahteva varnost ali obramba države ali drugi družbeni interesi.

Pripombo, naj poslovnik skupščine SFRJ ne bi urejal določenih vprašanj o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ, je komisija sprejela, ker je ustava SFRJ predvidela, da zbor skupščine SFRJ v enakopravnem delovnem področju sprejemata posebne odločitve o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ.

Pripombe in mnenja, ki zadevajo posamezne rešitve v predlogu poslovnika, ter pripombe redakcijske narave je komisija v glavnem sprejela in predlaga zboroma skupščine SFRJ tele

A M A N D M A J E

K PREDLOGU POSLOVNIKA SKUPŠČINE SFRJ

K 2. členu

V prvem stavku prvega odstavka naj bi besedo: „določajo“ nadomestili z besedo „urejajo“.

V šesti alineji prvega odstavka naj bi besedi: „vrste aktov“ nadomeščali z besedo „akte“.

V štirinajsti alineji prvega odstavka naj bi besede: „službe skupščine SFRJ“ nadomeščali z besedami: „opravljanje strokovnih in drugih zadev za potrebe skupščine SFRJ“.

K 4. členu

Prvi odstavek naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„V skupščini SFRJ se uradno uporabljajo jeziki narodov Jugoslavije in njihove pisave, določeni v republiških ustavah, pa tudi jeziki in pisave narodnosti Jugoslavije v skladu z zveznim zakonom in z določbami tega poslovnika.“

Tretji in četrti odstavek tega člena tako postaneta prvi in drugi odstavek 122. člena.

K 5. členu

V drugem odstavku naj bi besede: „od 15. julija do 31. avgusta“ nadomestili z besedami: „od 20. julija do 5. septembra“.

Po tretjem odstavku naj bi dodali novi četrti odstavek, ki naj bi se glasil:

„Če tako narekuje posebna potreba, lahko skliče predsednik zbora skupščine SFRJ tudi med letnim dopustom sejo zbora, predsednik delovnega telesa zbora pa sejo tega telesa.“

K 10. členu

V prvi vrsti naj bi črtali besede: „iz upravičenih vzrokov“.

K 12. členu

V prvem odstavku naj bi za besedami: „o vseh vprašanjih“ dodali besede: „ki se obravnavajo in o katerih se odloča v skupščini SFRJ, ter o drugih vprašanjih“.

K 13. členu

Prvi odstavek naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„Da bi bili delegati čim popolneje obveščeni, dobivajo poleg gradiva, ki se obravnava in o katerem se odloča v skupščini SFRJ, tudi: redne in občasne publikacije o delu skupščine SFRJ, druge uradne publikacije skupščine SFRJ ter drugo informativno in dokumentacijsko gradivo o vprašanjih iz 12. člena tega poslovnika.“

V tretjem odstavku naj bi besedi: „delegati imajo“ nadomestili z besedama: „delegat ima“, besede: „ter v informativno in dokumentacijsko gradivo, ki ga pripravljajo in zbirajo“ pa z besedico „ali“.

Četrti odstavek naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„Delegat ima pravico zahtevati od strokovnih služb skupščine SFRJ obvestila o posameznih vprašanjih, ki so na dnevnem redu sej zbora ter delovnih teles, katerih član je, ter tudi o drugih vprašanjih iz delovnega področja zbora oziroma teh teles.“

K 18. členu

Prvi odstavek naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„Vsaki delegaciji ter delegatom so v skupščini SFRJ zagotovljeni pogoji za njihovo delo.“

K 21. členu

V prvem odstavku naj bi za besedo „družbena funkcija“ naredili piko, besede „in brez nadomestila“ pa črtali.

K 23. členu

V tretji vrsti naj bi besede: „te organizacije in skupnosti“ nadomestili z besedami: „delovni ljudje in občani v teh organizacijah in skupnostih“.

V četrti in peti vrsti naj bi besede: „ter da določajo smernice oziroma zavzemajo osnovna stališča za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ“ nadomestili z besedami: „ter da delegacije določajo svoja osnovna stališča in da sodelujejo pri določanju smernic za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ“.

K 24. členu

Omenjeni člen naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„Skupščina SFRJ obvešča delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij prek javnega glasila o predlogih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov v vseh fazah obravnave v skupščini SFRJ ter o drugih vprašanjih, o katerih odloča skupščina SFRJ.“

Omenjeno javno glasilo je dostopno vsem delovnim ljudem in občanom.

Da bi bili delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij ter delovni ljudje in občani v teh organizacijah in skupnostih čim popolneje in pravočasno obveščeni, se dajejo informacije in gradivo iz prvega odstavka tega člena na voljo tisku, radiu, televiziji in drugim sredstvom javnega obveščanja.“

K 25. členu

V prvem odstavku naj bi v peti vrsti besede: „skupaj z alternativami, ki se upoštevajo v zvezi s predlaganimi rešitvami“ nadomestili z besedami: „skupaj z možnimi rešitvami, ki pridejo v poštev“.

V prvem odstavku naj bi v enajsti vrsti besede: „stališč delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in za določanje smernic oziroma za zavzemanje osnovnih stališč za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ“ nadomestili z besedami: „osnovnih stališč delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in za njihovo udeležbo pri določanju smernic za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ.“

V peti vrsti drugega odstavka naj bi besede: „določiti smernice in zavzeti osnovna stališča za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ“ nadomestili z besedami: „zavzeti osnovna stališča in sodelovati pri določanju smernic za delo delegatov in delegacij v skupščini SFRJ.“

K 27. členu

V tretji vrsti naj bi besede: „posebno gradivo, ki vsebuje vse elemente iz 25. člena tega poslovnika“ nadomestili z besedami: „obrazložitev ali posebno gradivo, ki vsebuje vse podatke iz 25. člena tega poslovnika“.

K 28. členu

Omenjeni člen naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„Strokovne zadeve v zvezi z obveščanjem delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij opravljajo strokovne službe skupščine SFRJ po smernicah in navodilih, ki jih določijo na svojem delovnem področju predsednik skupščine SFRJ, predsednika zborov in skupna delovna telesa zborov.“

K 29. členu

V drugem odstavku naj bi besede: „obvešča pristojna strokovna služba skupščine SFRJ“ nadomestili z besedami: „obveščajo strokovne službe skupščine SFRJ“.

K 32. členu

V drugi vrsti drugega odstavka naj bi besede: „pravic delegatov in delegacij v skupščini SFRJ ter delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij“ nadomestili z besedami: „pravic delegatov in delegacij pri skupnem delu zborov.“

V četrtem odstavku naj bi za besedama: „skupščini SFRJ“ naredili vejico in dodali besede: „pravila o načinu dela v skupščini SFRJ v zvezi z uresničevanjem sodelovanja s parlamenti drugih držav ter“.

K 37. členu

V peti alinei naj bi za besedo: „držav“ naredili vejico, besedi: „in odloča“ pa nadomestili z besedami: „odloča v skladu s programom parlamentarnih obiskov, ki ga določata zbor.“

V sedmi alinei naj bi črtali podpičje in dodali besede: „in določa predlog odloka o organizaciji in delu služb“.

Po prvem odstavku naj bi dodali nov drugi odstavek, ki naj bi se glasil:

„Predsedstvo skupščine SFRJ lahko na predlog predsednika skupščine SFRJ določi funkcionarja skupščine SFRJ, ki bo predstavljal skupščino SFRJ v posameznem zveznem organu ali organizaciji, če zvezni zakon ali odlok skupščine SFRJ ne določa, da predstavnika skupščine SFRJ volita oziroma določita zbor skupščine SFRJ.“

K 38. členu

V prvem odstavku naj bi piko nadomestili z vejico in dodali besede: „če pa je zadržan pa član zveznega izvršnega sveta, ki ga ta svet določi.“

K 42. členu

V prvi vrsti prvega odstavka naj bi črtali besedo „skupne“. V prvi vrsti tretjega odstavka naj bi črtali besedo „skupne“.

K 43. členu

V drugem odstavku naj bi besede: „tako da je v vsaki komisiji enako število članov iz vsakega zbora“ nadomestili z besedami: „s tem da mora biti v vsaki komisiji najmanj po en delegat iz vsakega zbora.“

Tretji odstavek naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„V stalno komisijo se voli najmanj po en delegat iz vsake republike oziroma avtonomne pokrajine.“

V četrtem odstavku naj bi za besedama: „v poslovniku“ dodali besede: „oziroma v odloku o ustanovitvi komisije“.

K 44. členu

V prvem odstavku naj bi črtali besedo „skupne“.

K 45. členu

V peti vrsti drugega odstavka naj bi besede: „skupnih komisij skupščine SFRJ“ nadomestili z besedama: „drugih komisij“, v sedmi vrsti pa črtali besede: „usmerja delo strokovne službe komisije“.

K 47. členu

V drugem odstavku naj bi črtali piko, napisali vejico in dodali besede: „desetih delegatov v vsakem zboru ali vsake delegacije v zboru republik in pokrajin“.

K 49. členu

Omenjeni člen naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„Komisija sprejme svoj delovni program in načrt.“

K 52. členu

V prvi vrsti naj bi črtali besedi: „skupščine SFRJ“, v tretji vrsti pa naj bi za besedama: „s temi“ dodali besedi: „komisijami in“.

K 59. členu

Besede: „Skupščina SFRJ ima tele komisije“ naj bi nadomestili z besedami: „Stalne komisije so:“

K 69. členu

V drugi vrsti tega člena naj bi črtali besedo „vseh“, za besedo „Jugoslavije“ pa dodali vejico in besede: „določenih v republiških ustavah.“

K 70. členu

V drugi vrsti prvega odstavka naj bi črtali besedo „vseh“, za besedo: „Jugoslavije“ pa dodali vejico in besede: „določenih v republiških ustavah“.

K 72. členu

V prvem odstavku naj bi številko „23“ nadomestili s številko „24“.

V drugem odstavku naj bi prvi stavek spremenili in naj bi se glasil:

„Izmed delegatov se voli 13 članov, mednje se všteva tudi predsednik komisije.“

K 74. členu

Omenjeni člen naj bi spremenili in naj se glasi:

„Komisija za vloge in pritožbe:

- obravnava vloge, v katerih delovni ljudje in občani, samoupravne organizacije in skupnosti ter druge organizacije in organi družbenopolitičnih skupnosti dajejo pobudo za izdajo, spremembe ali dopolnitve zakona, drugega predpisa ali splošnega akta iz pristojnosti skupščine SFRJ, če v poslovniki zborov ni določeno, da obravnava vloge določenih organizacij, skupnosti in organov neposredno pristojni zbor;

- obravnava vloge in pritožbe, s katerimi se delovni ljudje in občani, samoupravne organizacije in skupnosti ter druge organizacije in organi družbenopolitičnih skupnosti obračajo na skupščino SFRJ in v katerih opozarjajo na pojave, ki nastajajo pri uporabi zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov, ter o tem obvešča ustrezna delovna telesa zborov skupščine SFRJ in jim predlaga določene ukrepe;

- obravnava v skladu z določbami tega člena vloge in pritožbe, ki se nanašajo na posamezne zadeve;

- obravnava vloge in pritožbe delovnih ljudi in občanov, organizacij, skupnosti in organov, v katerih se sproža vprašanje odgovornosti funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje skupščina SFRJ, ter lahko predloži po svoji presoji zboroma skupščine SFRJ ustrezne ukrepe.

Komisija daje vloge, v katerih se daje pobuda za izdajo, spremembo ali dopolnitev zakona, drugega predpisa ali splošnega akta iz pristojnosti skupščine SFRJ, v mnenje delovnim telesom pristojnega zbora. Če sodita delovno telo zbora ali komisija, da je treba pobudo sprejeti, pošlje komisija vlogo pristojnemu zboru in o tem obvesti vlagatelja vloge. V primeru, da nobeno izmed teh delovnih teles ne sprejme pobude, na katero se nanaša vloga, bo komisija o tem obvestila vlagatelja.

Če sproža vloga oziroma pritožba, ki se nanaša na posamezne zadeve, vprašanje, ki je urejeno v zveznem predpisu, jo komisija neposredno obravnava in obvešča o rezultatu vlagatelja vloge oziroma pritožbe. Če se s tako vlogo oziroma pritožbo sproža vprašanje, ki je urejeno v republiškem oziroma pokrajinskem predpisu, komisija praviloma prepusti vlogo oziroma pritožbo ustrezni komisiji skupščine republike oziroma skupščine avtonomne pokrajine, o tem in o razlogih za to dejanje pa obvesti vlagatelja vloge oziroma pritožbe. Komisija lahko neposredno ali prek ustreznih komisij skupščin republik oziroma skupščin avtonomnih pokrajin preverja tudi kolektivne vloge in pritožbe ter vloge oziroma pritožbe, v katerih se sprožajo vprašanja splošnega družbenega pomena.“

K 76. členu

V prvi vrsti naj bi besedo „opravlja“ črtali, namesto nje pa vstavili besede: „analizira posamezne pojave in lahko v ta namen izvede“.

K 77. členu

Drugi odstavek naj bi črtali.

K 81. členu

V prvem odstavku naj bi besedo „osem“ nadomestili z besedo „deset“.

K 88. členu

Omenjeni člen naj bi črtali.

K 97. členu

V tretjem odstavku naj bi za besedo „mnenje“ naredili piko, nadaljnje besedilo pa črtali.

K 98. členu

V prvi vrsti naj bi za besedo „zboru“ dodali besedi: „predlog ali“, v tretji vrsti pa besede: „predloge in mnenja“ nadomestili z besedami: „predlog oziroma mnenje“.

K 112. členu

V naslovu VIII. poglavja naj bi besedi: „Vrste aktov“ nadomestili z besedo „Akti“.

K 116. členu

Četrty odstavek naj bi črtali.

K 121. členu

Peti odstavek naj bi črtali.

K 122. členu

Določbe tega člena naj bi črtali, sem pa uvrstili določbe tretjega in četrtega odstavka 4. člena predloga poslovnika.

K 123. členu

Prvi odstavek naj bi spremenili in naj se glasi:

„Skupščina SFRJ obvešča javnost o vprašanjih, ki jih obravnava in o katerih odloča ter o svojih odločitvah in stališčih glede teh vprašanj, pa tudi o delu zborov in njunih delovnih telesih ter skupnih delovnih teles zborov.“

Drugi odstavek postane nov 129 a člen.

K 125. členu

V prvem odstavku naj bi v drugi vrsti za besedo „pristop“ dodali besedi „v skupščino“.

V drugem odstavku naj bi namesto pike naredili vejico in dodali besede: „če to zahtevajo interesi varnosti in obrambe države ali drugi družbeni interesi.“

Tretji odstavek naj se glasi:

„Delovna telesa zborov in skupna delovna telesa zborov lahko sklenejo, da bodo seje teh teles brez navzočnosti delovnih ljudi in občanov, če to zahtevajo družbeni interesi.“

K 126. členu

V četrtem odstavku naj bi namesto pike naredili vejico in dodali besede: „če to zahtevajo interesi varnosti in obrambe države ali drugi družbeni interesi“.

K 127. členu

V drugi vrsti naj bi besede: „aktov skupščine SFRJ nadomestili z besedami: „aktov, ki jih obravnava skupščina SFRJ“.

K 129. členu

Za 129. členom postane dosedanji drugi odstavek 123. člena nov 129. a člen, ki naj se glasi:

„Pristojni zbor lahko sklene, da se predlog zakona ali drugega splošnega akta, ki ga obravnava skupščina SFRJ in ki ima poseben pomen za javnost, objavi v tisku ali posebni publikaciji.“

K 137. členu

V prvem odstavku naj bi besedi v prvem stavku: „vseh jezikih“ nadomestili z besedami: „jezikih in pisavah“, namesto dvopičja pa naredili vejico in dodali besede: „določenih v republiških ustavah“.

V drugem odstavku naj bi besedi: „vseh jezikih“ nadomestili z besedami: „jezikih in pisavah“, namesto pike pa naredili vejico in dodali besede: „določenih v republiških ustavah“.

V tretjem odstavku naj bi črtali besedo „vse“, namesto pike pa naredili vejico in dodali besede: „določene v republiških ustavah“.

K 139. členu

V prvem odstavku naj bi besedi: „vseh jezikih“ nadomestili z besedami: „jezikih in pisavah“, namesto pike pa naredili vejico in dodali besede: „določenih v republiških ustavah“.

K 140. členu

V tretjem odstavku naj bi črtali besedo „vse“, za besedo „Jugoslavije“ pa namesto pike naredili vejico in dodali besede: „določene v republiških ustavah“.

K 149. členu

Ta člen in podnaslov naj bi črtali.

Numeracijo podnaslovov od „2–4“ naj bi nadomestili z numeracijo „1–3“.

K 150. členu

Ta člen naj bi vstavili kot prvi odstavek 156. člena.

K 154. členu

V drugem odstavku naj bi besede: „sodelujejo pri njihovem delu“ nadomestili z besedami: „in sodelujejo pri delu zborov, njihovih delovnih teles in skupnih delovnih teles zborov“.

K 155. členu

Določba tega člena, ki postane drugi odstavek, se spreminja in se glasi: „o sejah zborov skupščine SFRJ in njihovih delovnih teles ter skupnih delovnih teles zborov, na katerih bo obravnavan predlog akta ali drug predlog, ki ga je dal zvezni izvršni svet, se obveščajo tudi predstavniki in poverjeniki tega sveta“.

K 157. členu

Tretji odstavek naj bi spremenili in naj bi se glasil:

„Poročilo, ki ga zvezni izvršni svet predloži skupščini SFRJ, obravnava pristojni zbor.“

K 159. členu

Ta člen naj bi črtali.

K 166. členu

V tretjem odstavku naj bi v tretji vrsti besedi: „163. členu“ nadomestili z besedami: „160. in 161. členu“.

K 170. členu

V prvem stavku in v šesti alineji naj bi za besedama: „skupščine SFRJ“ naredili vejico in dodali besede: „njuna delovna telesa“.

Za prvim odstavkom naj bi dodali nov odstavek, ki se glasi:

„Če zvezni upravni organ oziroma zvezna organizacija sodi, da zaradi svojih drugih rednih obveznosti ne more izpolniti zahteve delovnega telesa zbora, ki zadeva izdelavo predloga zakona, drugega predpisa ali splošnega akta, ki ni predviden v delovnem programu zbora ali v sklepu zbora, bo o tem obvestil delovno telo zbora in zvezni izvršni svet in navedel razloge, zakaj tega ne more storiti.“

K 171. členu

Ta člen naj bi črtali.

K 186. členu

Določba 190. člena postane drugi odstavek tega člena.

K 187. členu

V drugem odstavku naj bi za besedami: „zborov skupščine SFRJ“ črtali besedo „in“ in naredili vejico, za besedama: „delovnih teles“ pa dodali besede: „in skupnih delovnih teles zborov“.

K 188. členu

Vstavlja se novi tretji odstavek, ki naj se glasi:

„Generalni tajnik skupščine SFRJ ima namestnika, ki ga nadomešča, če je odsoten ali zadržan, in opravlja druge zadeve, ki mu jih le-ta zaupa. Namestnika generalnega tajnika enakopravno imenujeta in razrešujeta oba zbora skupščine SFRJ na predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.“

K 189. členu

Ta člen naj bi črtali.

K 190. členu

Določba tega člena postane drugi odstavek 186. člena.

Sprememba vrstnega reda členov

88. člen naj bi črtali, dosedanji 89.–129. členi pa postanejo novi 88.–128. členi.

Za 129. členom naj bi dodali nov 129. a člen.

149. člen naj bi črtali, 150. člen pa naj postane prvi odstavek 156. člena, dosedanji 151.–158. členi pa postanejo novi 149.–156. členi.

159. člen naj bi črtali, dosedanji 160.–170. členi pa postanejo novi členi 157–168.

171. člen naj bi črtali, dosedanji členi 172–188 pa postanejo členi 168–184.

Člena 189 in 190 naj bi črtali, dosedanja člena 191 in 192 pa postaneta člena 185 in 186.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Marijan Cvetković s. r.

P O P R A V K I

V besedilu predloga poslovnika skupščine SFRJ so se pri pretipkavanju vrinile določene napake. Zato dajemo tele popravke.

K 2. členu

V tretji alineji je treba za besedo „predsednika“ črtati vejico in napisati besedo „in“.

K 5. členu

V drugem odstavku je treba v četrti vrsti besedi „skupščini SFRJ“ nadomestiti z besedo „zborih“.

K 9. členu

V drugem odstavku je treba za besedo „brez“ vstaviti besedo „pravic“.
Tretji odstavek naj bi črtali.

K 10. členu

V tretji vrsti je treba črtati besedi: „skupščine SFRJ“.

K 11. členu

V četrti vrsti je treba črtati besedi: „skupščine SFRJ“.

K 14. členu

V drugem odstavku naj bi namesto „Svet“ pisalo „svet“.

K 34. členu

V prvem odstavku je treba za besedo „predsednika“, v drugi vrsti pa za besedo „podpredsednikov“ dodati besedi: „skupščine SFRJ“, v drugem odstavku pa črtati besedi: „skupščine SFRJ“ za besedama „predsednik“ in „podpredsedniku“.

K 21. členu

Drugi odstavek tega člena naj bi se glasil:
„Pod pogoji, določenimi s posebnimi predpisi, imajo delegati pravico do nadomestila osebnega dohodka in stroškov.“

K 58. členu

V drugi vrsti naj bi črtali besede: „v skupščini SFRJ“.

K 60. členu

V prvem odstavku naj bi v drugi vrsti črtali besedo „vsa“, besedo „imenovanjem“ pa nadomestili z besedo „imenovanji“.

V drugem odstavku naj bi v četrti vrsti besedo „volitvami“ nadomestili z besedo „izvolitvijo“.

K 62. členu

V drugem odstavku je treba v predzadnji vrsti za besedo „izvolitev“ dodati besedi: „in razrešitev“.

K 72. členu

V drugem odstavku je treba v predzadnji vrsti besedo „imenuje“ nadomestiti z besedo „izvoli“.

K 107. členu

V prvem odstavku je treba v drugi vrsti črtati besedo „obrazloženim“.

K 115. členu

V tretji vrsti je treba za besedo „izvajati“ dodati besedi „ter predvideva“.

K 117. členu

V prvi vrsti prvega odstavka in v prvi in peti vrsti drugega odstavka je treba za besedo „pravic“ dodati besedi „in dolžnosti“.

K 132. členu

V prvi vrsti je treba za besedama „skupščine SFRJ“ črtati „in“ in narediti vejico, za besedama „delovna telesa“ pa je treba dodati besedo „in“.

K 135. členu

V drugem odstavku je treba pred besedo „Delegacija“ dodati besedi „Delegat in“.

K 136. členu

V drugem odstavku je treba v drugi vrsti vejico črtati in napisati besedo „in“.

K 140. členu

V tretjem odstavku je treba v drugi vrsti besedo „postavljeni“ nadomestiti z besedo „sestavljani“.

K 172. členu

V tretji vrsti je treba črtati besedo „uprave“.

K 176. členu

V šesti vrsti je treba črtati besede: „v teh organih in organizacijah“.

K 177. členu

V prvem odstavku mora v peti vrsti namesto vejice pisati „in“, v šesti vrsti pa je treba namesto besede „in“ napisati „oziroma“.

V tretjem odstavku je treba v drugi vrsti za besedo: „mnenje“ narediti vejico, namesto besede: „oziroma predloge“ pa je treba napisati besede: „predloge oziroma poročila“.

V naslovu IV. poglavja mora za besedo „predsednik“ namesto vejice stati beseda „in“.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za družbenopolitične
odnose
AS 83
28. januarja 1975
Beograd

Priloga 3

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zveznega zbora za družbenopolitične odnose je na seji, ki je bila 28. januarja 1975, obravnaval predlog poslovnika skupščine SFRJ in daje zveznemu zboru tole

P O R O Č I L O

1. Odbor je ugotovil, da so v predlogu poslovnika skupščine SFRJ sprejeti temeljni in najbolj pomembni predlogi odbora k prejšnjemu besedilu predloga poslovnika, ki je bil obravnavan na seji odbora 9. decembra 1974.

2. V poročilu, ki ga je zveznemu zboru in zboru republik in pokrajin dala komisija za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ, je bil sprejet predlog odbora, naj se, ko gre za uresničevanje pravice do uporabe jezikov in pisav narodov Jugoslavije, v predlogu poslovnika prevzame ustavna formulacija: „v jezikih narodov Jugoslavije, določenih z republiškiimi ustavami“ (prvi odstavek 269. člena ustave SFRJ). To je tudi storjeno z amandmaji same komisije (na primer, k 4., 69., 70., 137., 139. in k 140. členu).

Toda to ni dosledno izvajano v celotnem besedilu predloga poslovnika skupščine SFRJ — oziroma v tistih njegovih določbah, ki urejajo ta vprašanja (na primer prvi in drugi odstavek 135. člena, prvi in drugi odstavek 136. člena, 138. člen, drugi odstavek 139. člena in dr.), ter odbor glede na navedeno ustavno določbo in načelno stališče komisije predlaga, naj bi v končni redakciji besedila to storili.

3. Odbor nima amandmajev k predlogu poslovnika skupščine SFRJ in predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme.

PREDSEDNIK ODBORA
Kiro Hadži Vasilev s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za družbenoekonomske
odnose
AS 83
23. januarja 1975
Beograd

Priloga 4

P O R O Č I L O

O OBRAVNAVI PREDLOGA POSLOVNIKA SKUPŠČINE SFRJ

Na seji odbora za družbenoekonomske odnose, ki je bila 22. januarja 1975, je bil obravnavan predlog poslovnika skupščine SFRJ.

Odbor ni imel pripomb k predlogu poslovnika in predlaga zveznemu zboru, da sprejme predlog poslovnika skupščine SFRJ z amandmaji komisije za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ.

Za poročevalca odbora na seji zbora je bil določen delegat Durak Fehim, član odbora.

PREDSEDNIK
Jože Globačnik s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za delo, zdravstvo
in socialno politiko
AS 83
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 5

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

B e o g r a d

Odbor zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko je na seji 25. decembra 1974 obravnaval predlog poslovnika skupščine SFRJ, ki ga je poslala skupščini SFRJ komisija za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ.

Odbor daje zboru o obravnavi predloga poslovnika skupščine SFRJ

P O R O Č I L O

Odbor je zavzel stališče, da predlaga zboru, da sprejme predlog poslovnika skupščine SFRJ v predloženem besedilu.

Odbor sodi, da bi bilo treba na isti seji zbora hkrati s poslovníkom skupščine SFRJ sprejeti tudi odlok o načinu in organizaciji obveščanja delegacij in delegatov po 30. členu predloga poslovnika

Za poročevalca odbora v zboru je bil določen delegat Ljubiša Popović.

PREDSEDNICA
Tankosava Simić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za ugotavljanje
istovetnosti besedil v
jezikih narodov Jugoslavije
Št.: 06.4-1/75-04
17. januarja 1975
Beograd

Priloga 6

Na podlagi 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ in v skladu z ustavo in 186. členom poslovnika zvezne skupščine daje komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije zveznemu zboru skupščine SFRJ

P O R O Č I L O

O UGOTAVLJANJU ISTOVETNOSTI BESEDILA PREDLOGA POSLOVNICA
SKUPŠČINE SFRJ (AS 83) V JEZIKIH NARODOV JUGOSLAVIJE V PRIMERJAVI Z IZVIRNIKOM

Komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije je na 7. seji, ki je bila 15. januarja 1975, ugotavljala istovetnost besedila predloga poslovnika skupščine SFRJ.

Komisija je pregledala besedilo predloga poslovnika skupščine SFRJ in ugotovila njegovo istovetnost v jezikih narodov Jugoslavije z izvirnikom, s tem da je nujna jezikovna redakcija.

Za poročevalca komisije na seji zveznega zbora je bil določen delegat dr. Derviš Rožaja, član komisije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Svetislav Popović s. r.

Priloga 7

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

B e o g r a d

Na podlagi 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ in v smislu 23. in 329. člena poslovnika zvezne skupščine predlagam zboroma skupščine SFRJ, da sprejmeta naslednja amandmaja k predlogu poslovnika skupščine SFRJ.

1. Amandma k amandmaju komisije za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ k sedmi alineji 37. člena:

Da ostane besedilo sedme alineje tega člena nespremenjeno, se pravi, takšno, kakršnega je komisija že prej določila in na koncu alineje ni treba dodati besedila, ki ga komisija predlaga s svojim amandmajem in se glasi:

„V sedmi alineji je treba črtati piko in vejico, tako da se doda besedilo, ki ga komisija predlaga s svojim amandmajem in ki se glasi:

V sedmi alineji črtati piko in vejico in dodati besedilo: „obravnavava vprašanja organizacije in dela služb v skupščini SFRJ“.

2. Amandma k 66. členu

Za osmo alinejo dodati deveto alinejo, ki se glasi: „služb skupščine SFRJ“.

O B R A Z L O Ž I T E V

V dosedanjih razpravah o odloku o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ je bilo ocenjeno, da bi morala biti administrativna komisija skupščine SFRJ kot skupno delovno telo zborov skupščine SFRJ, glede na svoje delovno področje, predlagateljica tega sklepa.

Pripominjam, da se je predlagatelj strinjal s tema amandmajema in prosim delegate, da ju sprejmejo.

DELEGAT V ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN
Milovan Djokanović s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Komisija za pripravo
predloga poslovnika zbora
AS 84

Priloga 8

P R E D L O G

Na podlagi 16. točke 285. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije sprejema zvezni zbor skupščine SFRJ na seji 29. januarja 1975

POSLOVNIK ZVEZNEGA ZBORA

I

UVODNE DOLOČBE

1. člen

Ta poslovnik določa pravila za delo in organizacijo zveznega zbora skupščine SFRJ (v nadaljnjem besedilu: zbor).

Poslovnik zbora vsebuje določbe o:

- pravicah in dolžnostih delegatov v zboru;
- delovnem področju zbora;
- organizaciji zbora;
- poslovnem redu za sejo zbora;
- postopku v zboru;
- programiranju dela zbora in
- službah zbora.

2. člen

Pravila za skupno delo zbora in zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ (v nadaljnjem besedilu: zbor republik in pokrajin) in za delo njunih skupnih delovnih teles so določena v poslovniku skupščine SFRJ.

3. člen

Način dela zbora ali delovnega telesa zbora, ki ni urejen niti v tem poslovniku niti v poslovniku skupščine SFRJ, uredita zbor ali njegovo delovno telo s sklepom.

II

PRAVICE IN DOLŽNOSTI DELEGATOV V ZBORU

4. člen

Delegat v zboru (v nadaljnjem besedilu: delegat) ima pravice in dolžnosti, ki so določene v ustavi SFRJ, v zakonu, v tem poslovniku in poslovniku skupščine SFRJ.

Pravice in dolžnosti delegata se pridobijo z verifikacijo mandata.

5. člen

Delegat ima pravico in dolžnost, da je navzoč na seji zbora in delovnega telesa zbora, katerega član je, ter da sodeluje pri njunem delu.

Delegat ima pravico, da je navzoč na seji delovnega telesa, katerega član ni ter da sodeluje pri njegovem delu, toda brez pravice odločanja.

6. člen

Delegat, ki se zaradi upravičenih razlogov ne more udeležiti seje zbora in njegovega delovnega telesa, katerega član je, mora o tem pravočasno obvestiti predsednika zbora oziroma predsednika delovnega telesa zbora.

Delegatu, ki se zaradi upravičenih razlogov dalj časa ne more udeležiti sej zbora ali teles zbora, katerih član je, lahko zbor, na njegovo zahtevo, odobri odsotnost s sej. O zahtevi delegata odloča zbor brez obravnave.

7. člen

Delegat ima v okviru delovnega področja zbora pravico:

- da je redno obveščen o vseh vprašanjih notranje in zunanje politike, da bi lahko opravljal funkcijo delegata v zboru in v delegacijah, ki so ga delegirale;
- da daje predloge in mnenja delegacij, ki so ga delegirale, ter da predlaga zboru, da zavzame o teh predlogih in mnenjih stališča;
- da sodeluje pri izdelavi delovnih programov zbora in njegovih delovnih teles in da predlaga, da se vstavijo v te programe posamezna vprašanja;
- da daje predloge zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov ter amandmaje k predlogu teh aktov;
- da predlaga obravnavo vprašanj o stanju na posameznih področjih družbenega življenja;
- da predlaga obravnavo vprašanj, ki zadevajo izvajanje politike in izpolnjevanje zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ ter usmerjanje in usklajevanje dela zveznih upravnih organov, za katere je odgovoren zvezni izvršni svet, ter druga vprašanja, ki zadevajo uresničevanje politične kontrole nad delom zveznega izvršnega sveta;
- da predlaga obravnavo vprašanj o izvajanju politike in izpolnjevanju zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ, v okviru delovnega področja zveznega upravnega organa ter drugih vprašanj, ki zadevajo uresničevanje politične kontrole nad delom zveznega upravnega organa;
- da predlaga obravnavo vprašanj družbenega nadzora in da predlaga ukrepe za uresničitve družbenega nadzora;
- da predlaga ankete o vprašanjih iz delovnega področja zbora.

8. člen

Delegat ima pravico, da skupaj z devetimi delegati v zboru predlaga izvolitev in imenovanje funkcionarjev, ki jih voli oziroma imenuje zbor samostojno ali enakopravno z zborom republik in pokrajin.

9. člen

Najmanj deset delegatov v zboru lahko sproži interpelacijo za obravnavo določenih političnih vprašanj v zvezi z delom zveznega izvršnega sveta.

Najmanj deset delegatov v zboru lahko predlaga, da se sproži vprašanje zaupnice zveznemu izvršnemu svetu.

Najmanj deset delegatov v zboru lahko da predlog za razrešitev ali lahko sproži vprašanje o ugotavljanju politične odgovornosti funkcionarjev, ki jih voli oziroma imenuje zbor samostojno ali enakopravno z zborom republik in pokrajin.

10. člen

Pri zavzemanju stališč o vprašanjih, o katerih se odloča v zboru, ravna delegat v skladu s smernicami svojih samoupravnih organizacij in skupnosti ter z osnovnimi stališči delegacije oziroma družbenopolitičnih organizacij, ki so ga delegirale, ter v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi interesi in potrebami, samostojen pa je pri opredelitvi in glasovanju.

Delegat mora o delu zbora in o svojem delu obveščati delegacije in osnovne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije, ki so ga delegirale, in jim je odgovoren za svoje delo.

11. člen

Delegat lahko predlaga zboru:

- da predlaga zboru republik in pokrajin izdajo zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov ali obravnavo vprašanj iz delovnega področja tega zbora;
- da obravnava predlog zakona, drugega predpisa ali splošnega akta ali drugo vprašanje iz delovnega področja zbora republik in pokrajin ter da poda na podlagi obravnave zboru republik in pokrajin mnenje o predlogu zakona, drugega predpisa in splošnega akta ali o tem vprašanju.

12. člen

Delegat ima pravico zastaviti zveznemu izvršnemu svetu in funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, vprašanja v okviru delovnega področja zbora, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti.

Delegat ima v okviru delovnega področja zbora pravico, da zastavi vprašanja tudi funkcionarju, ki vodi organizacijo, ki opravlja na podlagi zakona javna pooblastila v zadevah, ki so pomembne za federacijo.

13. člen

Delegat ima pravico zahtevati, da mu funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, da obvestila o vprašanjih, ki so na dnevnem redu seje ali ki se pripravljajo za sejo zbora ali drugega delovnega telesa zbora, katerega član je, pa tudi obvestila o drugih vprašanjih, ki so mu potrebna za opravljanje njegove funkcije, nanašajo pa se na zadeve iz pristojnosti organa oziroma organizacije, ki jo ta funkcionar vodi.

Obvestilo je mogoče zahtevati na sejah zbora in delovnega telesa zbora ali pa s pismeno ali ustno zahtevo, ki se pošlje neposredno funkcionarju, v katerega delovno področje sodi vprašanje, o katerem se zahteva obvestilo.

14. člen

Obvestilo daje funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, lahko pa ga da tudi funkcionar, ki ga po veljavnih predpisih nadomešča.

Funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, mora dati zahtevano obvestilo praviloma v osmih dneh po predaji zahteve. Če funkcionar v tem roku ne more dati zahtevanega obvestila, mora v tem roku obvestiti delegata, kdaj mu bo dal zahtevano obvestilo.

Funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, lahko obvestilo poda na isti seji, na kateri je bilo zahtevano. Če omenjeni funkcionar obvestila ne more dati na isti seji, ga mora praviloma dati v osmih dneh po podani zahtevi oziroma po prejemu zahteve. Če funkcionar v tem roku ne more dati zahtevanega obvestila, mora v tem roku obvestiti delegata, kdaj mu bo dal zahtevano obvestilo.

Obvestilo se da pismeno ali ustno.

15. člen

Delegat ima v okviru delovnega področja zbora pravico zahtevati, da mu dajo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbene organizacije, združenja občanov in druge organizacije, ki opravljajo na podlagi zakona javna pooblastila glede zadev, ki so pomembne za federacijo, obvestilo o opravljanju zadev v okviru javnih pooblastil.

Organizacija iz prejšnjega odstavka da zahtevano obvestilo in – če to zbor zahteva – poda prek svojega predsednika svoje stališče o vprašanju, na katero se nanaša obvestilo.

16. člen

Delegat ima pravico zahtevati, da mu dajo pojasnilo in obvestilo predsednik zbora, podpredsednik zbora in predsednik delovnega telesa zbora – o vprašanjih, ki se nanašajo na njihovo delo v zboru in na delo telesa, ki mu predsedujejo.

Delegat ima pravico zahtevati, da mu da tajnik zbora pojasnilo in obvestila o vprašanjih, ki se nanašajo na delo tajnika in na delo službe zbora.

17. člen

Da bi se zagotovili pogoji za izpolnjevanje pravic in dolžnosti delegatov, nudi služba zbora oziroma službe skupščine SFRJ delegatom na njihovo zahtevo strokovno pomoč pri izdelavi predlogov, ki jih oni dajejo telesom zbora, zagotavlja jim dopolnilno dokumentacijo, ki je potrebna pri njihovem delu, daje jim strokovna pojasnila,

da bi se seznanili s problemi, na katere naletijo pri delu, ter skrbi za zagotovitev tehničnih in drugih pogojev za njihovo delo. Delegati uveljavljajo te svoje pravice v skladu z določbami predpisov o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ.

18. člen

Večina delegatov v zboru iz ene republike oziroma avtonomne pokrajine ima pravico zahtevati, da se izvede poseben postopek obravnave in odločanja o zakonu, drugem predpisu ali splošnem aktu oziroma o vprašanju, ki je splošno pomembno za republiko oziroma avtonomno pokrajino ter za enakopravnost narodov in narodnosti.

19. člen

Delegat ima pravico dati ostavko in jo obrazložiti.

20. člen

Delegat zbora republik in pokrajin ima v skladu s poslovnikom skupščine SFRJ pravico biti navzoč na sejah zbora in njegovih delovnih teles, z dovoljenjem zbora oziroma delovnih teles zbora pa tudi sodelovati pri njihovem delu.

III

DELOVNO PODROČJE ZBORA

21. člen

Zbor samostojno:

- 1) odloča o spremembi ustave SFRJ;
- 2) določa temelje notranje politike in zunanje politike SFRJ;
- 3) sprejema zvezne zakone, razen zveznih zakonov, ki jih sprejema zbor republik in pokrajin; daje avtentično tolmačenje zveznih zakonov, ki jih sprejema;
- 4) določa politiko izpolnjevanja zveznih zakonov in drugih predpisov in splošnih aktov, ki jih sprejema, ter obveznosti zveznih organov v zvezi z izpolnjevanjem teh predpisov in aktov;
- 5) sprejema proračun federacije in zaključni račun federacije;
- 6) odloča o spremembi meja Socialistične federativne republike Jugoslavije;
- 7) odloča o vojni in miru;
- 8) ratificira mednarodne pogodbe o političnem in vojaškem sodelovanju ter mednarodne pogodbe, ki zahtevajo izdajo novih ali spremembo veljavnih zakonov, ki jih sprejme on;
- 9) določa temelje organizacije zveznih organov in njihovo pristojnost;
- 10) v okviru svojega delovnega področja obravnava poročila zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov, opravlja politično kontrolo nad delom teh organov in usmerja s svojimi smernicami njihovo delo;
- 11) obravnava mnenja in predloge Ustavnega sodišča Jugoslavije o uresničevanju varstva ustavnosti in zakonitosti pri tem sodišču;
- 12) obravnava poročila zveznega sodišča in zveznega javnega tožilca o izvajanju zveznih zakonov, o splošnih problemih pravosodja ter o delu zveznega sodišča in zveznega javnega tožilca;
- 13) obravnava poročila, mnenja in predloge zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja;
- 14) daje amnestijo za kazniva dejanja, ki so določena v zveznem zakonu;
- 15) verificira mandate in odloča o mandatno-imunitetnih vprašanjih delegatov v zboru;
- 16) sprejema poslovnik o svojem delu.

Zvezni zbor v okviru svojega delovnega področja prav tako:

1) odloča o sporu med zveznim upravnim organom in republiškim oziroma pokrajinskim upravnim organom glede uresničevanja obveznosti upravnega organa v republici oziroma avtonomni pokrajini, da izpolni zvezni zakon, drug predpis ali splošni akt, če je nastal spor zaradi zveznega zakona, drugega predpisa ali splošnega akta, katerega izdaja sodi v delovno področje zbora;

2) opravlja družbeni nadzor;

3) voli predsednika in podpredsednika zbora, oblikuje delovna telesa zbora in voli predsednike in člane teh teles;

4) imenuje in razreši tajnika zbora;

5) sprejema delovne programe in načrte zbora.

Zvezni zbor opravlja tudi druge zadeve iz pristojnosti skupščine SFRJ, ki niso v delovnem področju zbora republik in pokrajin ali ki jih ne opravlja enakopravno s tem zborom.

22. člen

Zbor in zbor republik in pokrajin enakopravno:

- 1) volita in razrešujeta predsednika in podpredsednika oziroma podpredsednike skupščine SFRJ;
- 2) volita in razrešujeta predsednika in člane zveznega izvršnega sveta; imenujeta in razrešujeta zvezne sekretarje in druge funkcionarje in člane kolegijskih teles v zveznih organih, ki so določeni z ustavo SFRJ in zveznim zakonom;
- 3) volita in razrešujeta predsednika in sodnike Ustavnega sodišča Jugoslavije in zveznega sodišča; imenujeta in razrešujeta zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja; imenujeta in razrešujeta zveznega javnega tožilca;
- 4) volita in razrešujeta člane sveta federacije;
- 5) ratificirata mednarodne pogodbe, ki terjajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških in pokrajinskih zakonov;
- 6) odločata o podalžanju mandata delegatov v skupščini SFRJ;
- 7) sprejemata poslovnik o skupnem delu zborov skupščine SFRJ ter o njunih skupnih delovnih telesih ter odločitev o organizaciji in delu služb skupščine SFRJ.

Zbor enakopravno z zborom republik in pokrajin: voli in razrešuje predsednika in člane skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ, imenuje in razrešuje generalnega tajnika in namestnika generalnega tajnika skupščine SFRJ ter druge funkcionarje, ki so določeni z zveznim zakonom ali drugim splošnim aktom skupščine SFRJ.

23. člen

Zbor izdaja o vprašanjih iz svojega delovnega področja zakone in daje avtentično tolmačenje teh zakonov, sprejema proračun federacije, zaključni račun federacije, odloke, deklaracije, resolucije in priporočila.

Zbor sprejema v okviru svojega delovnega področja sklepe in odloča o sklepanju družbenih dogovorov ter odloča o njihovem sprejetju.

IV

ORGANIZACIJA ZBORA

1. Verifikacija in prenehanje mandata delegatov

24. člen

Mandat na novo izvoljenih delegatov verificira zbor na prvi seji novega sklica. Verifikacija poteka na predlog verifikacijske komisije, ki jo voli zbor.

25. člen

Verifikacijsko komisijo sestavljajo predsednik in sedem članov, ki so izvoljeni izmed delegatov v zboru.

26. člen

Verifikacijska komisija obravnava poročilo in druge volilne spise komisije za volitve in odpoklic delegatov v zvezni zbor skupščine SFRJ ter eventualno prejete pritožbe na izvolitev posameznih delegatov, preverja pravilnost volitev in daje zboru svoje poročilo o ugotovljenem stanju.

Poročilo verifikacijske komisije se da na voljo vsem delegatom do začetka seje, na kateri se verificirajo mandati delegatov.

27. člen

Zbor obravnava poročilo verifikacijske komisije v celoti.

Če komisija ni izpodbila mandata nobenega delegata, se glasuje za poročilo v celoti. Če komisija spodbije neki mandat, se najprej glasuje o vseh neizpodbitih mandatih, potem pa o vsakem spodbitem mandatu posebej.

28. člen

Zbor verificira mandate delegatov, ki niso spodbiti.

Zbor lahko na seji spodbije verifikacijo posameznega mandata in lahko sklene, da se potrebno preveri veljavnost mandata.

O verifikaciji spodbitega mandata je treba končno odločiti v dveh mesecih.

Delegat, katerega mandat je spodbit, ima pravico, da je navzoč na sejah zbora in da sodeluje pri njegovem delu, toda brez pravice odločanja.

29. člen

Mandate delegatov, ki so bili voljeni na naknadnih ali dopolnilnih volitvah, verificira zbor na predlog mandatno-imunitetne komisije zbora, v skladu z določbami tega poslovnika o verifikaciji mandata delegatov.

30. člen

Delegatu preneha mandat v primerih, ki so določeni v ustavi SFRJ in v zveznem zakonu.

31. člen

Če je dal delegat ostavko, obvesti predsednik zbora o ostavki delegata zbor, ki vzame ostavko na znanje. Z dnem, ko vzame zbor ostavko na znanje, preneha mandat delegata.

32. člen

O vsakem primeru, ki je povezan s prenehanjem mandata, razen ostavke, obvešča mandatno-imunitetna komisija zbor, le-ta pa vzame na znanje, da je delegatu prenehal mandat in določi dan prenehanja mandata.

33. člen

Delegat, ki je prevzel funkcijo oziroma službo, ki je po ustavi SFRJ in po zveznem zakonu nezdružljiva s funkcijo delegata, mora o tem obvestiti predsednika zbora. Predsednik zbora obvesti o tem zbor, ki ugotovi, da je delegatu mandat prenehal.

Če delegat o primeru iz prvega odstavka tega člena ne obvesti predsednika zbora, bo to storila mandatno-imunitetna komisija zbora.

2. Predsednik, podpredsednik in tajnik zbora

34. člen

Zbor ima predsednika in podpredsednika zbora.

Predsednik zbora predstavlja zbor.

Podpredsednik zbora nadomešča predsednika zbora, če je le-ta odsoten ali zadržan, ter opravlja v dogovoru s predsednikom zbora posamezne zadeve iz 35. člena tega poslovnika.

35. člen

Predsednik zbora:

- sklicuje seje zbora, predlaga dnevni red sej in jim predseduje;
- predlaga obravnavo vprašanj iz delovnega področja zbora na sejah zbora in njegovih delovnih teles;
- skrbi za izpolnitev sklepov zbora in o tem obvešča zbor;
- skrbi za izvajanje načela javnosti pri delu zbora in njegovih delovnih teles;
- skrbi za uresničevanje enakopravnosti jezikov in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije pri delu zbora in njegovih delovnih teles;
- daje tajniku zbora navodila glede izpolnjevanja nalog in zadev za potrebe zbora;
- skrbi za usklajevanje dela skupnih delovnih teles zbora skupščine SFRJ z delom zbora glede vprašanj, ki so pomembna za delo zbora;
- s predsednikom zbora republik in pokrajin se dogovarja o načinu in rokih za obravnavo vprašanj, o katerih odloča zbor v enakopravnem delovnem področju s tem zborom, ter o drugih vprašanjih, ki so skupnega pomena za oba zbora;
- skrbi za sodelovanje zbora z zbori skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin;
- skrbi za sodelovanje zbora z družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami in drugimi samoupravnimi organizacijami, združenji in skupnostmi v federaciji;

- skrbi za izvajanje tega poslovnika;
- opravlja tudi druge zadeve, ki so določene v tem poslovniku in poslovniku skupščine SFRJ, ter zadeve, ki mu jih zaupa zbor.

36. člen

Predsednik zbora pošilja posamezna vprašanja iz delovnega področja zbora v obravnavo ustreznim delovnim telesom zbora ter skupnim delovnim telesom zborov skupščine SFRJ.

37. člen

Predsednik zbora podpisuje skupaj s predsednikom skupščine SFRJ akte skupščine SFRJ, ki jih spremlja zbor, razen zakonov.

Predsednik zbora podpisuje sklepe, ki jih sprejema zbor.

Predsednik zbora podpisuje skupaj s predsednikom skupščine SFRJ in s predsednikom zbora republik in pokrajin akte skupščine SFRJ, ki jih zbor sprejema enakopravno z zborom republik in pokrajin, razen zakonov.

38. člen

Predsednik in podpredsednik zbora se volita izmed delegatov za štiri leta.

Predsedniku in podpredsedniku zbora preneha funkcija, če jima pred potekom časa, za katerega sta izvoljena, preneha mandat.

39. člen

Zbor ima tajnika.

Tajnik zbora pomaga predsedniku zbora pri pripravljanju sej zbora, vodi delo službe zbora, organizira strokovna in druga dela za potrebe zbora, njegovih delovnih teles, delegatov in opravlja druge zadeve, ki mu jih zaupata zbor ali predsednik zbora.

40. člen

Tajnika zbora imenuje in razreši zbor na predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

Tajnik zbora odgovarja zboru za svoje delo in za delo službe zbora in predsedniku zbora za zadeve, ki mu jih on zaupa.

3. Delovna telesa zbora

a) Splošne določbe

41. člen

Za pripravljanje, predlaganje in obravnavanje predlogov zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov, za spremljanje izvajanja politike in izpolnjevanja zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov, ki jih sprejema zbor, za proučevanje in obravnavo drugih vprašanj iz delovnega področja zbora ter za izpolnjevanje določenih nalog, ki so pomembne za delo zbora, se ustanovijo odbori, komisije in druga delovna telesa.

Odbor se ustanovi za posamezna področja družbenega življenja in delovnega področja zbora.

Komisija se ustanovi za opravljanje določenih zadev, ki so pomembne za delo zbora v celoti ali za delo njegovih delovnih teles.

Zbor lahko po potrebi ustanovi tudi druga delovna telesa, (občasna delovna telesa).

42. člen

Delovna telesa zbora se ustanovijo s tem poslovníkom, lahko pa se ustanovijo tudi s posebnim odlokom zbora.

Poslovnik oziroma odlok o ustanovitvi delegatov telesa zbora določa njegovo delovno področje, sestavo in pooblastila.

Delovna telesa zbora lahko izdajo poslovnik o svojem delu.

43. člen

Vsako delovno telo ima predsednika in določeno število članov.

Predsednik in člani odbora se volijo izmed delegatov v zboru.

Delovno telo voli izmed svojih članov-delegatov namestnika predsednika, ki nadomešča predsednika delovnega telesa zbora, če je odsoten ali zadržan.

Za člane posameznih komisij in občasnih delovnih teles so lahko voljeni tudi javni, znanstveni in strokovni delavci, s tem da jih sme biti več kot delegatov, ki so voljeni v posamezno komisijo oziroma občasno delovno telo.

44. člen

Pri volitvah članov delovnih teles je treba paziti na sorazmerno zastopanost delegatov iz vsake republike in na ustrezno zastopanost delegatov iz vsake avtonomne pokrajine.

Predsednik in člani delovnih teles se volijo za štiri leta.

Predsedniku in članom delovnega telesa preneha funkcija, če jim pred potekom časa, za katerega so izvoljeni, preneha mandat.

45. člen

Predsednik delovnega telesa zbora organizira delo delovnega telesa.

Predsednik delovnega telesa da pobudo za obravnavo posameznih vprašanj iz delovnega področja delovnega telesa, sklicuje seje, predlaga dnevni red sej, jim predseduje, skrbi, da so člani delovnega telesa obveščeni o vprašanjih iz delovnega področja delovnega telesa, sodeluje s predsedniki delovnih teles zbora, skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ, s predsednikom zbora ter s funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, skrbi za izvajanje sklepov delovnega telesa in opravlja druge zadeve, ki so določene v tem poslovniku ali v odloku o ustanovitvi delovnega telesa.

46. člen

Delovno telo zbora dela na seji.

Seje delovnega telesa zbora sklicuje predsednik delovnega telesa na lastno pobudo ali na podlagi sklepa delovnega telesa zbora, ob navedbi vprašanj, ki naj bi bila na dnevnem redu seje delovnega telesa zbora.

Predsednik delovnega telesa mora sklicati sejo tudi tedaj, ko to zahteva predsednik zbora ali ko to predlaga tretjina članov delovnega telesa zbora.

Če predsednik delovnega telesa zbora ne skliče seje delovnega telesa, ko bi to moral storiti, bo sklical sejo predsednik zbora.

47. člen

Seja delovnega telesa zbora je mogoča, če je na seji več kot polovica njegovih članov.

48. člen

Delovna telesa imajo pravico zahtevati, da sta na njihovih sejah navzoča predsednik in poverjenik zveznega izvršnega sveta oziroma drugega predlagatelja zakona, drugega predpisa, splošnega akta ali gradiva, ki je bilo dano zboru.

Delovna telesa imajo pravico zahtevati, da je na njihovih sejah navzoč predstavnik zveznega upravnega organa ali zvezne organizacije, če se na seji obravnavajo vprašanja iz delovnega področja tega organa oziroma organizacije.

Na sejo delovnega telesa so lahko povabljeni tudi predstavniki organov v federaciji, družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in drugih samoupravnih organizacij, združenj in skupnosti v federaciji, predstavniki ustreznih delovnih teles zborov skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin, ter javni, znanstveni in strokovni delavci, da bi dali mnenja in predloge.

49. člen

Dnevni red seje delovnega telesa zbora predlaga predsednik delovnega telesa.

Predsednik mora dati v predlog dnevnega reda vsa vprašanja, za katera to zahteva zbor, predsednik zbora, član delovnega telesa in drugo delovno telo zbora ali skupno delovno telo zbora skupščine SFRJ.

Predsednik delovnega telesa zbora pošlje predlog dnevnega reda članom delovnega telesa praviloma 10 dni pred sejo delovnega telesa.

V nujnih primerih lahko predsednik zbora in predsednik ter vsak član delovnega telesa tudi na seji delovnega telesa predlaga, da se da določeno vprašanje na dnevni red seje.

Dnevni red seje delovnega telesa zbora določi delovno telo na začetku seje.

50. člen

Delovno telo zbora obravnava vprašanja iz svojega delovnega področja.

Delovno telo zbora obravnava tudi vprašanja iz delovnega področja drugega delovnega telesa zbora, če gre za vprašanje, za katero je to telo zainteresirano oziroma, če se to vprašanje nanaša tudi na delovno področje tega delovnega telesa.

51. člen

Po končani obravnavi posameznega vprašanja da delovno telo zbora zboru svoje poročilo.

Poročilo delovnega telesa zbora vsebuje mnenja o vprašanju, ki je bilo obravnavano, ter stališče o obravnavanem vprašanju, če ga je delovno telo sprejelo.

Član delovnega telesa ima lahko ločeno mnenje o zavzetem stališču, ki se na njegovo zahtevo vstavi v poročilo delovnega telesa.

Da bi delovno telo zbora lahko zavzelo stališče, je potrebna večina glasov navzočih članov delovnega telesa.

Poročilo delovnega telesa pripravi tajnik delovnega telesa, če delovno telo ne sklene drugače.

Predsednik delovnega telesa je odgovoren za točnost poročila.

52. člen

Ko daje delovno telo zbora poročilo zboru, določi izmed svojih članov poročevalca.

Na podlagi sklepa delovnega telesa ali na zahtevo zbora poročevalec delovnega telesa zbora obrazloži mnenja oziroma stališča delovnega telesa.

Če se med obravnavo v zboru pojavi vprašanje, o katerem delovno telo ni zavzelo stališča, lahko poročevalec zahteva, da zbor obravnava tega vprašanja odloži, dokler ga ne prouči delovno telo. Obravnava takega vprašanja se bo odložila tudi tedaj, če zbor zahteva, da naj delovno telo zavzame o njem svoje stališče.

53. člen

Delovno telo lahko ustanovi delovno skupino za proučitev posameznega vprašanja, za posvetovanja, za pripravo predlogov in poročil delovnega telesa zbora.

Ko delovna skupina izpolni zaupano nalogo, da delovnemu telesu zbora poročilo s svojimi predlogi.

Poleg članov delovnega telesa zbora so lahko člani delovne skupine tudi predstavniki zveznih upravnih organov in zveznih organizacij ter drugih zainteresiranih organov in organizacij v federaciji, pa tudi javni, znanstveni in strokovni delavci.

Delovno telo zbora lahko naloži tudi posameznim članom delovnega telesa, da izvedejo o določenem vprašanju, ki ga obravnava delovno telo, potrebna posvetovanja ter da zberejo mnenja zainteresiranih organov in organizacij.

54. člen

Delovna telesa zbora medsebojno sodelujejo.

Delovno telo zbora ima lahko skupne seje z drugim delovnim telesom zbora, z delovnimi telesi zbora republik in pokrajin ter z ustreznimi delovnimi telesi zborov skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin.

Delovna telesa zbora lahko ustanovijo skupne delovne skupine, ki jim zaupajo izpolnitev določene naloge iz njihovega delovnega področja.

55. člen

Delovna telesa zbora lahko zahtevajo, da jim dasta zvezni upravni organ in zvezna organizacija obvestila in pojasnila v zvezi z vprašanji, ki so na dnevnem redu seje delovnega telesa in ki se nanašajo na delovno področje zveznega upravnega organa in zvezne organizacije.

56. člen

Delovna telesa zbora lahko izvajajo ankete in lahko zahtevajo, da jim dajo državni organi in samoupravne organizacije in skupnosti potrebna obvestila, podatke in listine o vprašanjih, ki jih zbor obravnava, ali o drugih vprašanjih, ki so potrebna za izpolnitev njihovih nalog, ko to zbor določi s posebnim sklepom ali ko je to predvideno v delovnem programu zbora.

Delovna telesa ne smejo opravljati preiskovalnih in drugih sodnih funkcij.

Anketo izvede delovno telo zbora, v katerega delovno področje sodi vprašanje, o katerem se izvaja anketa, če s sklepom zbora oziroma z delovnim programom zbora ni določeno, da bo anketo izvedlo posebno delovno telo, ki ga ustanovi zbor.

Po izvedeni anketi da delovno telo zboru poročilo.

57. člen

O delu seje delovnega telesa zbora se piše zapisnik. Za zapisnik skrbi tajnik delovnega telesa.

Na seji delovnega telesa se vodijo stenografski zapiski, če delovno telo ne odloči drugače.

Zapisnik se lahko uporablja, preden ga delovno telo potrdi, le z dovoljenjem predsednika delovnega telesa.

b) Odbori zbora

58. člen

Zbor ima odbore:

- 1) odbor za družbenoekonomske odnose,
- 2) odbor za družbenopolitične odnose,
- 3) odbor za notranjo politiko,
- 4) odbor za zunanjo politiko,
- 5) odbor za ljudsko obrambo,
- 6) odbor za proračun federacije,
- 7) odbor za pravosodje,
- 8) odbor za delo, zdravstvo in socialno politiko,
- 9) odbor za vprašanja borcev in vojaških invalidov.

59. člen

V delovno področje odbora za družbenoekonomske odnose sodijo vprašanja s področja sistema socialističnih samoupravnih družbenoekonomskega odnosa, in to:

– temeljne pravice delavcev v združenem delu, ki zagotavljajo njihov z ustavo SFRJ določen položaj v samoupravnih in družbenoekonomskega odnosa, ter temeljne pravice in obveznosti organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti glede sredstev v družbeni lastnini; temelji pravnega položaja in poslovanja organizacij združenega dela ter poslovnega združevanja na enotnem gospodarskem področju Jugoslavije;

– temelji obligacijskih razmerij (splošni del obligacij) in pogodbenih ter drugih obligacijskih razmerij na področju prometa blaga in storitev; temelji lastninskopravnih razmerij; temeljna razmerja, ki zagotavljajo enotnost jugoslovanskega trga; temeljna premoženjskoppravna in druga materialnopravna razmerja na področju pomorstva, notranje in zračne plovbe; temelji režima voda, ki so pomembne za dve ali več republik oziroma za avtonomni pokrajini; avtorske pravice; temelji sistema družbenega načrtovanja;

– temelji kreditnega in bančnega sistema; menica in ček; plačilni promet v državi; temelji sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja; položaj in temelji delovanja službe družbenega knjigovodstva;

– sistem merskih enot; varstvo izumov, vzorcev in modelov ter standardi, tehnični normativi in kakovostne norme za proizvode in storitve;

– zbiranje, evidentiranje in obdelava statističnih in drugih podatkov o stanju na posameznih področjih družbenega življenja iz delovnega področja odbora, o stanju in gibanju prebivalstva, o ekonomskih in drugih pojavih ter drugi podatki, ki so pomembni za vso državo;

– druga vprašanja s področij, ki so v delovnem področju zbora.

60. člen

V delovno področje odbora za družbenopolitične odnose sodijo vprašanja s področja enotnih temeljev političnega sistema, in to:

– svoboščine, pravice in dolžnosti človeka in občana; reševanje spopada republiškega oziroma pokrajinskega zakona z zakoni drugih republik oziroma avtonomnih pokrajin (kolizijske norme) in spopada

pristojnosti med republiškimi oziroma pokrajinskimi organi s področja raznih republik; reševanje spopada zakonov s predpisi drugih držav;

- položaj in pooblastila organizacij, ki opravljajo na podlagi zveznih zakonov in mednarodnih pogodb javna pooblastila; organizacija, pristojnost in način dela zveznih organov ter materialni in drugi odnosi zveznih organov; volitve za zvezne organe, pravice in dolžnosti zveznih organov glede sredstev v družbeni lastnini, ki jih oni uporabljajo; položaj, organizacija in način dela ustanov in šol, ki jih ustanavlja federacija za opravljanje zadev, ki so pomembne za uresničevanje funkcij federacije, ter odnosi zveznih organov do teh ustanov in šol; pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev iz dela in iz naslova dela v zveznih organih in ustanovah ter šolah, ki jih ustanavlja federacija; prazniki in odlikovanja SFRJ; himna SFRJ; uporaba pečata in grba ter zastave SFRJ;
- družbeni sistem obveščanja;
- druga vprašanja s teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

61. člen

V delovno področje odbora za notranjo politiko sodijo vprašanja s področja:

- temeljev sistema varstva z ustavo SFRJ določene ureditve (državne varnosti);
- dejavnosti službe državne varnosti, ki je nujna za uresničevanje z ustavo SFRJ določene odgovornosti zveznih organov, ter usklajevanje dela organov, ki opravljajo zadeve državne varnosti; položaja, organizacije in načina dela ustanov in šol, ki jih ustanavlja federacija za uresničevanje svojih funkcij na področju državne varnosti;
- državljanstva SFRJ; temeljnih podatkov za matične knjige in osebne izkaznice; režima prehoda čez državno mejo;
- položaja, bivanja in varstva tujcev v Jugoslaviji; prenosa, razpečevanja in širjenja tujega tiska in drugih sredstev javnega obveščanja in komuniciranja; položaja tujih informativnih ustanov in predstavnikov tujih sredstev obveščanja;
- režima obalnega morja, ki je pomemben za mednarodne odnose SFRJ, obrambo in varnost države, ter način uveljavljanja pravic, ki jih ima Jugoslavija v epikontinentalnem pasu in na odprtem morju; kontrole potniškega prometa čez državno mejo; prometa in prevoza vnetljivih tekočin in plinov, ko je to pomembno za vso državo; varnosti zračne plovbe, temeljev varnosti na ostalih področjih prometa; plovnihi poti na vodah, na katerih velja mednarodni in meddržavni režim plovbe;
- sistema zvez, ki imajo pomen za varnost države in za tehnološko enotnost sistema zvez; mednarodnih zvez in radijskih zvez;
- omejitve ali prepovedi svobodne uporabe tiska in drugih oblik obveščanja, ki so uperjeni zoper temelje socialistične demokratične ureditve, ki je določena z ustavo SFRJ, ali ki ogrožajo neodvisnost države, mir ali enakopravno mednarodno sodelovanje;
- kartografskih podatkov, ki imajo pomen za obrambo in varnost države ter za splošno uporabo kartografskih publikacij;
- druga vprašanja s teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

62. člen

V delovno področje odbora za zunanjo politiko sodijo vprašanja s področja zunanje politike SFRJ in vzdrževanja političnih in drugih odnosov z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami, in to:

- ratifikacija mednarodnih pogodb o političnem in vojaškem sodelovanju ter mednarodnih pogodb, ki terjajo izdajo novih ali spremembo veljavnih zakonov iz delovnega področja zbora, in mednarodnih pogodb, ki terjajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških in pokrajinskih zakonov iz enakopravnega delovnega področja zborov skupščine SFRJ; urejanje postopka sklepanja in izpolnjevanja mednarodnih pogodb, ki terjajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških oziroma pokrajinskih zakonov;
- pravni položaj predstavnikov tujih držav, tujih in mednarodnih organizacij pri nas;
- varstvo državljanov SFRJ ter njihovih interesov in interesov domačih pravnih oseb v tujini;
- odnosi in oblike sodelovanja zveznih organov z mednarodnimi organizacijami in institucijami;
- organizacija in dejavnosti služb za zunanje zadeve federacije;
- druga vprašanja s teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

63. člen

V delovno področje odbora za ljudsko obrambo sodijo vprašanja s področja temeljev ljudske obrambe, in to:

- temelji pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij na področju ljudske obrambe; temeljne pravice in dolžnosti družbenopolitičnih skupnosti pri uresničevanju sistema ljudske obrambe; vojaška obveznost občanov in varstvo družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi;
- posebne pravice in obveznosti organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti glede prednostne proizvodnje in storitev za potrebe ljudske obrambe in glede proizvodnje orožja in

vojaške opreme; temelji pripravljenosti gospodarstva in družbenih služb za delovanje v vojni; prilagajanje prostorskih in urbanističnih načrtov ter investicijske gradnje potrebam obrambe države; razglašanje mobilizacije;

- ureditev vodenja in poveljevanja oboroženim silam SFRJ in uresničevanja vrhovnega poveljevanja oboroženim silam; ureditev in organiziranje JLA ter ureditev vodenja in poveljevanja le-tej; upravljanje in razpolaganje z družbenimi sredstvi, ki se uporabljajo v JLA ter za njene potrebe;

- statusna in druga vprašanja oseb, ki so v službi v JLA, ter vojaških oseb; posebne pravice in dolžnosti vojaških oseb v zvezi s službo v oboroženih silah; socialno zavarovanje in varstvo vojaških oseb oziroma vojaških zavarovancev in njihovih družin;

- vojaško šolstvo in znanstveno-raziskovalno delo za potrebe oboroženih sil; vojaška sodišča in vojaško tožilstvo;

- druga vprašanja iz teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

64. člen

V delovno področje odbora za proračun federacije sodijo vprašanja s področij:

- proračuna federacije in zaključnega računa federacije;

- letnih delovnih programov zveznih organov, ki se financirajo iz proračuna federacije, ter njihovo izvrševanje;

- druga vprašanja iz teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

65. člen

V delovno področje odbora za pravosodje sodijo vprašanja s področij:

- organizacije, pristojnosti in dela zveznega sodišča, zveznega javnega tožilstva, zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja;

- splošnih pogojev in načel za izrek sankcij za kazniva dejanja in gospodarske prestopke, sistema sankcij, pogojev za izbris sankcij in za rehabilitacijo ter splošna pravila o izvajanju vzgojnih ukrepov in kaznovanje mladoletnikov (splošni del kazenskega zakona ali zakona o gospodarskih prestopkih); kaznivih dejanj zoper temelje socialistične samoupravne družbene ureditve Jugoslavije in varnost države, človečnost in mednarodno pravo, zoper ugled SFRJ, njenih organov in predstavnikov, zoper ugled tuje države in organizacije ter zoper ugled njihovih vodij oziroma predstavnikov, zoper uradno dolžnost uradnih oseb v zveznih organih, zoper oborožene sile, pa tudi kaznivih dejanj in gospodarskih prestopkov, ki kršijo enotnost jugoslovanskega trga ali zvezne predpise;

- postopka o prekrških, ki ga vodijo zvezni organi; splošnoupravnega postopka; kazenskega postopka in drugih sodnih postopkov, razen posebnih postopkov na področjih, na katerih urejajo družbene odnose republike oziroma avtonomni pokrajini;

- amnestije in pomilostitve za kazniva dejanja, ki so predvidena v zveznem zakonu;

- druga vprašanja iz teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

66. člen

V delovno področje odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko sodijo vprašanja s področij:

- temeljnih pravic delovnih ljudi za zagotovitev njihove socialne varnosti in solidarnosti;

- pogojev, pod katerimi gredo lahko občani v tujino, da bi opravljali gospodarske in druge dejavnosti in da bi se zaposlili, ter varstva državljanov SFRJ na delu v tujini;

- varstva življenja in zdravja ljudi pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo; izročanje zdravil v promet, prometa s strupi; proizvodnje in prometa mamil;

- varstva in izboljšanja človekovega okolja, ki imajo pomen za vso državo in mednarodno skupnost; varstva živali pred kužnimi boleznimi, varstva rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki ogrožajo vso državo; izročanja sredstev za varstvo živali v promet ter kontrole transporta živali in rastlin čez državno mejo;

- položaja in pooblastil Rdečega križa Jugoslavije;

- druga vprašanja iz teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

67. člen

V delovno področje odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov sodijo vprašanja s področij:

- temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev;

- zaznamovanja in vzdrževanja pokopališč in grobov naših borcev in žrtev vojne v tujini ter pokopališč in grobov pripadnikov zavezniških armad in drugih tujih armad na področju SFRJ;

- druga vprašanja iz teh področij, ki so v delovnem področju zbora.

68. člen

Zbor ima dve komisiji:

- 1) mandatno-imunitetno komisijo,
- 2) zakonodajno-pravno komisijo.

ca) mandatno-imunitetna komisija

69. člen

Mandatno-imunitetna komisija:

- obravnava vprašanja v zvezi z izvajanjem imunitete delegatov;
- obvešča zbor o primerih, ki so povezani s prenehanjem mandata delegatov;
- verificira mandate delegatov, ki so bili izvoljeni na dodatnih in dopolnilnih volitvah.

Na podlagi poročila komisije odloča zbor o izvajanju imunitete delegatov, ugotavlja prenehanje mandata delegatov in verificira mandate delegatov.

70. člen

Če zbor ni zbran, lahko da mandatno-imunitetna komisija dovoljenje za pripor delegata oziroma za sprožitev kazenskega postopka zoper njega, lahko tudi odloči, ali se bo postopek zoper delegata nadaljeval ali bo ustavljen oziroma ali se bo odlok državnega organa o priporu delegata potrdil ali se bo vzpostavila imuniteta delegata.

Odločitev mandatno-imunitetne komisije je izvršna.

Komisija mora o svoji odločitvi obvestiti zbor na prvi naslednji seji zbora.

Na podlagi poročila komisije zbor odloči, ali se odločitev te komisije potrdi ali razveljavi.

cb) Zakonodajno-pravna komisija

71. člen

Zakonodajno-pravna komisija:

- obravnava predloge za izdajo aktov in predloge aktov iz delovnega področja zbora glede njihove usklajenosti z ustavo SFRJ in s pravnim sistemom, glede njihove pravne obdelave in daje o tem zboru poročilo z mnenjem in predlogi;
- obravnava predlog za avtentično tolmačenje zakonov z delovnega področja zbora in daje o tem svoje mnenje;
- spremlja razvoj pravnega sistema na področjih iz delovnega področja zbora in daje zboru mnenja in predloge o vprašanih gradnje tega sistema;
- sodeluje pri pripravi delovnega programa zbora, ki se nanaša na zakonodajno dejavnost zbora;
- daje mnenje o spornih vprašanjih v zvezi z delovnim področjem zbora;
- določa prečiščena besedila aktov iz delovnega področja zbora, če je z zakonom za to pooblaščen;
- obravnava predloge za sprožitev postopka za presojo ustavnosti zakonov, drugih predpisov ali splošnih aktov;
- daje zboru in delovnim telesom zbora na njihovo zahtevo mnenje in predloge o drugih vprašanih pravnega sistema in opravlja druge zadeve s tega področja, ki ji jih določi zbor.

72. člen

Zakonodajno-pravna komisija na skupni seji z zakonodajno-pravno komisijo zbora republik in pokrajin obravnava predlog delovnega programa skupščine SFRJ, ki zadeva zakonodajno dejavnost zbora, in obravnava vprašanja enotne zakonodajne metodologije ter druga vprašanja, ki so pomembna za enotno pravno-tehnično obdelavo aktov, ki jih izdajata zbor.

73. člen

Zakonodajno-pravna komisija obravnava pred razpravo v zboru predloge za spremembe in dopolnitve aktov oziroma amandmaje, ki so bili podani zboru, ter daje o njih svoje mnenje in predloge.

Svoje mnenje in predloge pošlje komisija hkrati tudi tistemu, ki je podal predlog za spremembo ali dopolnitev oziroma amandma.

Če se da amandma k predlogu akta na seji zbora, bo dala komisija na zahtevo zbora mnenje oziroma predloge v zvezi z danim amandmajem.

74. člen

Določeno število članov zakonodajno-pravne komisije se voli izmed javnih, znanstvenih in strokovnih delavcev.

d) Občasna delovna telesa zbora

75. člen

Za proučitev določenega vprašanja, ki ne sodi v delovno področje enega izmed odborov ali komisij zbora, ter v drugih primerih, ko je to potrebno, lahko zbor ustanovi občasna delovna telesa (komisije, ankete in druge skupine in podobno).

76. člen

Zbor ustanovi občasna delovna telesa z odlokom.

Odlok o ustanovitvi občasnega delovnega telesa določa naloge, pooblastila in sestavo delovnega telesa.

Člani občnih delovnih teles so lahko, razen delegatov, tudi predstavniki družbenopolitičnih in družbenih organizacij in drugih samoupravnih organizacij, združenj in skupnosti v federaciji ter javni, znanstveni in strokovni delavci.

77. člen

Za proučitev vprašanj, ki so pomembna za delo zbora, lahko predsednik zbora ustanovi posebno delovno skupino, ki ima nalogo proučiti določeno vprašanje.

Ta delovna skupina prouči to vprašanje in obvesti predsednika zbora o svojem mnenju in predlogih.

78. člen

Glede nalog, pooblastil in sestave občnih delovnih teles zbora se smiselno izvajajo določbe tega poslovnika, ki zadevajo delovna telesa zbora — če ni v odloku o njihovi ustanovitvi drugače določeno.

79. člen

Občasno delovno telo zbora preneha z delom, ko izpolni nalogo, zaradi katere je bilo ustanovljeno oziroma ko to sklene zbor.

V

POSLOVNI RED ZA SEJO ZBORA

1. Sklicanje seje

80. člen

Prvo sejo zbora po izvolitvi delegatov skliče predsednik skupščine SFRJ prejšnjega sklica.

Na prvi seji predseduje — do izvolitve predsednika zbora — najstarejši delegat v zboru.

Z dnem verifikacije mandatov na novo izvoljenih delegatov v zboru preneha funkcija delegatom, katerih mandat je potekel.

81. člen

Sejo zbora sklicuje predsednik zbora na lastno pobudo ali na podlagi sklepa zbora.

Predsednik zbora skliče sejo zbora, če to zahteva deset delegatov, delovno telo zbora, skupno delovno telo zbora skupščine SFRJ ali predsednik skupščine SFRJ ter predsednik republike, predsedstvo SFRJ in zvezni izvršni svet, navajajoč razloge za sklic seje.

Predlagatelji, ki so zahtevali sklic seje zbora, pošljejo praviloma gradivo o vprašanju, zaradi katerega so zahtevali, da se skliče seja.

Če predsednik zbora ne skliče seje zbora, ko bi to moral storiti, bo sejo sklical predsednik skupščine SFRJ ali deset delegatov.

82. člen

Vabilo za sejo zbora s predlogom dnevnega reda mora biti poslano delegatom najpozneje deset dni pred dnevom, ki je določen za sejo.

Z vabilom za sejo pošlje predsednik zbora tudi zapisnik s prejšnje seje, če ni bil poslan že prej.

Predsednik lahko izjemoma skliče sejo zbora tudi v roku, krajšem od deset dni, dnevni red za to sejo pa lahko predlaga tudi na sami seji.

Predsednik zbora obvešča o sklicu in o predlogu dnevnega reda seje zbora predsednika skupščine SFRJ, predsednika zbora republik in pokrajin, predsednika republike, predsedstvo SFRJ in zvezni izvršni svet ter skupščine republik in skupščini avtonomnih pokrajin.

2. Dnevni red seje

83. člen

Dnevni red seje zbora pripravi in predlaga predsednik zbora.

Pri pripravljanju dnevnega reda se predsednik zbora, upoštevajoč naloge in roke, ki so določeni v delovnem programu zbora, dogovarja s predsedniki delovnih teles zbora o vprašanjih, ki naj bi se vključila v predlog dnevnega reda.

84. člen

Predsednik zbora vstavi v predlog dnevnega reda vprašanje, zaradi katerega je bil zahtevan sklic seje zbora (drugi odstavek 81. člena), ter tudi druga vprašanja, ki so jih poslali predlagatelji, ki so z ustavo SFRJ in s tem poslovníkom pooblašteni predlagati, da se da določeno vprašanje na dnevni red seje zbora, če so bila poslana delegatom v zboru v rokih, ki so določeni v tem poslovníku.

Pri sestavljanju dnevnega reda lahko predsednik zbora upošteva tudi pobude, ki izhajajo iz družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in drugih samoupravnih organizacij, združenj in skupnosti v federaciji.

Če predsednik v predlog dnevnega reda ne vstavi nekega vprašanja, ki mu ga je do dneva sklica seje zbora poslal predlagatelj iz drugega odstavka 81. člena tega poslovníka, mora na seji obrazložiti, zakaj tega ni storil.

Če ostane predlagatelj tudi po obrazložitvi predsednika zbora pri svoji zahtevi, odloča o njej zbor.

85. člen

V nujnih primerih lahko predsednik zbora, delovno telo zbora, deset delegatov v zboru, predsednik republike, predsedstvo SFRJ in zvezni izvršni svet na seji zbora predlagajo, da se da določeno vprašanje na dnevni red seje, toda obrazložiti morajo nujnost.

Zbor odloča na seji najprej o nujnosti.

86. člen

Dnevni red seje določi zbor na začetku seje.

3. Predsedovanje in udeležba na seji

87. člen

Seji zbora predseduje predsednik zbora.

Če je predsednik zbora zadržan ali odsoten, predseduje na seji zbora podpredsednik zbora.

Če je tudi podpredsednik odsoten, se na seji izvoli eden izmed delegatov, ki bo posredoval na seji. V tem primeru odpre sejo delegat, ki je najstarejši po letih, in ji predseduje do izvolitve delegata, ki bo naprej predsedoval seji.

Najstarejši delegat predseduje na seji tudi tedaj, ko sta predsednik in podpredsednik zbora razrešena dolžnosti – do izvolitve novega predsednika.

88. člen

Vsi delegati imajo pravico in dolžnost, da se udeležijo seje in da sodelujejo pri delu na tej seji.

O udeležbi delegatov na seji zbora se vodi evidenca.

Predsednik zbora ugotovi pred začetkom seje zbora, če obstaja kvorum, ki je potreben za delo zbora.

Zbor ima kvorum, če je na seji večina delegatov v zboru, če pa zbor odloča o spremembi ustave SFRJ, morata biti na seji navzoči dve tretjini skupnega števila delegatov v zboru.

89. člen

Seje zbora se lahko udeležijo, toda brez pravice odločanja:

- predsednik in člani zveznega izvršnega sveta;
- predstavniki in poverjeniki zveznega izvršnega sveta, ko se obravnava predlog zveznega izvršnega sveta, glede katerega so oni določeni za predstavnike ali poverjenike;
- funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, ko se obravnava predlog akta ali drugo vprašanje iz delovnega področja organa oziroma organizacije, ki jo oni vodijo;
- predstavniki skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin, ko se obravnava predlog, ki ga je podala skupščina republike oziroma skupščina avtonomne pokrajine, mnenje, ki ga je ona dala, vprašanje, ki ga je ona sprožila, ali pa so povabljeni na sejo zato, da bi dali mnenja o določenem vprašanju;
- predstavniki organov v federaciji, družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij, javnih in drugih samoupravnih organizacij, združenj in skupnosti, ter znanstveni in strokovni delavci, ki so povabljeni na sejo zato, da bi dali mnenja o določenem vprašanju.

90. člen

Nihče ne sme na seji zbora govoriti, preden ne prosi oziroma ne dobi besede od predsednika zbora.

Govorniki se lahko priглаšajo vse do konca obravnave.

Govornika lahko opomni na red ali mu seže v besedo le predsednik.

Predsednik skrbi za to, da govornika nihče ne moti pri izvajanju.

91. člen

Predsednik daje delegatom besedo po vrsti, oziroma kakor so dali prijave.

Delegatu, ki želi govoriti o kršitvi poslovnika ali o kršitvi določenega dnevnega reda (pripomba k poslovnem redu), da predsednik besedo takoj, ko jo zahteva. Govor tega delegata ne sme biti daljši od pet minut. Predsednik mora dati po tem govoru pojasnilo glede kršitve poslovnika oziroma določenega dnevnega reda. Če delegat ne bo zadovoljen s pojasnilom, se odloča o vprašanju na seji brez obravnave.

Če zahteva delegat besedo, da bi popravil navedbo, ki po njegovem mnenju ni točna in ki je pripeljala do nesporazuma ali do potrebe po osebem pojasnilu (popravek navedbe), mu da predsednik besedo takoj, ko konča govor oseba, ki je povzročila popravek. Delegat se mora v svojem govoru omejiti na popravek oziroma na osebno pojasnilo, njegov govor pa ne sme biti daljši kot pet minut.

92. člen

Govornik lahko govori le o vprašanju, ki je na dnevnem redu.

Če se govornik oddalji od vprašanja, ki je na dnevnem redu, ga bo predsednik opomnil, naj se drži dnevnega reda.

Če se govornik tudi po drugem opominu ne bo držal dnevnega reda, mu predsednik lahko besedo vzame.

93. člen

Izvajanje delegatov in drugih udeležencev na seji ni omejeno, razen če ni v tem poslovniku drugače določeno.

Zbor lahko na predlog predsednika ali na zahtevo delegata v zboru odloči, da lahko govornik o istem vprašanju govori le enkrat, lahko pa določi tudi trajanje govora.

4. Vzdrževanje reda

94. člen

Za red na seji zbora skrbi predsednik zbora.

95. člen

Za kršitev reda na seji zbora se lahko izrečejo tile ukrepi: opozorilo, odvsem besede in odstranitev s seje.

96. člen

Opozorilo se izreče delegatu, ki govori, čeprav mu predsednik zbora ni dal besede, ki seže v besedo govorniku ali ki drugače krši red na seji in določbe tega poslovnika.

Beseda se odvzame delegatu, ki z govorom na seji krši red in določbe tega poslovnika, bil pa je na tej seji že dvakrat opozorjen, naj se drži reda in določb tega poslovnika.

Opozarja oziroma besedo odvzame predsednik zbora.

97. člen

S seje se odstrani delegat, ki ne ravna po zahtevi predsednika zbora, ki mu je odvzel besedo, ali ki drugače moti delo na seji, ali ki na seji žali skupščino SFRJ ali delegate v skupščini SFRJ, ali uporablja v govoru izraze, ki niso v skladu z dostojanstvom skupščine SFRJ.

Delegat sme biti odstranjen le s seje, na kateri je kršil red.

Odstranitev s seje lahko predlaga predsednik zbora ali delegat, katerega zahtevo podpre deset delegatov.

Delegat, za katerega se predlaga odstranitev s seje, ima pravico do besede. Njegovo izvajanje ne sme biti daljše kot pet minut.

Ukrep odstranitve s seje izreče zbor brez obravnave.

Delegat, ki je bil odstranjen s seje, mora takoj zapustiti sejo in ne sme biti več navzoč na seji, s katere je bil odstranjen.

98. člen

Če predsednik zbora z rednimi ukrepi ne more napraviti reda na seji zbora, odredi prekinitev seje.

99. člen

Predsednik zbora lahko ukaže, da se vsak občan, ki krši red na seji zbora, odstrani iz dvorane, v kateri je seja, in iz posloplja skupščine SFRJ.

Če je bil red zelo kršen, lahko predsednik ukaže, da se odstranijo vsi občani.

5. Potek seje

100. člen

Ko predsednik zbora začne sejo, da potrebna pojasnila v zvezi z delom na seji ter v zvezi z drugimi vprašanji.

Predsednik obvešča zbor tudi o tem, kdo je povabljen na sejo zbora in kateri delegati so ga obvestili, da so zadržani in se ne morejo udeležiti seje.

101. člen

Pred prehodom na določanje dnevnega reda, se sprejme zapisnik s prejšnje seje.

102. člen

Po določitvi dnevnega reda lahko delegati zastavljajo vprašanja in zahtevajo pojasnila in obvestila v duhu določb tega poslovnika, če zbor ne sklene drugače.

Zbor lahko določi čas za zastavljanje vprašanj in za odgovore na posamezni seji.

103. člen

Posamezne točke se obravnavajo po vrstnem redu, ki je določen v dnevnem redu. Med sejo lahko zbor spremeni vrstni red za obravnavo posameznih točk dnevnega reda.

104. člen

Tisti, ki je predlagal obravnavo določene točke dnevnega reda, lahko da na začetku obravnave te točke podrobno oziroma dopolnilno obrazložitev.

Potem dobijo besedo delegati in drugi udeleženci na seji zbora, ki so se priglasili k besedi.

Ko predsednik zbora ugotovi, da ni več govornikov, sklene obravnavo.

105. člen

Predsednik zbora lahko med sejo prekine delo zbora in določi dan in čas, ko se bo delo nadaljevalo.

Predsednik prekine delo zbora, ko je to predvideno v tem poslovniku zaradi tega, ker ni kvoruma, zaradi pozne ure, zaradi počitka delegatov, zato ker so potrebna posvetovanja in ker je treba dobiti potrebna mnenja, ter v drugih primerih, ko to sklene zbor.

Če je seja prekinjena zato, ker ni kvoruma, kvoruma pa ni niti v nadaljevanju seje, bo predsednik sklenil sejo.

106. člen

Če vprašanje, ki se obravnava, ne zahteva izdaje akta oziroma sklepa, ali če zbor o tem vprašanju ne želi odločiti, bo zbor sklenil obravnavo in prešel na naslednjo točko dnevnega reda.

Če zbor o vprašanju, ki ga je obravnaval, ni končal razprave, ali če ne želi odločiti na isti seji, se obravnava tega vprašanja odloži za eno izmed naslednjih sej.

107. člen

Ko so izčrpane vse točke dnevnega reda, predsednik zbora sklene sejo.

6. Odločanje

108. člen

Za odločanje na seji zbora je potreben kvorum.

Če predsednik zbora ni prepričan, da obstaja kvorum za odločanje, odredi poimensko klicanje delegatov.

Poimensko klicanje se izvede tudi tedaj, ko to zahteva delegat, katerega zahtevo podpre najmanj deset delegatov.

Ko je poimensko klicanje končano, se zaradi preverjanja ponovno pokličejo delegati, za katere je označeno, da niso navzoči.

Poimensko kliče tajnik zbora.

109. člen

Odločitev zbora je polnoveljavna, če je bila sprejeta z večino glasov na seji, na kateri je navzoča večina delegatov v zboru.

Spremembo ustave SFRJ je zbor sprejel, če sta zanjo glasovali dve tretjini vseh delegatov v zboru.

110. člen

Delegat ima pravico, da se po končani razpravi, pred glasovanjem, izreče o svojem stališču glede glasovanja in da svoje stališče obrazloži.

Njegova obrazložitev ne sme biti daljša kot pet minut.

111. člen

Delegat ima pravico in dolžnost, da glasuje o vsakem predlogu, o katerem se odloča na seji zbora.

Glasovanje je praviloma javno.

Delegat glasuje tako, da se izreče za ali proti predlogu ali da se glasovanja vzdrži.

Glasuje se hkrati – z dviganjem rok, z uporabo tehničnih sredstev – ali s posamičnim izrekanjem – pri poimenskem klicanju.

112. člen

Ob soglasju pokliče predsednik zbora delegate, naj se izrečejo, kdo je za predlog, nadalje kdo je proti predlogu in končno, ali se je kdo vzdržal glasovanja.

113. člen

Do posamičnega izrekanja pride, če to določi predsednik zbora, ker sodi, da je to potrebno, da bi se točno ugotovil izid glasovanja, ali če to zahteva delegat, katerega zahtevo podpre najmanj deset delegatov.

Posamično se glasuje tako, da se vsak poklicani delegat izreče „za“ ali „proti“, ali pa se „vzdrži“ glasovanja.

Po končanem glasovanju se zaradi preverjanja ponovno pokličejo delegati, za katere v seznamu ni zaznamovano, da so glasovali.

Delegate kliče tajnik zbora.

114. člen

Po končanem glasovanju ugotovi predsednik zbora izid glasovanja in na podlagi tega objavi, da je predlog, o katerem se je glasovalo, sprejet ali zavržen.

7. Zapisniki

115. člen

O delu na seji zbora se vodi zapisnik.

Zapisnik vsebuje osnovne podatke o delu na seji, zlasti pa o predlogih, danih na seji, ter o sklepih, sprejetih na seji v zvezi s posameznimi točkami dnevnega reda.

V zapisnik se vnašajo tudi izidi glasovanja o posameznih vprašanjih.

Delegat, ki je na seji izločil mnenje, lahko zahteva, da se bistveni del njegove izjave vstavi v zapisnik.

Za zapisnik skrbi tajnik zbora.

116. člen

Zapisnik se sestavi istega dne, ko je bila seja končana.

Zapisnik se pošlje vsem delegatom najpozneje 10 dni pred dnem, določenim za sejo.

117. člen

Vsak delegat ima pravico, da na začetku seje da pripombe k zapisniku s prejšnje seje.

O utemeljenosti pripomb k zapisniku se odloča na seji brez obravnave. Če so pripombe sprejete, bo zapisnik ustrezno spremenjen.

Predsednik zbora ugotovi, da je sprejet zapisnik, h kateremu niso bile dane pripombe, oziroma zapisnik, v katerem so po sprejetih pripombah opravljeni popravki.

Sprejeti zapisnik podpišeta predsednik in tajnik zbora.

118. člen

Za hrambo izvirnika zapisnika s seje zbora skrbi tajnik zbora.

119. člen

Na seji zbora se vodijo stenografski zapiski.

Stenografski zapiski se dajejo na vpogled delegatom takoj po končani seji zbora.

Vsak delegat lahko v treh dneh po seji zahteva, naj se v stenografske zapiske vpišejo redakcijske spremembe njegovega izvajanja. Te spremembe ne smejo spremeniti smisla in bistva njegovega izvajanja.

Če tajnik zbora oporeka, da so spremembe, ki jih delegat zahteva v stenografskih zapiskih, v katerih je njegovo izvajanje, redakcijske narave, odloči o spornem vprašanju predsednik zbora.

Stenografski zapiski se priložijo k izvirniku sprejetega zapisnika.

VI

POSTOPKI V ZBORU

A. POSTOPEK ZA IZDAJO AKTOV

1. Postopek za izdajo zakona

a) Začetek postopka

120. člen

Postopek za izdajo zakona se začne s predlogom za izdajo zakona.

121. člen

Predlog za izdajo zakona lahko da vsak delegat v zboru, zvezni izvršni svet, delovno telo zbora ter skupno delovno telo skupščine SFRJ v okviru svojega delovnega področja (pooblaščen predlagatelj zakona).

122. člen

Vsak delegat lahko na seji zbora ali delovnega telesa zbora, katerega član je, predlaga, naj se določeno vprašanje uredi z zakonom. Če zbor ali njegovo delovno telo sprejme ta predlog, bo določil, kako bo izdelan in dan predlog za izdajo.

123. člen

Zahteva za izdajo zakona, ki jo zboru da zbor republik in avtonomnih pokrajin, republiška skupščina ali skupščina avtonomne pokrajine, Ustavno sodišče Jugoslavije, zvezno sodišče, Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije, Zveza sindikatov Jugoslavije, Gospodarska zbornica Jugoslavije in druga samoupravna organizacija in skupnost, ki deluje v vsej državi, se pošlje neposredno zboru. Na sejo zbora, na kateri obravnava to zahtevo, povabi zbor tudi predstavnike vlagatelja zahteve, ki jo lahko obrazloži.

Če zbor sprejme zahtevo za izdajo zakona, bo s sklepom določeno, kako bo v smislu te zahteve izdelan in dan predlog za izdajo zakona.

O stališču, ki ga je zavzel o zahtevi, obvesti zbor vlagatelja.

124. člen

Zahteve za izdajo zakona, ki jih niso vložili organi in organizacije iz 123. člena tega poslovnika, se pošlje komisiji za vloge in pritožbe skupščine SFRJ.

b) Predlog za izdajo zakona

ba) Vsebina predloga za izdajo zakona

125. člen

Predlog za izdajo zakona mora vsebovati:

- 1) ustavno podlago za izdajo zakona;
- 2) oceno stanja na področju, ki ga je treba urediti z zakonom, in razloge, zaradi katerih je treba izdati zakon;

3) temeljna načela, na katerih naj bodo urejena razmerja na ustreznem področju, cilji, ki se želijo doseči, in posledice, ki bodo nastale na podlagi predlaganih rešitev za materialni in drug položaj delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti;

4) oceno o potrebi po finančnih sredstvih iz proračuna federacije, z naznačbo zneska, načina in možnosti njihove poravnave;

5) besedilo osnutka zakona, v katerem so v obliki pravnih določb formulirane rešitve, ki se predlagajo z obrazložitvijo, ki vsebuje pojasnila temeljnih pravnih institutov (osnutek zakona).

126. člen

Če so med izdelavo predloga za izdajo zakona konzultirani republiški in pokrajinski organi ter drugi organi in organizacije, se k predlogu za izdajo zakona priložijo mnenja in stališča teh organov in organizacij.

K predlogu za izdajo zakona se priloži tudi potrebna dokumentacija.

Če predlog za izdajo zakona vsebuje spremembe ali dopolnitve zakona, se skupaj s predlogom za izdajo zakona da tudi besedilo določb veljavnega zakona, ki se spreminjajo oziroma dopolnjujejo.

bb) Podajanje in pošiljanje predloga za izdajo zakona

127. člen

Predlog za izdajo zakona se pošlje predsedniku skupščine, ki ga pošlje predsedniku zbora.

Predsednik zbora pošlje predlog za izdajo zakona vsem delegatom, in sicer najpozneje 30 dni pred dnevom, določenim za sejo zbora, na kateri bo obravnavan ta predlog.

Predlog za izdajo zakona, katerega predlagatelj ni zvezni izvršni svet, pošlje predsednik zbora tudi zveznemu izvršnemu svetu.

128. člen

Predlog za izdajo zakona, ki ga ni dal zvezni izvršni svet, pošlje predsednik zbora tudi zveznemu izvršnemu svetu v mnenje.

bc) Obravnava predloga za izdajo zakona v odborih zbora

129. člen

Pred obravnavo predloga za izdajo zakona na seji zbora obravnava predlog pristojno delovno telo zbora, v katerega delovno področje spada vprašanje, ki se ureja z zakonom (matični odbor).

Če predlog za izdajo zakona zajema posamezna vprašanja, ki spadajo tudi v delovno področje drugih odborov zbora, bodo predlog glede teh vprašanj obravnavali ti odbori.

Če vsebuje predlog tudi določbe, s katerimi se angažirajo finančna sredstva iz proračuna federacije, bo predlog za izdajo zakona obravnaval tudi odbor zbora za proračun federacije.

Delovno telo ne more postaviti na dnevni red seje predloga za izdajo zakona, preden ne mine 15 dni od dneva, ko je bil ta predlog poslan delegatom.

130. člen

Po obravnavi predloga za izdajo zakona pošlje odbor zboru svoje poročilo z mnenjem in stališči, danimi med njegovo obravnavo.

Matični odbor je dolžan obravnavati tudi mnenja in stališča, ki so mu jih poslali drugi odbori zbora, ki so obravnavali predlog, in v poročilu, ki ga poda zboru, navede svoje mnenje tudi o mnenjih in stališčih teh odborov.

131. člen

Poročila odborov se pošiljajo predsedniku zbora, ki jih pošlje vsem delegatom, in sicer najpozneje 10 dni pred dnevom, določenim za sejo zbora, na kateri bo obravnavan predlog za izdajo zakona.

Poročila odborov se pošljejo tudi zakonodajno-pravni komisiji in vlagatelju predloga za izdajo najpozneje v 24 urah po končani seji odbora.

bd) Obravnava predloga za izdajo zakona v zakonodajno-pravni komisiji zbora

132. člen

Zakonodajno-pravna komisija zbora obravnava v okviru svojega delovnega področja predlog za izdajo zakona in daje zboru poročilo z mnenjem in predlogi.

Zakonodajno-pravna komisija daje v svojem poročilu zboru mnenje tudi o predlogih, ki so jih zboru dali odbori, ki so obravnavali predlog za izdajo zakona.

Poročilo zakonodajno-pravne komisije se dostavi predsedniku zbora, ki ga pošlje vsem delegatom najpozneje v 24 urah po končani seji komisije.

133. člen

Poročilo zakonodajno-pravne komisije se pošlje tudi matičnemu odboru, ki je obravnaval predlog za izdajo zakona, kot tudi vlagatelju predloga za izdajo zakona najpozneje v 24 urah po končani seji komisije.

Ce predlogi zakonodajno-pravne komisije niso v skladu s predlogi matičnega odbora, bo ta odbor pred obravnavo predloga v zboru obravnaval poročilo komisije in o svojem stališču obvestil zbor.

be) Obravnava predloga za izdajo zakona v zboru

134. člen

Vlagatelj predloga za izdajo zakona oziroma njegov predstavnik lahko na začetku obravnave kratko obrazloži predlog. Poleg tega ima pravico sodelovati med vso obravnavo, dajati pojasnila in dajati svoja mnenja.

Predstavnik zveznega izvršnega sveta lahko sodeluje med celotno obravnavo predloga za izdajo zakona, tudi če tega predloga ni dal zvezni izvršni svet.

135. člen

O predlogu za izdajo zakona na seji zbora se praviloma razpravlja ločeno v načelni obravnavi v posameznostih.

136. člen

Načelna obravnava predloga poteka tako, da delegati dajo svoja mnenja o ustavni podlagi, stanju na področju, ki ga je treba urediti z zakonom, o temeljnih načelih, na katerih naj bodo urejeni odnosi ali o finančnem delovanju bodočega zakona.

Po končani načelni obravnavi zbor s sklepom ugotovi svoje stališče o predlogu za izdajo zakona.

O sklepu zbora se obvesti vlagatelja predloga.

137. člen

Ce zbor s sklepom sprejme predlog za izdajo zakona, se preide na obravnavo predloga za izdajo zakona o posameznostih.

Obravnava predloga v posameznostih se opravi tako, da se razpravlja o besedilu osnutka zakona.

138. člen

Ce predlog za izdajo zakona ureja sistemska vprašanja, lahko predlagatelj ali delovno telo zbora predlaga zboru, da na posebni seji obravnava besedilo osnutka zakona.

139. člen

Po končani obravnavi zbor s sklepom določi svoja stališča in pripombe k posameznim določbam osnutka in jih pošlje vlagatelju predloga, da bi jih upošteval ob izdelavi predloga zakona.

Ce se vlagatelj predloga za izdajo zakona ne strinja s sklepom iz prejšnjega odstavka ali v drugih primerih, kadar to predlaga vlagatelj predloga za izdajo zakona, bo zbor s sklepom določil, naj predlog zakona izdela delovno telo zbora ali zvezni izvršni svet in da ga da zboru.

Če zbor ob obravnavi besedila osnutka ugotovi, da v osnutku niso ustrezno izražena temeljna načela, na katerih naj bodo urejena razmerja na področju, za katero se predlaga izdaja zakona, lahko zbor s sklepom obveže predlagatelja, naj izdela novo besedilo osnutka zakona, in ga da zboru v sprejetje.

140. člen

S sklepom o sprejetju predloga za izdajo zakona lahko zbor določi tudi organe in organizacije, ki bodo konzultirani ob izdelavi predloga tega zakona, kot tudi oblike sodelovanja z zainteresiranimi organi in organizacijami, ki lahko prispevajo k boljši izdelavi predloga zakona.

c) Predlog zakona

ca) Vsebina predloga zakona, njegovo podajanje, pošiljanje in obravnavanje v odborih zbora in zakonodajno-pravni komisiji

141. člen

Predlog zakona se daje v obliki, v kateri se izdaja zakon in mora biti obrazložen.

Obrazložitev zajema predvsem ustavno podlago za izdajo zakona, vprašanja, ki se rešujejo s predlogom zakona in pojasnilo temeljnih pravnih institutov, podatke o finančnih sredstvih, potrebnih za izvajanje zakona in o načinu zagotavljanja teh sredstev ter druge pomembne okoliščine v zvezi s predlaganimi rešitvami.

V obrazložitvi predloga zakona mora predlagatelj navesti pripombe in predloge, ki so bili dani k predlogu za izdajo zakona in ki jih predlagatelj ni sprejel, ter razloge, zaradi katerih jih ni sprejel.

142. člen

Zahtevo, katere namen je sprememba ali dopolnitev predloga zakona, daje pooblaščen predlagatelj v obliki amandmaja.

Predlog zakona in vse amandmaje k predlogu zakona pošlje predsednik zbora tudi komisiji skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov.

143. člen

Glede dajanja in pošiljanja predloga zakona zboru ter obravnave v odborih in zakonodajno-pravni komisiji se uporabljajo določbe tega poslovnika, ki se nanašajo na predlog za izdajo zakona.

cb) Obravnava predloga v zboru

144. člen

Vlagatelj predloga zakona oziroma njegov predstavnik lahko na začetku obravnave obrazloži predlog zakona. Poleg tega ima pravico, da sodeluje v vsej obravnavi predloga zakona, da daje pojasnila in svoja mnenja.

Predstavnik zveznega izvršnega sveta lahko sodeluje med vso obravnavo predloga zakona, tudi če zvezni izvršni svet ni predlagatelj.

145. člen

Obravnava predloga zakona na seji zbora zajema splošno obravnavo predloga in obravnavo besedila predloga.

Med splošno obravnavo se razpravlja o predlogu o načelu in lahko se podajajo mnenja, zahtevajo pojasnila in načenjajo vsa vprašanja v zvezi z rešitvami, danimi v predlogu.

Med obravnavo besedila predloga se razpravlja o predlogu po delih, poglavjih oziroma oddelkih, če pa se na seji tako sklene, tudi po členih. Med to obravnavo se odloča tudi o amandmajih.

Po končani obravnavi besedila predloga in ko zbor odloči o vseh amandmajih, odloča zbor o predlogu zakona v celoti.

cc) Amandmaji

146. člen

Amandma k predlogu zakona se daje pismeno.

Amandma mora biti obrazložen.

Če amandma vsebuje določbo, s katero se angažirajo finančna sredstva, mora vlagatelj amandmaja hkrati predlagati način zagotovitve teh sredstev.

147. člen

Amandma k predlogu zakona se lahko da najpozneje 10 dni pred dnem, določenim za sejo zbora, na kateri bo obravnavan predlog zakona, pošlje pa se predsedniku zbora.

148. člen

Amandma k predlogu zakona pošlje predsednik zbora takoj vsem delegatovm, matičnemu odboru, zakonodajno-pravni komisiji, vlagatelju predloga zakona in zveznemu izvršnemu svetu.

Če amandma k predlogu zakona vsebuje določbe, s katerimi se angažirajo finančna sredstva iz proračuna federacije, pošlje predsednik zbora amandma tudi odboru zbora za proračun federacije.

149. člen

Če amandma k predlogu zakona vsebuje določbe, s katerimi se spreminjajo načela, na katerih temelji zakon, ki jih je določil zbor med obravnavo predloga za izdajo zakona, ali če bi sprejetje amandmaja zahtevalo bistveno spremembo besedila predloga zakona, se o amandmaju ne more odločati na seji zbora, dokler matični odbori in zakonodajno-pravna komisija ne dajo zboru svojih poročil o tem amandmaju, o amandmaju iz drugega odstavka 148. člena tega poslovnika pa tudi, dokler odbor zbora za proračun federacije ne da svojega poročila o takšnem amandmaju.

150. člen

Delegat, katerega predlog podpre najmanj 9 delegatov, lahko izjemoma da amandma k predlogu zakona na seji zbora med obravnavo tega predloga. Tudi takšen amandma se daje pismeno in mora biti obrazložen.

Vlagatelj predloga zakona lahko daje amandmaje vse do konca obravnave predloga zakona.

Zvezni izvršni svet lahko do konca obravnave predloga zakona daje amandmaje tudi k predlogu zakona, ki ga sam ni dal.

Če amandma ni vložen v roku iz 147. člena tega poslovnika, se sodi, da je bil dan na seji zbora.

Amandmaji, ki so bili vloženi na seji zbora, morajo biti vročeni vsem delegatom v pisni obliki pred odločanjem o njih.

151. člen

Da bi lahko proučili amandma, dan na seji zbora, lahko zbor na predlog predsednika zbora, delegatov v zboru, delovnega telesa zbora, vlagatelja predloga ali zveznega izvršnega sveta prekine obravnavo in jo nadaljuje na isti seji ali pa odloži obravnavo za eno naslednjih sej zbora.

152. člen

Vlagatelj predloga zakona ima pravico, da se izreče o amandmajih k predlogu zakona.

Zvezni izvršni svet ima pravico, da se izreče o amandmaju, tudi če sam ni vlagatelj predloga zakona.

153. člen

Zbor lahko odloči, da se pred glasovanjem o vloženem amandmaju k predlogu zakona prekine obravnavo in amandma pošlje zakonodajno-pravni komisiji zaradi določitve končnega besedila določb, ki se spreminjajo z amandmajem, in usklajevanja drugih določb predloga zakona, ki so v zvezi s temi določbami.

154. člen

O vsakem amandmaju k predlogu zakona se med obravnavo besedila glasuje ločeno. Amandma, sprejet na seji zbora, postane sestavni del predloga zakona.

O amandmaju, s katerim se je strinjal vlagatelj predloga zakona, se glasuje med obravnavo samo, če to zahteva delegat, katerega zahtevo podpre najmanj 9 delegatov ali zvezni izvršni svet, kadar sam ni predlagatelj.

155. člen

O amandmajih se glasuje po vrstnem redu členov predloga zakona, na katere se nanašajo.

Če je k enemu členu predloga zakona dano več amandmajev, se najprej glasuje o amandmaju, ki najbolj odstopa od predlagane rešitve, in po tem kriteriju naprej o drugih amandmajih.

Če je bil dan amandma k amandmaju, se najprej glasuje o amandmaju, ki je bil dan k amandmaju.

d) Hitri postopek za izdajo zakona

156. člen

Zakon se lahko izjemoma izda tudi po hitrem postopku, v katerem se ne uporabljajo določbe tega poslovnika o predlogu za izdajo zakona in roki, ki so predpisani za posamezna dejanja v postopku za izdajo zakona.

Po hitrem postopku se lahko izda zakon samo takrat, kadar je to nujno zaradi preprečevanja in odpravljanja večjih motenj v gospodarstvu, ali kadar to zahtevajo interesi ljudske obrambe, državne varnosti ali večje elementarne nesreče ali druge izredne ali neodložljive potrebe države.

157. člen

Predlog, naj se zakon izda po hitrem postopku, mora biti posebej obrazložen.

V obrazložitvi predloga, naj se zakon izda po hitrem postopku, mora predlagatelj navesti razloge, zaradi katerih se predlaga izdaja zakona po hitrem postopku, in opozoriti na posledice, ki bi utegnile nastati, če zakon ne bi bil izdan po tem postopku.

Skupaj s predlogom, naj se zakon izda po hitrem postopku, se da tudi predlog tega zakona z obrazložitvijo.

158. člen

Ob določanju dnevnega reda odloča zbor najprej o predlogu, da se zakon izda po hitrem postopku.

Če predloga ni dal zvezni izvršni svet, bo zbor pred odločanjem zahteval od zveznega izvršnega sveta mnenje o tem predlogu.

159. člen

Če zbor sprejme predlog, naj se zakon izda po hitrem postopku, se začne z obravnavo predloga zakona na seji zbora.

Pred obravnavo predloga zakona na seji zbora, obravnavata predlog zakona matični odbor in zakonodajno-pravna komisija.

160. člen

Če zbor ne sprejme predloga, da se zakon izda po hitrem postopku, se uporabljajo določbe tega poslovnika o predlogu za izdajo zakona.

161. člen

K predlogu zakona, ki se izda po hitrem postopku, se lahko vloži amandma do konca obravnave.

Če se z amandmajem spreminjajo načela, na katerih temelji predlog zakona, ali če bi sprejetje amandmaja povzročilo bistveno spremembo besedila predloga zakona, ali če se z amandmajem angažirajo finančna sredstva, se bo z njim ravnalo tako, kot je določeno v 149. členu tega poslovnika.

Matični odbor in zakonodajno-pravna komisija morata takoj obravnavati amandma iz drugega odstavka tega člena in dati zboru poročilo z mnenji in predlogi o njem.

e) Javna razprava o predlogu za izdajo zakona

162. člen

Ko zbor sprejme predlog za izdajo zakona, lahko izjemno odloči, da se predlog za izdajo zakona ali posamezno vprašanje iz tega predloga da v javno razpravo, kadar gre za urejanje vprašanj na področju družbenoekonomskih in političnih odnosov, ki so posebnega pomena za delovne ljudi in občane, kot tudi kadar je nujna najširša konzultacija zainteresiranih organov in organizacij znanstvenih in strokovnih institucij, delovnih ljudi in občanov.

163. člen

Če odloči, da predlog za izdajo zakona ali posamezno vprašanje iz tega predloga da v javno razpravo, zbor s sklepom:

- določi način organiziranja in izvajanja javne razprave, ter pošlje vabilo vsem zainteresiranim organom in organizacijam, znanstvenim in strokovnim institucijam, delovnim ljudem in občanom, da sodelujejo v javni razpravi;

- določi delovno telo zbora, ki bo skrbelo za organizacijo in izvedbo javne razprave;
- določa vprašanja, ki bodo dana v javno razpravo in način, kako bodo objavljena;
- določa finančna sredstva za organiziranje in izvajanje javne razprave;
- določi način zbiranja in urejanja mnenj in predlogov iz javne razprave.

Predlog za izdajo zakona ali posamezno vprašanje iz tega predloga, ki se da v javno razpravo, se objavlja v vseh jezikih narodov Jugoslavije in v jezikih albanske in madžarske narodnosti.

164. člen

O rezultatih javne razprave delovno telo zbora poroča zboru.

Poročilo o rezultatih javne razprave vsebuje mnenja in predloge, dane v javni razpravi, in stališče delovnega telesa zbora o teh mnenjih in predlogih.

165. člen

Ko sprejme poročilo o rezultatih javne razprave, zbor zavzame stališča o mnenjih in predlogih iz javne razprave in o tem obvesti predlagatelja.

166. člen

Pri organiziranju in izvajanju javne razprave delovno telo zbora sodeluje z organi Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in organi drugih družbenopolitičnih organizacij, z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami ter skupnostmi in združenji, kot z znanstvenimi in strokovnimi institucijami.

2. Postopek za izdajo proračuna federacije in zaključnega računa federacije

167. člen

Postopek za izdajo proračuna federacije začne zvezni izvršni svet.

168. člen

Predlog za izdajo proračuna (temelje in osnutek) in predlog proračuna federacije zbor obravnava in sprejema v skladu z določbami tega poslovnika, po katerih se obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in predlog zakona.

Zbor ne more sprejeti predloga proračuna, dokler zbor republik in pokrajin ne določi celotnega obsega izdatkov proračuna federacije.

169. člen

Dokumentacija k predlogu za izdajo proračuna federacije mora med drugim vsebovati informacijo o izvršitvi proračuna v prvem polletju tekočega leta in presojo izvršitve proračuna do konca tega leta.

170. člen

Vsa delovna telesa zbora obravnavajo v okviru svojega delovnega področja predlog za sprejetje proračuna ter delovne programe zveznih upravnih organov in zveznih organizacij, ki se financirajo iz proračuna federacije.

171. člen

Predlog zaključnega računa federacije za prejšnje leto daje zboru v sprejetje zvezni izvršni svet v roku, ki je predviden z zakonom.

Predlog zaključnega računa daje zvezni izvršni svet skupaj s poročilom službe družbenega knjigovodstva.

Zvezni upravni organi in zvezne organizacije, ki morajo po zakonu dajati letna poročila o svojem delu skupščini SFRJ, dajejo ta poročila v roku, ki je predpisan za sprejetje predloga zaključnega računa federacije.

Vsa delovna telesa zbora obravnavajo v okviru svojega delovnega področja predlog zaključnega računa federacije skupaj s poročilom službe družbenega knjigovodstva in letnimi poročili zveznih upravnih organov in zveznih organizacij.

3. Postopek za ratifikacijo mednarodnih pogodb

172. člen

Mednarodne pogodbe iz svoje pristojnosti zbor ratificira z zakonom.

173. člen

Postopek za izdajo zakona o ratifikaciji mednarodnih pogodb začne zvezni izvršni svet s predlogom zakona o ratifikaciji.

174. člen

Predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe vsebuje tudi popolno besedilo mednarodne pogodbe, katere ratifikacija se predlaga.

V obrazložitvi predloga zakona je treba navesti razloge, zaradi katerih se predlaga ratifikacija mednarodne pogodbe, posebej pa je treba opozoriti na dopolnitve in spremembe veljavnih zakonov oziroma potrebo po izdaji novih zakonov, ki jih zahteva mednarodna pogodba, katere ratifikacija se predlaga.

175. člen

Med obravnavo predloga zakona zbor odloča o potrebi po ratifikaciji mednarodne pogodbe, o morebitnih pridržkih v zvezi s pogodbo, če so takšni pridržki s to pogodbo dovoljeni, ter o drugih načelnih vprašanjih.

V postopku za ratifikacijo mednarodne pogodbe se smiselno uporabljajo določbe tega poslovnika, ki se nanašajo na postopek za izdajo zakona.

4. Postopek za izdajo drugih predpisov in splošnih aktov, razen zakonov

176. člen

Predpisi in splošni akti skupščine SFRJ, razen zakonov, proračuna in zaključnega računa federacije, se izdajajo po določbah tega poslovnika o predlogu zakona, če s tem poslovníkom ni drugače določeno.

177. člen

Zbor lahko na predlog predlagatelja, delegatov, delovnega telesa zbora in predsednika zbora odloči, da predlog predpisa ali splošnega akta iz 176. člena tega poslovnika obravnava po postopku, predvidenem za izdajo zakona.

178. člen

O predlogu drugega predpisa ali splošnega akta iz 176. člena tega poslovnika se na seji zbora vodi enotna obravnava.

Zbor lahko na predlog predlagatelja akta, delegatov v zboru ali delovnega telesa zbora odloči, da posebej opravi splošno obravnavo predloga, posebej pa obravnavo besedila predloga.

5. Postopek za izdajo odloka o obveznosti izvršitve zveznega zakona, drugega predpisa ali splošnega akta

179. člen

Obvestilo zveznega izvršnega sveta ali izvršnega sveta republike oziroma avtonomne pokrajine o sporu med zveznim upravnim organom in republiškim oziroma pokrajinskim upravnim organom glede izpolnjevanja obveznosti organov v republiki oziroma avtonomni pokrajini, da izvrši zvezni zakon, drug predpis ali splošni akt, se pošlje predsedniku zbora, ki ga pošlje vsem delegatom, matičnemu odboru in zakonodajno-pravni komisiji zbora.

180. člen

Matični odbor zbora zbira podatke od zveznega upravnega organa in republiškega oziroma pokrajinskega upravnega organa v sporu in lahko na svojo sejo pokliče predstavnike teh organov, da bi dali svoja mnenja in stališča.

V svojem poročilu, ki ga daje zboru, poroča odbor tudi o stališčih organov v sporu.

Skupaj s poročilom podaja matični odbor tudi predlog odloka o načinu rešitve spornega vprašanja.

181. člen

Ko sprejme poročili matičnega odbora in zakonodajno-pravne komisije zbora, ju predsednik zbora pošlje vsem delegatom in vstavi sporno vprašanje v predlog dnevnega reda prve naslednje seje zbora.

Zbor obravnava obvestilo zveznega izvršnega sveta ali izvršnega sveta republike oziroma avtonomne pokrajine in poročili matičnega odbora in zakonodajno-pravne komisije zbora ter sprejme odlok o spornem vprašanju in o obveznosti izvrševanja zveznega zakona, drugega predpisa ali splošnega akta.

6. Izdaja zakonov o postopku sklepanja mednarodnih pogodb

182. člen

Zakon o postopku sklepanja mednarodnih pogodb, ki zahtevajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških oziroma pokrajinskih zakonov, ali iz katerih izvirajo posebne obveznosti za eno ali več republik ali avtonomnih pokrajin, izdaja zbor ob soglasju republiških in pokrajinskih skupščin.

183. člen

Predlog za izdajo zakona, ki ga je sprejel zbor, pošlje predsednik zbora v mnenje republiškim in pokrajinskim skupščinam.

Po dobljenem mnenju republiških in pokrajinskih skupščin pripravi predlagatelj zakona predlog zakona, ki ga sprejme zbor. Predsednik zbora pošlje predlog zakona republiškim in pokrajinskim skupščinam.

184. člen

Zakon je sprejet, kadar se z besedilom zakona, ki ga je sprejel zbor, strinjajo republiške in pokrajinske skupščine.

Po dobljenem soglasju republiških in pokrajinskih skupščin zbor s sklepom ugotovi, da je dano soglasje republiških in pokrajinskih skupščin in da je zakon sprejet.

B. POSTOPEK VOLITEV, IMENOVANJA IN RAZREŠITEV

1. Izvolitev funkcionarjev skupščine SFRJ.

a) Izvolitev predsednika in podpredsednika skupščine SFRJ

185. člen

Predlog kandidature za izvolitev predsednika skupščine SFRJ da komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja. Predlog lahko da tudi skupina najmanj 10 delegatov na podlagi predloga zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Predlog skupine najmanj 10 delegatov v zboru se pošlje komisiji skupščine SFRJ za volitve in imenovanja zaradi mnenja o tem predlogu in se skupaj z mnenjem komisije pošlje vsem delegatom.

Predlog kandidature mora biti poslan delegatom do začetka seje, na kateri bodo volitve.

Če predlog kandidature ni bil poslan delegatom osem dni pred sejo, na kateri bodo volitve, se na zahtevo enega delegata, ki ga podpre devet delegatov, odločanje o predlogu odloži do naslednje seje, ki ne bo prej kot osem dni po tem, ko so delegati prejeli predlog.

Poročevalec komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja in eden izmed predlagateljev kandidature, ki jo je predlagala skupina delegatov, imata pravico, da na seji obrazložita predlog.

186. člen

Glasovanje za izvolitev predsednika skupščine SFRJ je praviloma javno.

Glasovanje je tajno, če to zahteva en delegat, ki ga podpre najmanj devet delegatov.

187. člen

Če so volitve za predsednika skupščine SFRJ tajne, se glasuje z glasovnicami.

Na vsaki glasovnici morajo biti natisnjena imena vseh predlaganih kandidatov, in sicer po tistem vrstnem redu, kot so bili dani predlogi predsedniku zbora. Pred imenom vsakega kandidata mora biti zaporedna številka.

Vse glasovnice so enake velikosti, oblike in barve. Na vsaki glasovnici je vtisnjen pečat skupščine SFRJ.

188. člen

Volitve vodi predsednik zbora, ki mu pri delu pomagajo tajnik zbora in 4–8 delegatov, ki so bili izvoljeni na seji.

189. člen

Vsak delegat dobi eno glasovnico.

Ko so glasovnice razdeljene in ko predsednik zbora ugotovi, da je vsak delegat dobil glasovnico, pojasni način glasovanja in določi čas za izpolnjevanje glasovnic.

Delegat glasuje tako, da obkroži zaporedno številko pred imenom kandidata.

Ko mine čas, določen za izpolnjevanje glasovnic, pokliče predsednik zbora delegate, naj oddajo glasovnice.

Vsak delegat osebno spusti prepognjeno glasovnico v eno izmed postavljenih glasovalnih skrinjic, katerih število določi predsednik zbora.

Pri vsaki glasovalni skrinjici je navzoč eden izmed delegatov, ki so bili na seji izvoljeni za pomoč predsedniku zbora pri volitvah.

190. člen

Ko vsi navzoči delegati glasujejo in predsednik zbora objavi, da je glasovanje končano, se začne z ugotavljanjem izida glasovanja.

Izid glasovanja se ugotovi na podlagi oddanih glasovnic v dvorani, v kateri je seja.

Predsednik zbora objavi izid glasovanja in sporoči, koliko delegatov je glasovalo in koliko izmed njih za posameznega izmed predlaganih kandidatov.

191. člen

Za predsednika skupščine SFRJ je v zboru izvoljen kandidat, ki je dobil večino glasov navzočih delegatov. Če noben kandidat ni dobil določene večine, se glasovanje ponovi.

192. člen

Podpredsednik skupščine SFRJ se voli po izvolitvi predsednika skupščine SFRJ.

b) Izvolitev predsednika in podpredsednika zbora

193. člen

Predlaganje kandidature ter izvolitev predsednika in podpredsednika zbora se opravi v skladu z določbami tega poslovnika o predlaganju kandidature in o izvolitvi predsednika skupščine SFRJ.

c) Izvolitev skupnih delovnih teles skupščine SFRJ in delovnih teles zbora

194. člen

Delovna telesa skupščine SFRJ in delovna telesa zbora se v celoti volijo na podlagi kandidatnih list. Vsaka kandidatna lista mora vsebovati poleg kandidatov za predsednika delovnega telesa toliko kandidatov, kolikor članov se voli v delovno telo.

Posamezni člani delovnih teles se volijo na podlagi posameznih predlogov.

195. člen

Predlog kandidature za izvolitev skupnih delovnih teles skupščine SFRJ in delovnih teles zbora predlaga komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja. Predlog kandidature lahko predlaga tudi skupina najmanj 10 delegatov.

Poročevalec komisije za volitve in imenovanja in eden izmed predlagateljev kandidature, ki jo je predlagala skupina delegatov, imata pravico, da na seji obrazložita predlog.

Predlog kandidature se da predsedniku zbora.

Predlogi se dajejo pisмено najpozneje 24 ur pred začetkom seje, na kateri bodo volitve.

Vsi predlogi morajo biti poslani delegatom do začetka seje, na kateri bodo volitve.

Če posamezen predlog ni poslan delegatom osem dni pred sejo, na kateri bodo volitve, se na zahtevo enega delegata, ki ga podpre devet delegatov, odločanje o tem predlogu odloži do naslednje seje, ki ne bo prej kot osem dni po tem, ko je bil delegatom poslan predlog.

196. člen

Volitve skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ in delovnih teles zbora so praviloma javne.

197. člen

Če zbor sklene, da bodo volitve skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ in delovnih teles zbora tajne, se glasuje z eno glasovnico.

V glasovnico se vnašajo vse predlagane kandidatne liste za izvolitev delovnega telesa v celoti oziroma imena vseh kandidatov za posameznega člana delovnega telesa po tistem vrstnem redu, kot so bili predlagani. Pred

imenom kandidatov za predsednika na vsaki kandidatni listi za izvolitev delovnega telesa v celoti oziroma pred imenom vsakega izmed kandidatov za izvolitev posameznega člana delovnega telesa mora biti zaporedna številka.

198. člen

Pri volitvah delovnih teles v celoti se glasuje za kandidatno listo. Delegat glasuje tako, da obkroži številko pred imenom kandidata za predsednika delovnega telesa.

Pri volitvah posameznega člana delovnih teles se glasuje za vsakega kandidata posebej. Delegat glasuje tako, da obkroži številke pred imeni kandidatov za člana delovnega telesa.

199. člen

Če nobena kandidatna lista oziroma noben kandidat ne dobi pri glasovanju določene večine, se ponovno glasuje.

Pred ponovnim glasovanjem lahko predlagatelji umaknejo svoje predloge kandidature, lahko pa dajo tudi nove predloge.

Pri ponovnem glasovanju se glasuje za vse prej predlagane kandidatne liste oziroma predlagane kandidate, če predlog kandidature ni bil umaknjen, kot tudi za nove kandidatne liste oziroma nove kandidate, če so dodatno predlagani.

200. člen

Glede vsega drugega se pri volitvah teh delovnih teles smiselno uporabljajo določbe tega poslovnika o izvolitvi predsednika skupščine SFRJ.

d) Imenovanje generalnega tajnika skupščine SFRJ, namestnika generalnega tajnika skupščine SFRJ in tajnika zbora

201. člen

Predložitev predloga kandidature in imenovanje generalnega tajnika skupščine SFRJ, namestnika generalnega tajnika skupščine SFRJ in tajnika zbora se opravi v skladu z določbami tega poslovnika o predlaganju kandidature in izvolitvi funkcionarjev skupščine SFRJ.

2. Izvolitev predsednika in članov zveznega izvršnega sveta

202. člen

Predsednik zveznega izvršnega sveta se voli na predlog predsedstva SFRJ, člani zveznega izvršnega sveta pa na predlog kandidatov za predsednika zveznega izvršnega sveta na podlagi mnenja komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

Na predlog kandidatov za predsednika zveznega izvršnega sveta in na podlagi mnenja komisije za volitve in imenovanja skupščine SFRJ se imenujejo zvezni sekretarji in drugi funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, ki so člani ZIS.

203. člen

Predsednik zveznega izvršnega sveta se izvoli v skladu z določbami tega poslovnika o izvolitvi predsednika skupščine SFRJ, člani zveznega izvršnega sveta pa v skladu z določbami tega poslovnika o izvolitvi delovnih teles skupščine SFRJ.

3. Imenovanje funkcionarjev v zveznih upravnih organih in članov kolegijskih teles

204. člen

Funkcionarji in člani kolegijskih teles, ki jih na podlagi ustave SFRJ, zveznega zakona ali poslovnika SFRJ imenuje skupščina SFRJ, se imenujejo na predlog predlagateljev, ki so določeni v ustavi SFRJ ali zveznem zakonu.

S predlogom za imenovanje funkcionarjev se pošlje tudi mnenje komisije za volitve in imenovanja skupščine SFRJ, če le-ta ni vlagateljica predloga.

205. člen

Funkcionarji oziroma člani kolegijskih teles iz 204. člena tega poslovnika se imenujejo v skladu z določbami tega poslovnika o izvolitvi funkcionarjev skupščine SFRJ oziroma o izvolitvi delovnih teles zbora.

4. Izvolitev predsednika in sodnikov Ustavnega sodišča Jugoslavije in članov sveta federacije

206. člen

Predsednik in sodniki Ustavnega sodišča Jugoslavije ter člani sveta federacije se volijo na predlog predsedstva SFRJ.

Volitve se opravijo v skladu z določbami tega poslovnika o izvolitvi predsednika skupščine SFRJ.

5. Izvolitev predsednika in sodnikov zveznega sodišča ter imenovanje zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja, zveznega javnega tožilca in drugih funkcionarjev v pravosodnih organih federacije, ki jih imenuje skupščina SFRJ, kot tudi funkcionarjev in drugih kolegijskih teles, določenih z zveznim zakonom ali drugim splošnim aktom skupščine SFRJ

207. člen

Izvolitev predsednika in sodnikov zveznega sodišča ter imenovanje zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja, zveznega javnega tožilca, drugih funkcionarjev v pravosodnih organih federacije, ki jih imenuje skupščina SFRJ, kot tudi funkcionarjev in drugih kolegijskih teles, določenih z zveznim zakonom ali drugim splošnim aktom skupščine SFRJ, se opravi na predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

Pred imenovanjem namestnikov zveznega javnega tožilca zbor določi število namestnikov, ki bodo imenovani.

208. člen

Izvolitev oziroma imenovanje se opravi v skladu z določbami tega poslovnika o izvolitvi predsednika skupščine SFRJ.

6. Postopek za razrešitev

209. člen

Postopek za razrešitev predsednika in članov zveznega izvršnega sveta in posameznega člana zveznega izvršnega sveta lahko sproži 10 delegatov s postavljanjem vprašanja zaupnice predsedniku in članom zveznega izvršnega sveta oziroma posameznemu članu zveznega izvršnega sveta.

Vprašanje zaupnice se postavi pisмено med dvema sejama zbora in pošlje predsedniku zbora, lahko pa se postavi tudi ustmeno na seji zbora. Vprašanje zaupnice mora biti obrazloženo.

Vprašanje zaupnice, ki je postavljeno med dvema sejama zboru, pošlje predsednik zbora takoj vsem delegatom in da vprašanje zaupnice v predlog dnevnega reda prve naslednje seje zbora.

210. člen

Predsednik zveznega izvršnega sveta lahko predlaga, naj se razreši posamezni član zveznega izvršnega sveta in funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ.

Predlog za razrešitev posameznega člana zveznega izvršnega sveta in funkcionarja, ki vodi zvezni upravni organ, ki ga ni dal zvezni izvršni svet, se pošlje zveznemu izvršnemu svetu v mnenje.

211. člen

Postopek za razrešitev zveznih funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje skupščina SFRJ, sproži predlagatelj, ki je po določbah tega poslovnika ali poslovnika skupščine SFRJ pooblaščen, da predlaga njihovo izvolitev oziroma imenovanje ali pa komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

Predlog za razrešitev zveznih funkcionarjev, ki jih voli oziroma imenuje skupščina SFRJ, ki ga ni dala komisija za volitve in imenovanja, obravnava ta komisija in pošlje zboru svoje obrazloženo mnenje o tem predlogu.

212. člen

Ob sprejemanju odloka o razrešitvi funkcionarjev zveznih organov lahko zbor določi osebo, ki bo do izvolitve novega funkcionarja nadomeščala funkcionarja, ki je razrešen.

213. člen

O razrešitvi predsednika in članov zveznega izvršnega sveta se obvesti predsedstvo SFRJ.

214. člen

Glede vsega drugega se v postopku za razrešitev smiselno uporabljajo določbe tega poslovnika, ki se nanašajo na postopek pri volitvah oziroma imenovanju.

C. POSTOPEK OBRAVNAVE DRUGIH VPRAŠANJ V ZBORU

215. člen

Zbor obravnava druga vprašanja iz svojega delovnega področja v skladu z določbami tega poslovnika o izdaji aktov.

Ob obravnavi vprašanj iz prvega odstavka tega člena zbor lahko:

- sprejme sklep o potrebi, da se izda nov zakon oziroma spremeni ali dopolni veljavni zakon, drug predpis ali splošni akt iz njegovega delovnega področja;
- predlaga zboru republik in pokrajin, da sprejme nov oziroma spremeni ali dopolni veljavni zakon, predpise ali splošne akte iz svojega delovnega področja;
- da smernice zveznemu izvršnemu svetu oziroma zveznemu upravnemu organu in zvezni organizaciji;
- da priporočilo, s katerim bo državne organe, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije, združenja in skupnosti opozoril na ukrepe, ki bi bili potrebni za rešitev določenega vprašanja iz delovnega področja zbora;
- sprejme sklep ob obravnavi poročil in predlogov delovnih teles zbora ter poročil zveznih organov in organizacij;
- konča razpravo o vprašanju, ki ga obravnava, tudi brez zavzemanja stališč.

D. POSEBEN POSTOPEK ZA OBRAVNAVO IN ODLOČANJE O PREDLOGU ZAKONA, DRUGEM PREDPISU ALI SPLOŠNEM AKTU OZIROMA DRUGEM VPRAŠANJU SPLOŠNEGA POMENA ZA REPUBLIKO OZIROMA AVTONOMNO POKRAJINO

216. člen

Poseben postopek za obravnavo in odločanje o predlogu zakona, drugem predpisu ali splošnem aktu oziroma drugem vprašanju splošnega pomena za republiko oziroma avtonomno pokrajino in za enakopravnost narodov in narodnosti (v nadaljnjem besedilu: poseben postopek) se začne na zahtevo večine delegatov iz ene republike oziroma avtonomne pokrajine.

217. člen

Zahteva za poseben postopek se lahko da med obravnavo predloga za izdajo zakona ali predloga zakona, drugega predpisa ali splošnega akta oziroma med obravnavo drugega vprašanja na seji zbora, do konca obravnave in prehoda na glasovanje.

Če je zahteva poslana predsedniku zbora pismeno pred dnevom, ko je seja, seznani predsednik zbora delegate z zahtevo na začetku obravnave predloga akta oziroma drugega vprašanja, na katero se nanaša zahteva.

218. člen

Zahteva za poseben postopek mora biti obrazložena.

219. člen

Ko je dana zahteva za poseben postopek, prekine predsednik zbora razpravo o predlogu akta oziroma o drugem vprašanju, na katero se nanaša zahteva, in predlaga zboru, naj s sklepom določi način izvajanja posebnega postopka v skladu z določbami tega poslovnika.

Dokler ni končan poseben postopek, zbor ne more začeti obravnave spornega akta oziroma drugega vprašanja.

220. člen

Predsednik zbora pokliče predlagatelja, naj se izreče o vloženi zahtevi za začetek posebnega postopka.

Če predlagatelj akta ob dajanju zahteve za poseben postopek spremeni ali dopolni svoj predlog, bo predsednik zbora poklical vlagatelje zahteve, naj se izrečejo, ali ostajajo pri zahtevi.

Če vlagatelji zahteve odstopijo od svoje zahteve, bo končan poseben postopek in se bo nadaljevala obravnava.

Če vlagatelji zahteve ostanejo pri svoji zahtevi, se bo nadaljeval poseben postopek.

221. člen

Zbor lahko s sklepom določi, da sporno vprašanje, na katero opozarjajo vlagatelji zahteve za poseben postopek, vrne v ponovno obravnavo predlagatelju akta, ali pa da obravnavo tega vprašanja zaupa matičnemu odboru zbora ali posebnemu delovnemu telesu zbora, ki ga ustanovi v ta namen, in jim določi rok za poročanje o spornem vprašanju.

Zbor lahko odloči, da sporno vprašanje obravnava tudi zakonodajno-pravna komisija.

Zbor s sklepom določi tudi rok, v katerem se bo ponovno obravnavalo sporno vprašanje. Ta rok ne sme biti krajši kot 24 ur.

222. člen

Predlagatelj akta, matični odbor zbora oziroma posebno delovno telo, ki je bilo ustanovljeno za obravnavo zahteve, se morajo o vprašanju, na katero se nanaša zahteva, posvetovati s pristojnimi organi republik in avtonomnih pokrajin in zveznim izvršnim svetom, če le-ta ni predlagatelj akta, ter z drugimi zainteresiranimi organi in organizacijami, zbrati morajo potrebno dokumentacijo ter opraviti potrebne analize ter na podlagi tega predlagati način rešitve spornega vprašanja.

Predlagatelj akta, matični odbor zbora oziroma posebno delovno telo zbora obvesti zbor o sprejetem stališču. Poročilo mora biti obrazloženo in vsebovati mora predloge za rešitev spornega vprašanja.

Pred obravnavo na seji zbora se poročilo pošlje vlagateljem predloga za začetek posebnega postopka in predlagatelju akta, če mu zbor ni naložil podajanja predloga za rešitev spornega vprašanja.

Če predlagatelj akta ni zvezni izvršni svet, se poročilo pošlje zveznemu izvršnemu svetu.

223. člen

Zbor obravnava poročilo predlagatelja akta, matičnega odbora zbora oziroma posebnega delovnega telesa zbora.

Zbor lahko med obravnavo s sklepom določi, da mora predlagatelj akta, matični odbor zbora oziroma posebno delovno telo zbora ponovno obravnavati sporno vprašanje zaradi dopolnitve svojega poročila, ter v roku, ki ga določi zbor, dati poročilo.

224. člen

Če predlagatelji posebnega postopka sprejmejo poročilo za rešitev spornega vprašanja, zbor s sklepom ugotovi, da je poseben postopek končan in nadaljuje obravnavo predloga akta oziroma drugega vprašanja.

Če se predlagatelji posebnega postopka ne strinjajo s predlogom za rešitev spornega vprašanja, se to vprašanje umakne z dnevnega reda in se lahko postavi na dnevni red na predlog predlagatelja ne prej kot mesec dni po tem, ko je bilo umaknjeno z dnevnega reda.

Sporno vprašanje se lahko postavi na dnevni red seje zbora tudi pred potekom enega meseca, če se predlagatelji posebnega postopka strinjajo s spremenjenim predlogom za rešitev spornega vprašanja ali če odstopijo od zahteve za poseben postopek.

E. POSTOPEK ZA OBRAVNAVO INTERPELACIJE

225. člen

Najmanj 10 delegatov v zboru lahko da interpelacijo za obravnavo določenih političnih vprašanj v zvezi z delom zveznega izvršnega sveta.

Interpelacija se predloži pismeno, podpisujejo pa jo vsi delegati, ki so jo dali.

Delegati pošljejo interpelacijo predsedniku zbora.

226. člen

Predsednik zbora pošlje interpelacijo predsedniku zveznega izvršnega sveta, delegatom in predsedniku skupščine SFRJ.

227. člen

Zvezni izvršni svet obravnava interpelacijo in pošlje predsedniku zbora pismeno poročilo o svojih mnenjih in stališčih v zvezi z interpelacijo.

Zvezni izvršni svet mora poslati poročilo v zvezi z interpelacijo predsedniku zbora najpozneje mesec dni po dnevu prejetja interpelacije.

Predsednik zbora pošlje poročilo zveznega izvršnega sveta vsem delegatom.

228. člen

Interpelacija se postavlja na dnevni red seje zbora kot posebna točka. Interpelacija se postavi na dnevni red prve naslednje seje zbora ne prej kot 10 dni po tem, ko je bilo delegatom poslano poročilo zveznega izvršnega sveta.

Če zvezni izvršni svet ne pošlje poročila v roku iz 227. člena tega poslovnika, se interpelacija postavi na dnevni red prve naslednje seje zbora po poteku tega roka.

229. člen

Eden izmed delegatov, ki so dali interpelacijo, ima pravico, da na seji zbora obrazloži interpelacijo.

Predstavniki zveznega izvršnega sveta imajo pravico, da na seji ustmeno obrazloži poročilo zveznega izvršnega sveta.

230. člen

Zbor lahko konča obravnavo interpelacije s sklepom, s katerim določi svoje stališče o vprašanjih, ki so bila načeta z interpelacijo, lahko pa da tudi smernice zveznemu izvršnemu svetu za izvajanje politike ali izvrševanje zakona, drugega predpisa ali splošnega akta v zvezi z interpelacijo.

Obravnava interpelacije se lahko v zboru konča brez posebnega sklepa.

Po končani obravnavi interpelacije lahko zbor postavi tudi vprašanje zaupnice zveznemu izvršnemu svetu.

231. člen

Delegati, ki so dali interpelacijo, jo lahko umaknejo do konca obravnave.

F. POSTOPEK V ZVEZI Z DELEGATSKIMI VPRAŠANJI

232. člen

Delegat ima pravico, da zveznemu izvršnemu svetu in funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, postavljajo vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti, v okviru delovnega področja zbora (delegatsko vprašanje).

233. člen

Vprašanja zveznemu izvršnemu svetu in funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, lahko delegati postavljajo ustmeno na seji zbora, med dvema sejama zbora pa pisмено prek predsednika zbora.

Če predsednik zbora sodi, da je postavljeno vprašanje v skladu z določbami tega poslovnika, ga pošlje zveznemu izvršnemu svetu oziroma funkcionarju, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo.

Če sodi, da postavljeno vprašanje ni v skladu z določbami tega poslovnika, bo predsednik zbora opozoril vlagatelja vprašanja na to, in ga poklical, naj svoje vprašanje uskladi s temi določbami.

Če vlagatelj vprašanja ne uskladi svojega vprašanja z določbami tega poslovnika, predsednik zbora ne bo poslal tega vprašanja zveznemu izvršnemu svetu oziroma funkcionarju, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo in bo o tem obvestil vlagatelja vprašanja. V zvezi s tem obvestilom lahko vlagatelj vprašanja na seji zbora zahteva, da se njegovo vprašanje pošlje zveznemu izvršnemu svetu oziroma funkcionarju, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo. O zahtevi odloča zbor brez razprave.

234. člen

Predstavniki zveznega izvršnega sveta oziroma funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, lahko odgovori na isti seji, na kateri je bilo postavljeno vprašanje. Če ta predstavnik oziroma funkcionar ne more odgovoriti na seji, na kateri je bilo vprašanje postavljeno, mora odgovoriti na naslednji seji zbora.

Na pisмено postavljeno vprašanje se odgovori na prvi naslednji seji zbora, če je bilo to vprašanje poslano zveznemu izvršnemu svetu oziroma funkcionarju, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, najpozneje 8 dni pred dnem, določenim za sejo.

235. člen

Delegat lahko zahteva, da se pisмено odgovori na postavljeno vprašanje.

Pisмени odgovor na ustno postavljeno vprašanje se daje v osmih dneh po tem, ko je bilo postavljeno vprašanje, pisмени odgovor na pisмено postavljeno vprašanje pa v osmih dneh po tem, ko je bilo vprašanje poslano zveznemu izvršnemu svetu oziroma funkcionarju, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, pošlje pa se predsedniku zbora.

Predsednik zbora pošlje odgovor vlagatelju vprašanja, na prvi naslednji seji zbora, na katere dnevnem redu so odgovori na postavljena vprašanja, pa obvesti tudi zbor o postavljenem vprašanju in odgovoru.

236. člen

Na zahtevo predstavnika zveznega izvršnega sveta oziroma funkcionarja, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, lahko zbor podaljša roke za odgovore, določene v 234. in 235. členu tega poslovnika.

237. člen

Na vprašanje, postavljeno zveznemu izvršnemu svetu, odgovarja določeni predstavnik tega sveta, na vprašanje, postavljeno funkcionarju, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, pa lahko poleg tega funkcionarja odgovori tudi funkcionar, ki ga nadomešča po veljavnih predpisih.

Predstavniki zveznega izvršnega sveta oziroma funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, ni dolžan odgovoriti na postavljeno vprašanje, če se to vprašanje ne nanaša na njegovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti.

Če bi se odgovor nanašal na vprašanje, ki pomeni državno ali uradno tajnost, lahko zvezni izvršni svet oziroma funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ ali zvezno organizacijo, predlaga, da se odgovori na seji zbora brez navzočnosti javnosti ali na zaprti seji odbora zbora, v katerega delovno področje spada to vprašanje. O tem predlogu odloča zbor.

238. člen

Po dobljenem odgovoru lahko delegat, ki je postavil vprašanje, na seji zbora postavi dopolnilno vprašanje.

Po dobljenem odgovoru na postavljeno vprašanje in morebitno dopolnilno vprašanje lahko delegat na način, določen s tem poslovnikom, predlaga, naj se stvar, na katero se nanaša njegovo vprašanje, postavi na dnevni red te ali ene izmed naslednjih sej zbora.

239. člen

Vprašanja, ki jih delegati postavljajo zveznemu izvršnemu svetu in funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe ali zvezne organizacije ter odgovori na ta vprašanja morajo biti kratki in ne smejo imeti obeležja razpravljanja o stvareh, na katere se ta vprašanja nanašajo.

240. člen

Delegat ima pravico, da funkcionarjem in kolegijskim organom, ki vodijo organizacije, ki na podlagi zakona opravljajo javna pooblastila v zadevah, ki imajo pomen za federacijo, postavi vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove dejavnosti v okviru opravljanja javnih pooblastil.

Glede načina postavljanja vprašanj funkcionarjem iz prvega odstavka tega člena in odgovorov na ta vprašanja se smiselno uporabljajo določbe tega poslovnika o načinu postavljanja vprašanj zveznemu izvršnemu svetu in funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe ali zvezne organizacije, in odgovarjanja na ta vprašanja.

G. POSTOPEK V ZVEZI Z ZAHTEVANJEM OBVESTIL

241. člen

V zvezi z zahtevanjem obvestil iz 13. člena tega poslovnika se smiselno uporabljajo določbe o postopku v zvezi z delegatskimi vprašanji.

H. POSTOPEK V ZVEZI S PREDLOGOM ZA ZAČETEK POSTOPKA ZA PRESOJO
USTAVNOSTI ZAKONA

242. člen

Predsednik zbora pošlje predlog Ustavnega sodišča Jugoslavije za začetek postopka za presojo ustavnosti zakona, ki mu ga je poslal predsednik skupščine SFRJ, v obravnavo matičnemu odboru in zakonodajno-pravni komisiji zbora.

243. člen

Matični odbor zbora obravnava predlog in o tem podaja zboru poročilo.

Poročilo matičnega odbora se pošlje tudi zakonodajno-pravni komisiji.

Zakonodajno-pravna komisija zbora obravnava predlog za začetek postopka za presojo ustavnosti zakona skupaj s poročilom matičnega odbora s stališča ustavnosti tega zakona.

Ce zakonodajno-pravna komisija ob obravnavi predloga ugotovi, da so razlogi za spremembo ali dopolnitev zakona, drugega predpisa ali splošnega akta, na katerega se predlog nanaša, ali da je potrebno, da zbor najprej zavzame načelno stališča o vprašanju, na katero se nanaša predlog, bo poslala predlog za presojo ustavnosti predsedniku zbora, da bi ga dal na seji zbora.

244. člen

Zbor obravnava predlog ustavnega sodišča skupaj s poročilom matičnega odbora in zakonodajno-pravne komisije in če ugotovi, da je treba spremeniti ali dopolniti zakon, drug predpis ali splošni akt, na katerega se predlog nanaša, bo določil organ ali delovno telo zbora, ki bo dalo predlog za spremembo ali dopolnitev zakona, drugega predpisa ali splošnega akta.

Ce zbor ugotovi, da ni razloga za spremembo ali dopolnitev zakona, predpisa ali drugega splošnega akta, na katerega se nanaša predlog, bo predsednik zbora pripravil odgovor, ki ga bo poslal Ustavnemu sodišču Jugoslavije.

245. člen

Ob obravnavi predloga za presojo ustavnosti zakona, drugega predpisa ali splošnega akta bosta matični odbor in zakonodajno-pravna komisija predlagala predsedniku zbora funkcionarja, ki ga on določi, da predstavlja skupščino SFRJ v postopku pred Ustavnim sodiščem Jugoslavije.

VII PROGRAMIRANJE DELA ZBORA

246. člen

Za opravljanje nalog iz svojega delovnega področja zbor sprejema programe in načrte svojega dela.

247. člen

Delovni program zbora vsebuje:

- 1) naloge in zadeve, ki jih je treba opraviti v obdobju, za katero se sprejema program,
- 2) telesa oziroma organe, odgovorne za organiziranje in opravljanje posameznih nalog in zadev, določenih s programom (nosilci zadev),
- 3) telesa, organe, organizacije in službe, ki bodo opravljale strokovne zadeve za pripravo in izdelavo gradiv v zvezi z nalogami in zadevami, določenimi z delovnim programom, ali ki bodo sodelovali pri opravljanju teh zadev,
- 4) oblike sodelovanja z zainteresiranimi organi in organizacijami pri opravljanju posameznih nalog, določenih z delovnimi programi,
- 5) delovna telesa zbora, ki bodo obravnavala gradiva pred njihovim podajanjem na sejo zbora,
- 6) roke, v katerih je treba opraviti posamezne zadeve.

248. člen

Delovni program zbora se določa za obdobje enega leta.

Obdobje enega leta, za katero se sprejema delovni program zbora, se začne 10. septembra tekočega leta, konča pa se 10. julija naslednjega leta.

Zbor lahko sklene, da sprejme program svojega dela tudi za obdobje, daljše kot eno leto.

249. člen

Podlaga za izdelavo delovnega programa zbora so zadeve, ki izvirajo iz ustave SFRJ, zveznih zakonov, družbenih načrtov, drugih splošnih aktov in določene politike skupščine SFRJ ter iz programov in drugih dokumentov družbenopolitičnih organizacij.

250. člen

Vstavljanje posameznih nalog in zadev v delovni program zbora lahko predlagajo delegati, delovno telo zbora, zbor republik in pokrajin, predsedstvo SFRJ, zvezni izvršni svet, zvezni upravni organi in zvezne organizacije ter republiške skupščine in skupščini avtonomnih pokrajin.

Pobudo za vstavljanje posameznih vprašanj v delovni program zbora lahko dajo Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije, Zveza komunistov Jugoslavije, Zveza sindikatov Jugoslavije ter druge družbenopolitične in družbene organizacije, zvezna gospodarska zbornica in druge samoupravne organizacije, združenja in skupnosti v federaciji.

251. člen

Na podlagi predloga in pobud iz 250. člena tega poslovnika določi predsednik zbora predlog delovnega programa zbora skupaj s predsedniki delovnih teles zbora.

Predlog delovnega programa zbora se pošlje zaradi dajanja mnenj in predlogov vsem delegatom, zboru republik in pokrajin, vsem pooblaščenim predlagateljem zakonov (121. člen) in republiškimi skupščinam in skupščinama avtonomnih pokrajin ter drugim organom in organizacijam, ki imajo pravico dati pobudo za izdajo zakona (123. člen).

252. člen

Pred obravnavo predloga delovnega programa na seji zbora obravnavajo predlog delovna telesa zbora.

Delovna telesa zbora obravnavajo tudi mnenja in predloge, ki so jih poslali organi in organizacije, ki jim je bil predlog programa poslan zaradi dajanja mnenj in predlogov.

253. člen

Predlog delovnega programa se pošlje tudi predsedstvu skupščine SFRJ zaradi usklajevanja delovnega programa zbora z delovnim programom zbora republik in pokrajin in delovnim programom zveznega izvršnega sveta.

254. člen

Zbor obravnava predlog delovnega programa ter mnenja in predloge, ki so jih dali organi in organizacije, ki jim je bil predlog poslan zaradi dajanja mnenj in predlogov.

Pred začetkom obravnave predloga delovnega programa predsednik zbora seznani zbor z izvršitvijo delovnega programa v prejšnjem obdobju in z delom v zvezi s pripravo predloga programa za naslednje obdobje.

Zbor sprejme delovni program na svoji prvi seji po poletnih počitnicah, če ne sklene drugače.

255. člen

Delovni program zbora se objavi kot posebna publikacija.

256. člen

Na podlagi delovnega programa zbor določi periodične načrte svojega dela.

S periodičnimi načrti se določajo naloge in zadeve, ki jih bo zbor opravljal v vsakem trimesečju obdobja, za katero je sprejet delovni program, kot tudi datumi sej zbora, na katerih bodo opravljene te zadeve.

Periodični načrti se praviloma določajo pred začetkom trimesečja, za katero se sprejemajo.

257. člen

Na podlagi delovnega programa in načrta zbora določijo delovna telesa zbora svoje delovne programe in načrte.

258. člen

Delovna telesa zbora vnašajo v svoj delovni program oziroma načrt naloge in zadeve, ki v skladu z njihovim delovnim področjem izvirajo iz programa oziroma delovnega načrta zbora.

Delovna telesa zbora lahko vstavijo v svoj delovni program oziroma načrt tudi druge zadeve in naloge, ki jih bodo na svojo pobudo opravljali v obdobju, za katero se sprejema delovni program oziroma delovni načrt.

259. člen

Glede delovnih programov in načrtov delovnih teles zbora se smiselno uporabljajo določbe tega poslovnika o delovnem programu zbora.

260. člen

O sprejetem delovnem programu oziroma načrtu delovna telesa zbora obvestijo predsednika zbora.

VIII

SODELOVANJE ZBORA Z USTREZNIMI ZBORI REPUBLIŠKIH SKUPŠČIN IN
SKUPŠČIN AVTONOMNIH POKRAJIN

261. člen

Zbor pri izpolnjevanju svojih pravic in dolžnosti sodeluje z ustreznimi zbori republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin.

To sodelovanje zbor in njegova delovna telesa uresničujejo zlasti:

- s pošiljanjem predlogov za izdajo zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov in predlogov teh aktov, kot tudi drugih gradiv, o katerih razpravljajo in odločajo;
- z izmenjavo informacijskega in dokumentacijskega gradiva iz dela zbora in njegovih delovnih teles;
- z izmenjavo mnenj in stališč o vprašanjih iz delovnega področja zbora;
- na skupnih sestankih s predsedniki zborov oziroma s predstavniki ustreznih delovnih teles;
- z drugimi oblikami medsebojnega sodelovanja.

262. člen

Predsednik zbora obvesti ustrezne zборе republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin o datumu seje zbora in jim pošlje predlog dnevnega reda seje z ustreznim gradivom.

Delovna telesa zbora obvestijo ustrezna delovna telesa republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin o datumu svojih sej in jim pošiljajo predloge dnevnega reda in ustrezno gradivo.

263. člen

Zbor lahko zahteva mnenja ustreznih zborov republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin o posameznih vprašanjih, ki jih obravnava.

Mnenja, ki jih ustrezni zbori republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin pošljejo zboru na svojo pobudo ali na zahtevo zbora, se obravnavajo na seji zbora.

264. člen

Pri obravnavi vprašanj, na katera se nanaša mnenje ustreznih zborov republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin, zavzame zbor stališče o tem mnenju in o svojem stališču obvesti predsednika ustreznega zbora republiške skupščine oziroma skupščine avtonomne pokrajine.

IX

SLUŽBA ZBORA

265. člen

Služba zbora opravlja strokovne in druge zadeve, ki se nanašajo na pripravo delovnih programov in načrtov zbora in delovnih teles ter spremljanje njihovega izvajanja, na pripravljane in organiziranje sej zbora in delovnih teles, zagotavljanje in dajanje strokovnih mnenj v zvezi z delom zbora in delovnih teles, zagotavljanje in pripravljane dokumentacijskega gradiva in podatkov, potrebnih za delo zbora in delovnih teles, pripravljane predlogov aktov na zahtevo zbora in delovnih teles ter spremljanje izvrševanja sklepov zbora in delovnih teles.

Služba zbora opravlja strokovne in druge zadeve za potrebe delegatov pri opravljanju njihove funkcije, ki se nanašajo na pripravljane predlogov aktov in amandmajev k predlogom aktov, uresničevanje pobud in predlogov delegatov za obravnavo vprašanj iz delovnega področja zbora, pripravljane vprašanj in interpelacij delegatom ter zahtevanje pojasnil in obvestil, zagotavljanje dopolnilne dokumentacije, obveščanje in dajanje pojasnil in strokovnih mnenj.

266. člen

Delovna telesa zbora imajo tajnika.

Tajnik delovnega telesa pomaga predsedniku delovnega telesa pri pripravi seje, pripravlja poročila s seje delovnega telesa, zapisnike in druge materiale s seje delovnega telesa, organizira in opravlja druge strokovne zadeve za potrebe delovnega telesa.

Tajnik delovnega telesa odgovarja za svoje delo predsedniku delovnega telesa in tajniku zbora.

X

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

267. člen

Zbor lahko na predlog matičnega odbora in na mnenje zakonodajno-pravne komisije zbora o tem predlogu odloči, da se lahko posamezni roki, ki so s tem poslovníkom določeni za izdajo zakonov, skrajšajo za zakone, ki jih je po 17. členu ustavnega zakona za izvajanje ustave SFRJ treba izdati do 30. junija 1975, ali pa če gre za izdajo posameznih ukrepov za izvršitev resolucije o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975. (Uradni list SFRJ, št. 66/74).

268. člen

Z uveljavitvijo tega poslovníka preneha veljati odlok o začasnem poslovnem redu zveznega zbora skupščine SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 25/74).

269. člen

Ta poslovnik začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.

Beograd, 7. januarja 1975

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR

Priloga 9

NEKATERE IZKUŠNJE IZ DOSEDANJEGA DELA ZVEZNEGA ZBORA
IN NJEGOVIH DELOVNIH TELES

1. Uvodne opombe

Zvezni zbor skupščine SFRJ je bil 15. in 17. maja 1974 prvič konstituiran na delegatskem načelu.

Ker je skupščina SFRJ oziroma zvezni zbor sestavni del enotnega skupščinskega sistema, ki temelji na delegatski podlagi, kot tudi ena izmed konkretnih oblik, v kateri se uresničuje delegatski sistem, je nujno analizirati izkušnje iz dela zbora in njegovih delovnih teles. Pri tem je treba poudariti, da je časovno obdobje delovanja in dela zveznega zbora prekratko za posploševanje izkušenj iz tega dela in za oceno o tem delu.

Tukaj bomo z razumljivimi zadržki skušali dati prve odgovore na vprašanja:

- ali je organizacija zbora ustrezno postavljena glede na izvrševanje delovnega področja oziroma delovnega programa zbora;
- kakšne so izkušnje iz programiranja dela zbora in iz realizacije določenega delovnega programa;
- kako se v praksi dela zbora in njegovih delovnih teles uresničujejo odnosi do zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov;
- kakšna so spoznanja in kakšna je stopnja resničnega povezovanja delegatov v zveznem zboru s svojo samoupravno bazo;
- kakšno je in kako se spreminja in izboljšuje sodelovanje z republičkimi skupščinami in skupščinama avtonomnih pokrajin;
- kako poteka sodelovanje z družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami in združenji na ravni federacije;
- kako se zagotavljajo pogoji za delo delegatov v zboru ipd. (obveščanje, uresničevanje enakopravnosti jezikov in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije, javnost dela itd.).

Pozornost zaslužijo tudi delegatska vprašanja kot eden izmed instrumentov uveljavljanja pravic delegatov oziroma političnega nadzorstva nad delom zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov kot tudi nov postopek izdaje proračuna federacije.

Ocene o delu in delovanju zveznega zbora kot delegatskega zbora bomo lahko dali na podlagi izkušenj in prakse, ki jih bomo pridobili in gradili v nadaljnjem delu zbora.

2. Delovno področje zbora

Na podlagi položaja, narave in vloge zborov v skupščini SFRJ je ustava SFRJ ex konstitutione izključila pravilo dvodomnosti pri odločanju zborov, načelo dvodomnosti oziroma enakopravnega odločanja zborov pa je zadržala samo kot izjemo.

Kljub temu, da je ustava SFRJ zelo natančno določila delovno področje vsakega zbora, so bili vseeno potrebni dodatni naporji za nadaljnje preciziranje delovnega področja zborov, zlasti glede t. i. mejnih vprašanj. To je bilo direktno povezano z dejstvom, da ima vsak zbor v bistvu posebno delovno področje, določeno z ustavo SFRJ.

V zvezi z razmejitvijo delovnega področja zborov sta zakonodajno-pravni komisiji obeh zborov obravnavali nekatera vprašanja natančnejšega določanja delovnega področja zveznega zbora in zbora republik in pokrajin ter dali konkreten prispevek k temu delu. Na podlagi mnenj in predlogov zakonodajno-pravnih komisij sta bila delovna programa in poslovnika zborov v določeni meri precizirana. Čeprav ustava SFRJ ni puščala prostora za drugačne razloge, je bilo v zvezi s tem razčiščeno, da spadajo v delovno področje oziroma delovni program zveznega zbora zvezni zakoni, ki urejajo: status Narodne banke Jugoslavije, njeno organizacijo in položaj delovne skupnosti in Narodni banki Jugoslavije; izdajanje bankovcev in kovancev; menico; ček; vrednostne papirje; določanje organov devizne kontrole in njihova pooblastila; formiranje blagovnih rezerv; ukrepe za varstvo enotnosti jugoslovanskega trga in ukrepe za varstvo pred monopolom in nelojalnim tekmovanjem ter druge zvezne zakone, ki zagotavljajo enotnost jugoslovanskega trga in (intervenčne) zakone iz 267. člena ustave SFRJ.

Prve izkušnje iz dela v zvezi z določanjem delovnega programa zveznega zbora in zlasti v zvezi z usklajevanjem obstoječih zveznih zakonov z ustavo SFRJ oziroma pripravami za izdajo novih zveznih zakonov v okvirih funkcij federacije, določenih z ustavo SFRJ, vsiljujejo potrebo, da se nekatere splošne formulacije ustave SFRJ o pravicah in dolžnostih federacije obdelajo (razčlenijo in elaborirajo), oziroma da se zagotovi njihova strokovna, znanstvena in druga kompetentna interpretacija, preden se preide na izdelavo ustreznih zveznih zakonov in drugo aktivnost (na primer formulacije „temelji“, „temeljna razmerja“, „temelji sistema“, „temeljne pravice delovnih ljudi za zagotovitev njihove socialne varnosti in solidarnosti“ ipd.). Ta potreba postaja zlasti aktualna, ko gre za uresničevanje tistih vprašanj iz delovnega področja zveznega zbora, ki se ne uresničujejo z izdajo zakonov in drugih predpisov, temveč glede katerih deluje skupščina SFRJ oziroma zvezni zbor kot „organ družbenega samoupravljanja“.

Težko je trditi, da dajejo načela, določbe in intencije ustave SFRJ ter tolmačenje ustave SFRJ (in tudi republiških ustav in ustavnih zakonov avtonomnih pokrajin) v kontekstu dovolj prostora za tavanje in večje nejasnosti glede določenosti funkcij federacije. Toda določene zahteve po takšnih interpretacijah oziroma elaboriranju ustave SFRJ glede preciziranja funkcij federacije potencira dejstvo, da je nova ustava pomembno spremenila položaj federacije tudi v odnosih med federacijo in republikami in avtonomnima pokrajinama ter da ima zvezni zbor poleg drugih družbenih dejavnikov posebno odgovornost pri realizaciji takšnega ustavnega koncepta federacije.

3. Organizacija zborov

Da bi lahko uspešno izpolnjeval naloge, ki izvirajo iz pristojnosti zveznega zbora, je zbor določil svojo organizacijo. V tem smislu je v zboru ustanovljeno devet odborov (za družbenoekonomske odnose, za družbenopolitične odnose, za notranjo politiko, za zunanjo politiko, za ljudsko obrambo, za proračun federacije, za pravosodje, za delo, zdravstvo in socialno politiko, za vprašanja borcev in vojaških invalidov), zakonodajno-pravno komisijo in mandatno-imunitetno komisijo kot stalna delovna telesa zbora.

Ker je treba spodbuditi in pospešiti popolnejše uresničevanje ustave SFRJ na področju združenega dela in prometa oziroma v zvezi s tem pripraviti pri realizaciji delovnega programa zbora določene zelo zahtevne in pomembne sistemske zakone, je zbor ustanovil tudi dve komisiji s to nalogo (komisijo za pripravo zakonov s področja združenega dela in komisijo za pripravo zakonov s področja prometa). Poleg tega je zbor na prvi seji ustanovil komisijo za izdelavo poslovnika zveznega zbora, skupaj z zborom republik in pokrajin pa komisijo za izdelavo poslovnika skupščine SFRJ.

Prve izkušnje iz dela delovnih teles zbora kažejo, da ta telesa „pokrivajo“ vsa vprašanja iz delovnega področja zbora in da so na tej podlagi delovno razmejeni tako delovna področja kot tudi delovni programi delovnih teles zbora. Če v vsakem konkretnem primeru to ni najustreznejše storjeno, lahko delovna telesa zbora med drugim obravnavajo tudi vprašanja iz delovnega področja drugega telesa, ki spadajo delno tudi v njihovo delovno področje in podajajo svoje predloge in mnenja zboru in pod. Pripomniti je treba, da imajo določena delovna telesa zbora v primerjavi z drugimi delovnimi telesi veliko širše delovno področje oziroma obsejnejši delovni program (npr. odbor za družbenoekonomske odnose in dr.).

Pri nadaljnjem delu zbora se bo pokazalo, ali je ta organizacija zbora najustreznejša, in v skladu s tem bo ustrezno izboljšana. S tega stališča bo treba obravnavati tudi že določena priporočila. Obstaja namreč napotek, da bi bilo treba v zboru ustanoviti delovno telo, ki bi kompleksno spremljalo izvajanje in uresničevanje ustave SFRJ, kot tudi delovno telo za spremljanje izvajanja politike in izvrševanja zveznih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ oziroma zveznega zbora. Hkrati pa imamo opozorilo, da za to niso potrebna posebna delovna telesa. To zaradi tega, ker je po eni strani spremljanje izvajanja ustave SFRJ obveznost vseh družbenih dejavnikov (tako delovnih teles zbora kot tudi samega zbora), po drugi strani pa je spremljanje izvajanja politike in izvrševanja zveznih zakonov ter drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ naloga

vsakega delovnega telesa zbora v okviru svojega delovnega področja (tudi samega zbora) in ker je ustava SFRJ v okviru pravic in dolžnosti federacije določila posebno odgovornost zveznega izvršnega sveta pred skupščino SFRJ za stanje na vseh področjih družbenega življenja in za izvajanje politike in izvrševanje zveznih zakonov ter drugih predpisov ter splošnih aktov skupščine SFRJ. Poleg tega bodo tudi nedavno ustanovljeni zvezni sveti na določen način s svojim delom in delovanjem „zajeli“ in posvečali pozornost vprašanjem, za katera gre.

4. Programiranje dela zbora

Neposredno po konstituiranju je zbor začel pripravljati delovni program.

Pri določanju programa zbora smo izhajali predvsem iz obveznosti, ki izvirajo iz nove ustave SFRJ in stališč X. kongresa ZKJ. Prizadevali smo si, da delovni program zbora izrazi zahteve prve etape izvajanja in uresničevanja ustave SFRJ in da zajame zakonodajno in drugo aktivnost iz delovnega področja zbora, ki bo pomenila bistveno razčlenitev načel, norm in intencij ustave SFRJ in s tem korak naprej pri razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov.

Pred sprejetjem delovnega programa zbora se je razvila aktivnost delegatov v samoupravni bazi, sodelovanje z ustreznimi telesi republiških in pokrajinskih skupščin ter z vodstvi družbenopolitičnih in družbenih organizacij in združenj v federaciji. Poleg tega je bila hkrati zagotovljena popolna koordinacija pri določanju delovnih programov zborov skupščine SFRJ in delovnega programa zveznega izvršnega sveta, kar je privedlo do soglasja teh programov glede vseh bistvenih vprašanj kot tudi nosilcev nalog, rokov obravnavanja posameznih vprašanj ipd.

Delovni program zbora je bil med obravnavo in sprejetjem ocenjen kot zelo ambiciozen. Toda takšen program so zahtevale številne konkretne obveznosti iz ustavnega zakona za izvajanje ustave SFRJ glede usklajevanja zveznih zakonov z ustavo SFRJ v določenem roku kot tudi obravnavanja drugih vprašanj v zvezi z izvajanjem in uresničevanjem ustave SFRJ in zveznih zakonov ter spodbujanja prakse na ustreznih področjih družbenega življenja na ustavnih temeljih.

Zbor je dal svojemu delovnemu programu orientacijsko naravo in ga s tem odprl tudi do drugih aktualnih potreb samoupravne in splošne družbene prakse.

Za delovni program zveznega zbora od septembra 1974 do julija 1975 je zaradi potrebe po usklajevanju zveznih zakonov z ustavo SFRJ značilna zelo izražena zakonodajna dejavnost (predvideva se sprejetje 90 zakonov in obravnava okrog 30 analitičnih materialov).

Posebno mesto in pomen v delovnem programu zbora so dobili sistemski zakoni o organizacijah združenega dela, družbeni lastnini, temeljnih lastninskih razmerjih, temeljih sistema družbenega načrtovanja, obligacijah in pogodbah, položaju, pravicah in dolžnostih družbenega pravobranilca samoupravljanja, zvezni upravi, zakoni s področja pravosodja in dr.

Izkušnje iz določanja delovnega programa zveznega zbora od septembra 1974 do julija 1975 so pokazale, da je odprtost pri določanju delovnega programa dala pozitivne rezultate, oziroma da delovnega programa zbora ni mogoče pripravljati brez ustrezne aktivnosti samoupravne baze in drugih odgovornih družbenih dejavnikov v republikah, avtonomnih pokrajinah in federaciji.

5. Realizacija programa zbora

V začetku oktobra 1974 je zbor sprejel delovni program od septembra 1974 do julija 1975 in hkrati sprejel operativni načrt realizacije delovnega programa od septembra do decembra 1974.

Zbor je imel sedem sej. Na teh sejah se je razen na prvi seji, na kateri je bil konstituiran zbor in kjer so bile opravljene volitve in imenovanja iz njegovega delovnega področja oziroma iz okvirov pravic in dolžnosti skupščine SFRJ, razpravljalo in odločalo o 90 vprašanjih (delovna telesa zbora so imela v tem obdobju 59 sej in so na njih obravnavala 218 vprašanj).

Od 90 vprašanj, ki jih je zbor obravnaval oziroma o katerih je odločal, je bilo 31 vprašanj predvideno z operativnim načrtom za četrto trimesečje leta 1974, 22 vprašanj, predvidenih s tem operativnim načrtom pa niso obravnavala niti delovna telesa zbora niti sam zbor. Pri tem je zbor definitivno obravnaval oziroma odločal o 11 vprašanjih, predvidenih z operativnim načrtom za četrto trimesečje leta 1974, medtem ko je bilo drugih 20 vprašanj obravnavanih v zboru ali v delovnih telesih zbora kot ena izmed faz zakonodajnega postopka izdaje zakona oziroma kot analitično gradivo ipd.

Kot smo že videli, je zbor v četrtem trimesečju obravnaval 59 vprašanj, ki niso bila predvidena v operativnem načrtu za to trimesečje. Analiza teh vprašanj kaže, da gre najpogosteje za t. i. intervenčne zakone (manjšega obsega in zahtevnosti), za posamezne spremembe in dopolnitve določenih veljavnih zveznih zakonov in za ratifikacijo mednarodnih konvencij ipd.

Dinamika pri realizaciji delovnega programa zbora, ki je bila predvidena z operativnim načrtom za četrto trimesečje leta 1974, je bila zmanjšana tudi zaradi ocene delovnih teles, da določeni zakonski projekti oziroma analitično gradivo ni na takšni stopnji pripravljenosti, da bi lahko bili podlaga za obravnavo in odločanje v zboru kot tudi zaradi dogovora z nosilci strokovne obdelave in predlagatelji zakonov, da se opravijo nujne dodatne konzultacije in proučevanja. Nosilci strokovne obdelave niso pravočasno poslali skupščini SFRJ oziroma zveznemu zboru nekaterih pripravljenih zakonskih projektov, ker jih zaradi prevelike zasedenosti zvezni izvršni svet ni mogel prej obravnavati (osnutek zveznega zakona o prekrških in dr.), prav tako pa tudi ne svet za družbenopolitično ureditev (osnutek zakona o položaju, pravicah in dolžnostih družbenega pravobranilca samoupravljanja, osnutek zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja in dr.).

Pri obravnavi predloga za izdajo zakona o zvezni upravi z osnutkom zakona je zbor zahteval, naj predlagatelj pripravi novo besedilo osnutka zakona in naj ob izdelavi tega besedila osnutka izhaja iz mnenj in predlogov delovnih teles zbora, ter skupaj z novim besedilom osnutka zakona dostavi tudi širšo dokumentacijo. Zbor je sprejel takšen sklep, čeprav bi moral po ustavnem zakonu za izvajanje ustave SFRJ do 31. decembra 1974 uskladiti zakone o zvezni upravi z ustavo SFRJ, ker je upošteval resnost zahtev, ki so jih predlagatelju v zvezi z zakonskim projektom postavila delovna telesa zbora. Skoraj enaka situacija je bila tudi v zvezi z obravnavo predloga za izdajo zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov ter o urejanju kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks z osnutkom zakona.

Poudariti je treba, da so bila ta vprašanja vstavljena v delovni program zbora: gospodarska gibanja za obdobje januar–maj 1974, uresničevanje politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 in priprava takšnega dokumenta za leto 1975 ter osnutek resolucije o temeljih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975 iz pristojnosti zbora republik in pokrajin. Zaradi aktualnosti in pomena teh vprašanj, določene njihove povezanosti z vprašanji iz delovnega področja zveznega zbora pa so delegati v zveznem zboru izrazili svojo zainteresiranost za obravnavo teh vprašanj.

Določeno število zakonskih projektov in analitičnih materialov, predvidenih z operativnim načrtom za četrto trimesečje leta 1974, je bilo pripravljeno v delovnih telesih zbora oziroma so jih skupščini SFRJ predlagatelji poslali, ali pa so jih pripravili nosilci strokovne obdelave zakonskih projektov ipd. Nekatera izmed teh vprašanj so obravnavala delovna telesa zbora, in to bo vsekakor pomembno vplivalo na možnost intenziviranja realizacije delovnega programa zbora v okviru prvega trimesečja leta 1975 in tako ublažilo evidentne zamude pri realizaciji delovnega programa zbora oziroma operativnega načrta za četrto trimesečje 1974. Delovna telesa zbora so pripravljena intenzivirati delo v zvezi z realizacijo delovnega programa, vendar pa bo to precej odvisno od možnosti zveznih upravnih organov, da pripravijo ustrezne zakonske projekte.

Navedeni podatki kažejo, da je realizacija dogovorjenih nalog v precejšnji zamudi in da se lahko zaradi tega, ker ni pripravljeno za obravnavo okrog 20 vprašanj iz operativnega načrta za četrto trimesečje 1974, upravičeno postavi vprašanje realnosti tega načrta. V vsakem primeru je potrebna popolnejša analiza vzrokov za zamudo pri realizaciji delovnega programa zbora. Vse to pa ne osvobaja, temveč nasprotno, obvezuje, da vsi zainteresirani in odgovorni organi, organizacije in strokovne službe povečajo napore in koordinacijo za pripravo in realizacijo delovnega programa zbora.

6. Nekateri izkušnje iz dela zbora in njegovih delovnih teles

a) Uresničevanje pravic in dolžnosti delegatov v zveznem zboru

Ker sta položaj delegatov v zveznem zboru in sploh uresničevanje delegatskega sistema v tem zboru posebno zapletena in specifična, se je na samem začetku dela zveznega zbora v praksi postavilo vprašanje narave mandata delegatov v zveznem zboru in njihove odgovornosti.

Za proučevanje položaja oziroma uresničevanje pravic, dolžnosti in odgovornosti delegatov v zveznem zboru je odbor zbora za družbenopolitične odnose (v začetku oktobra 1974) pripravil teze o sodelovanju zveznega zbora skupščine SFRJ z drugimi organi in organizacijami. Te teze so obravnavale druga delovna telesa zbora in sekcija kluba delegatov v zveznem zboru. Teze so rabile tudi kot ena izmed delovnih podlag za urejanje določenih aspektov pozicije delegatov v predlogu poslovnika zveznega zbora.

Odbor za družbenopolitične odnose je v svojih tezah izhajal med drugim iz ugotovitve, da po ustavi SFRJ vsak delegat v zveznem zboru izvira iz delegacije določene temeljne samoupravne organizacije ali skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije, da pa se o njegovi izvolitvi izrečejo delegati v vseh občinskih skupščinah na ozemlju republike oziroma avtonomne pokrajine in da iz tega izhaja, da je delegat v zveznem zboru odgovoren delegacijam temeljnih samoupravnih organizacij ali skupnosti oziroma družbenopolitičnih organizacij in skupnosti samoupravnega in družbenopolitičnega organiziranja vseh delovnih ljudi republike oziroma avtonomne pokrajine. Pri tem so poudarili, da so uresničevanje delegatskega sistema v zveznem zboru oziroma uresničevanje pravic, dolžnosti in odgovornosti delegatov v tem zboru, precej odvisni od stopnje organiziranosti samoupravne baze in v zvezi s tem od delovanja družbenopolitičnih organizacij, da pravočasno določijo enotne smernice za delo delegatov v zveznem zboru itd. Čeprav so glavni nosilci organiziranja samoupravne podlage v republiki oziroma avtonomni pokrajini družbenopolitične organizacije, morajo delegati v zveznem zboru glede tega imeti posebno pomembno vlogo. V tem okviru morajo tudi pobude delegatov v samoupravni bazi in iniciative te samoupravne baze dobiti širšo verifikacijo v republiki oziroma avtonomni pokrajini, preden postanejo predmet obravnave v zveznem zboru. Ni pa ustavno-pravnih ovir, da delegat tudi individualno sproža določene pobude v zveznem zboru in njegovih delovnih telesih itd.

V sekciji kluba delegatov v zveznem zboru pa so opozarjali na težave pri uresničevanju pravic in dolžnosti delegatov v zveznem zboru ter na začetno prakso in oblike povezovanja delegatov v tem zboru s samoupravno bazo v posameznih republikah in avtonomnih pokrajinah (na primer povezovanje z delegacijami, ki so predlagale delegata; povezovanje delegatov z republiški oziroma pokrajinskimi organizacijami SZDL; organiziranje sestankov delegatov v zveznem zboru iz določenih republik oziroma avtonomne pokrajine kot oblika dela; udeležba delegatov v zveznem zboru pri delu ustreznih zborov republiških skupščin oziroma skupščin avtonomnih pokrajin in njihovih delovnih teles ipd.).

V vseh dosedanjih razpravah obstaja polno soglasje glede tega, da delegat v zveznem zboru ne more biti nosilec interesov izključno tiste samoupravne organizacije ali skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije, ki ji neposredno pripada, temveč da mora izražati interese in uresničevati odgovornost pred delegacijami, ki so ga delegirale oziroma pred občinskimi skupščinami, ki so ga izvolile, ter da se delegati v zveznem zboru ne morejo konstituirati kot delegacija. Določene razlike pa se pojavljajo glede načina in poti, da delegat pride do enotnih smernic in osnovnih stališč samoupravne baze v republiki oziroma avtonomni pokrajini. Navedene razlike pa so manjše, kot je na prvi pogled videti, ker stališča posameznih republik in avtonomnih pokrajin o določenih vprašanjih pravzaprav izvirajo iz objektivne stvarnosti vsake izmed njih in ker je največ teh interesov znanih in formuliranih oziroma bilo predmet pogostih obravnavanj v republikah oziroma avtonomnih pokrajinah. Preprosto rečeno, včasih bo naloga delegatov v zveznem zboru to, da pridejo oziroma da dobijo aktualizirane in precizirane smernice ter temeljna stališča o vprašanjih, o katerih v konkretnem primeru odloča zvezni zbor, oziroma da preverijo aktualnost „smernic“ samoupravne baze v republiki oziroma avtonomni pokrajini.

Na podlagi dosedanjega dela delegatov v zboru je težko posploševati prakso, ali oziroma koliko delujejo delegati na podlagi sinteze stališč samoupravne baze v republikah oziroma avtonomnih pokrajinah. Vidni pa so prvi rezultati takšnega delovanja delegatov, čeprav še niso ustvarjeni niti osnovni pogoji za takšno delovanje in takšno odgovornost delegatov pred samoupravno bazo. Utemeljeno lahko domnevamo, da se bo takšna praksa razvijala, kot je že rečeno, vzporedno s stopnjo organiziranosti samoupravne baze za določanje smernic za delo delegatov v zveznem zboru — kjer se v bistvu začneja proces odločanja v zveznem zboru.

Očitno je potrebno analizirati prakso delovanja in uresničevanja delegatskega sistema v zveznem zboru, posebno s stališča povezovanja delegatov v tem zboru s samoupravno bazo v republikah in avtonomnih pokrajinah, da bi uskladili in usmerili to prakso v duhu intencij ustave SFRJ. Ob pojmovanju delegatskega sistema kot procesa je treba v tem sklopu organizirati spremljanje, proučevanje in nadaljnjo obdelavo delegatskega sistema v celoti, v konkretnem primeru pa predvsem uresničevanje tega sistema v zveznem zboru, posebno s stališča poti in načina konstituiranja in formuliranja enotnih smernic samoupravne baze v republikah in avtonomnih pokrajinah in v zvezi s tem zagotovitev pogojev, da delegat v zveznem zboru lahko dejansko in konkretno, ne pa samo načelno in abstraktno izraža avtentične interese svoje jasno definirane samoupravne baze in ji je tudi odgovoren. Vzporedno s tem je treba narediti premišljene korake in druge politične akcije in ukrepe, da bi spodbujali in usmerjali procese vse bolj bogate realizacije delegatskega sistema.

b) Izkušnje iz dela delovnih teles zbor

Na podlagi delovnega programa zbora so delovna telesa zbora glede na njihovo delovno področje določila svoje delovne programe. Sicer pa so bila delovna telesa najneposredneje vključena v izdelavo in določevanje delovnega programa zbora za ustrezna področja. Tako kot je delovni program zbora organizacijske narave, so delovni programi delovnih teles orientacijske narave. Takšna narava njihovih delovnih programov omogoča delovnim telesom, da v delovne programe vključijo in pripravijo za zbor oziroma mu predložijo obravnavo določenih aktualnih vprašanj iz okvirov delovnega področja zbora. Nekatera delovna telesa zbora so v svoje programe že vključila širši krog vprašanj, kot jih vključuje delovni program zbora za ustrezno področje.

Pred sejami zbora so se redno sestajala delovna telesa zbora; na teh sejah so obravnavali zakonske projekte in analitično gradivo. Dosedanja praksa je pokazala, da je takšna delovna metoda delovnih teles pogoj, brez katerega je, seveda poleg drugih, nemogoče uspešno delo zbora. Delovna telesa bolj vsestransko obravnavajo zakonske predloge in analitično gradivo. Takšna delovna metoda zagotavlja naravo in sestavo delovnih teles zbora ter kontinuiteto in usmerjenost delovnega telesa v spremljanje in obravnavo določene problematike. Poleg tega se bo morda izkazalo, da so delovna telesa tudi zelo primerna oblika za delovno usklajevanje smernic in stališč samoupravne baze.

Izhajajoč iz dejanskih potreb razvoja socialističnih samoupravnih odnosov in usmerjanja družbene prakse na temeljih nove ustave na posameznih področjih družbenega življenja in dela so se delovna telesa neposredno dogovarjala s predlagateljem, da določene zakonske predloge „umakne“ in po dodatnem proučevanju ponudi ustrežnejše rešitve (npr. v zvezi z osnutkom zakona o zvezni upravi, zakonskim projektom o zalogah in pod.).

Delovna telesa, ki so čutila najneposrednejšo odgovornost za svoja mnenja in predloge o zakonskih projektih, so zahtevala precej daljše roke, da bi jih lahko, po eni strani, natančno proučili, po drugi strani pa, kar je posebno pomembno s stališča delegatskega sistema, da bi se lahko posvetovali s samoupravno bazo, oziroma da bi samoupravna baza lahko določila svoje smernice in osnovna stališča o najpomembnejših vprašanjih.

Zakonodajno-pravna komisija zbora je v relativno kratkem času (julij—december 1974) dala 75 amandmajev in blizu 120 pripomb, predlogov in pobud k predlogom za izdajo in osnutkom zakonov.

Vpogled v strukturo podanih oziroma sprejetih amandmajev k zakonskim predlogom in drugim predpisom (zbor je sprejel 92 amandmajev) nas navaja na sklep, ki ga je težko posplošiti, namreč da nosilci strokovne obdelave in predlagatelji zakonov in drugih predpisov ne posvečajo vedno dovolj pozornosti popolnejši usklajenosti predloženih rešitev v teh aktih z ustavo SFRJ; pravno-tehnični izdelavi zakonov; zahtevam poslovnih določb, zlasti glede popolnejšega izražanja načel, na katerih naj temelji zakon, ustavne osnove za izdajo zakona ter rokov in procedure. Po drugi strani pa omenjeno število amandmajev govori o tem, da so imeli delovna telesa zbora (zlasti zakonodajno-pravna komisija) in delegati v zboru na sploh aktiven in ustvarjalni odnos do predlogov zakonov in drugih predpisov in da postavljajo predlagateljem zakonov visoke zahteve.

Ugotoviti je treba, da vsi predlogi za izdajo zakona niso vsebovali prikaza stanja na področju, ki ga je treba urediti z zakonom, ter finančna sredstva, ki so potrebna za izvajanje zakona in način zagotovitve teh sredstev.

Da bi zagotovili učinkovitejše delo, seznanjenost s stanjem na ustreznih področjih družbenega življenja in vpogled v izvajanje ustave SFRJ, zakonov in drugih predpisov, so delovna telesa zbora kot svojo delovno metodo ustanovila delovne in anketne skupine. Tako je odbor za notranjo politiko pripravil poročilo o stanju in problemih varnosti v železniškem prometu, odbor za delo, zdravstvo in socialno politiko poročilo o vprašanih konstituiranja samoupravnih interesnih skupnosti v zdravstvu, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zaposlovanju in socialnem ter otroškem varstvu, odbor za ljudsko obrambo pa se je direktno povezal in sodeloval z ustreznimi delovnimi telesi skupščin republik in avtonomnih pokrajin in tako obravnaval več vprašanj. Komisija za pripravljane zakonov s področja združenega dela, ki je bila ustanovljena na seji zbora 8. oktobra 1974, pa je ustanovila pet delovnih skupin za pripravljane posameznih zakonov.

c) Izkušnje iz dela na sejah zbora

Dosedanje delo zbora je pokazalo, da na sejah zbora ni posebnih problemov, če so izvršene vse prejšnje priprave in zagotovljeni vsi potrebni pogoji za obravnavo oziroma odločanje o določenih vprašanih na seji zbora. Toda opozoriti je treba na nekatere stvari, ki smo jih zasledili pri tem delu, namreč:

1) Delegati v zboru zaradi kratkih rokov niso mogli opraviti širših posvetovanj v samoupravni bazi o posameznih zakonskih projektih in drugem gradivu, ki jih je obravnaval oziroma o njih odločal zbor. Kratki roki prav tako niso dopuščali delegatom oziroma delovnim telesom zbora, da posvetijo več pozornosti proučevanju oziroma obravnavanju teh vprašanj pri pripravljani seji zbora. Takšna praksa je zoževala možnost, da skupščina SFRJ oziroma v tem primeru zvezni zbor postane mesto, kjer se v mejah pravic in dolžnosti skupščine SFRJ dejansko oblikuje in določa politika. Če želimo doseči ta cilj, morajo zvezni zbor in njegova delovna telesa neposredno sodelovati v vseh fazah priprav za določevanje politike oziroma za zakonske projekte o najpomembnejših vprašanih sistema in razmerij (npr. zvezni zbor je bil ob sprejemanju predloga odloka o izdaji programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo za leto 1975, „prisiljen“, da hkrati sprejme predlog odloka in poseben sklep, s katerim zahteva od zveznega izvršnega sveta, da obravnava predloge posameznih delovnih teles zbora glede statističnega spremljanja razvoja določenih odnosov, ki izhajajo direktno iz ustave SFRJ in pod. V takšno situacijo je prišel zbor zato, ker teh vprašanj niso prej obravnavala njegova delovna telesa). Z vključevanjem skupščine SFRJ oziroma zveznega zbora in njegovih delovnih teles v celotni postopek določevanja politike bi hkrati omogočili, da zvezni izvršni svet oziroma zvezni upravni organi posvetijo več pozornosti izvajanju politike in izvrševanju zveznih zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov skupščine SFRJ oziroma izvrševanju upravnih funkcij iz okvira pravic in dolžnosti federacije.

Pri pripravljani predloga poslovnika zveznega zbora je bilo ocenjeno, da roki, ki jih določa poslovnik zvezne skupščine za obravnavo posamezne faze zakonskega projekta, še zdaleč ne morejo ustrezati potrebam delegatskega sistema in zato so predlagani primernejši roki. Predlog poslovnika, ki je tako koncipiran, zato ni bil obravnavan kot formalno-pravni, temveč predvsem kot politično-pravni akt in obravnavali so ga in se o njem široko posvetovali tudi v telesih družbeno-političnih organizacij v federaciji. Ko bo poslovnik zveznega zbora januarja tega leta sprejet, bo nedvomno eden izmed učinkovitih instrumentov za uresničevanje delegatskega sistema v zveznem zboru.

2) V več primerih so imela delovna telesa zbora svoje seje tik pred samo sejo zbora in zato so poročila teh delovnih teles delegati v zboru dobivali neposredno na seji zbora, praktično na samem zasedanju. Delovna telesa so bila seveda zaradi različnih okoliščin prisiljena na takšen način, ki pa nikakor ne sme postati praksa, saj ne zagotavlja pogojev za normalno opredeljevanje delegatov v zboru, poleg tega pa bi takšen način dela lahko imel za posledico, da bi seje zbora postale formalnost, čeprav nam dosedanja praksa dela zbora kaže, da so delegati zelo aktivno spremljali predloge, ki so se nanašali na materialne rešitve. To seveda ne pomeni, da bomo mogli povsem odpraviti iz prakse seje delovnih teles tik pred sejo zbora. Vsekakor pa naj bo takšna praksa delovnih teles zbora le izjema, za katero morajo biti v vsakem konkretnem primeru tehtni razlogi (recimo: manj zahtevni zakonski projekti, intervenčni ukrepi, hitri postopki itd.).

3) Pri dosedanjem delu zveznega zbora so delegati postavili zveznemu izvršnemu svetu in funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe, osem delegatskih vprašanj (dve iz področja zunanje politike, tri iz področja ekonomskih odnosov s tujino, eno s področja socialne politike in dve s področja financ). V delegatskih vprašanih se je pokazala posebna zainteresiranost delegatov za izvajanje določene politike in izvrševanje sprejetih zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov skupščine SFRJ. Ugotovili bi lahko tudi to, da nekatera delegatska vprašanja niso vedno do konca spoštovala oblike, ki jo predpisuje poslovnik zvezne skupščine. Toda ko bo sprejet poslovnik zveznega zbora in ko bomo imeli razvitejšo prakso, bo mogoče odpraviti slabosti, ki smo jih zasledili glede oblike delegatskih vprašanj. Po drugi strani pa je bilo nekaj takih delegatskih vprašanj, ki po svoji naravi in vsebini ne spadajo na delovno področje zbora. Čeprav lahko razumemo vzroke in motive delegatov v zveznem zboru, da postavljajo taka vprašanja, bo treba v zvezi s tem spoštovati rešitev, ki bo v tem pogledu sprejeta v poslovniku zveznega zbora, dokler se take zahteve, pri katerih bi insistirali delegati v zveznem zboru, lahko kako drugače zadovoljujejo (npr. z obvestili in pojasnili, prek članov delegacij v zboru republik in pokrajin in pod.).

4) Sej delovnih teles zbora in njegovih delovnih teles se udeležujejo in spremljajo njihovo delo predstavniki in poverjeniki predlagateljev zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov. V dosedanjem delu zbora pri obravnavi enega splošnega akta niso bili navzoči predstavniki in poverjeniki predlagatelja in zbor je, med drugim tudi zato, odložil razpravo o tem vprašanju za naslednjo sejo. (Enako je ravnala tudi zakonodajno-pravna komisija v zvezi s tremi zakonskimi projekti.) Pri tem bi lahko pripomnili, da predstavniki in poverjeniki predlagatelja niso vselej

navzoči (v polni sestavi) med obravnavo predloga določenega splošnega akta in o zadržanosti s seje ali dela seje ne obvestijo pravočasno predsednika zveznega zbora. To razmerje in odgovornost predstavnikov in poverjenikov predlagatelja do zveznega zbora je treba jasno definirati, vsekakor pa mora biti ta njihova obveznost prioriteta.

5) V tem letu je bil prvič sprejet proračun federacije za leto 1975 na podlagi pristojnosti in postopka, kot ju določa ustava SFRJ. Razprava v zborih skupščine SFRJ in njihovih delovnih telesih ter v republiških in pokrajinskih skupščinah v zvezi z določevanjem proračuna federacije za leto 1975 je trajala več kot tri mesece. To delo je v zveznem zboru potekalo vzporedno z delom v zboru republik in pokrajin, ki določa skupni obseg izdatkov federacije. Čeprav se je pokazalo, da je povsem primerno, če oba zbora sočasno obravnavata proračunsko snov, pa je treba ugotoviti, da je vseeno treba analizirati pridobljene izkušnje, da bi izboljšali delovno metodo za izdajo tega pomembnega akta in določili optimalne roke v skladu z zahtevami delegatskega sistema.

7. Uresničevanje enakopravnosti jezikov in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije pri delu zveznega zbora

Pri dosedanjem delu zveznega zbora so bila spoštovana ustavna načela o uresničevanju enakopravnosti jezikov in pisav narodov in narodnosti Jugoslavije (za seje in na sejah) zveznega zbora. V tem smislu se za seje zbora pošiljajo zakonski projekti in drugo gradivo v jezikih jugoslovanskih narodov.

Komisija skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih narodov Jugoslavije je ugotavljala avtentičnost predlogov splošnih aktov za seje zbora, pa tudi avtentičnost besedil sprejetih splošnih aktov v albanskem in madžarskem jeziku, zaradi objavljanja.

Na sejah zbora je poskrbljeno tudi za simultano prevajanje govorov udeležencev v razpravi v jezike narodov Jugoslavije. Govori udeležencev na sejah delovnih teles zbora ni določeno delovno gradivo, ki ga obravnavajo ali pripravljajo v delovnih telesih zbora, medtem ko je v obravnavi v okviru delovnih teles, po dogovoru članov teh delovnih teles niso bili vedno prevajani oziroma vse gradivo ni bilo določeno v vseh jezikih jugoslovanskih narodov.

8. Informiranje delegatov v zveznem zboru in delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij o delu in vprašanjih, o katerih odloča zbor

Pri koncipiranju ukrepov in aktivnosti, ki naj prispevajo k izboljševanju sistema informiranja delegatov v zveznem zboru in delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij smo izhajali iz zahteve, da morajo biti vsi delegati v zveznem zboru, vse delegacije – s tem pa tudi vsi delovni ljudje in občani v samoupravni bazi, vsestransko in pravočasno informirani o vprašanjih, ki jih bodo obravnavali in o katerih bodo odločali ustrezni zbori skupščine SFRJ, da bi jim omogočili uveljavljati svoje pravice in dolžnosti v delegatskem sistemu; kajti če gledamo, kako je to v bistvu urejeno, se proces odločanja v skupščini SFRJ oziroma v zveznem zboru (in v vseh skupščinah družbenopolitičnih skupnosti) začne z obravnavo in določevanjem smernic ter osnovnih stališč v delegatski bazi.

V skupščini SFRJ so vložili veliko truda, da bi poiskali najprimernejše rešitve za funkcioniranje sistema informiranja kot pomembnega pogoja za uresničevanje delegatskega sistema. Na to temo je bila vrsta sestankov političnih teles v federaciji in dogovorov z republiškimi in pokrajinskimi skupščinami. Aktiven prispevek v zvezi s temi vprašanji je dala sekcija kluba delegatov v zveznem zboru s svojimi pobudami in predlogi. V skupščini je bila v začetku oktobra leta 1974 ustanovljena skupna komisija brez zborov za vprašanje informiranja, ki je že razvila živahno aktivnost.

Kot rezultat dosedanje aktivnosti v zvezi s vprašanji informiranja delegatov in delegacij se med drugim pripravlja izdajanje posebnega glasila skupščine SFRJ, da bi hitro, učinkovito in racionalno prišle do delegatske baze uradne informacije o delu skupščine SFRJ oziroma njenih zborov, ki so nujne za njeno vključevanje v proces odločanja o tem, kar je na dnevnem redu skupščine SFRJ oziroma njenih zborov.

Čeprav so bili storjeni očitni napor, da bi vzpostavili, obogatili in razvili oblike informiranja delegatov in delegacij v skupščini SFRJ ter delegacij v samoupravni bazi (s tem pa tudi same samoupravne baze), lahko imamo ta problem še vedno za odprt, doseženi praktični rezultati pa niso v sorazmerju z vloženim trdom.

9. Sodelovanje zveznega zbora in zbora republik in pokrajin

Pri dosedanjem delu je zvezni zbor dosegel ustrezno sodelovanje z zborom republik in pokrajin (na ravni zbora in delovnih teles).

Zvezni zbor in zbor republik in pokrajin sta skupaj na dveh sejah poslušala ekspozice predsednika zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih od januarja do maja 1974 in o osnutku resolucije o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975 (zvezni izvršni svet je poslal svoje mnenje o navedenih vprašanjih oziroma dokumentih zboru republik in pokrajin). Oba zbora sta na skupni seji poslušala odgovor na delegatsko vprašanje, ki ima splošnopolitični pomen (iz zunanje politike in mednarodnih odnosov).

Sodelovanje med zveznim zborom in zborom republik in pokrajin glede usklajevanja delovnega programa, dogovora o obravnavi nekaterih vprašanj, sinhroniziranja sej zbora o vprašanjih iz enakopravnega delovnega področja poteka prek predsedstva skupščine SFRJ in prek skupnih sej ustreznih delovnih teles itd.

Čeprav se ne more zahtevati in tudi ni ustavne podlage za to, da se dobi mnenje enega zbora skupščine SFRJ o vprašanjih iz delovnega področja drugega zbora, ter institucionalizira in dobi poseben tretma v postopku obravnave pred zborom, ki ga je poslal, bi bilo treba prav tako zaradi posebne teže takšnega mnenja predvideti določene obveznosti, ki ne bi kolidirale s samostojnostjo vsakega zbora, določeno z ustavo SFRJ (npr. obveznost predsednika zbora, da z mnenjem drugega zbora seznanijo vse člane zbora in podobno). To zaradi tega, ker je dejansko potrebno, da se zvezni zbor „vključi“ v obravnavo: družbenega načrta Jugoslavije, določanja obsega in vira sredstev za financiranje federacije, določanja v družbenem načrtu Jugoslavije temeljnih razmerij glede sredstev za ljudsko obrambo – s stališča svojega delovnega področja ter da se zbor republik in pokrajin „vključi“ v obravnavo določenih ukrepov in predpisov za izvršitev družbenega načrta Jugoslavije iz delovnega področja zveznega zbora in da oba zbora oblikujeta svoja mnenja o teh vprašanjih. Tega pa nikakor ne bi tolmačili kot zahtevo po ponovni uvedbi instituta zainteresiranega zbora v smislu dosedanjega poslovnika zvezne skupščine, marveč kot obliko medsebojnega sodelovanja zborov skupščine SFRJ.

Predlog poslovnika skupščine SFRJ je predvidel več zanimivih delovnih zvez in oblik sodelovanja zveznega zbora in zbora republik in pokrajin (na primer zakonodajna in druga pobuda, navzočnost delegatov na sejah zborov in delovnih teles zborov, skupne seje delovnih teles zborov, sodelovanje zakonodajno-pravnih komisij zborov pri obravnavi vprašanj enotne zakonodajne metodologije in drugih vprašanj, ki imajo pomen za enotno pravno-tehnično obdelavo aktov, ki jih izdajajo zbori in pod.).

10. Odnosi zveznega zbora do zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov

V odnosih zveznega zbora do zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov ni bilo posebnih problemov, le da ti dosedaj objektivno niso mogli pravočasneje pripravljati in pošiljati skupščini SFRJ zakonskih projektov in predlogov drugih predpisov in splošnih aktov. Zaradi vsega tega je treba okrepiti koordinacijo dela zveznega izvršnega sveta (in njegovih delovnih teles), zveznih upravnih organov ter zveznega zbora in njegovih delovnih teles in služb, v zvezi s pripravami realizacije določenega delovnega programa zbora.

Na sejah delovnih teles zbora in sejah zbora so prisotni in se udeležijo dela predstavniki in poverjeniki predlagateljev zakonov. Glede na to, da je zvezni izvršni svet najbolj pogosto predlagatelj zakonov, sodelujejo pri delu delovnih teles in zborov tudi člani zveznega izvršnega sveta in funkcionarji ter strokovni delavci zveznih upravnih organov. Delo posameznih delovnih teles zbora in samega zbora spremljajo nekateri člani zveznega izvršnega sveta tudi takrat, kadar zvezni izvršni svet ni predlagatelj zakona ali drugega akta.

Pri dosedanjem delu zveznega zbora so zvezni izvršni svet in funkcionarji, ki vodijo določene zvezne upravne organe pravočasno zagotavljali odgovore na delegatska vprašanja, čeprav se je dogajalo, da zvezni izvršni svet in ustrezni zvezni upravni organi zaradi zasedenosti niso mogli pripraviti ustreznih informacij in dokumentacije, ki so jo zahtevala druga delovna telesa zbora (npr. odbor za proračun federacije in druga).

Na podlagi dosedanjih izkušenj pri uresničevanju odnosov zveznega zbora do zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov se ne more reči, da ti odnosi dovolj temeljijo na temeljih ustave SFRJ. Za to pa ni bilo niti dovolj časa, niti niso bili zagotovljeni nekateri drugi pogoji (še ni izdan nov zakon o zvezni upravi in podobno). Zaradi tega si je treba resno prizadevati, da se po eni strani vzpostavijo z ustavo SFRJ določeni odnosi med skupščino SFRJ oziroma zveznim zborom in zveznim izvršnim svetom, po drugi strani pa z zveznimi upravnimi organi. (V zvezi s tem je dovolj opozoriti na ustavno določbo, da je zvezni izvršni svet kot izvršni organ skupščine SFRJ za svoje delo z delovnega področja zbora odgovoren vsakemu zboru skupščine SFRJ, in na določbo, da so funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije, dolžni, da zbora skupščine SFRJ in zvezni izvršni svet obveščajo o stanju na ustreznem področju in o delu organov oziroma organizacij, ki jih vodijo.)

Prav tako je treba obravnavati vprašanje spremljanja stanja in razvoja odnosov na nekaterih področjih družbenega življenja na podlagi ustave SFRJ oziroma izvenzakonskih aktov skupščine SFRJ oziroma zveznega zbora. Delovna telesa zbora so se namreč pri dosedanjem delu že srečala s problemom nezadostnega spremljanja določenih procesov in odnosov, ki so pomembni za enotne temelje družbenopolitičnega sistema in sistema socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov (na primer, o samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih, o združevanju samoupravnih interesnih skupnosti in podobno).

11. Sodelovanje zveznega zbora z republiškimi in pokrajinskimi skupščinami

Že prej vzpostavljeno sodelovanje med zvezno skupščino in republiškimi in pokrajinskimi skupščinami in njihovimi zbori in delovnimi telesi je s konstituiranjem skupščine SFRJ na delegatskih odnosih postalo še bolj pomembno in intenzivno. Nekateri oblike sodelovanja (izmenjava gradiva, dogovarjanje, vabitev predstavnikov nekaterih teles teh skupščin na seje delovnih teles zbora, ustanovitev skupnih anketnih skupin) so že dale pozitivne rezultate. O vsakem pomembnejšem vprašanju pošlje zvezni zbor republiškimi in pokrajinskimi skupščinami oziroma pristojnim zborom „svoje“ gradivo, da bi o tem gradivu dobil mnenja in sugestije teh zborov in njihovih delovnih teles.

Določene oblike neposrednega sodelovanja z ustreznimi delovnimi telesi v zborih republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin so in bodo uresničevala delovna telesa zveznega zbora (z ustanavljanjem skupnih delovnih in anketnih skupin, s pošiljanjem gradiva, izmenjavo informacij in izkušenj itd.).

Ker je republiška skupščina oziroma skupščina avtonomne pokrajine v bistvu sestavni del samoupravne baze delegatov v zveznem zboru, spremljajo ti delegati delo teh skupščin oziroma ustreznih zborov in njihovih delovnih teles (dobivajo gradiva in druge informacije, udeležujejo se dela delovnih teles oziroma zborov in pod. ter poleg drugih možnosti na ta način prihajajo do „smernic“ samoupravne baze v republiki oziroma avtonomni pokrajini za delo v zveznem zboru).

12. Odnosi in sodelovanje zveznega zbora z družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami in združenji v federaciji

V dosednji delovni praksi zveznega zbora in njegovih delovnih teles so bile vzpostavljene določene oblike sodelovanja z družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami in združenji v federaciji (pošiljanje gradiva, izmenjava informacij, mnenja o vprašanjih, ki jih obravnavajo delovna telesa zbora in zbor itd.). To sodelovanje se je uresničevalo predvsem z družbenopolitičnimi organizacijami v federaciji, ki imajo na podlagi ustave SFRJ posebne družbene funkcije in odgovornosti (ZKJ, SZDLJ in sindikat).

Na podlagi ustavnega položaja SZDLJ kot fronte vseh organiziranih socialističnih sil, ki usmerja celoten družbeni razvoj na temeljih oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, je nujno večje odpiranje skupščine SFRJ oziroma zveznega zbora do oblik delovanja ZK SZDLJ oziroma nujno je na podlagi ustavne pozicije SZDLJ federaciji zagotoviti kontinuirano prisotnost političnih stališč ZK SZDLJ v skupščini SFRJ, ker so tudi ta stališča smernice za delo delegatov v zveznem zboru. Sodelovanje in prepletanje dela prvih in drugih se ne bi smelo zadrževati samo na udeležbi predstavnikov ZK SZDLJ pri delu kluba delegatov skupščine SFRJ, oziroma sekcije kluba delegatov v zveznem zboru, marveč bi ga bilo treba uresničevati tudi pri neposrednem delu delovnih teles zbora oziroma samega zbora. Tako kot je SZDLJ nenadomestljiva v samoupravni bazi, mora tudi ZK SZDLJ kot najvišji organ fronte organiziranih socialističnih sil postati nenadomestljiva pri delu skupščine SFRJ.

Predlog poslovnika skupščine SFRJ in predlog poslovnika zveznega zbora odpirata večje možnosti za razvoj sodelovanja med skupščino SFRJ oziroma zveznim zborom in njegovimi delovnimi telesi z ZK SZDLJ in njenimi oblikami delovanja oziroma za uresničevanje ustavne pozicije SZDLJ kot fronte vseh organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu, v konkretnem primeru prek ZK SZDLJ pri delu skupščine SFRJ.

Za izboljšanje odnosov, sodelovanja in delovanja med skupščino SFRJ oziroma zveznim zborom in ZK SZDLJ bosta morala odbor zbora za družbenopolitične odnose in ustrezno telo ZK SZDLJ obravnavati in pripraviti temelje in oblike medsebojnega povezovanja zveznega zbora in njegovih delovnih teles in ZK SZDLJ in njenih oblik delovanja, in v tem kontekstu uresničevati ustavne pozicije SZDLJ oziroma ZK SZDLJ.

Pri sodelovanju zveznega zbora in njegovih delovnih teles bo posebno poudarjeno sodelovanje z različnimi združenji, zvezami samoupravnih interesnih skupnosti na ravni federacije, z Gospodarsko zbornico Jugoslavije – v zvezi z vprašanji iz delovnega področja zveznega zbora.

13. Uresničevanje načela javnosti pri delu zveznega zbora in njegovih delovnih teles

Dosedanje seje zbora in njegovih delovnih teles so bile javne. Sredstva javnega obveščanja so spremljala to delo in obveščala javnost, s tem pa tudi samoupravno bazo, o vprašanjih, ki so bila obravnavana v zveznem zboru in njegovih delovnih telesih ter o odlokih in sklepih zbora oziroma njegovih delovnih teles.

Opozarjali so že na to, da bi se morala sredstva javnega obveščanja, na podlagi narave delegatskega sistema bolj prilagajati zahtevam tega sistema in da bi bilo treba zaradi popolnejšega obveščanja delegatske podlage spremljati celoten potek priprav zakonskih projektov in drugih aktov, ne pa samo njihovo obravnavo na sejah zveznega zbora.

Uresničevanje načela javnosti pri delu zveznega zbora in njegovih delovnih teles, v tem sklopu pa tudi funkcije sredstev javnega obveščanja, je kompleksno vprašanje in bo treba s skupnimi napori in posebnim angažiranjem sekretariata za informacije skupščine SFRJ pripraviti analizo o teh vprašanjih.

Beograd, 7. januarja 1975

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR

Priloga 10

DELOVNI NAČRT ZVEZNEGA ZBORA ZA PRVO TRIMESEČJE 1975

UVODNA BESEDA

Delovni program zveznega zbora za prvo trimesečje 1975 je sestavljen na podlagi programa zveznega zbora od septembra 1974 do julija 1975 in predlogov delovnih teles zveznega zbora.

Delovni program zveznega zbora za to obdobje vsebuje dva dela. Prvi del ugotavlja izpolnitev nalog po programu zveznega zbora, drugi del pa naloge, ki niso bile izvršene v četrtem trimesečju 1974.

Delovni načrt za prvo trimesečje 1975 obsega čas od januarja do marca 1975, odvisen pa je od predlogov, stališč in mnenj delovnih teles zbora. Predvidena vprašanja bodo vključena v dnevni red sej zveznega zbora.

I

TEMATSKI DEL

1. Temelji sistema samoupravnega družbenega načrtovanja z zakonskim osnutkom

Delo bo opravil zvezni izvršni svet.

2. Uresničevanje samoupravljanja v samoupravnih interesnih skupnostih

(obravnavano v odboru za družbenopolitične odnose)

Delo bo opravil odbor za družbenopolitične odnose.

3. Uresničevanje skupščinskega sistema na delegatskih temeljih

V tej obsežni in kompleksni temi je več vprašanj, s katerimi se bo zbor ukvarjal v svoji mandatni dobi. V prvem trimesečju 1975 bo začel odbor za družbenopolitične odnose obravnavati vprašanja: funkcioniranje delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti (pravice, obveznosti, odgovornosti), postopek in praksa določanja smernic za delo delegatov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

Delo bo opravil odbor za družbenopolitične odnose.

4. Analiza o uresničevanju resolucije o temeljih družbene samozaščite v sistemu samoupravljanja

Delo bo opravil odbor za notranjo politiko.

5. Poročilo o aktualnih vprašanjih družbene varnosti in usposobljenosti organov za notranje zadeve

Delo bo opravil zvezni izvršni svet oziroma zvezni sekretariat za notranje zadeve.

6. Poročilo o stanju kriminalitete v letu 1973

Delo bo opravil zvezni izvršni svet oziroma zvezni sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave.

7. Poročilo o delu rednega in izrednega zasedanja generalne skupščine OZN

Delo bo opravil zvezni izvršni svet oziroma zvezni sekretariat za zunanje zadeve.

8. Položaj in problemi vojaškega pravosodstva

(obravnavano v odboru za ljudsko obrambo)

Delo bo opravil zvezni izvršni svet.

9. Ocena o stanju pripravljenosti družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih organizacij in skupnosti v splošnem ljudskem odporu

10. Problematika družbenega in gospodarskega razvoja obmejnega območja in otokov z vidika varnosti državne meje

11. Problematika stalnih materialnih rezerv federacije

12. Problematika podjetij s specifičnimi zmogljivostmi za proizvodnjo orožja in vojaške opreme

13. Uresničevanje ustavnih določil o splošni ljudski obrambi v zakonskih in drugih predpisih

Delo bosta opravila za 9., 10., 11., 12. in 13. točko zvezni izvršni svet oziroma zvezni sekretariat za ljudsko obrambo.

14. Uresničevanje ustavnih določil o interesnih skupnostih v zdravstvu, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zaposlovanju, socialnem in otroškem varstvu

Delo bo opravil odbor zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko.

15. Zaposlenost in problemi zaposlovanja doma in v tujini

Delo bo opravil zvezni izvršni svet oziroma zvezni komite za delo in zaposlovanje in zvezni komite za znanost in kulturo.

16. Uresničevanje in pospeševanje sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Delo bo opravil zvezni izvršni svet oziroma zvezni komite za delo in zaposlovanje.

17. Analiza o izvajanju zveznih zakonov in drugih zveznih predpisov o temeljnih pravicah borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev

Delo bosta opravila zvezni izvršni svet oziroma zvezni komite za vprašanja borcev in vojaških invalidov.

II ZAKONODAJNI DEL

1. Predlog zakona o zveznih blagovnih rezervah (obravnavano v odboru za družbenoekonomske odnose)
2. Predlog za izdajo zakona o zavarovalnih skupnostih
3. Predlog za izdajo zakona o temeljnih kreditnega in bančnega sistema
4. Predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in obračunavanju skupnega dohodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela
5. Predlog za izdajo zakona o obveznem združevanju dela in sredstev organizacij združenega dela, ki sodelujejo v prometu blaga s proizvodnimi organizacijami združenega dela
6. Predlog za izdajo zakona o sistemu ukrepov za preprečevanje spodbujanja enotnosti jugoslovanskega trga na področju blagovnega prometa
7. Predlog za izdajo zakona o prisilni poravnavi in stečaju
8. Predlog za izdajo zakona o standardizaciji
9. Predlog za izdajo zakona o avtorskih pravicah
Predlagatelj zakonov iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. točke je zvezni izvršni svet.
10. Osnutek in predlog zakona o položaju, pravicah in dolžnostih družbenega pravobranilca samoupravljanja
Predlagatelj zakona je komisija zveznega zbora skupščine SFRJ za pripravo zakonov s področja združenega dela.
11. Osnutek in predlog zakona o zveznem družbenem pravobranilcu samoupravljanja
Predlagatelj zakona je komisija zveznega zbora skupščine SFRJ za pripravo zakonov s področja združenega dela.
12. Osnutek zakona o zvezni upravi
13. Osnutek zakona o himni SFRJ
14. Osnutek zakona o uporabi grba SFRJ
15. Osnutek zakona o uporabi zastave SFRJ
16. Osnutek zakona o objavljanju zveznih predpisov in drugih aktov v Uradnem listu SFRJ
17. Osnutek zakona o časopisno-založniški ustanovi Uradni list SFRJ
18. Osnutek zakona o reševanju kolizij med republiškimi in pokrajinskimi zakoni ter sporov o pristojnostih med republiškimi in pokrajinskimi organi
Predlagatelj zakonov iz 12., 13., 14., 15., 16., 17. in 18. točke je zvezni izvršni svet.
19. Osnutek zakona o vojaških sodiščih (že obravnavan v odboru za ljudsko obrambo)
20. Osnutek zakona o vojaškem tožilstvu (že obravnavan v odboru za ljudsko obrambo)
Predlagatelj zakonov iz 19. in 20. točke je zvezni izvršni svet.
21. Osnutek zakona o pomorski in notranji plovbi
22. Osnutek zakona o lastninskih razmerjih v zračni plovbi
Predlagateljica zakonov iz 21. in 22. točke je komisija zveznega zbora skupščine SFRJ za pripravo zakonov s področja prometa.

23. **Osnutek zakona o varnosti zračne plovbe**
Predlagatelj zakona je zvezni izvršni svet.
24. **Osnutek zakona o jugoslovanskem državljanstvu**
Predlagatelj zakona je zvezni izvršni svet oziroma zvezni sekretariat za notranje zadeve.
25. **Osnutek zakona o prevozu eksplozivnih radioaktivnih in drugih snovi**
Predlagatelj zakona je zvezni izvršni svet oziroma sekretariat za notranje zadeve.
26. **Osnutek zakona o višji letalski šoli**
27. **Osnutek zakona o visoki šoli notranjih zadev**
28. **Osnutek zakona o nagradi AVNOJ**
Predlagatelj zakona pod št. 26, 27 in 28 je zvezni izvršni svet.
29. **Osnutek zveznega kazenskega zakona**
Zvezni izvršni svet je že sprejel osnutek zveznega kazenskega zakona. Vendar je sklenil, da osnutek obravnava pred končno določitvijo besedila tudi svet za družbenopolitično ureditev.
30. **Osnutek zakona o gospodarskih prestopkih**
Osnutek tega zakona bo obravnaval in določil zvezni izvršni svet takrat, ko bo obravnaval in določil tudi osnutek zveznega kazenskega zakona.
31. **Osnutek zveznega zakona o prekrških**
Zvezni sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave je osnutek že izdelal in poslal zveznemu izvršnemu svetu.
32. **Osnutek zakona o kazenskem postopku**
Zvezni sekretariat za pravosodstvo in organizacijo zvezne uprave intenzivno dokončuje izdelavo osnutka tega zakona.
33. **Osnutek zakona o pravnem postopku**
Zvezni izvršni svet bo verjetno osnutek zakona o kazenskem postopku in osnutek zakona o pravnem postopku poslal skupščini SFRJ februarja 1975.
34. **Predlog zakona o upravnih sporih**
Zvezni sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave je pripravil delovno verzijo besedila tega zakonskega predloga.
35. **Predlog zakona o splošnem upravnem postopku**
Predlog zakona o splošnem upravnem postopku pripravlja sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave hkrati s predlogom zakona o upravnih sporih.
36. **Osnutek zveznega zakona o pomilostitvah**
Osnutek tega zakona bo določen v zveznem izvršnem svetu in poslan skupščini SFRJ v začetku marca 1975.
37. **Osnutek zakona o premoženjskem pravnem zastopništvu federacije**
38. **Osnutek zakona o izvršilnem postopku**
39. **Osnutek zakona o varstvu in pospeševanju varstva človekovega okolja**
40. **Predlog zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki ogrožajo vso državo**
41. **Predlog zakona o varstvu živali pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo**
42. **Predlog zakona o službi preгона v času oboroženega spopada**
43. **Predlog za izdajo zakona o temeljnih pravicah delavcev iz delovnega varstva z osnutkom tega zakona**
44. **Predlog za izdajo zakona o prometu z zdravili**
45. **Predlog za izdajo zakona o določitvi nadomestil za plačilo terjatev socialnih zavarovanj v tujini**

46. Osnutek zakona o položaju in pooblastilih Rdečega križa Jugoslavije

Predlagatelj zakonov oziroma zakonskih osnutkov iz 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45. in 46. točke je zvezni izvršni svet.

47. Osnutek zakona o obveznem zavarovanju v prometu**48. Osnutek zakona o organizaciji in delu služb za zunanje zadeve federacije****49. Osnutek zakona o medrepubliških in meddržavnih vodah****50. Osnutek zakona o arhivu Jugoslavije****51. Osnutek zakona o jugoslovanskem centru za tehnično in znanstveno dokumentacijo**

Predlagatelj zakonskih osnutkov iz 47., 48., 49., 50. in 51. točke je zvezni izvršni svet.

52. Predlog poslovnika skupščine SFRJ

Predlagateljica je komisija za poslovnik skupščine SFRJ.

53. Predlog poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ

Predlagateljica je komisija za poslovnik zveznega zbora skupščine SFRJ.

III**P R E G L E D**

VPRAŠANJ IZ DELOVNEGA PROGRAMA ZVEZNEGA ZBORA OD SEPTEMBRA 1974 DO JULIJA 1975,
KI SO BILA PREDVIDENA ZA OBRAVNAVANJE DO KONCA 1974, KI PA JIH NISO
OBRAVNAVALI NA SEJAH ZBORA

TEMATSKI DEL

1. Uresničevanje samoupravljanja v samoupravnih interesnih skupnostih (obravnavano v odboru za družbenopolitične odnose)
2. Poročilo o stanju kriminalitete v letu 1973
3. Problematika stalnih materialnih rezerv federacije (obravnavano v odboru za ljudsko obrambo)
4. Položaj in problemi vojaškega pravosodja (obravnavano v odboru za ljudsko obrambo)
5. Ocena o stanju pripravljenosti družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih organizacij in skupnosti v splošnem ljudskem odporu (obravnavano v odboru za ljudsko obrambo)
6. Problematika družbenega in gospodarskega razvoja obmejnega območja in otokov z vidika varnosti države (obravnavano v odboru za ljudsko obrambo)
7. Uresničevanje in pospeševanje sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja
8. Analiza o uresničevanju resolucije o temeljih samozaščite v sistemu samoupravljanja
9. Uresničevanje ustavnih določil o interesnih skupnostih v zdravstvu, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zaposlovanju, socialnem in otroškem varstvu

IV**ZAKONODAJNI DEL**

1. Osnutek zakona o zvezni upravi
2. Osnutek zakona o zavarovalnih skupnostih
3. Osnutek zakona o obveznem zavarovanju v prometu
4. Osnutek zakona o varstvu in pospeševanju človekovega okolja
5. Osnutek zakona o položaju, pravicah in dolžnostih družbenega pravobranilca samoupravljanja

6. Osnutek zakona o obveznem družbenem pravobranilcu samoupravljanja
7. Osnutek zakona o določitvi nadomestil za plačilo terjatev socialnih zavarovanj v tujini
8. Predlog zakona o zveznih blagovnih rezervah
9. Osnutek zakona o vojaških sodiščih (obravnavano v odboru za ljudsko obrambo)
10. Osnutek zakona o vojaškem tožilstvu (obravnavano v odboru za ljudsko obrambo)
11. Osnutek zakona o temeljnih kreditnega in bančnega sistema
12. Predlog zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki ogrožajo vso državo
13. Predlog zakona o varstvu živali pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo
14. Osnutek zakona o sistemu ukrepov za preprečevanje spodkopavanja enotnosti jugoslovanskega trga na področju blagovnega prometa
15. Osnutek zakona o službi preгона v času oboroženega spopada
16. Osnutek zakona o obveznem združevanju dela in sredstev organizacij združenega dela, ki sodelujejo v prometu blaga s proizvodnimi organizacijami združenega dela
17. Osnutek zakona o višji letalski šoli
18. Osnutek zakona o visoki šoli notranjih zadev
19. Osnutek zakona o nagradi AVNOJ
20. Predlog poslovnika skupščine SFRJ
21. Predlog poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ
22. Osnutek zakona o organizaciji in delu služb za zunanje zadeve federacije
23. Predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in obračunavanju skupnega dohodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela
24. Osnutek zakona o lastninskih razmerjih v zračni plovbi
25. Osnutek zveznega zakona o prekrških
26. Osnutek zakona o službi varnosti zračne plovbe
27. Osnutek zakona o medrepubliških in meddržavnih vodah
28. Osnutek zakona o temeljnih pravicah delavcev iz delovnega varstva
29. Osnutek zakona o arhivu Jugoslavije
30. Osnutek zakona o jugoslovanskem centru za tehnično in znanstveno dokumentacijo.

Beograd, decembra 1974

SLUŽBA DRUŽBENEGA
KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE
01 št. 459-1974
30. decembra 1974
Beograd

Priloga 11

P R E D L O G

Na podlagi 30. člena statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije (Glasnik SDK, št. 38-a/14-1972) in 55. člena zakona o Službi družbenega knjigovodstva (Uradni list SFRJ, št. 5/72, 23/72, 39/72, 55/72, 63/72 in 71/72), svet delovne skupnosti Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije na 97. seji 25. decembra 1974 in generalni direktor SDK Jugoslavije sprejemata

DELOVNI PROGRAM

SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA ZA LETO 1975

S tem programom so določeni temeljni posli in naloge, ki so pomembni za vso družbo in ki jih bo služba družbenega knjigovodstva opravljala v letu 1975. Naloge službe izhajajo iz potreb in aktivnosti temeljnih in drugih organizacij združenega dela, delovnih skupnosti, interesnih skupnosti, družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in drugih dejavnikov samoupravne strukture, ki temeljijo na določbah nove ustave, na sklepih X. kongresa ZKJ, na sklepih IV. seje predsedstva CK ZKJ, na stališčih posvetovanja komunistov, zaposlenih v SDK, na resoluciji o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975, na zakonu o SDK ter na načrtu statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo.

Svoje naloge bo služba opravljala tako, da bo opravljala tele funkcije:

— posle evidence in statistike o pritekanju, delitvi in uporabi družbenih sredstev, ki jih služba zagotavlja na podlagi sprememb na računih uporabnikov družbenih sredstev, nato na podlagi njihovih zaključnih računov in periodičnih obračunov ter drugih podatkov, ki jih pošiljajo službi iz svojega knjigovodstva;

— informativno-analitične posle, ki jih služba opravlja za temeljne in druge organizacije združenega dela, družbenopolitične skupnosti in druge uporabnike družbenih sredstev, in sicer na podlagi svojih podatkov oziroma izvidov kontrole, ter podatkov in poročil, ki jih dobi od OZD, bank, interesnih skupnosti ter drugih uporabnikov družbenih sredstev;

– posle kontrole, ali uporabniki družbenih sredstev dajejo pravilne podatke, zakonito razpolagajo z družbenimi sredstvi in izpolnjujejo predpisane obveznosti;

– posle plačilnega prometa v državi, ki jih opravlja služba za vse uporabnike družbenih sredstev.

V tem programu, kot tudi v aktivnosti službe, je posvečena posebna pozornost izpolnjevanju tistih nalog in opraviljanju takšnih poslov, ki prispevajo k hitrejšemu in doslednejšemu izvajanju ustave ter uporabi predpisov in ukrepov, ki so bili izdani zato, da bi se uresničevali cilji resolucije o temeljih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975.

Služba bo dala svoj prispevek k uresničevanju omenjenih ciljev z učinkovitim in kakovostnim izpolnjevanjem nalog, ki jih vsebuje ta program, ter vseh drugih tekočih poslov. Pri tem bo posvečala pozornost zlasti temle nalogam:

– razvoju sistema evidence, s katerim bo zagotovljeno, da bodo lahko delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih imeli vpogled v celotno gibanje družbenih sredstev in v razpolaganje z njimi;

– prilagajanju evidentiranja, zbiranja in obdelave podatkov potrebam družbenega načrtovanja v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah ter skupnostih in v družbenopolitičnih skupnostih;

– izkazovanju podatkov in dejstev tako, da bodo dostopni in razumljivi uporabnikom, katerim so namenjeni;

– uporabi sodobnih metod in sredstev pri zbiranju in obdelavi podatkov, da bi bili zagotovljeni njihova natančnost in ažurnost;

– izdelavi informacij in analiz, ki bodo jasno in dokumentirano prikazovale gibanja in pojave v procesu družbene reprodukcije na vseh ravneh združenega dela in v družbenopolitičnih skupnostih;

– kontroli zakonitosti razpolaganja z družbenimi sredstvi in kontroli izpolnjevanja obveznosti organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij ter skupnosti in v družbenopolitičnih skupnostih;

– kontroli pravilnosti podatkov o razpolaganju z družbenimi sredstvi;

– razvijanju sistema, organizacije in metod ekonomsko-finančne revizije poslovanja organizacij združenega dela;

– izdelavi in razvijanju sistema odnosov in oblik sodelovanja z organi samoupravne delavske kontrole;

– razvijanju in izpopolnjevanju oblik in metod sodelovanja z organi upravljanja TOZD, delovnih in drugih samoupravnih organizacij ter skupnosti, z organi družbenopolitičnih skupnosti in z družbenopolitičnimi organizacijami;

– izpopolnjevanju in še bolj učinkovitemu opravljanju poslov s področja plačilnega prometa z uvajanjem ustrežnejših instrumentov in z iskanjem najustrežnejših oblik plačila;

– nenehnemu izpopolnjevanju sistema, metod in organizacije dela službe, da bi bili posli opravljeni pravočasno in učinkovito.

I

IZVAJANJE USTAVE

Temeljne naloge službe, ki so navedene v uvodu tega programa, so v bistvu naloge, ki izhajajo iz ustavnih določb.

1. Da bi bilo izpolnjevanje teh nalog določeno kot normativna obveznost službe in vseh njenih delavcev, je treba nujno opraviti spremembe in dopolnitve veljavnega zakona o službi družbenega knjigovodstva. Čeprav služba ni neposredni nosilec izdelave osnutka zakona, bo aktivno sodelovala pri določanju vseh rešitev, ki zadevajo opravljanje njenih funkcij.

2. Poleg dela pri pripravljanju zakona o SDK, se bo služba vključila tudi v pripravljanje rešitev za posamezne sistemske in druge zakone, zlasti za tiste, ki urejajo odnose pri pritekanju, uporabljanju družbenih sredstev in razpolaganju z le-timi, nadalje za podlago informacijskega sistema družbe oziroma evidenc in statistik, kot tudi vprašanj v zvezi s finančnimi gibanji in kontrolo razpolaganja z družbenimi sredstvi ter izpolnitvijo obveznosti uporabnikov družbenih sredstev.

Med sestavljanjem posameznih zakonov oziroma njihovim usklajevanjem z ustavo si bo služba zlasti prizadevala za to, da se zagotovi knjigovodska evidenca za vsako temeljno organizacijo združenega dela, s čimer bi se omogočilo spremljanje gospodarsko-finančnih gibanj po čistih dejavnostih in po občinah. Prizadevali si bodo, da se v predpisih zagotovi možnost učinkovitega spremljanja in kontrole vseh oblik porabe, zlasti splošne in investicijske; da bodo rešitve v zakonskih predpisih z delovnega področja službe takšne, da jih bo lahko učinkovito in smotno uporabljala, oziroma da bo lahko njihovo uporabo učinkovito kontrolirala; da se evidence v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v interesnih ter v družbenopolitičnih skupnostih z novimi predpisi ne bi povečale, temveč da bi postale smotnejše.

3. Glede na dejstvo, da je temeljna organizacija združenega dela temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci uveljavljajo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice, bo služba z opravljanjem svojih funkcij, to pa v skladu s svojimi možnostmi, zagotavljala delavcem in drugim samoupravnim organom, da bodo lahko imeli vpogled v materialno stanje in finančno-materialno poslovanje svojih ter drugih organizacij in skupnosti.

To družbeno vlogo in nalogo bo služba uresničevala:

a) z dajanjem na razpolago organizacijam, na njihovo zahtevo, določenih podatkov o solventnosti njihovih poslovnih partnerjev;

b) z zagotavljanjem enotnih in drugih primerjalnih kazalcev poslovnega uspeha, da bi bilo mogoče primerjati organizacije združenega dela med seboj in v odnosu na grupacije, ki jim pripadajo, glede ekonomskega položaja, pogojev pridobivanja in delitve dohodka kot tudi podatkov in informacij o izvajanju politike družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov;

c) z informiranjem delavcev v združenem delu o finančno-materialnem poslovanju organizacije združenega dela na podlagi podatkov, ki jih služba zbira, ter na podlagi izvidov njenih kontrolnih organov, in sicer tako na zahtevo organizacije združenega dela — organa samoupravljanja in samoupravne delavske kontrole, kot tudi na podlagi nastale potrebe po presoji službe;

d) z obveščanjem delavcev v združenem delu o gibanjih in odnosih pri gospodarjenju na raznih ravneh in oblikah združevanja dela in sredstev;

e) z neposrednimi konzultacijami s samoupravnimi organi in strokovnimi službami v organizacijah združenega dela, na podlagi skupnih posvetovanj, v zvezi z izvajanjem predpisov in ukrepov, v katerih so za organizacije združenega dela in službo družbenega knjigovodstva določene naloge, odgovornosti in pooblastila;

f) z navzočnostjo predstavnikov službe na sejah organov samoupravljanja pri obravnavanju informacij, ki jih je služba poslala organizaciji združenega dela, da bi dajali potrebne, dopolnilne informacije in pojasnila;

g) z omogočanjem uporabe uradnih glasil, v katerih služba objavlja svoja navodila in strokovna stališča o uporabi predpisov in o izvajanju ukrepov ekonomske politike ter druga obvestila, ki so pomembna za materialno-finančno poslovanje uporabnikov družbenih sredstev, kot tudi drugih publikacij službe, pri čemer pa morajo podatke uporabljati tako, kot je navedeno na publikaciji.

4. Kontrola pravilnosti podatkov je nova ustavna naloga službe družbenega knjigovodstva. V letu 1975 bo nujno treba najprej izdelati metodologijo te kontrole, nato pa zagotoviti, da se bo le-ta postopoma uvajala v prakso in da bo postala instrument za objektivno informiranje. Ta vrsta kontrole se bo razvijala predvsem z natančnim določanjem natančnosti in resničnosti podatkov v zaključnih računih ter v periodičnih obračunih in v drugih poročilih, ki jih služba zbira oziroma prejema od uporabnikov družbenih sredstev in jih obdeluje, kot tudi z neposrednim preverjanjem podatkov in dokumentov, če službi to naloži družbenopolitična skupnost ali če sama presodi, da jih je treba preveriti.

5. Sodelovanje s samoupravno delavsko kontrolo v organizacijah združenega dela zaradi usklajenega delovanja samozaščite in krepitve zakonitosti je zelo pomembna naloga službe pri opravljanju njene kontrole in informativno-analitične funkcije. Pri poglobljanju tega sodelovanja se bo služba zlasti usmerjala v tole:

a) pri opravljanju funkcije kontrole bo služba ugodila zahtevam samoupravne delavske kontrole, tako da bo dajala potrebne informacije in potrebno strokovno pomoč organom te kontrole, zlasti pa pri ugotavljanju določenih deformacij v finančno-materialnem poslovanju;

b) ko bo pri določenem uporabniku družbenih sredstev ugotovila nezakovitosti, zlorabe in druge nepravilnosti, bo služba poslala svoje izvide o ugotavljanju stanja tudi samoupravni delavski kontroli;

c) v postopku zunanje kontrole v temeljnih organizacijah združenega dela bodo kontrolni organi neposredno sodelovali s samoupravno delavsko kontrolo;

d) skupaj s sindikatom in z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami bo služba organizirala dogovore in delovne sestanke s predstavniki samoupravne delavske kontrole, da bi organizirano in usklajeno delali za zaščito družbenih sredstev.

Da bi bilo njeno sodelovanje s samoupravno delavsko kontrolo čim uspešnejše, bo služba v letu 1975 izdelala zanj enotno temeljno metodologijo, pri čemer bo upoštevala doslej pridobljene pozitivne izkušnje.

II

IZVAJANJE UKREPOV EKONOMSKE POLITIKE

V skladu s postavkami resolucije o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975 bo služba zagotovila:

1. spremljanje gibanj in razmerij pri oblikovanju in delitvi celotnega dohodka in dohodka, s posebnim poudarkom na kazalce, ki govorijo o tem, koliko se uresničuje postavka resolucije o krepitvi reprodukcijske sposobnosti združenega dela. Temu bo posvečena posebna pozornost v trimesečnih informacijah in analizah, ki jih bo sestavljala na podlagi periodičnih obračunov organizacij združenega dela;

2. služba do dosledno izvajala predpise in ukrepe za spravljanje vseh oblik porabe v okviru razpoložljivih sredstev. V zvezi s tem si bo zlasti prizadevala najti učinkovite metode, da bi se izvedla naloga iz resolucije, ki se nanaša na omejitve pritekanja dohodkov družbenopolitičnim in interesnim skupnostim;

3. na področju investicijske porabe, ki jo bo spremljala zlasti pazljivo, bo nadaljevala kontrolo zagotavljanja sredstev za investicije, ki že potekajo in za zagotovitev plačila za dogovorjena dela, kontrolirala pa bo nato tudi, kako se plačujejo izločanja, ki so predpisana pri uporabi sredstev za investicije.

Poleg tega bo zagotovila kontrolo obračuna in vplačila, uporabe in vračila TOZD tistih sredstev, ki so jih le-te združile za udeležbo pri kreditiranju graditve elektroenergetskih objektov in naprav, nadalje kontrolo izločanja sredstev iz dohodka organizacij združenega dela za financiranje določenih investicij na podlagi samoupravnih sporazumov. Kontrolirala bo tudi obračunavanje, vplačevanje in uporabo depozitov, izločenih pri novih negospodarskih in neproizvodnih vlaganjih.

Prav tako bo služba kontrolirala izpolnjevanje obveznosti bank na podlagi danih garancij in odobrenih kreditov, obveznosti vplačanih za opravljena dela in dobavljeno opremo in zagotovitev plačila za nastale prekoračitve.

Spremljala in kontrolirala bo uporabo predpisov o zagotavljanju lastne udeležbe pri dobivanju in uporabi investicijskih kreditov, ki se dajejo pod posebnimi pogoji, kot tudi uporabo drugih predpisov, ki določajo, pod kakšnimi pogoji je onemogočeno vlaganje v osnovna sredstva.

Poleg redne kontrole bo služba v letu 1975 opravila posebno kontrolo zagotavljanja sredstev in plačila za investicije, ki že potekajo, s stanjem 31. marca in 30. septembra 1975 in bo o tem sestavila ustrezne informacije in analize.

Služba bo informirala o gibanju izplačil za investicije, o virih sredstev, iz katerih se investicije plačujejo, oziroma na podlagi katerih se te načrtujejo in se sklepajo pogodbe o izvajanju del, informirala pa bo tudi o ekonomski in tehnični strukturi investicij, na podlagi podatkov o plačilih za opravljena dela in za poslano opremo.

Glede na to, da so plačilo, kontrola in omejevanje investicijske porabe na podlagi veljavnih predpisov za službo zelo komplicirani, za družbo pa niso dovolj učinkoviti, je nastala potreba, da se vsestransko proučijo predpisi o investicijah, predvsem zato, da bi se zagotovilo učinkovito evidentiranje investicij in njihovo usmerjanje v skladu z načrti družbenoekonomskega razvoja, z ukrepi politike in z družbenimi dogovori ter s samoupravnimi sporazumi. Da bi bili izsledki kontrole bolj učinkoviti, bo služba proučila, kaj realno lahko stori na tem področju na podlagi sedaj veljavnih predpisov, in bo o tem sestavila ustrezno informacijo ter bo dala predloge za izpopolnjevanje predpisov.

Zlasti bo proučila sedanje statistične vire za spremljanje investicij in predlagala potrebne spremembe in dopolnitve. Dosedanje izkušnje kažejo, da je treba predpisati takšno evidenco o investicijah, iz katere bi dobili podatke o plačilih za investicije iz vseh sredstev in pri vseh uporabnikih po virih in namenih, na podlagi katerih bi lahko dognali, kako so ta vlaganja teritorialno razporejena.

Predpise o investicijah je poleg tega treba izpopolniti tudi tako, da bi lahko pri posamičnih vlaganjih ugotovili dinamične in strukturalne spremembe, kot so: razlika med predvidenimi in dejanskimi skupnimi vlaganji, koliko je graditev že realizirana, ali je bila graditev ustavljena idr.

4. Na področju splošne in skupne porabe bo služba redno informirala o gibanju in razvrstitvi dohodkov družbenopolitičnih in interesnih skupnosti. Zlasti bo spremljala in kontrolirala, ali sta splošna in skupna poraba usklajeni s smernicami resolucije o družbenoekonomski politiki ter z drugimi ukrepi in s predpisi, sprejetimi in izdanimi za financiranje splošnih družbenih in skupnih potreb v letu 1975.

Služba bo spremljala, kontrolirala in zagotavljala, da bosta uporaba in razpolaganje s sredstvi izvenproračunskih bilanc družbenopolitičnih skupnosti v skladu s predpisi ter da bodo ta sredstva prenesena na organizacije združenega dela; spremljala, kontrolirala in zagotavljala bo pritekanje in obračunavanje posojila za razvoj gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova; pridobivanje in namensko uporabo sredstev v interesnih skupnostih ter drugih sredstev, namenjenih za splošno in skupno porabo. Spremljala in kontrolirala bo tudi vplačevanje, razporejanje in namensko uporabo dohodkov ter bo o vsem informirala temeljne organizacije združenega dela, ki so na podlagi sporazumov združile sredstva.

5. Služba bo spremljala gibanje osebnih dohodkov v gospodarstvu in v izvangospodarstvu, kot tudi po posameznih področjih, panogah in grupacijah, ter bo informirala organizacije združenega dela in družbenopolitične skupnosti ter njihove organe o tem, ali se le-ti gibljejo v skladu z dinamiko, ki je določena v resoluciji o družbenoekonomski politiki v letu 1975, ter v skladu s temelji in merili družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Gibanje osebnih dohodkov bo služba spremljala in analizirala tudi s stališča njihove usklajenosti z drugimi uspehi poslovanja, kot tudi s stališča razmerij pri delitvi dohodka v organizacijah združenega dela in pri delitvi družbenega proizvoda nasploh. Zagotovila bo tudi podatke za spremljanje drugih oblik osebne porabe, kot tudi tega, kako se uresničuje politika prispevkov iz osebnih dohodkov na podlagi samoupravnih sporazumov.

Služba bo v letu 1975 v okviru svojega delovnega področja sodelovala pri izdelavi enotne metodologije za spremljanje tega, kako se izvajajo družbeni dogovori o skupnih temeljih samoupravnega urejanja razmerij pri pridobivanju in delitvi dohodka in pri delitvi sredstev za osebne dohodke.

6. Posebno pomembna naloga službe v prihodnjem letu bo izvajanje predpisov in ukrepov, katerih namen je izboljšanje likvidnosti gospodarstva. Pri tem bo posvetila posebno pozornost izvajanju ustreznih sprememb v predpisih o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, predpisov o sanaciji organizacij združenega dela, o prisilni poravnavi, o stečajnem postopku; o zagotavljanju trajnih obratnih sredstev; o zmanjševanju knjigovodstvene vrednosti zalog in terjatev organizacij združenega dela na njihovo dejansko vrednost; kot tudi ustreznih določb zakona o službi družbenega knjigovodstva, ki urejajo vrstni red plačevanja obveznosti, ki se evidentirajo pri službi.

Služba bo ažurno in operativno spremljala in analizirala gibanje likvidnosti ter bo opozarjala na vzroke in žarišče nelikvidnosti, da bi v organizacijah združenega dela in v družbenopolitičnih skupnostih ustrezno ukrepali.

Sestavljala bo informacije o stanju likvidnosti na podlagi podatkov iz zaključnih računov organizacij združenega dela iz gospodarstva za leto 1974 in na podlagi poslovnega uspeha med letom 1975. V informacijah bo posebej obdelala podatke o gibanju zalog, o strukturi virov poslovnih sredstev ter druge podatke, ki so pomembni za problematiko likvidnosti.

Da bo lahko tekoče spremljala stanje likvidnosti, bo sestavljala mesečne statistične informacije o neizpolnjenih obveznostih uporabnikov družbenih sredstev, evidentiranih pri službi, o blokiranih žiro računih, izvajanju sanacijskega postopka, prisilne poravnave in stečaja.

Pripravljala bo tudi občasne informacije o stanju in gibanju likvidnosti na podlagi podatkov iz evidence službe ter na podlagi drugih razpoložljivih podatkov.

7. Da bi spodbudila vsestransko varčevanje v vsakem okolju, bo služba v svojih informacijah analizirala zlasti kazalnike o poslovnih uspehih in druge razpoložljive podatke, iz katerih je razvidno, kakšen odnos ima posamezni uporabnik družbenih sredstev do te naloge.

8. Služba si bo zlasti prizadevala za uporabo predpisov, ki urejajo ukrepe kreditno-monetarne politike, ter bo spremljala in kontrolirala delo bank in finančno poslovanje temeljnih in drugih organizacij združenega dela, zlasti pa gibanje kreditov po njihovih namenih, likvidnost bank in tendence pri gibanju njihovega kreditnega potenciala.

9. Služba se bo v letu 1975 močno angažirala pri uresničevanju te naloge iz resolucije: Zvezni zavod za statistiko in služba družbenega knjigovodstva bosta v letu 1975 izpopolnila metodologijo in zagotovila podatke, ki jih bo moč uporabljati tudi v samoupravnem gospodarstvu že v letu 1976. Svojo zadevno aktivnost bo usmerila predvsem v to, da se informacijski sistem prilagodi potrebam TOZD in nehala z zbiranjem takih podatkov, ki se ne uporabljajo dovolj, da bi bili razbremenjeni tisti, ki dajejo podatke, služba pa dosegla še večjo učinkovitost pri zbiranju podatkov ter pri njihovi obdelavi, prikazovanju in pošiljanju uporabnikom.

10. Posebno pozornost bo služba posvetila usklajevanju raznih nomenklatur in klasifikacij na vseh področjih gospodarstva, da bi dobili čim bolj homogene in usklajene informacije.

11. Služba bo v okviru svojega delovnega področja zagotovila spremljanje, kako se izvajajo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi, ki se sklepajo, da bi se uresničila resolucija o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja v letu 1975, za izvajanje katere je služba posebej zavezana.

III

NEKATERE TEMELJNE NALOGE PO FUNKCIJAH

Posli evidence in statistike

1. Poleg dela pri reviziji statistične podlage za potrebe organizacij združenega dela, si bo služba v skladu s tem programom prizadevala, da se zagotovijo tudi drugi podatki z delovnega področja, za katero je pristojna, in da jih bo mogoče primerjati tudi potem, ko bodo v predpisih opravljene spremembe in ko bo na temeljih ustave zgrajena nova samoupravna organizacijska struktura gospodarstva in drugih dejavnosti.

2. Služba bo sodelovala pri izdelavi predpisov o knjigovodstvu, o periodičnih obračunih in o zaključnih računih vseh uporabnikov družbenih sredstev, predvsem pa pri izdelavi osnovnega kontnega plana za organizacije združenega dela in posebnih kontnih planov za druge skupine uporabnikov družbenih sredstev (banke, interesne skupnosti, zavarovalnice, proračun, upravne organe idr.).

3. Da bi zagotovila spremljanje globalnih gibanj, ki imajo v sferi delitve dohodka in osebnih dohodkov splošni pomen in jih urejajo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi, si bo služba prizadevala, da se z družbenim dogovarjanjem opravijo spremembe in dopolnitve v sedaj veljavni statistični podlagi, ki rabi za spremljanje gibanj na tem področju.

4. Glede na republiške in pokrajinske predpise, ki urejajo razporejanje in uporabo sredstev v prejšnjih časih oblikovanega t.i. državnega kapitala, bo služba zagotavljala potrebne podatke pri spremljanju procesa transformacije teh sredstev v sredstva gospodarstva.

Hkrati bo služba v svojih informacijah, opirajoč se na obstoječe dokumentacijske podlage, analizirala, ali nastajajo nove pojave oblike koncentracije družbenih sredstev zunaj temeljnih organizacij združenega dela in interesnih skupnosti.

5. Nadaljevala bo s proučevanjem sistema žiro računov interesnih skupnosti in skladov kot tudi enot interesnih skupnosti, bank in zavarovalnic, za katere je bilo začasno odloženo, da smejo do izdaje predpisov zadržati oziroma odpirati žiro račune po doslej veljavnih predpisih in na podlagi dosedanjih oblik organiziranja.

6. Izdelan bo temeljni osnutek načrta računov družbenega knjigovodstva in načrta računov razčlenjenega prometa sredstev na žiro in drugih računih UDS v službi, ki bi ustrezali spremembam, nastalim na področju operativnega informiranja organizacij združenega dela o spremembah pri poslovanju in v položaju uporabnikov družbenih sredstev.

7. Nadaljevalo se bo delo pri izdelavi serije osnovnih podatkov iz zaključnih računov organizacij združenega dela iz gospodarstva od leta 1961 do 1973.

Na podlagi podatkov iz zaključnih računov organizacij združenega dela iz negospodarskih dejavnosti je izdelana metodologija za izdelavo serij osnovnih podatkov od leta 1965 do 1974 (po tekočih cenah).

Proučili bodo možnost, da se na podlagi sedanje dokumentacije izdelajo večletne serije podatkov za področja, ki so financirana iz zveznega proračuna, družbenih skladov in iz sredstev interesnih skupnosti.

8. V okviru svojega delovnega področja bo služba zagotavljala na področju evidence in statistike podatke:

- o poslovanju delovnih organizacij, na podlagi periodičnih obračunov in zaključnih računov ter dokumentov plačilnega prometa,
- o denarju in kreditih, na podlagi poročil bank in tekočih podatkov službe,
- o investicijah, na podlagi poročil uporabnikov družbenih sredstev in izvodov posebne kontrole,
- o splošni, skupni in drugi porabi,

- o gibanju osebne in skupne porabe,
- o drugih finančno-materialnih gibanjih v gospodarstvu, ki jih lahko vidimo iz službenih lastnih evidenc ter iz obračunov in poročil, ki jih je treba pošiljati službi.

Informativno-analitični posli

1. Da bi zagotovili stalno in kakovostno informiranje temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter drugih uporabnikov družbenih sredstev in družbenopolitičnih skupnosti o vseh pomembnih družbenoekonomskih gibanjih, ki jih spremlja in ugotavlja služba družbenega knjigovodstva, bodo izdelane splošne smernice, ki bodo kot skupna metodološka osnova rabile vsem organizacijskim enotam službe družbenega knjigovodstva za orientacijo – koga je treba, kdaj, o čem in kako informirati.

2. Služba bo sodelovala z zvezo sindikatov in z drugimi dejavniki naše samoupravne družbe pri izpolnjevanju enotnih kazalcev, na podlagi katerih bodo temeljne in druge organizacije združenega dela lahko primerjale svoje uspehe s sorodnimi in drugimi organizacijami; rabili pa jim bodo tudi pri izpolnjevanju njihove politike delitve dohodka in osebnih dohodkov na podlagi delovnih uspehov.

3. Služba bo sestavljala analize in informacije o uresničevanju ciljev družbenoekonomskega razvoja, v mejah razpoložljivih podatkov in delovnega področja, ki je SDK določeno z zakonom.

4. Pospesena bosta postopek prejemanja, kontrole in obdelave podatkov iz periodičnih obračunov in zaključnih računov organizacij združenega dela, bank in zavarovalnic ter izdelava ustreznih kazalcev, ki jih je treba pošiljati v uporabo družbenopolitičnim skupnostim, njihovim organom, organizacijam združenega dela ter drugim organom in organizacijam zaradi medsebojnega primerjanja, načrtovanja kot tudi zaradi določanja in uresničevanja poslovne politike.

5. Na podlagi podatkov iz zaključnega računa za leto 1974 bodo izdelani ustrezni pregledi stanja in uspeha pri poslovanju organizacij združenega dela, pravočasno pa bodo izdelane tudi potrebne informacije in analize. Poleg tega bodo na podlagi zaključnih računov OZD iz gospodarstva izdelani enotni kazalniki poslovnega uspeha in bodo dostavljeni organizacijam združenega dela.

6. Na podlagi podatkov iz periodičnih obračunov organizacij združenega dela za obdobja: I.–III., I.–VI., I.–IX. 1975 bodo obdelani in objavljeni podatki iz obrazca Poslovni uspeh med letom in bodo izdelane ustrezne informacije in analize.

7. Služba bo na podlagi podatkov iz zaključnih računov in iz periodičnih obračunov sestavljala tudi informacije o posameznih organizacijah združenega dela, zlasti o tistih, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti, ki so nelikvidne, ki neredno izplačujejo osebne dohodke ali imajo pri poslovanju druge ekonomsko-finančne težave. Takšne informacije in analize bo služba sestavljala na zahtevo družbenopolitičnih skupnosti, na svojo pobudo, ali na upravičeno zahtevo same organizacije združenega dela. Pri izdelavi teh analiz si bo prizadevala ugotoviti prave vzroke analiziranih nastalih problemov.

8. Pri obdelavi podatkov o uspehih poslovanja organizacij združenega dela, bank in zavarovalnic, prikazanih v zaključnih računih in periodičnih obračunih, ter pri sestavljanju informacije in analiz, bo služba na njihovi podlagi zlasti ugotavljala: delitev sredstev, izgube, obremenjenost in zadolženost gospodarstva, zaloge, reproduksijsko sposobnost organizacij združenega dela.

9. Posebej bo kontrolirala zaključne račune za leto 1974 in ugotavljala poslovne uspehe podjetij v tujini, ki so jih ustanovile organizacije združenega dela iz Jugoslavije. Obdelala bo ustrezne podatke iz njihovih zaključnih računov in izdelala o tem posebne informacije.

10. Zagotovljeno bo zbirno (križno) informiranje družbenopolitičnih skupnosti na vseh ravneh, po posameznih področjih, panogah in vrstah uporabnikov družbenih sredstev.

11. Zagotovila bo podatke o zapadlih in neporavnanih obveznostih družbenopolitičnih skupnosti ter njihovih organov do organizacij združenega dela in bo o tem trimesečno informirala pristojne organe in organizacije.

12. Služba bo v skladu z ustavnimi določili zagotovila spremljanje in informiranje o transformiranju sredstev sedanjih družbenih skladov v sredstva samoupravnih interesnih skupnosti.

13. Služba bo zagotovila vpogled v pridobivanje in uporabo sredstev krajevnih skupnosti in bo o tem informirala zainteresirane organe, organizacije in občane.

Kontrola

1. Glede na ustavne obveznosti glede delovnega področja in vloge službe v zvezi s kontrolo, bodo organizacijske enote in delavci, ki opravljajo kontrolne zadeve, v okviru svojega delovnega področja dosledno izvajali ukrepe, ki zagotavljajo zakonitost, finančno disciplino in določene norme pri vedenju subjektov družbene reprodukcije.

2. Zagotavljanje realnosti in pravilnosti podatkov, ki jih služba zbira in obdeluje, je ena prvih nalog delovanja preventivne kontrole. Posebna pozornost bo posvečena kontroli pravilnosti podatkov v zaključnih računih in periodičnih obračunih ter v drugih poročilih, ki jih dajejo uporabniki družbenih sredstev. Posebna pozornost bo posvečena temle elementom:

- stanju sredstev in virov sredstev (poslovnih, skupne porabe, sredstev rezerv idr.),
- stanju obveznosti in terjatev,

- stanju surovin, materiala, polizdelkov, gotovih proizvodov in trgovskega blaga,
 - realnosti finančnega rezultata (celotnega dohodka, dohodka, izgube in njenega kritja) idr.
3. Zagotovljena bo dosledna uporaba zakonov in drugih predpisov pri razpolaganju z družbenimi sredstvi, pri čemer bo posvečena posebna pozornost:
- zakonitemu ugotavljanju celotnega dohodka, materialnih stroškov, amortizacije in drugih stroškov,
 - zakonitemu ugotavljanju dohodka in njegovi delitvi,
 - izvajanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov,
 - realizaciji sredstev samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov ter drugih uporabnikov družbenih sredstev,
 - zakonitemu zagotavljanju sredstev za investicije in njihovi uporabi,
 - zakonitemu zagotavljanju trajnih obratnih sredstev ter izvajanju predpisov in ukrepov ekonomske politike glede njihovega zagotavljanja,
 - zakonitemu razpolaganju s sredstvi z žiro in drugih računov uporabnikov družbenih sredstev pri službi družbenega knjigovodstva,
 - vezanju poslovnih in drugih sredstev na rok,
 - zakonitemu uporabljanju funkcionalnih sredstev bank, interesnih skupnosti, proračunskih sredstev itd.,
 - doslednemu izvajanju predpisov o likvidnosti, vrstnemu redu izvrševanja sodnih odločb, akceptnih in drugih izvršilnih nalogov,
 - dosledni uporabi predpisov o sanaciji delovnih organizacij zaradi nelikvidnosti in nekritih izgub itd..
4. Služba bo redno spremljala, kako uporabniki družbenih sredstev izpolnjujejo obveznosti, ter kontrolirala, ali so obračuni in vplačila pravilna, in ali so pravilno usmerjene obveznosti uporabnikov družbenih sredstev, zlasti pa bo opravljala kontrolo:
- obračuna in vplačila davkov in prispevkov iz dohodka,
 - obračuna in vplačila davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov in po osebnih dohodkih,
 - obračuna in vplačila davka od prometa proizvodov,
 - obračuna in vplačila posojila skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova,
 - obračuna in vplačila drugih obveznosti do interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti,
 - pravilnosti obračuna in izločanja sredstev za skupne rezerve in druge obveznosti.
5. Posebna pozornost bo posvečena kontroli dela in poslovnih uspehov bank in zavarovalnic, vštevši tudi bilance o delu njihovih organizacijskih enot v tujini in mešanih družb, v katere so plasirale svoja sredstva.
6. Kontrolirana bodo poslovna združenja po vsej SFRJ, in sicer po posebnem navodilu, ki bo v ta namen izdelano.
7. Popolnejše bo kontrolirano finančno-materialno poslovanje določenega števila predstavništev tujih firm.
8. Nadaljevala se bo kontrola uporabe sredstev ter poslovanja podjetij, ki so jih ustanovile skupine občanov.
9. Služba bo dajala mesečne informacije o ugotovljenih nezakonitostih, nepravilnostih, pojavih ter ukrepih v postopku kontrole. Poleg tega bo izdelovala širše trimesečne (in letne) informacije, v katerih bo navedla tudi nosilce nezakonitosti in škodljivih pojavov, ki jih je ugotovila.
10. Na zahtevo uporabnikov družbenih sredstev in družbenopolitičnih skupnosti bo služba v mejah svojih možnosti opravljala tudi bistveno kontrolo (revizijo) materialno-finančnega poslovanja.
11. Da bi se kadri kontrole usposobili za delo v novih razmerah, bo organiziran poseben pouk kontrolorjev SDK za:
- a) kontrolo pravilnosti podatkov,
 - b) kontrolo v organizacijah, ki uporabljajo AOP,
 - c) sodelovanje z organi delavske kontrole in organi OZD,
 - d) delo v interni kontroli v organizacijskih enotah SDK.

Ekonomsko-finančna revizija

Služba družbenega knjigovodstva je prevzela obveznost, da bo opravljala tudi ekonomsko-finančno revizijo na zahtevo uporabnikov družbenih sredstev, ki črpajo posojila Mednarodne finančne korporacije in Mednarodne banke za obnovo in razvoj, po pogodbeno določenih standardih in metodah.

Delovne organizacije v SFRJ, ki imajo skupne naložbe s tujimi organizacijami ali z mednarodno banko, ali so najele kredite pri teh mednarodnih organizacijah, so se s pogodbami o takšnem poslu zavezale, da bo njihovo poslovanje revidirano po standardih in metodah, ki se uporabljajo po svetu.

Pri nadaljnjem organiziranju, pripravljanju in izvajanju ekonomsko-finančne revizije v letu 1975 bo SDK:

- z normativnimi akti določila ustrezno notranjo organizacijo ekonomsko-finančne revizije,
- organizirala tečaje za pouk novih kadrov za revizijo,
- pri šestih OZD opravila popolno revizijo zaključnih računov za leto 1974 in periodičnih obračunov za prvo polletje 1975,
- pri petih OZD opravila kratek pregled poslovanja za leto 1975 v prvem polletju 1975,
- opravila popolno revizijo poslovanja ene banke,
- pri enajstih OZD v drugem polletju 1975 proučila in preverila sistem poslovanja za leto 1975 (interimaudit).

Pri navedenih revizijskih nalogah bodo še nadalje udeležene ustrezne tuje firme, s katerimi bo SDK še nadalje sodelovala v obsegu, ki se bo pokazal kot potreben za kakovostno izvrševanje revizijskih nalog.

Plačilni promet

1. Da bi ohranili enotnost pri plačilnem prometu, bo zagotovljen enak in enoten način dela s tem, da bodo uporabljeni enotni instrumenti in oblika plačevanja, enotna metodologija in delovna tehnika pri vseh enotah službe.

2. Pri izvajanju funkcije plačilnega prometa, s katero izvršuje medsebojna plačevanja uporabnikov družbenih sredstev in oskrbuje poslovne banke, bo služba zagotavljala zlasti:

- pravočasno in pravilno izvrševanje nalogov uporabnikov družbenih sredstev za medsebojna plačevanja v notranjem plačilnem prometu ter redno obveščanje uporabnikov o dnevnih spremembah in stanju sredstev na njihovih ziro in drugih računih, ki jih vodi služba;

- pravilno in tekoče obveščanje poslovnih bank o pritoku in odtoku sredstev njihovih deponentov ter dnevno kontrolo kritja na funkcionalnih računih bank. Odvisno od zakonskih in drugih predpisov bo izvrševala tudi vse druge posle, s katerimi se zagotavlja dnevna likvidnost poslovnih bank (zadrževanje nalogov, obračun obresti v zvezi z zadržanimi nalogi deponentov ipd.).

3. Za hitrejšo, bolj ekonomično in učinkovito opravljanje plačilnega prometa je treba nadaljevati z izpopolnjevanjem tehničnih plačilnih instrumentov in njihovim prilagajanjem za avtomatično obdelavo.

4. Izdelati je treba predlog za učinkovitejšo in smotnejšo spremljanje in kontrolo dnevne likvidnosti bank, v številki tudi njihove poslovne enote.

5. Proučiti je treba potrebne spremembe pri načinu dela službe glede plačilnega prometa v zvezi z ustanavljanjem in oblikovanjem internih bank v OZD.

6. Organizirati in izvesti je treba najmanj dva ciklusa prostovoljne multilateralne kompenzacije za organizacije združenega dela s področja gospodarstva.

7. Spremljati je treba hitrost cirkuliranja sredstev v plačilnem prometu in izdelovati šestmesečne informacije o učinkovitosti izvrševanja nalogov uporabnikov družbenih sredstev oziroma o zadrževanju sredstev v kanalih plačilnega prometa.

8. Služba bo nadaljevala delo v zvezi z zbiranjem dohodkov obveznega posojila za razvoj manj razvitih republik in pokrajine Kosovo, zvezi s prometom in amortizacijo obveznic federacije in drugimi podobnimi zadevami, ki bodo poverjene službi.

9. Uresničiti je treba potrebno sodelovanje z Narodno banko Jugoslavije in narodnimi bankami republik in pokrajin, s poslovnimi bankami, PTT podjetji in njihovimi enotami ter z drugimi organi in organizacijami v zvezi s skupnimi vprašanji, ki izvirajo iz opravljanja funkcije plačilnega prometa in njegovega nadaljnjega izboljšanja.

Avtomatizacija poslov službe

1. Storjeni bodo vsi ukrepi za nadaljnje kadrovske in organizacijske usposabljanje vseh organizacijskih enot, da bi se vključile v proces preusmeritve dela službe k avtomatični obdelavi podatkov.

Služba bo še nadalje spreminjala kadrovske strukture in zagotavljala strokovne kadre za uporabo sodobnih sredstev za delo, tako s šolanjem sedanjih kadrov, kakor tudi z dopolnjevanjem kadrov zunaj službe. Nadaljeval se bo organiziran pouk kadrov za delo po novi tehnologiji ter vključevanje delavcev iz organizacijskih enot v skupno delo v zvezi z razčlenitvijo tehnologije in izdelavo programov.

2. Storjeni bodo ukrepi za nadaljnjo dobavo računalnikov, dodatne konfiguracije in druge opreme in instaliranje že naročenih, po določeni dinamiki. Zlasti je treba vztrajati pri tem, da proizvajalci opreme in njihovi zastopniki zagotovijo učinkovito in kakovostno vzdrževanje sistemov.

3. Glede avtomatizacije poslov službe je treba:

- a) dokončno preiti na avtomatično obdelavo poslov plačilnega prometa in drugih rednih operativnih poslov službe praviloma začeti od nalog v vseh organizacijskih enotah, izvemši oddaljene ekspoziture, kjer se obdelava lahko opravlja, začeti od konsignacije;

- b) dokončno avtomatizirati posle evidence in statistike iz funkcij službe, ki jih je racionalno opravljati z računalniki, v številki tudi prenos obdelave s holeritov na računalnike;

- c) zagotoviti enotno uporabo aplikacijskih programov službe na vseh sistemih.

4. Nadaljnje napredovanje in razvoj avtomatične obdelave podatkov v službi bosta usmerjena:

- a) k optimalizaciji programskega paketa avtomatizacije rednih operativnih poslov službe za vse tri sisteme v službi ob uporabi najnovejšega systemskega software proizvajalca in ob optimalni uporabi razpoložljivega hardware;

- b) h končnim organizacijskim in programskim rešitvam za praznjenje računov proračunov in skladov, za posle žarišč in za evidence v investicijah;

- c) na podlagi izpolnitev organizacijsko-tehnoloških rešitev za obdelavo nalogov plačilnega prometa, evidence in statistike je treba začeti izdelovati nov projekt za avtomatizacijo rednih operativnih poslov službe (AROPS II);

- d) razčleniti je treba organizacijsko-programske rešitve za integralno in avtomatično dobivanje statističnih biltenov službe;

- e) začeti delo v zvezi s projektom optimalnih organizacijskih, programskih in tehničnih rešitev za daljinski prenos podatkov v službi (teleprocessing).

IV

SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANI

1. Služba bo sodelovala z drugimi organi pri izdelavi predpisov, s katerimi se službi družbenega knjigovodstva določajo naloge, da bi zagotovila takšen način dela, ki bo omogočal njihovo nemoteno in učinkovito uporabo. Služba bo tudi dajala ustrezne podatke, ki so pomembni pri izdelavi predpisov.

Služba bo tudi spremljala pojave in probleme pri uporabi posameznih predpisov in ukrepov ter o tem obveščala pristojne organe, da bi zavzeli stališča in sprejeli dopolnilne ukrepe.

2. Za uspešnejše odkrivanje različnih nezakonitosti pri razpolaganju z družbenimi sredstvi bo služba ožje sodelovala z inšpekcijskimi organi. Zlasti potrebno je ožje sodelovanje z devizno inšpekcijo, ker se zaradi ločene kontrole dinarskega poslovanja (ki ga opravlja služba) in kontrole deviznega poslovanja (ki ga opravlja inšpektorat) ustvarja določen medprostor, katerega nihče ne kontrolira, zaradi česar pogosto ni opaziti posameznih velikih deformacij pri razpolaganju z družbenimi sredstvi.

3. Večje bo tudi sodelovanje z organi za pregon ter sodišči, da bi jim dali potrebno gradivo in dokaze za oceno pripravljenih nezakonitosti, ki jih je ugotovila služba.

4. Služba bo sodelovala z družbenopolitičnimi organizacijami in dala potrebne informacije in analize, ki omogočajo spoznavanje pojavov, ki se kažejo v družbenoekonomskem razvoju.

5. Za uspešnejše opravljanje svojih funkcij bo služba sodelovala tudi z drugimi organi in organizacijami vselej, kadar bi sodelovanje omogočilo doslednejše in učinkovitejše izpolnjevanje nalog.

V

POSEBNE NALOGE SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE

1. Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije (SDKJ) bo v sodelovanju z republiškimi in pokrajinskimi službami razčlenjevala metodologijo dela za posle, ki imajo pomen za vso državo, ter organizirala skupne akcije in ugotavljanje določenih pojavov in problemov pri poslovanju uporabnikov družbenih sredstev.

2. Na ravni federacije bo vsak mesec redno obdelovala vse podatke, predvidene za spremljanje gospodarsko-finančnih gibanj ter zagotavljala, da bodo na razpolago v določenih rokih. V zvezi s tem bo v mejah svoje pristojnosti ukrepala za ažurnejše dobivanje podatkov.

3. Za skupščino SFRJ in ZIS ter zvezne organe bo služba zagotavljala podatke in izdelovala določene informacije in analize:

- o poslovnem uspehu OZD in drugih uporabnikov družbenih sredstev na podlagi zaključnih računov in periodičnih obračunov,

- o glavnih denarnih tokovih na podlagi lastnih in drugih podatkov,

- o gibanju likvidnosti in izvajanju ukrepov na tem področju,

- o gibanju investicij in zagotavljanju sredstev in plačil za graditev investicijskih objektov,

- o gibanju splošne in skupne porabe in izvajanju ukrepov na tem področju,

- o gibanju osebne porabe in odnosih pri delitvi doseženega dohodka.

Te in druge informacije in analize bo izdelovala Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije v rokih, v katerih se zbirajo podatki ali se končujejo kontrole, po operativnih planih, ki jih bo izdelala na podlagi tega programa.

4. Da bi zagotovila enotno delovanje službe v zvezi z zadevami, ki imajo pomen za vso državo, bo imela SDKJ neposreden vpogled v delo republiških in pokrajinskih služb, da bi ugotovila, kako uporabljajo predpise in ukrepe ter navodila službe.

5. Sodelovala bo pri delu teles skupščine SFRJ in zveznih organov, kadar obravnavajo gospodarsko-finančna gibanja in določene gospodarske probleme, ko lahko pomaga s svojim gradivom in podatki.

6. Razčlenila bo nove in izpopolnila sedanje programe za delo z elektronskimi računskimi sistemi, zagotovila dobavo in prejem računalnikov, ki jih je treba instalirati v letu 1975, ter pomagala organizacijskim enotam pri uvedbi elektronskih računskih sistemov.

Organizirala bo tudi nadaljnji pouk kadrov za delo pri elektronskih računskih sistemih.

Organizirala bo delo eksperimentalnega elektronskega računskega centra.

7. Izdelala bo perspektivni delovni program za raziskave s področja funkcij službe, nadaljnjega razvoja informacijskega sistema, avtomatizacije poslov, ki ga bo realizirala celotna služba.

Začela in izvedla bo posamezna operativna raziskovanja, zlasti metodološka, da bi poiskala rešitve za učinkovitejše izpolnjevanje novih nalog, ki izhajajo iz ustave.

8. V zvezi z zadevami, ki se nanašajo na vojaške enote, vojaške ustanove in OZD, ki proizvajajo ali opravljajo storitve za JLA, bo SDK Jugoslavije v sodelovanju s službami v republikah in avtonomnih pokrajinah v redu izpolnjevala določene obveznosti do zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, izdajala navodila za delo, opravljala potrebno kontrolo ter opravljala druge zadeve, ki se nanašajo na navedene uporabnike družbenih sredstev.

9. V okviru nalog splošne ljudske obrambe bo služba dokončala priprave za delo v razmerah vojne ter nadaljevala z izboljševanjem ukrepov civilne zaščite.

10. V skladu z ustavo SFRJ in predpisi, izdanimi na njeni podlagi, bo spremenila statut SDKJ in ga predlagala skupščini SFRJ v potrditev, nato pa bo s statutom uskladila druge samoupravne akte in nadalje razvijala samoupravne odnose v delovni skupnosti.

11. Na podlagi dogovora s službami v republikah in avtonomnih pokrajinah bo SDKJ zbirala podatke in izdelovala ustrezne informacije za potrebe službe: o stanju in gibanju kadrov, o obsegu in strukturi izvršenih poslov, obsegu in strukturi dohodkov in izdatkov ter o gibanju osebnih dohodkov v službah v republikah in avtonomnih pokrajinah ter v SDK Jugoslavije.

12. SDK Jugoslavije bo opravljala tudi v letu 1975 določene posle za federacijo, ki so povezani z zveznim proračunom in drugimi sredstvi federacije. V zvezi s tem bo:

- sodelovala z zveznimi organi pri pripravljanju zveznih predpisov, ki se nanašajo na zvezni proračun in druga sredstva federacije,
- izdelovala informacije in analize o izvrševanju proračuna in drugih sredstev federacije,
- kontrolirala zaključne račune proračuna federacije za leto 1974 in izdelala poročilo za skupščino SFRJ,
- opravljala s pogodbo določene posle v zvezi s plasmajem in amortizacijo obveznic federacije,
- neposredno kontrolirala uporabo sredstev proračuna in skladov federacije,
- opravljala, enako kot doslej, operativne posle v zvezi z doseganjem dohodkov in izvrševanjem izdatkov proračuna federacije in njenih organov,
- pripravila in začela uvajati avtomatizacijo določenih poslov v zvezi z izvrševanjem proračuna in drugih sredstev federacije.

* * *

Svet službe bo obravnaval aktualna vprašanja in probleme v zvezi z delovanjem službe, iskal ustrezne rešitve in dajal smernice za enotno opravljanje poslov in uporabo predpisov, v skladu z zakonom o službi družbenega knjigovodstva in tem programom.

Izvrševanje tega programa bo zagotovljeno s trimesječnimi in mesečnimi načrti.

* * *

Ta program dela je v skladu s 66. členom zakona o službi družbenega knjigovodstva obravnaval in sprejel svet službe na seji 19. decembra 1974.

GENERALNI DIREKTOR

Anton Polajnar s. r.

PREDSEDNIK
SVETA DELOVNE SKUPNOSTI
Božo Ciko s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za družbenoekonomske
odnose
Št.: 023-1/75-5
23. januarja 1975
Beograd

Priloga 12

P O R O Č I L O

O DELOVNEM PROGRAMU SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE ZA LETO 1975

Na seji odbora za družbenoekonomske odnose 22. januarja 1975 so preučili program dela Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975.

Člani odbora so v razpravi menili, da je delovni program zelo obsežen in vsestranski in da bodo potrebna izredna prizadevanja službe, da bo uresničila zastavljene naloge.

Odbor je sprejel delovni program, hkrati je dal naslednje predloge:

- da bi morala biti prva naloga službe družbenega knjigovodstva dajati podatke organizacijam združenega dela in drugim družbenim pravnim osebam, na podlagi katerih bi bil možen popoln vpogled v materialni položaj organizacije, finančno poslovanje svoje organizacije, kot tudi drugih organizacij in skupnosti,
- da bi morala biti prednostna naloga SDK, da spremlja in evidentira združevanje sredstev kot tudi pogoje ustvarjanja dohodkov, delitev dohodka in osebnega dohodka delovne organizacije,
- da bi bilo koristno, če bi SDK na področju investicij spremljala in ugotavljala učinkovitost investiranja,
- dana je bila pobuda, da bi bila SDK pobudnik za izdelavo analize o sedanji organiziranosti in stopnji izkoriščenosti računalniške tehnike kot tudi za vzpostavljanje enotnega sistema,
- delegati so v razpravi poudarili zahtevo, da mora služba družbenega knjigovodstva pravočasno poslati skupščini informacije in publikacije, predvidene v njenem delovnem programu, zlasti še poročila o neizvrševanju nalog in ciljev, sprejetih z resolucijo o temeljih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975,
- odbor bo o pogojih SDK, da lahko izpelje tako obsežen in zahteven delovni program (kadrovske, tehnične in druge okrepitve) razpravljal, ko bo na vrsti poročilo o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1974.

Za poročevalca odbora v zboru je bil na seji določen delegat Durak Fehim, član odbora.

PREDSEDNIK
Jože Globačnik s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 119
29. januar 1975
Beograd

Priloga 13

Na podlagi 17. točke 285. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije in v zvezi z 2. oustavkom 32. člena temeljnega zakona o družbenih blagovnih rezervah je skupščina SFRJ na seji zveznega zbora 29. januarja 1975 sprejela

ODLOK

O ODOBRTVI FINANČNEGA NAČRTA ZVEZNE DIREKCIJE ZA REZERVE INDUSTRIJSKIH PROIZVODOV ZA LETO 1974

Odobrava se finančni plan zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974, ki ga je sprejel svet te direkcije na 12. seji 7. decembra 1973.

PREDSEDNIK ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

PREDSEDNIK SKUPŠČINE SFRJ

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za proračun
federacije
28. januarja 1975
Beograd

Priloga 14

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ODLOKA O ODOBRTVI FINANČNEGA NAČRTA ZVEZNE DIREKCIJE ZA REZERVE INDUSTRIJSKIH PROIZVODOV ZA LETO 1974

Na seji odbora zveznega zbora za proračun federacije, ki je bila 28. januarja 1975, je bil sprejet sklep, da se predlaga zboru, naj sprejme predlog odloka o odobritvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974.

Potem ko so bili člani odbora obveščeni o vzrokih, ki so vplivali na to, da je predlagatelj šele zdaj predlagal skupščini SFRJ odobritev finančnega načrta za leto 1974, so delegati izrazili tale mnenja in stališča:

– razumejo težave, do katerih je prišlo v zvezi s pravočasno zagotovitvijo sredstev za financiranje obveznosti proračuna federacije do zveznih blagovnih rezerv, kar je odločilni dejavnik, ki govori za soglasje, da retroaktivno sprejmejo odlok o odobritvi finančnega načrta, ki je praktično že izvršen. Sicer pa so delegati menili, da bi bilo bolj logično, če bi sedaj namesto finančnega načrta za leto 1974 obravnavali sklepni račun.

– delegati so izrazili zelo ostre kritike glede sedanje prakse, ki jih pripelje v položaj, da se samo formalno-pravno izrekajo o posameznih zakonskih aktih, kar jim omogoča, da bi pravočasno in po postopku, ki ga predpisuje poslovnik skupščine SFRJ, obravnavali zakonske akte, ki konstituirajo obveznosti za proračun federacije,

– delegati so ugotovili, da se je odbor moral pogosto izreči o zelo zahtevnih problemih in vprašanjih s področja financiranja federacije, za katera ni bila pravočasno zagotovljena dokumentacija, ki bi omogočila popoln vpogled v finančne efekte in dala podatke o tem, kako se bo vse to pokazalo na skupno bilanco proračunskih sredstev federacije,

– delegati pa so predvsem očitali predlagatelju, da ni pravočasno seznanil skupščine in njenih teles s težavami, ki so pripeljale do tega, da šele sedaj predlaga skupščini odlok o sprejetju finančnega načrta, ki je praktično že realiziran.

Ob koncu je odbor priporočil, naj zvezni izvršni svet ugotovi, če so še kakšni podobni zakonski akti, ki niso bili poslani pravočasno, da bi jih takoj obravnavali, ker bo v nasprotnem primeru odbor prisiljen, da se o takih aktih ne bo izrekel.

Za poročevalca na seji zbora je določen delegat Ljubomir Zečić, član odbora.

PREDSEDNIK ODBORA

Jožef Ipač s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajno-pravna
komisija
AS 119
21. januarja 1975
Beograd

Priloga 15

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

B e o g r a d

Zakonodajno-pravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ je na seji 21. januarja 1975 obravnavala predlog odloka o odobritvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974 in posreduje zboru tole

POROČILO

Komisija sprejema predlog odloka o odobritvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974 in predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme.

Za poročevalca komisije na seji zbora je bil določen Ljubiša Popović, član komisije.

PREDSEDNIK KOMISIJE

dr. Miodrag Zečević s. r.

USTAVNO SODIŠČE
JUGOSLAVIJE
PREDSEDNIK
AS 120
17. januarja 1975
Beograd

Priloga 16

PREDSEDNIKU SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Z odlokom skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije AS št. 115, z dne 26. decembra 1974 sem bil izvoljen za člana sveta federacije. Ker je po 4. členu zakona o svetu federacije in 381. členu ustave SFRJ opravljanje te funkcije nezdružljivo z opravljanjem funkcije predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ki jo opravljam, prosim skupščino Socialistične federativne republike Jugoslavije, da me razreši dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije.

Blažo Jovanović s. r.

AS 121
16. januarja 1975
Beograd

Priloga 17

PREDSEDNIKU SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Z odlokom skupščine SFRJ AS št. 115, z dne 26. decembra 1974 sem bil izvoljen za člana sveta federacije. Ker je po 4. členu zakona o svetu federacije in 381. členu ustave SFRJ opravljanje te funkcije nezdružljivo z opravljanjem funkcije sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ki jo opravljam, prosim skupščino SFRJ, da me razreši dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije.

SODNIK USTAVNEGA SODIŠČA
JUGOSLAVIJE
Ivan Božičević s. r.

PREDSEDSTVO SFRJ
Št.: 04-47
AS 122
21. januarja 1975
Beograd

Priloga 18

PREDSEDNIKU SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je na seji 10. januarja 1975 v skladu s 4. točko prvega odstavka 315. člena ustave SFRJ na predlog SR Hrvatske in v dogovoru z drugimi republikami in avtonomnima pokrajinama določilo

PREDLOG

ZA IZVOLITEV NIKOLE SEKULIĆA ZA PREDSEDNIKA USTAVNEGA SODIŠČA JUGOSLAVIJE

Ker je dosedanji predsednik Ustavnega sodišča Jugoslavije Blažo Jovanović 17. tega mesedaca dal ostavko na to delovno mesto, ker je bil izvoljen za člana sveta federacije, predlaga predsedstvo SFRJ po poprejšnjem dogovoru z republikami in avtonomnima pokrajinama, naj se za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Nikola Sekulić, dosedanji predsednik Ustavnega sodišča SR Hrvatske.

Izvolitev Nikole Sekulića na to funkcijo je bila mogoča zato, ker je 17. januarja tudi Ivan Božičević, sodnik tega sodišča, dal ostavko, ker je bil izvoljen za člana sveta federacije in je tako ostalo prazno mesto člana tega sodišča, ki v skladu z ustavnimi načeli o enaki zastopanosti republik pripada SR Hrvatski.

V prilogi vam pošiljamo predlog SR Hrvatske s krajšimi biografskimi podatki Nikole Sekulića v nadaljnji postopek.

PODPREDSEDNIK
Petar Stambolić s. r.

**PREDSEDSTVO SOCIALISTIČNE
REPUBLIKE HRVATSKE**

AS 122

14. januarja 1975

Zagreb

PREDSEDSTVO SFR JUGOSLAVIJE
Komisija za organizacijska vprašanja

Beograd

V zvezi z vašo brzojavko z dne 13. januarja 1975, št. 47-22 vas obveščamo, da je predsedstvo SR Hrvatske na seji, ki je bila 8. januarja 1975, obravnavalo predlog kandidata za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije in sklenilo, da se za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije predlaga tovariš Nikola Sekulić-Bunko, sedaj predsednik Ustavnega sodišča Hrvatske.

Priloga:

Življenjepisni podatki
tovariša Sekulića

TAJNIK

Stjepan Iveković s. r.

AS 122

14. januarja 1975

Zagreb

SEKULIĆ NIKOLA

predsednik Ustavnega sodišča Hrvatske

Rodil se je leta 1911 v Šibeniku. Po narodnosti je Srb. Diplomiral je na pravni fakulteti v Zagrebu leta 1936.

Član ZK je od leta 1931 in ima Partizansko spomenico 1941.

Pred vojno, ko je študiral pravne vede, so ga kot komunista preganjali, zapirali in sodišče za varstvo države ga je obsodilo zaradi ilegalnega revolucionarnega dela in političnega delovanja v naprednem delavskem gibanju.

Nikola Sekulić je eden od organizatorjev ljudske vstaje v severni Dalmaciji. Med NOV je opravljal odgovorne partijsko-politične in vojaške funkcije. Bil je član okrožnega in področnega komiteja ZKH za severno Dalmacijo, sekretar okrožnega komiteja KPH Šibenik, načelnik UDB za Dalmacijo itd.

Po osvoboditvi je opravljal vidne vodilne dolžnosti v organih oblasti in partijskih forumih. Bil je minister za pravosodje in minister za ljudsko zdravje v vladi LR Hrvatske (1947–1950), podpredsednik vlade LRH in predsednik sveta za zakonodajo (1951–1953), član izvršnega sveta sabora SR Hrvatske (1953), podpredsednik sabora SRH (1954–1963), predsednik prosvetno-kulturnega zbora zvezne skupščine (1963–1965). Bil je član izvršnega komiteja CK ZKH, član centralnega komiteja ZKJ in član predsedstva CK ZKJ (1965–1967).

Bil je poslanec sabora SRH od I. do IV. sklica (1946–1963) in poslanec zvezne skupščine za sklice 1950–1953 in 1963–1965. Poleg tega je bil tudi član glavnega odbora SZDL Hrvatske in zveznega odbora SZDL Jugoslavije, predsednik vseučilišnega sveta v Zagrebu itd. Sodeloval je na mednarodnem zborovanju Svetovni mir, utemeljen na pravu, ki je bil v Rimu leta 1962 in na zborovanju – srečanju „Okrogle mize v Moskvi“ leta 1963.

Med drugim je bil tudi član sveta federacije in predsednik odbora za nagrado AVNOJ.

Funkcijo predsednika Ustavnega sodišča Hrvatske ima od julija 1967.

Odlikovan je bil z redom narodnega heroja, redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem, redom zaslug za narod z zlatim vencem, redom republike z zlatim vencem, redom jugoslovanske zastave z lento in z drugimi odlikovanji.

PREDSEDSTVO SFRJ

Št.: 04-42

AS 123

21. januarja 1975

Beograd

Priloga 19

PREDSEDNIKU SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je na predlog SR Črne gore na seji 10. januarja 1975 v skladu s 4. točko prvega odstavka 315. člena ustave SFRJ določilo

P R E D L O G

ZA IZVOLITEV MIJUŠKA ŠIBALIĆA ZA SODNIKA USTAVNEGA SODIŠČA JUGOSLAVIJE

Po ostavki Blaža Jovanovića na funkcijo predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ki jo je dal 17. t., ker je bil izvoljen za člana sveta federacije, je ostalo prazno mesto člana tega sodišča, ki v skladu z ustavnim načelom o enaki zastopanosti republik pripada SR Črni gori. Glede na to predsedstvo SR Črne gore predlaga, da se na to mesto izvoli Mijuško Šibalić, prejšnji predsednik odbora za pravosodje družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine.

V prilogi vam pošiljamo predlog SR Črne gore z življenjepisom Mijuška Šibalića v nadaljnji postopek.

PODPREDSIEDNIK
Petar Stambolić s. r.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA
ČRNA GORA
PREDSIEDSTVO SR ČRNE GORE
AS 123
14. januarja 1975
Titograd

PREDSIEDSTVU SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

B e o g r a d

Predsedstvo SR Črne gore je obravnavalo predlog koordinacijskega odbora za kadrovsko politiko pri republiški konferenci SZDL Črne gore ter sklenilo predložiti predsedstvu SFRJ, da določi predlog, da se za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli tovariš Mijuško Šibalić.

V prilogi vam pošiljamo življenjepisne podatke za predloženega kandidata.

PREDSIEDNIK PREDSIEDSTVA
Veljko Milatović s. r.

AS 123

OSNOVNI ŽIVLJENJEPISNI PODATKI MIJUŠKA ŠIBALIĆA

Mijuško Šibalić se je rodil 22. januarja 1915 v Žablaku. Končal je pravno fakulteto. Je član ZKJ od leta 1941. Je udeleženec NOB od leta 1941 in imetnik Partizanske spomenice 1941.

Opravljal je tele dolžnosti: v JLA od leta 1945–1953; pomočnik in namestnik zveznega javnega tožilca od leta 1953 do 1959; pomočnik sekretarja zveznega sekretariata za socialno politiko in komunalna vprašanja od leta 1959–1961; pomočnik sekretarja sekretariata za proračun in splošno upravo od leta 1961–1963; član in podpredsednik izvršnega sveta skupščine SR Črne gore od leta 1963–1966; predsednik izvršnega sveta skupščine SR Črne gore od leta 1966–1967; član ZIS od 1967–1969 in poslanec družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine od leta 1969–1974.

Bil je član izvršnega odbora SZDL Črne gore in član zvezne konference SZDLJ.

Odlikovan je: z redom za hrabrost, z redom dela I. stopnje, s partizansko zvezdo II. stopnje in z redom zaslug za narod II. stopnje.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 124
24. januarja 1975
Beograd

Priloga 20

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

B e o g r a d

Na podlagi 196. člena poslovnika zvezne skupščine in v zvezi s četrtim odstavkom 3. člena zakona o skladu za pospeševanje upodabljajoče umetnosti Moša Pijade ter v zvezi z drugim odstavkom 1. člena odloka o začasnem

poslovnem redu skupščine SFRJ je komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja na seji, ki je bila 24. januarja 1975, sklenila dati zveznemu zboru in zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ

P R E D L O G

ZA IMENOVANJE PREDSEDNIKA UPRAVNEGA ODBORA SKLADA ZA POSPEŠEVANJE UPODABLJAJOČE UMETNOSTI MOŠA PIJADE

Za predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodabljaajoče umetnosti Moša Pijade naj se imenuje Radomir Radujkov, član sveta federacije in družbenopolitični delavec iz Novega Sada.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s. r.

O B R A Z L O Ž I T E V

V 3. členu zakona o skladu za pospeševanje upodabljaajoče umetnosti Moša Pijade (Uradni list SFRJ, št. 35/72) je določeno, da sta v upravnem odboru tega sklada po dva člana iz vsake republike in po en član iz vsake avtonomne pokrajine, ki jih izvoli republiška skupščina oziroma skupščina avtonomne pokrajine izmed umetnikov, kulturnih in drugih javnih delavcev, da se člani tega odbora volijo za dve leti in da skupščina SFRJ imenuje predsednika upravnega odbora izmed članov odbora in da objavlja sestavo odbora.

Ker sta od imenovanja dosedanjega predsednika upravnega odbora tega sklada minili dve leti, se zboroma skupščine SFRJ daje ta predlog, ki je bil pripravljen v sodelovanju s komisijami za volitve in imenovanja republiških in pokrajinskih skupščin, predlog kandidata za predsednika tega odbora pa je dala komisija za volitve in imenovanja skupščine SAP Vojvodine. Med pripravo tega predloga je bila upoštevana prejšnja zastopanost socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin pri tej funkciji.

Po poročilih republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin so bili za člane upravnega odbora sklada za pospeševanje upodabljaajoče umetnosti Moša Pijade izvoljeni: in sicer:

Iz SR Bosne in Hercegovine:

1. Husko Balić, slikar-grafik iz Sarajeva,
2. Ljubomir Perčinlić, predsednik umetniškega sveta ZUU BiH, akademski slikar iz Zenice.

Iz SR Makedonije:

1. Vangel Kodžoman, akademski slikar iz Skopja,
2. Dimitar Kondovski, predsednik Društva upodabljaajočih umetnosti Makedonije, akademski slikar iz Skopja.

Iz SR Slovenije:

1. Jože Ciuha, akademski slikar iz Ljubljane,
2. Slavko Tihec, akademski kipar in grafik iz Ljubljane.

Iz SR Srbije:

1. Stevan Bodnarov, kipar iz Beograda,
2. Mihailo Petrov, predsednik Združenja upodabljaajočih umetnikov Srbije, slikar iz Beograda.

Iz SR Hrvatske:

1. Belizan Bahorić, akademski kipar iz Zagreba.
2. Vinko Zlamalik, direktor Strossmayerjeve galerije starih mojstrov Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.

Iz SR Črne gore:

1. Luka Tomanović, kipar iz Herceg Novega.
2. Nikola Vujošević, slikar iz Titograda.

Iz SAP Vojvodine:

1. Radomir Radujkov, član sveta federacije, družbenopolitični delavec iz Novega Sada.

Iz SAP Kosova:

1. Muslim Mulići, dekan akademije upodabljačih umetnosti v Prištini.

Beograd, 24. januarja 1975

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
Št.: 06.4-2/75-01
24. januarja 1975
Beograd

Priloga 21

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 196. člena poslovnika zvezne skupščine v zvezi s 1. členom odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ in 9. členom odloka o začasnem poslovnem redu zveznega zbora skupščine SFRJ, je komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja na seji, ki je bila 24. januarja 1975, sklenila dati zveznemu zboru skupščine SFRJ

P R E D L O G

ZA IZVOLITEV ČLANA MANDATNO-IMUNITETNE KOMISIJE ZVEZNEGA ZBORA

Za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora naj bi izvolili Sava Golubovića, delegata v zveznem zboru.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s. r.

O B R A Z L O Ž I T E V

Predlaga se, da se namesto pok. Radoja Milašinovića za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora izvoli Savo Golubović, novoizvoljeni delegat v zveznem zboru. S sprejetjem tega predloga se v sestavi te komisije zagotavlja zastopanost delegatov iz SR Črne gore. Ta predlog je bil pripravljen v sodelovanju s komisijo za volitve in imenovanja skupščine SR Črne gore.

Beograd, 24. januarja 1975

¹ Predsedniki upravnega odbora sklada Moše Pijade od njegove ustanovitve so bili: Rodoljub Čolaković – SR Bosna in Hercegovina, Vlado Madjarić – SR Hrvatska, Vladeta Petrić – SR Srbija in Vuko Radović – SR Črna gora.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Št.: 06-2-2/75
30. januarja 1975
Beograd

Priloga 22

Z A P I S N I K

8. seja zveznega zbora skupščine SFR Jugoslavije z dne 29. januarja 1975

Začetek seje ob 9.05, konec seje ob 11.45.

Seje se niso udeležili zaradi drugih obveznosti naslednji delegati: Ljubomir Petrović, Bojana Pavlović, Velimir Nota, Mirko Gajić, Živojin Žutić, Milan Pribić, Djore Pečijareski, Tajana Obradović, Andrej Cetinski, Nikola Džuović, Boža Tadić, Agica Jakupović, Ilija Vakić, Josip Prohaska, Nikica Dunkić, Ivan Fogl, Boško Baškot in Mehmet Ajeti.

Poleg delegatov so se seje udeležili: Dobroslav Čulafić, podpredsednik zveznega izvršnega sveta, Svetozar Pepovski, član zveznega izvršnega sveta in predsednik zveznega komiteja za delo in zaposlovanje, Božidar Radunović, namestnik zveznega sekretariata za finance, Lazar Mojsov, namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve, generalpolkovnik Djoko Jovanić, podsekretar v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo, Anton Polajnar, generalni direktor Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije, Anastas Anastijevski, direktor zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov in drugi.

Seji zbora je predsedoval predsednik Danilo Kekić.

Predsednik je ugotovil, da ima zbor kvorum in da lahko veljavno sklepa.

Zapisnik 7. seje je zbor sprejel brez pripomb.

Zbor je določil naslednji dnevni red:

1. predlog poslovnika skupščine SFRJ,
2. predlog poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ,
3. delovne izkušnje zveznega zbora in njegovih delovnih teles v zvezi z realizacijo delovnega programa v četrtem trimesečju 1974 s predlogom delovnega načrta za prvo trimesečje 1975 in prednostne naloge iz delovnega programa zbora do julija 1975,
4. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o inšpekciji dela v kmetijstvu,
5. predlog za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu z osnutkom zakona,
6. predlog za izdajo zakona o vojaških sodiščih z osnutkom zakona,
7. poročilo o svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974,
8. delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975,
9. predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974,
10. prošnja Blaža Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije,
11. prošnja Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije,
12. predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Nikole Sekulića za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije,
13. predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Mijuška Šibalića za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije,
14. predlog za izvolitev predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodablajočih umetnosti Moša Pijade in sestavo upravnega odbora sklada,
15. predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se Savo Golubović, delegat v zveznem zboru, izvoli za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora.

Pred obravnavanjem sprejetega dnevnega reda so na delegatska vprašanja, postavljena na prejšnji seji zbora oziroma v pisni obliki neposredno po njej, odgovarjali predstojniki zveznih upravnih organov.

Na vprašanje delegata Baše Dževdeta v zvezi z razporeditvijo protivrednosti tujih kreditov za leto 1974 je odgovoril Božidar Radunović, namestnik zveznega sekretarja za finance, na dopolnilno vprašanje v zvezi z uvozom bombaža pa je delegat Vinko Gobec prejel pisni odgovor Imra Pulja, zveznega sekretarja za trg in cene. Na vprašanje delegata Maksimiljana Jabločnika v zvezi s posledicami, ker organizacije združenega dela niso bile pravočasno seznanjene s predpisi zveznega izvršnega sveta, je delegat Maksimiljan Jabločnik prejel pisni odgovor dr. Emila Ludvigerja, zveznega sekretarja za zunanjo trgovino.

Na seji zbora sta delegata Muhamed Grebo in Pavle Davkov postavila zveznemu izvršnemu svetu naslednji vprašanja:

- Muhamed Grebo o tem, kdaj bo sklenjen družbeni dogovor o šolanju otrok jugoslovanskih državljanov, ki so začasno zaposleni v tujini, in
- Pavle Davkov o fluktuaciji in sistemu nagrajevanja delavcev v strokovnih službah skupščine SFRJ in zveznega izvršnega sveta v zadnjih letih.

K 1. točki

Zbor je sklenil, da bo imel skupno splošno razpravo o prvih treh točkah dnevnega reda, se pravi, o predlogu poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ in delovnih izkušnjah zveznega zbora in njegovih delovnih teles s predlogom delovnega programa za prvo trimesečje 1975.

Uvodno obrazložitev je imel o vseh treh prvih točkah dnevnega reda Bogdan Osolnik, predsednik komisije za pripravo poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ.

V splošni razpravi so sodelovali: Jožef Ipač, Rudi Bregar, Ljubiša Popović, Atif Purivatra, Ljuban Janjanin in dr. Miodrag Zečević.

Po razpravi o besedilu poslovnika skupščine SFRJ je zbor sprejel predlog poslovnika z amandmaji komisije za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ in z amandmajem Milovana Djokanovića, delegata v zboru republik in pokrajin, ki ga je ta zbor sprejel na seji 16. januarja 1975.

Zbor je sprejel sklep, da se v predlogu poslovnika skupščine SFRJ v vseh določbah o sprejemanju in objavljanju zveznih zakonov in drugih predpisov in splošnih aktov uporabljajo formulacije iz ustave SFRJ o jezikih naodov Jugos avije, o katerih se podrobneje določa v republiških ustavah.

Zbor je sprejel tudi poročilo o delu komisije za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ in izrazil priznanje članom komisije za uspešno opravljeno nalogo.

K 2. točki

Zbor je sprejel predlog poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ z amandmaji komisije za pripravo predloga poslovnika zveznega zbora.

Zbor je sprejel tudi poročilo o delu komisije za pripravo predloga poslovnika zveznega zbora in izrazil priznanje članom komisije za uspešno opravljeno nalogo.

K 3. točki

V zvezi s to točko dnevnega reda je zbor sprejel naslednji sklep:

1. Zbor je sprejel poročilo o delovnih izkušnjah zveznega zbora in njegovih delovnih teles. Na podlagi mnenj, predlogov in pobud iz razprav na sejah zbora in njegovih delovnih teles bodo izvršeni popravki besedila redakcijske narave.

2. Zbor je sprejel predlog delovnega načrta zveznega zbora za prvo trimesečje 1975, ki bo končno izoblikovan na podlagi predlogov in pobud na sejah zbora in njegovih delovnih teles kot tudi prednostne naloge iz delovnega programa zbora do julija 1975.

K 4. točki

Zbor je sprejel predlog zakona o ratifikaciji konvencije in inšpekciji dela v kmetijstvu z amandmaji zakonodajno-pravne komisije.

K 5. točki

Uvodno obrazložitev predloga za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu z osnutkom zakona (in predloga za izdajo zakona o vojaških sodiščih z osnutkom zakona) je podal generalpolkovnik Dane Petkovski, pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo.

V zvezi s predlogom za izdajo zakona o vojaškem tožilstvu je zbor sprejel sklep.

Zbor sodi, da je treba izdati zakon o vojaškem tožilstvu in da zakon ima ustavni temelj.

Zbor je odločil, da na tej seji obravnava tudi osnutek zakona o vojaškem tožilstvu. Po razpravi je sprejel naslednji sklep:

1. Zbor je sprejel osnutek zakona o vojaškem tožilstvu.

2. Predlagatelj bo pri izdelavi predloga zakona o vojaškem tožilstvu upošteval mnenja in predloge delovnih teles zbora.

K 6. točki

V zvezi s predlogom za izdajo zakona o vojaških sodiščih je zbor sprejel naslednji sklep:

Zbor meni, da je treba izdati zakon o vojaških sodiščih in da ima zakon ustavno podlago.

Zbor je odločil, da na tej seji obravnava tudi osnutek zakona o vojaških sodiščih. Po razpravi je sprejel naslednji sklep:

1. Zbor je sprejel osnutek zakona o vojaških sodiščih.

2. Predlagatelj bo pri izdelavi predloga zakona o vojaških sodiščih upošteval mnenja in predloge delovnih teles zbora.

K 7. točki

V razpravi o poročilu o svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974 je sodeloval delegat Muhamed Grebo.

Po razpravi je zbor sprejel naslednji sklep:

Zbor je sprejel poročilo o svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti od 19. do 30. avgusta 1974.

K 8. točki

V zvezi delovnim programom Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975 je zbor sprejel naslednji sklep:

Zbor je sprejel delovni program Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1975, ki sta ga določila svet delovne skupnosti Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije na 97. seji 25. decembra 1974 in generalni direktor Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije. Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije bo pri uresničevanju svojega delovnega programa upoštevala predloge in pobude odbora za družbenoekonomske odnose.

K 9. točki

Zbor je sprejel predlog odloka o potrditvi finančnega načrta zvezne direkcije za rezerve industrijskih proizvodov za leto 1974.

K 10. točki

Zbor je sprejel prošnjo Blaža Jovanovića za razrešitev dolžnosti predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ker je bil izvoljen za člana sveta federacije.

K 11. točki

Zbor je sprejel prošnjo Ivana Božičevića za razrešitev dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ker je bil izvoljen za člana sveta federacije.

K 12. točki

Zbor je sprejel predlog predsedstva SFRJ, naj bi za predsednika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvolili Nikolo Sekulića, predsednika Ustavnega sodišča SR Hrvatske.

K 13. točki

Zbor je sprejel predlog predsedstva SFRJ, da se za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Mijuško Šibalić.

K 14. točki

Zbor je sprejel predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi za predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje upodablajočih umetnosti Moša Pijade izvolili Radomira Radujkova, člana sveta federacije, družbenopolitičnega delavca iz Novega Sada.

Zbor je na podlagi četrtega odstavka 3. člena zakona o skladu za pospeševanje upodablajočih umetnosti Moša Pijade in poročil skupščin republik in avtonomnih pokrajin objavil, da so za člane upravnega odbora sklada izvoljeni:

1. Iz SR Bosne in Hercegovine: Husko Balić, slikar grafik iz Sarajeva, Ljubomir Perčinlić, predsednik umetniškega sveta ZUU BiH, akademski slikar iz Zenice.

2. Iz SR Črne gore: Luka Tomanović, kipar iz Hercegnovega, Nikola Vujošević, slikar iz Titograda.

3. Iz SR Hrvatske: Belizar Bahorić, akademski slikar iz Zagreba, Vinko Zlamalik, direktor Strossmayerjeve galerije starih mojstrov Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.

4. Iz SR Makedonije: Vangel Kodžoman, akademski slikar iz Skopja, Dimitar Kondovski, predsednik Društva upodablajočih umetnikov Makedonije, akademski slikar iz Skopja.

5. Iz SR Slovenije: Jože Ciuha, akademski slikar iz Ljubljane, Slavko Tihec, akademski slikar in grafik iz Ljubljane.

6. Iz SR Srbije: Stevan Bodnarov, kipar iz Beograda, Mihailo Petrov, predsednik Združenja upodablajočih umetnikov Srbije, slikar iz Beograda.

7. Iz SAP Vojvodine: Radomir Radujkov, član sveta federacije in družbenopolitični delavec iz Novega Sada.

8. Iz SAP Kosova: Muslim Mulići, dekan akademije upodablajočih umetnosti v Prištini.

K 15, točki

Zbor je sprejel predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi Sava Subotića, delegata v zveznem zboru, izvolili za člana mandatno-imunitetne komisije zveznega zbora.

★ ★ ★

Stenografski zapiski osme seje zveznega zbora so sestavni del tega zapisnika.

TAJNIK

Krste Čalovski s. r.

PREDSEDNIK

Danilo Kekić s. r.

sekretariat Skupščine SR
dokumentacija

